

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΟΛΙΤΣΑΡΑ

19358

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΛΩΡΕΑΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

1. Ο ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ, Ο ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Μοναδικόν φαινόμενον εις τὴν Ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος ἀποτελεῖ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Οὔτε εἶχε οὔτε καὶ θὰ ἔχη ποτὲ τὸν ὁμοίόν του. Διότι αὐτός εἶναι Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ὁ σαρκωθείς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. "Ὁλη του ἡ ζωὴ, ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του μέχρι τῆς ἀναλήψεως, τὸν παρουσιάζει ὡς Θεάνθρωπον. "Ἐλαβε σάρκα κατὰ ἓνα τόσον ὑπερφυσικὸν τρόπον ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου. Ἐγεννήθη μὲν μέσα εἰς ἓνα σπήλαιον, ἀλλ' ὑμνήθη ὑπὸ τῶν ἀγγέλων. Ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου, ἐκηρύχθη ὁμῶς ὑπὸ τοῦ Οὐρανοῦ Πατρὸς ὡς Υἱὸς του καὶ ἔλαβε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ δημόσιου βίου του ἔκαμνε μέγιστα θαύματα καὶ ἐκήρυττε πρωτάκουστον διδασκαλίαν. Τίποτε δὲν τοῦ ἦτο ἀδύνατον. Χωρὶς καμμίαν προσπάθειαν, μὲ ἓνα λόγον, μὲ μίαν προσευχὴν, μὲ μίαν χειρονομίαν ἔκαμνε τὰ μεγαλύτερα θαύματα. Ἐδίδε τὸ φῶς εἰς τοὺς τυφλοὺς, τὴν κίνησιν εἰς τοὺς παραλύτους, τὴν θεραπείαν εἰς τοὺς λεπρούς, τὴν ὑγείαν εἰς πάντας τοὺς ἀσθενεῖς. Ἐπερνοῦσε τὰς ἡμέρας αὐτοῦ εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πᾶσαν νόσον. Καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν θάνατον εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του. Διέτασσε τὰ πνεύματα τῶν ἀποθανόντων καὶ ἐπανήρχοντο ἀμέσως εἰς τὰ νεκρωθέντα σώματά των. Τὰ φυσικὰ στοιχεῖα ὑπήκουον εἰς τὸν λόγον του. Διέτασσε τὴν τρικυμίαν καὶ ἡσύχαζε. Κατέπαυε τὴν θύελλαν, περιεπάτει ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα, ἐπολλαπλασίαζε τοὺς ἄρτους. Τὰ δαιμόνια ἔφριττον, ὅταν τὸν ἔβλεπον. Ἐφευγον ἀμέσως ἀπὸ τοὺς δαιμονιζομένους, ὅταν διετάσσοντο ἀπὸ αὐτόν. Οἱ ἄνθρωποι ἔμενον ἐκπληκτοί, ὅταν ἔβλεπον τὰ ἀναρίθμητα αὐτὰ μέγιστα θαύματα. Φίλοι καὶ ἔχθροί ὡμολογοῦσαν, ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν.

Ἡ διδασκαλία του ἦτο γεμάτη ἀπὸ δύναμιν καὶ

ζωήν. Δὲν ὡμοίαζε μὲ τὴν τυπικὴν καὶ ξηρὰν διδασκαλίαν τῶν Φαρισαίων. Συνεκίνει βαθύτατα τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν. Ἐφάνέρωσε τὴν μεγίστην ἀξίαν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου. Τὶ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἔλεγεν, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; Ἡ τὶ δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;—Κατέκρινε τὴν ἀμαρτίαν καὶ ἐδίδασκεν, ὅτι αὐτὴ φέρει εἰς τὴν ψυχὴν τὸν αἰώνιον θάνατον, τὸν χωρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἐδίδασκεν, ὅτι ἡ ἀρετὴ μόνῃ ἐξυψώνει τὸν ἄνθρωπον, τὸν κάμνει τέκνον τοῦ Θεοῦ καὶ κληρονόμον τῆς αἰωνίου Βασιλείας.

Ἐφάνέρωσεν ὅλας τὰς ἀρετάς, ποὺ ἀρμόζουν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἰδιαιτέρως ὁμῶς ἐτόνισε τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν μάλιστα ὠνόμασε «νέαν ἐντολήν». Αὐτὴ ἡ ἀγάπη ἦτο πράγματι ἄγνωστος εἰς τὸν προχριστιανικὸν κόσμον. Ἐδίδασκεν, ὅτι πρέπει οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀγαποῦν ὄχι μόνον ἐκείνους ποὺ τοὺς ἀγαποῦν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἀκόμῃ τοὺς ἐχθρούς των. Ἐφάνέρωσεν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πολὺ διαφόρετικὸς ἀπὸ ἐκείνων, ποὺ ἐγνώριζον οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Ἑθνικοί. Ὁ Θεὸς δὲν κατοικεῖ εἰς ὠρισμένους ναοὺς καὶ τόπους. Κατέχει τὸ πᾶν. «Πνεῦμα ὁ Θεός». Εἶναι γεμᾶτος ἀγάπην πρὸς τοὺς ἄνθρώπους. Ὡς στοργικὸς καὶ παντοδύναμος Πατὴρ προνοεῖ δι' ὅλους. Μισεῖ τὴν ἀμαρτίαν· ἀγαπᾷ ὁμῶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ καλεῖ αὐτοὺς νὰ μετανοήσουν. Δι' ὅλους ἔχει ἐτοιμάσει, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, Βασιλείαν Οὐράνιον. Ὅλους δὲ ὁ Χριστὸς ἐκάλει πρὸς σωτηρίαν. «Δεῦτε πρὸς με πάντες, οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, ἔλεγε, κάγω ἀναπαύσω ὑμᾶς» Ἡ διδασκαλία του ἦτο τόσον γοητευτικὴ, ὥστε ὅλοι ἐκρέμαντο ἀπὸ τὰ χεῖλη του. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμῃ οἱ ἐχθροὶ του ὡμολόγουν, ὅτι οὐδέποτε ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.

Ὁ βίος του ὑπῆρξεν ἀναμάρτητος καὶ ἅγιος. Οὔτε ἡ παραμικροτέρα ἀμαρτία δὲν ἐμόλυνεν αὐτόν. Οἱ μαθηταί, οἱ ὅποιοι ἐπὶ τρία ἔτη τὸν παρηκολούθησαν καὶ τὸν ἐγνώρισαν καλὰ, ἐβεβαίωσαν, ὅτι αὐτὸς ἀμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι

αὐτοῦ. Καὶ ὁμοῦς αὐτὸν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ ἕνεκα τοῦ φθόνου τῶν κατεδίκασαν εἰς σταυρικὸν θάνατον μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Ποντίου Πιλάτου. Εἰς τὸν Γολγοθὰν δέ, ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρὸν, ἐν μέσῳ κακούργων, παρέδωκε τὸ πνεῦμα τοῦ πρὸς τὸν Πατέρα. Ἄλλ' ὁ θάνατός του, ἔργον μερικῶν κακῶν ἀνθρώπων, ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ εὕρουν σωτηρίαν οἱ ἄνθρωποι.

Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἀκόμη ὁ Κύριος ἐκάλεσε τὸν ληστὴν εἰς τὸν Παράδεισον. Ἀπὸ τὸν Σταυρὸν ἐβροντοφώνησεν ὅτι, τέλειται τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὡς Παντοδύναμος ἀνεστήθη ἀπὸ τὸν τάφον, πρὸς τρόμον τῶν ἐχθρῶν του καὶ πρὸς χαρὰν τῶν μαθητῶν του. Ἐπὶ τεσσαράκοντα δὲ ἡμέρας παρουσιάζετο εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς καθωδηγοῦσε πρὸς τὸ μεγάλο ἔργον, τὸ ὁποῖον τοὺς εἶχεν ἀναθέσει. Αὐτοὶ θὰ ἐκήρυττον τὸ Εὐαγγέλιον παντοῦ. Αὐτοὶ θὰ ἐξήπλωναν τὴν Ἐκκλησίαν εἰς πάντα τὰ Ἔθνη. Τοὺς ὑπεσχέθη δὲ πολλάκις, ὅτι αὐτὸς θὰ τοὺς στείλῃ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, δύνάμιν ἐξ ὕψους. Κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν τοὺς παρέλαβεν ἀπὸ τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τοὺς ἔδωκε τὰς τελευταίας του συμβουλὰς, τοὺς ἠλόγησε καὶ βλέποντων αὐτῶν ἀνελήφθη εἰς τοὺς Οὐρανοὺς.

2. ΟΙ ΕΝΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΕΚΛΕΓΟΥΝ ΝΕΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΟΝ ΜΑΤΘΙΑΝ (Πράξ. α', 12 - 26)

Οἱ μαθηταὶ μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἦσαν λυπημένοι μὲν, διότι δὲν θὰ ἐβλεπον πλέον μετὰξύ των τὸν διδάσκαλον· ἔχαιρον ὁμοῦς, διότι ὁ ἴδιος τοὺς ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ εἶναι πάντοτε μαζί των ἀοράτως εἰς ὅλην των τὴν ζωὴν. Τοὺς παρηγοροῦσε ἀκόμη ἡ πεποίθησις, ὅτι συντόμως θὰ λάβουν τὸν Παράκλητον, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Οὕτε κἂν ἐσκέφθησαν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰς πατρίδας των. Ὁ διδάσκαλός των τοὺς εἶχε συστήσει ρητῶς νὰ παραμείνουν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, μέχρις ὅτου λάβουν τὴν δύνάμιν ἐξ ὕψους.

Ἐπερνοῦσαν λοιπὸν τὰς ἡμέρας ὅλοι μαζί ἐπάνω εἰς τὸ γνω-

στόν ὑπερῶν. Ἐκεῖ ἦτο ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἰάκωβος, ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἀνδρέας, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ναθαναήλ, ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Ἰάκωβος τοῦ Ἀλφαίου, ὁ Θωμᾶς, Σίμων ὁ ζηλωτὴς καὶ ὁ Ἰούδας, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰακώβου. Ἐλείπεν ὁμοῦς ὁ ἄλλος Ἰούδας, ὁ Ἰσκαριώτης.

Αὐτὸς, ἕνεκα τῆς μοχθηρίας καὶ φιλαργυρίας του, ἐπώλησε τὸν διδάσκαλόν του καὶ κατόπιν ἠτύοκτόνησεν ἐλεεινῶς. Ἡ θέσις του εἰς τὴν ἀγίαν ὁμάδα τῶν μαθητῶν ἔμεινε κενή. Καὶ ὁμοῦς ἔπρεπε κάποιος νὰ καταλάβῃ τὴν ἀποστολικὴν θέσιν ποῦ ἐγκατέλειπεν ἐκεῖνος. Δώδεκα ἀποστόλους ἐξέλεξεν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ὁ Κύριος, δώδεκα ἔπρεπε καὶ τώρα νὰ ἐξέλθουν εἰς τὸ κήρυγμα. Ποῖος θὰ ἦτο ὁ δωδέκατος ;

Ὅλιγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάληψιν, ἐνῶ οἱ ἑνδεκα ἀποστολοὶ καὶ ἑκατὸν εἴκοσι ἄλλοι μαθηταὶ τοῦ Κυρίου εὐρίσκοντο συγκεντρωμένοι εἰς τὸ εὐρύχωρον ὑπερῶν, ἐσηκώθη ὁ Πέτρος καὶ ὠμίλησε πρὸς ὅλους ὡς ἑξῆς :

— Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰς τὸν Ἰούδαν ἐπραγματοποιήθησαν διὰ μίαν ἀκόμῃ φοράν αἱ προφητεῖαι. Ὅπως ἐπροφητεύθη, ἔτσι καὶ ἔγινεν. Ὁ Ἰούδας, ὁ μαθητὴς, ἔγινε προδότης τοῦ διδασκάλου. Ἐλοβεν ὁμοῦς ὡς μισθὸν τῆς προδοσίας του ἕνα ἐλεεινὸν θάνατον. Ἀλλ' εἶναι γεγραμμένον ἀκόμῃ εἰς τὰς προφητείας, ὅτι τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ, τὴν θέσιν του δηλαδὴ εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἔργον, θὰ λάβῃ ἄλλος. Λοιπὸν, σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐδῶ μαθητὰς, ὁ ὁποῖος παρηκολούθησε τὸν Κύριον ἐξ ἀρχῆς, ἤκουσε τὴν διδασκαλίαν του, εἶδε τὰ θαύματά του καὶ τὴν ἀνάστασιν, αὐτὸς ὁ αὐτόπτης μάρτυς πρέπει νὰ γίνῃ ἀπόστολος. Ἄνδρες ἀδελφοί, ποῖον φρονεῖτε κατάλληλον ;

Ἐσκέφθησαν τότε ὅλοι, ἀπόστολοι καὶ μαθηταί, συνεζήτησαν, ἐξήτασαν καὶ εὗρον, ὅτι δύο ἦσαν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἶχον τὰ προσόντα διὰ τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα. Ὁ Ἰούστος καὶ ὁ Ματθίας. Ποῖον ὁμοῦς ἀπὸ τοὺς δύο ἔπρεπε νὰ προτιμήσουν ; καὶ οἱ δύο τοὺς ἐφαίνοντο ἐξ ἴσου ἄξιοι. Ἄν ἦτο μαζὶ τῶν ὁ διδάσκαλος, θὰ ἐξέλεγεν ἐκεῖνος τὸν ἀπόστολόν του. Ἀλλὰ τώρα τί ἔπρεπε νὰ κάμουν ; Ἐσκέφθησαν νὰ παρακαλέσουν τὸν Θεὸν καὶ διδάσκα-

λον, νά ἐκλέξη πάλιν αὐτός ἐκ τῶν δύο τὸν ἕνα. Πράγματι, ὅλοι μὲ μίαν καρδίαν καὶ μίαν φωνὴν προσηυχήθησαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἶπον: «Κύριε, σύ, ὁ ὁποῖος γνωρίζεις τὰ βάθη τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἀνάδειξε ἀπὸ τοὺς δύο αὐτοὺς μαθητὰς τὸν ἄξιον ἀποστόλόν σου, διὰ νὰ λάβῃ τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν ἐγκατέλειψεν ὁ Ἰούδας».

Ἀμέσως δὲ κατόπιν ἔβαλαν κλήρους καὶ ὁ κλῆρος ἔπεσεν εἰς τὸν Ματθαῖον. Καὶ τότε ὁ Ματθαῖος συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων. Τοιουτοτρόπως ἡ ἐκλογή τοῦ Ματθαίου εἶναι ἔργον τῶν ἀποστόλων καὶ τοῦ Θεοῦ· ἔχει τὸ θεῖον καὶ ἀνθρώπινον κύρος.

Ἐχάρησαν ὅλοι διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου ἀποστόλου, συνεχάρησαν αὐτὸν καὶ τοῦ ἡυχήθησαν ἐκ βάθους ψυχῆς νὰ φανῇ ἀντάξιός τῆς μεγάλης ἀποστολῆς του. Ὁ Ματθαῖος ἐδέχθη μὲ χαρὰν ἀλλὰ καὶ μὲ ταπεινοφροσύνην τὴν ἐκλογὴν του. Ἐσκέπτετο βέβαια, ὅτι ἀποτελεῖ δι' αὐτὸν μεγάλην τιμὴν νὰ γίνῃ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ἀνελογίζετο τοὺς μεγάλους κινδύνους τοὺς ὁποίους θὰ συναντοῦσε εἰς τὸ ἔργον του. Ἐπίστευεν ὅμως, ὅτι ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος τὸν ἐξέλεξεν ἀπόστολόν του θὰ τοῦ ἔδιδε συγχρόνως φῶτισμόν καὶ δύναμιν ὥστε νὰ φανῇ ἀντάξιός τῆς ἀποστολῆς του.

3. Η ΕΠΙΦΟΙΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

(Πράξ. β', 1 - 13)

Δέκα ἡμέραι παρήλθον ἀπὸ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ πεντήκοντα ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως. Πάλιν λαὸς πολλὸς Ἰσραηλιτῶν συνεκεντρώθησαν ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς, διὰ νὰ ἑορτάσουν ὅλοι ὁμοῦ τὴν Πεντηκοστήν. Ὅπως τὸ Πάσχα, οὕτω καὶ ἡ Πεντηκοστή ἦτο μία ἀπὸ τὰς ἐπισήμους ἑορτὰς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Αἱ ὁδοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐγέμισαν πάλιν ἀπὸ τοὺς ἰδίους προσκυνητάς, οἱ ὁποῖοι πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων εἶχον ζητήσῃ τὴν καταδίκην τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καθὼς δὲ τώρα δὲν ἔβλεπον αὐτὸν μετὰ τῶν Ἰσως νὰ ἡλέγχοντο ἀπὸ τὴν συνείδησιν, διὰ τὸ ἔγκλημα, τὸ ὁποῖον εἶχον διαπράξει.

Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν οἱ μαθηταὶ ἦσαν πάλιν συγκεντρωμένοι εἰς τὸ εὐρύχωρον ὑπερῶν τῆς Ἱερουσαλὴμ. Εἴτε διότι ἐτρόμαζαν ἀπὸ τὰ πλήθη ἐκεῖνα, εἴτε μᾶλλον διότι ἐπερίμεναν τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, δὲν ἐξηλθον εἰς τὰς ὁδοὺς. Ἀπασχολοῦσε τὴν καρδίαν καὶ τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἀγαπημένου των διδασκάλου καὶ ἡ ἐξ ὕψους δύναμις. Πότε τάχα θὰ ἤρχετο τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον; Τί εἶδους δύναμιν θὰ ἔδιδεν εἰς αὐτούς; Αὐταὶ ἦσαν αἱ συνήθεις σκέψεις των. Συγχρόνως δὲν παρέλειπον νὰ προσεύχωνται ὅλοι μαζί ἢ καὶ ἕνας ἕκαστος ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν Κύριον.

Αἶφνης τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, κατὰ τὴν ἐνάτην πρωτὴν ὥραν, ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ οὐρανοῦ ἠκούσθη μία παράδοξος βοή. Ἡ βοή ἐπλησίαζε πρὸς τὴν πόλιν καὶ ὁλοὲν ἐμεγάλωνεν. Ἡκούετο τώρα καθρὰ ἀπὸ ὅλους. Ἐκπληκτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἐσταμάτησαν καὶ παρηκολούθησαν τὴν ἰσχυρὰν βοήν, ἡ ὁποία ὠμοίαζε πρὸς βιαίαν πνεύσιν ἀνέμου. Ἀντελήφθησαν, ὅτι κατῆλθε πρὸς τὴν πόλιν καὶ μάλιστα ὅτι εἰσηλθεν εἰς μίαν εὐρύχωρον ὑψηλὴν οἰκίαν, ὅπου καὶ ἔσβυσεν. Ἄλλ' ἡ οἰκία αὕτη ἦτο ἀκριβῶς ἐκεῖνη, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκοντο συγκεντρωμένοι οἱ μαθηταί.

Καὶ οἱ μαθηταὶ ἤκουσαν τὴν βοήν καὶ πρὸς μεγάλην των ἐκπληξιν ἠσθάνθησαν, ὅτι ἐπλήρωσε τὸν οἶκον ὃ ἦσαν καθήμενοι. Αἶφνης εἶδον νὰ αἰωροῦνται ἐντὸς τῆς αἰθούσης παράδοξοι φλόγες, ὅμοιοι πρὸς πυρίνας γλώσσας. Αὐταὶ ἐκάθησαν ἐπάνω εἰς ἕνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν. Καὶ τότε μία ἀπερίγραφτος μυστηριώδης δύναμις ἐγέμισεν αὐτούς. Ἡσθάνθησαν μίαν τεραστίαν μεταβολὴν εἰς τὰς ψυχὰς των. Ἡ διάνοιά των ἀμέσως ἐφωτίσθη, ἔγιναν σοφοὶ κατὰ Θεόν. Ἡ θέλησίς των, ἡ χαλαρὰ καὶ ἀσθενής, ἔγινεν ἰσχυρὰ καὶ ἀκατανίκητος. Ἐνα μεγάλο θάρρος ἐπλημύρισε τὴν καρδίαν των. Οἱ ἀμόρφωτοι ψαράδες τῆς Τιβεριάδος ἔγιναν διὰ μιᾶς οἱ ἐμπνευσμένοι ἀπόστολοι τοῦ κόσμου. Αὕτη ἡ θαυμασία μεταβολὴ ἦτο ἔργον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἐν τῷ μεταξύ τὰ πλήθη συνεκεντρώθησαν ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν. Ὅταν αἱ θύραι ἦνοιξαν καὶ οἱ ἀπόστολοι ἐξηλθον πρὸς αὐτούς, τοὺς περιέκύκλωσαν μὲ πολλὴν περιέργειαν, διὰ νὰ

μάθουν τὰ γενόμενα. Τότε οἱ ἀπόστολοι ἤρχισαν νὰ διηγοῦνται τὰ παράδοξα γεγονότα. Καὶ τὸ περίεργον, ὠμιλοῦσαν διαφόρους γλώσσας, ἀναλόγως τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπηυθύνοντο. Πρὸς τοὺς Ἑλληνας ὠμιλοῦσαν τὴν ἐλληνικὴν, πρὸς τοὺς Πέρσας τὴν περσικὴν, πρὸς τοὺς Ἀσσυρίους τὴν ἀσσυριακὴν, πρὸς τοὺς Ἀραβας τὴν ἀραβικὴν, πρὸς τοὺς Ῥωμαίους τὴν λατινικὴν, πρὸς ὅλους ὅλας τὰς γλώσσας.

Ἄλλ' ἡ παγγλωσσία αὕτῃ καὶ ἡ σοφία τῶν ἀποστόλων ἔκαμεν ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς ἐγνώριζον, ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἦσαν ἀγράμματοι Γαλιλαῖοι. Τώρα δὲ τοὺς ἔβλεπον σοφωτέρους ἀπὸ τοὺς σοφούς. Μὲ δικαιολογημένην ἀπορίαν ἐρωτοῦσαν ἀλλήλους: «Δὲν εἶναι ὅλοι αὐτοὶ Γαλιλαῖοι; πῶς ἡμεῖς σήμερον ἀκούομεν αὐτοὺς νὰ ὁμιλοῦν διαφόρους γλώσσας καὶ νὰ διηγοῦνται εἰς ἡμᾶς τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ;» Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες: τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι;

Παραστατικώτατα ὁ μελωδὸς τῆς Ἐκκλησίας ζωγραφίζει εἰς ἓνα τροπάριον τὸ παράδοξον καὶ ἐκπληκτικὸν αὐτὸ γεγονός, λέγων:

«Παράδοξα σήμερον εἶδον τὰ Ἑθνη πάντα ἐν πόλει Δαβὶδ, ὅτε τὸ Πνεῦμα κατήλθε τὸ Ἅγιον ἐν πυρίναις γλώσσαις καθὼς ὁ θεηγόρος Λουκᾶς ἀπεφθέγγετο. Φησὶ γάρ· συνηγμένων τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ἐγένετο ἦχος καθάπερ φερομένης βιαίας πνοῆς καὶ ἐπλήρωσε τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι· καὶ πάντες ἤρξαντο φθέγγεσθαι ξένοις ῥήμασι, ξένοις δόγμασι, ξένοις διδάγμασι, τῆς Ἁγίας Τριᾶδος».

4. ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΙΔΡΥΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ

(Πράξ. β', 13 - 41)

Τὸ παράδοξον γεγονός τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος εὐρέθησαν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἄνθρωποι πρόθυμοι νὰ τὸ συκοφαντήσουν. Αὐτοὶ ὅταν εἶδον καὶ ἤκουσαν τοὺς ἀποστόλους νὰ ὁμιλοῦν διαφόρους γλώσσας, ἤρχισαν νὰ λέ-

γουν πρὸς τοὺς ἄλλους. «Μὴ τοὺς προσέχετε. Αὐτοὶ εἶναι μεθυσμένοι. Γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσι.» Τὴν ἀνόητος κατηγορία! "Ὅταν εἶναι κανεὶς μεθυσμένος, ὁμιλεῖ τάχα ξένας γλώσσας; Ὁ μεθυσμένος οὕτε τὴν ἰδικήν του γλώσσαν δὲν δύναται νὰ ὁμιλήσῃ. Καὶ ἔπειτα οἱ μαθηταὶ δὲν ὠμίλουν ἀπλῶς ξένας γλώσσας, ἀλλ' ἐκήρυττον μὲ δύναμιν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Πέτρος πρῶτος, φαίνεται, ἤκουσε τὴν κατηγορίαν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων. Ἔλαβε τὸν λόγον καὶ ὠμίλησε μεγαλοφώνως πρὸς ὅλα τὰ πλήθη ὡς ἑξῆς :

— "Ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ ὅλοι ὅσοι κατοικεῖτε τὴν Ἱερουσαλὴμ, προσέξατε καλὰ αὐτά, τὰ ὅποια θὰ σᾶς εἰπῶ. Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα μεθυσμένοι, ὅπως σεῖς νομίζετε. Μόλις ἄλλως τε εἶναι ἐνάτη πρωΐνῃ. Ἐὰν ὁμιλοῦμεν εἰς διαφόρους γλώσσας τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τὸ παράδοξον αὐτὸ γεγονὸς τὸ προεῖπε πρὸ πολλῶν αἰώνων ὁ Θεὸς διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ. Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται... καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται. "Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἐπαναλαμβάνω, ἀκούσατε μὲ προσοχὴν τοὺς λόγους τούτους.

Καὶ ἤρχισεν ὁ Πέτρος μὲ μεγάλην εὐχέριαν καὶ δύναμιν νὰ ὁμιλῇ περὶ τοῦ Χριστοῦ. Ὑπενθύμισεν εἰς ὅλους τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου, τὰ ὅποια καὶ αὐτοὶ ἄλλως τε εἶχον ἴδει. Περιέγραψε τὸν σκληρὸν καὶ ἄδικον θάνατον, εἰς τὸν ὅποιον αὐτοὶ καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν τῶν εἶχον καταδικάσει. Ἐπέμεινε πέρυσότερον εἰς τὸ μέγα γεγονὸς τῆς Ἀναστάσεως. Ἐβεβαίωσεν, ὅτι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ ἀπόστολοι καὶ πλῆθος ἄλλο μαθητῶν εἶδον τὸν ἀναστάντα διδάσκαλον. Ἀνέφερε προφητείας, διὰ τῶν ὁποίων ἐπροφητεύετο πρὸ αἰώνων πολλῶν ὅχι μόνον τὸ πάθος ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου. Ὁ Δαβὶδ παρουσιάζει τὸν Χριστὸν προσευχόμενον πρὸς τὸν Πατέρα καὶ λέγοντα :

«Δὲν θὰ ἀφήσης τὴν ψυχὴν μου κάτω εἰς τὸν Ἄδην, οὔτε θὰ ἐπιτρέψης νὰ ὑποστῇ τὸ σῶμα μου ἀποσύνθεσιν καὶ φθοράν».

— Αὐτὸν λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐξηκολούθησεν ὁ Πέτρος, ἀνέστησεν ὁ Θεὸς καὶ τὸν ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θρόνου του. Τοῦ ἔδωσε κάθε δύναμιν καὶ ἐξουσίαν καὶ τοῦ ὑπεσχέθη νὰ συντρίψῃ καὶ νὰ ὑποιάξῃ κάτω ἀπὸ τοὺς πόδας του ὅλους τοὺς ἐχθρούς του. Καὶ ὅμως τὸν Κύριον τοῦ παντός, τὸν Χριστόν, σεῖς οἱ Ἰσραηλῖται τὸν ἐσταυρώσατε. Ἀσφαλῶς γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ Κύριον καὶ Χριστόν ὁ Θεὸς ἐποίησε τοῦτον τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

Βαθυτάτην ἐντύπωσιν ἔκαμαν τὰ λόγια τοῦ Πέτρου εἰς τὰς καρδίας ὅλων. Ἐσκέφθησαν τότε τὸ μέγα ἔγκλημά των, ἐφοβήθησαν τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ καὶ κατενύγησαν τὴν καρδίαν. Μὲ ζωηρόν δὲ ἐνδιαφέρον ἠρώτησαν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους :

— Ἄνδρες ἀδελφοί, τί πρέπει νὰ κάμωμεν διὰ νὰ σωθῶμεν ;

— Νὰ μετανοήσετε εἰλικρινῶς, ἀπήντησεν ἀμέσως ὁ Πέτρος, καὶ νὰ βαπτισθῇτε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ἔτσι θὰ συγχωρηθῶν αἱ ἁμαρτίαι σας καὶ θὰ λάβετε ἀκόμη τὴν δωρεάν τοῦ Ἀγίου Πνεύματος. Ὁ Χριστὸς καλεῖ καὶ σᾶς καὶ τὰ τέκνα σας καὶ τοὺς ἄλλους ἀπομακρυσμένους λαοὺς εἰς μετάνοιαν καὶ σωτηρίαν. Λοιπὸν, σωθῇτε ἀπὸ τὴν κακίαν τῆς ποιηρᾶς αὐτῆς ἐποχῆς.

Μὲ μεγάλην χαρὰν καὶ ἀνακούφισιν ἐδέχθησαν τὴν συμβουλὴν τοῦ Πέτρου. Ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν τρεῖς χιλιάδες. Καὶ οὕτως ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι πρὸ ὀλίγων ἑβδομαδῶν ἀνεθεμάτιζον τὸν Χριστόν καὶ ἐφώναζον «ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν», τῶρα ἐβαπτίζοντο εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Αὐτοὶ δὲ μαζὶ μὲ τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς ἄλλους μαθητὰς ἀπετέλεσαν τὴν πρώτην Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Πεντηκοστὴ δὲν θεωρεῖται μόνον ὡς ἡμέρα τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἡ γενέθλιος ἡμέρα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Πρὸς ἑορτασμὸν τῶν δύο μεγάλων αὐτῶν γεγονότων ἡ Ἐκκλησία ψάλλει :

«Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἀλιεῖς ἀναδείξας, καταπέμψας αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ δι' αὐτῶν τὴν οἰκουμένην σαγηνεύσας, φιλόανθρωπε, δόξα σοι».

5. ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

(Πράξ. γ', 1 - 26)

«Ἐπὶ ἁρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσι καὶ καλῶς ἔξουσιν» (Μάρκ. ις', 18). Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ προεῖπεν ὁ Κύριος τὰς θαυμασίας θεραπείας, τὰς ὁποίας μὲ τὴν δύναμιν τοῦ θᾶ ἔκαμνον οἱ μαθηταί. Καὶ ὁ λόγος του ἐπραγματοποιήθη διότι πράγματι ἀναρίθμητα θαύματα ἔκαμνον οἱ ἀπόστολοι.

Ὅλιγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Ἀγίου Πνεύματος ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἀνέβαιναν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Ἦτο τρίτη ἀπογευματινὴ ὥρα. Ἐπλησίασαν πρὸς τὴν Ὠραίαν πύλην. Αὕτῃ ἦτο μεγάλη ὀρειχάλκινος πύλη κορινθιακοῦ ρυθμοῦ, κοσμημένη μὲ ἀναγλύφους παραστάσεις ἀμπέλου καὶ ἐχώριζε τὴν αὐλὴν τῶν Ἑθνῶν ἀπὸ τὴν αὐλὴν τῶν γυναικῶν.

Εἰς τὰς μαρμαρίνας βαθμίδας τῆς Ὠραίας αὐτῆς Πύλης κατέκειτο ἓνας δυστυχὴς ἐπαίτης, ἡλικίας τεσσαράκοντα ἐτῶν χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρός. Αὐτὸν οἱ συγγενεῖς τὸν ἔφεραν κάθε πρωὶ ἐκεῖ διὰ νὰ ἐπαιτῇ ἐλεημοσύνην ἀπὸ τοὺς εἰσερχομένους εἰς τὸ ἱερόν. Δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ συρθῇ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς αὐλῆς, διότι ἡ εἴσοδος ἀπηγορεύετο αὐστηρῶς εἰς τοὺς χωλοὺς καὶ παραμορφωμένους.

Ὅταν εἶδε τοὺς δύο ἀποστόλους νὰ διέρχωνται τὴν Ὠραίαν Πύλην, ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτοὺς μὲ θλιβεράν φωνὴν ἐλεημοσύνην. Συνεκινήθησαν οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τὴν διπλὴν δυστυχίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου. Τὸν συνεπάθησαν, ἀφοῦ μάλιστα ἀντελήφθησαν, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ καλοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ δὲν εἶχον χρήματα νὰ τοῦ δώσουν. Εἶχον ὅμως νὰ τοῦ δώσουν ἄλλο ἀγαθόν, πολυτιμότερον ἀπὸ τὰ χρήματα. Παρετήρησεν αὐτὸν

κατάμματα ὁ Πέτρος καὶ τοῦ εἶπε: «Κοίταξέ μας». Ὁ ἐπαίτης ὕψωσε τὴν κεφαλὴν. Ἐκοίταξε τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ ἄπλωσε τὸ χέρι, διότι ἐνόμισεν, ὅτι κάποιαν ἐλεημοσύνην θὰ ἐλάμβανε.

— Χρήματα δὲν ἔχω νὰ σοῦ δώσω, τοῦ λέγει ὁ Πέτρος. Ἄλλὰ θὰ σοῦ δώσω ὅ,τι ἔχω. Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει

«Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει».

Καὶ καθὼς ἔλεγε τοὺς λόγους αὐτοὺς, ἔπιασε τὸν χωλὸν ἀπὸ τὴν δεξιὰν χεῖρα καὶ τὸν ἀνεσήκωσεν. Ἀμέσως ὁ χωλὸς ἠσθάνθη νὰ εἰσέρχεται εἰς τὰ παράλυτα μέλη του μία νέα ἰσχυρὰ δύναμις. Τὰ πόδια του ἐστερεώθησαν. Οἱ μύες ἀπέκτησαν ἐλαστικότητα καὶ δύναμιν καὶ ὁ χωλὸς ἀνεπήδησεν. Διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ζωὴν του ἤρχισε νὰ περιπατῇ καὶ μαζὶ με τοὺς δύο ἀποστόλους εἰσῆλθε χαίρων εἰς τὸν ναόν.

Ἐκεῖ ἤρχισε νὰ δοξολογῇ τὸν Θεόν. Περιπατοῦσε δεξιά καὶ ἀριστερά καὶ διὰ νὰ δοκιμάσῃ ἴσως τὴν δύναμιν τῶν ποδῶν του. ἐπήδα πολλάκις ἀπὸ τὴν χαρὰν του. Οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην εὐρίσκοντο εἰς τὸ ἱερόν, εἶδον τὸν χωλὸν νὰ περιπατῇ καὶ ἐξεπλάγησαν πολὺ. Καθὼς δὲ ὁ Πέτρος ἐπροχώρησε μὲ τὸν τέως χωλὸν εἰς τὴν εὐρύχωρον στοὰν τοῦ Σολομῶντος, ὅλος ὁ λαὸς ἔσπευσε πρὸς αὐτοὺς ἔκθαμβος. Ἐπεθύμουν νὰ μάθουν, πῶς ὁ ἐκ γενετῆς χωλὸς ἐθεραπεύθη.

— "Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τοὺς εἶπεν ὁ Πέτρος, τί θαυμάζετε καὶ διατί ἀπορεῖτε μὲ τὸ γεγονός αὐτό; αὐτὸ δὲν εἶναι ἔργον ἰδικόν μας, εἶναι ἔργον τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον σεῖς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου ἠρνήθητε. Ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ὁ Πιλάτος ἠθέλησε νὰ ἀπολύσῃ τὸν Χριστὸν καὶ σεῖς ἐζήτησατε τὸν μὲν Χριστὸν νὰ θανατώσῃ, νὰ ἀπολύσῃ δὲ τὸν Βαραββάν, τὸν ληστήν. Ἰδοὺ, ὅτι ὁ σταυρωθεὶς ἀπὸ σᾶς ἀνεστήθη ἀπὸ τὸν Θεόν. Αὐτὸς μᾶς ἔδωσε τὴν δύναμιν νὰ κάμωμεν σήμερον τέτοια θαύματα. Γνωρίζω ὅμως, ὅτι ἔνεκα ἀγνοίας ἐπράξατε τὸ μέγα ἔγκλημα κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ζωῆς. Ὑπάρχει δὲ τώρα τρόπος καὶ καιρὸς νὰ διορθώσῃτε τὸ κακόν, τὸ ὁποῖον εἰς τὸν ἑαυτὸν σας κυρίως ἐκάματε. Ὁ μὲν Χριστὸς ἐσταυρώθη καὶ ἀνεστήθη, ὅπως ἦτο γραμμένον εἰς τοὺς προφῆτας. Σεῖς ὅμως πρέπει νὰ μετανοήσετε διὰ τὸ ἔγκλημα σας. Καὶ ὁ Χριστὸς θὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας σας καὶ θὰ σᾶς δώσῃ τὴν εὐλογίαν εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σας· διότι ὁ Θεὸς ὑμῶν πρῶτον Ἰησοῦν ἀπέστειλεν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν αὐτῶν.

6. ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

(Πράξ. δ', 1-31)

Ἐνῷ τὰ πλήθη ἦσαν συγκεντρωμένα γύρω ἀπὸ τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ ἤκουαν μὲ προσοχὴν τὸ κήρυγμα, αἴφνης ἐπέρσαν ὀρμητικοὶ διὰ μέσου αὐτῶν καὶ περιεκύκλωσαν τοὺς δύο ἀποστόλους ἱερεῖς, Σαδουκαῖοι καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ναοῦ μαζί μὲ στρατιώτας. Αὐτοὶ δὲν ἤθελον μὲ κανένα τρόπον νὰ

γίνεται λόγος περί τοῦ Χριστοῦ καί μάλιστα περί τῆς ἀναστάσεώς του. Ἦνωχλοῦντο καί ἐφοβοῦντο, ὅταν ἔβλεπαν τὸν λαὸν νὰ προσέχη καί νὰ πιστεῦη εἰς τὸ κήρυγμα περί Χριστοῦ. Λοιπὸν, χωρὶς νὰ ἔχουν καμμίαν διαταγὴν, συνέλαβον τοὺς ἀποστόλους καί τοὺς ἐφυλάκισαν. Τὴν ἐπομένην πρωίαν θὰ τοὺς ὠδηγοῦσαν ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου, διὰ νὰ τοὺς δικάσουν, ὅπως ἐδίκασαν τὸν Χριστόν. Ὁ λαὸς ἐδυσφόρησε διὰ τὴν σύλληψιν. Οἱ ἄνθρωποι ἠοθάνθησαν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἐκήρυτταν τὴν ἀλήθειαν. Πάρα πολλοὶ μάλιστα ἐπίστευσαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν ἀνῆλθεν εἰς πέντε χιλιάδας.

Κατὰ τὴν ἰδίαν ἐσπέραν εἰδοποιήθησαν ὅλα τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου καί τὴν πρωίαν συνήχθη τὸ συνέδριον. Ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας καί πρεσβυτέρους καί γραμματεῖς, ἀπὸ τὸν Ἄνναν καί Καΐαφαν, ἀπὸ ὅλους ἐκείνους, ποὺ εἶχον καταδικάσει τὸν Κύριον. Ἐνώπιον λοιπὸν τῶν ἰδίων κριτῶν καί εἰς τὴν ἰδίαν αἵθουσαν ὠδηγήθησαν τῶρα οἱ ἀπόστολοι. Καί ἄλλοτε εἰσηλθὼν εἰς τὰς αὐλὰς τῶν ἀρχιερέων, ἀλλὰ μὲ φόβον καί τρόμον, καί μάλιστα ὁ Πέτρος. Τῶρα εἰσηλθὼν μὲ θάρρος καί δύναμιν, ἔτοιμοι νὰ ἀπολογηθοῦν καί νὰ κηρύξουν τὸν Χριστόν ἐνώπιον αὐτῶν τούτων τῶν ἀδίκων δικαστῶν.

Ἡ στάσις τῶν ἑκάμεν ἐντύπωσιν εἰς τὸ συνέδριον. Ὁ ἀρχιερεὺς τότε τοὺς ἠρώτησε:

— Μὲ ποίαν δύναμιν καί ἐν ὀνόματι τίνος ἐκάματε τοῦτο τὸ θαῦμα;

Τότε ὁ Πέτρος, πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, εἶπε πρὸς αὐτούς:

— Μάθετε σεῖς καὶ ὁ λαὸς ὅλος, ὅτι ἡ θαυμαστὴ θεραπεία τοῦ χωλοῦ ἐγένεν ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃ δὲ Θεὸς ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν. Ὁ Χριστὸς, τὸν ὁποῖον σεῖς κατεδικάσατε, αὐτὸς ἵδρυσεν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς δὲ μόνον ἔχει τὴν δύναμιν νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους.

Οἱ σύεδροι ἔμειναν κατάπληκτοι, ἰδόντες τὸ θάρρος καί τὴν ρητορείαν τῶν δύο ἀποστόλων. Ἡ ἐκπληξίς των δὲ ἐγένετο ἀκόμη μεγαλυτέρα, διότι ἐσκέπτοντο, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἀγράμματοι ἄνθρωποι, ἀλιεῖς τῆς Τιβεριάδος. Καὶ κάποιος φόβος,

φαίνεται, κατέλαβε τὰς καρδίας των. Ἐσκέφθησαν, ὅτι ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ὑπῆρξαν μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, ἤκουσαν καὶ εἶδον καὶ ἐγνώρισαν καλὰ τὸν Χριστόν. Καὶ ἐπομένως ἦσαν εἰς θέσιν νὰ μαρτυρήσουν πολλὰ μὲν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, πολλὰ δὲ ἐναντίον τῶν συνέδρων. Ἦθελαν νὰ διαψεύσουν τὸ θαῦμα. Ἀλλὰ πῶς; Ἐκεῖ, πλησίον τῶν ἀποστόλων, ἴστατο καὶ ὁ εὐγνώμων χωλὸς βεβαιῶνων αὐτό. Εὐρέθησαν εἰς ἀπορίαν καὶ δὲν ἐγνώριζαν τί νὰ πράξουν. Διέταξαν καὶ ἔβγαλαν ἔξω τοὺς ἀποστόλους καὶ ἤρχισαν νὰ συζητοῦν ἀναμεταξύ των λέγοντες: «Τί ποιήσωμεν τοῖς ἀνθρώποις τοῦ ὕτοις; Τὸ θαῦμα δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ διαψεύσωμεν». Μετὰ πολλὰς συζητήσεις κατέληξαν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀπειλήσουν τοὺς ἀποστόλους, διὰ νὰ τοὺς ἐξαναγκάσουν νὰ παύσουν τὰ κηρύγματα τῶν περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πράγματι τοὺς ἐκάλεσαν πάλιν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ δικαστηρίου καὶ τοὺς ἀπηγόρευσαν μὲ φοβερὰς ἀπειλὰς νὰ διδάσκουν περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀλλ' ὁ Πέτρος εἶπεν, ὅτι εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ ὑπακούῃ κάθε ἄνθρωπος εἰς τὸν Θεόν καὶ ὄχι εἰς τοὺς ἀνθρώπους. «Ἡμεῖς θὰ ὑπακούσωμεν εἰς τὸν Θεόν καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ κηρύξωμεν ἐκεῖνα, τὰ ὅποια εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν».

Τὴν ὥραν ἐκείνην θὰ τοὺς ἐτιμώροῦσαν ἀσφαλῶς οἱ σύνεδροι, ἀλλ' ἐφοβήθησαν τὸν λαόν. Ἦναγκάσθησαν καὶ τοὺς ἀπέλυσαν ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου, ἀφοῦ καὶ πάλιν τοὺς ἐφοβήσαν πολὺ. Χαίροντες οἱ ἀπόστολοι ἐπέστρεψαν πλησίον τῶν πιστῶν καὶ διηγῆθησαν τὰ γενόμενα. Ὅλοι δὲ μαζὶ ἠὺχαρίστησαν τὸν Θεόν καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοὺς δώσῃ δύναμιν, νὰ κηρύττουν παντοῦ καὶ πάντοτε μὲ τὰ ἔργα καὶ μὲ τὰ λόγια χωρὶς δειλίαν καὶ φόβον τὸν Χριστόν. Ἀμέσως, μόλις ἐτελείωσεν ἡ προσευχή των, ἦλθεν ἡ ἀπάντησις τοῦ Θεοῦ. Ἐσείσθη ὁ τόπος καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας.

7. Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

(Πράξ. β', 42 - 47 και δ', 32 - 37)

Ἀξιοθαύμαστος ἦτο ἡ ζωὴ τῶν πρώτων Χριστιανῶν. Πρῶτην φορὰν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος παρουσιάζοντο ἄνθρωποι νὰ ζοῦν ἔτσι. Εἰλικρινῆς καὶ μεγάλη ἀγάπη ἐπικρατοῦσε μεταξὺ αὐτῶν. Ὅλοι ἐθεωροῦσαν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον ὡς ἀδελφούς, χωρὶς νὰ κάμνουν διακρίσεις τάξεως καὶ μορφώσεως. Ὁ πτωχός, ὅπως καὶ ὁ πλούσιος, ὁ μορφωμένος καὶ ὁ ἀμόρφωτος, ἦσαν ἐξ Ἰσοῦ ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Ἦγαπῶντο δὲ περισσότερο ἀπὸ ὅσον ἀγαπῶνται συνήθως οἱ σαρκικοὶ ἀδελφοί. Καὶ τὴν ἀγάπην των ἐξεδήλωνον μὲ ἔργα. Ὅχι μόνον ἀπέφευγον νὰ βλάπτουν καὶ νὰ πειράζουν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, ἀλλ' ἐφρόντιζον νὰ βοηθοῦν ἀλλήλους καὶ μάλιστα τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους. Οἱ πλούσιοι, οἱ κτηματῆαι, οἱ εὐποροὶ διέθετον τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν διὰ τὴν συντήρησιν ὅλων. Τὴν περιουσίαν των δὲν ἐθεωροῦσαν πλέον ὡς ἰδικὴν των, ἀλλ' ὡς περιουσίαν ὅλων τῶν ἀδελφῶν. Αὐτοὶ ἦσαν μόνον οἱ οἰκονόμοι, οἱ διαχειρισταί, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἐνεπιστεύθη τὴν κοινὴν περιουσίαν. Πολλοὶ μάλιστα ἐπώλουν τὰ κτήματά των καὶ τὰ χρήματα ποὺ εἰσέπραττον τὰ παρέδιδον εἰς τοὺς ἀποστόλους, διὰ νὰ χρησιμοποιοῦν πρὸς τὸ καλὸν ὅλων.

Τὸ καλὸν παράδειγμα τὸ ἔδωκεν ὁ Ἰωσήφ, ὁ ἐπονομαζόμενος Βαρνάβας. Αὐτὸς ἦτο Λευΐτης, κατήγετο ἀπὸ τὴν Κύπρον καὶ διεκρίνετο διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ πίστιν καὶ ἀρετὴν. Εἶχεν ἓνα ἀγρόν· τὸν ἐπώλησε, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν ἐξανγκάσῃ. Ὅλα τὰ χρήματα, ποὺ εἰσέπραξε, τὰ παρέδωκεν εἰς τοὺς ἀποστόλους. Μετ' ὀλίγον καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀδελφοὶ ἐμμήθησαν τὸν Βαρνάβαν. Ἐπώλωσαν τὴν ἀκίνητον αὐτῶν περιουσίαν καὶ τὰ χρήματα κατέθετον εἰς τὸ κοινὸν ταμεῖον. Ἀπὸ αὐτὰ τὰ χρήματα συνετηροῦντο οἱ ἀδελφοί. Συνηθέστατα ἔκαμνον κοινὸς τραπέζας φαγητοῦ, εἰς τὰς ὁποίας συνέτρωγον ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ μαζί μὲ τοὺς ἀποστόλους. Πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς ἐστέλλοντο πορὰ τῶν ἀδελφῶν εἰς τὰς οἰκίας χρήματα καὶ τροφαί. Τοιοῦτοτρόπως οὐδεὶς ἐνδεὴς ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς... καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά.

Ἀλλὰ μεγαλυτέρα προσπάθεια κατεβάλλετο διὰ τὴν χριστιανικὴν τῶν μórφωσιν. Ἦκουον μὲ μεγάλην προσοχὴν τὰ κηρύγματα τῶν ἀποστόλων. Ἐφρόντιζον νὰ γνωρίζουν ὅλοεν καὶ βαθύτερον τὴν νέαν τῶν θρησκειῶν. Αἱ ἰδιαίτεροι συνομιλῖαι τῶν εἶχον ὡς κύριον θέμα τὸν Χριστόν, τὸ ἔργον καὶ τὰ θαύματα τῶν ἀποστόλων. Συνεβούλευον ἀλλήλους διὰ τὴν πνευματικὴν τῶν πρόοδον. Τὸ δὲ σπουδαιότερον, ἐκοινωνοῦσαν καθημερινῶς τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου. Ἐπίστευον, ὅτι ὅπως τὸ σῶμα ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ καθημερινὴν τροφήν, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ ἔχει ἀνάγκην νὰ τρέφεται τακτικὰ μὲ τὴν θείαν Κοινωνίαν. Ἀλλωστε αὐτὸς ὁ Κύριος κατὰ τὴν ἐσπέραν τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου συνέστησεν εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ τελοῦν τακτικὰ τὸ ἱερὸν τοῦτο μυστήριον. «Τοῦτο ποιεῖτε, εἶπεν, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν».

Τὸν Κύριον τὸν ἐνεθυμοῦντο πάντοτε. Ἐζῶν ἐν τῷ Χριστῷ καὶ ὁ Χριστὸς ἔζη ἐν αὐτοῖς. Προσηύχοντο πρὸς αὐτὸν ὁ καθένας ἰδιαιτέρως καὶ πολλάκις ὅλοι μαζί. Κατ' ἀρχάς, συνειθισμένοι ἀπὸ τὰς ἰουδαϊκὰς παραδόσεις, συνεκεντρῶνοντο εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομώντος, διὰ νὰ προσευχηθοῦν καὶ παρακολουθήσουν τὰς ἰουδαϊκὰς τελετάς. Πολὺ ἐνωρὶς ὅμως ἐνόησαν, ὅτι ὁ ναὸς τοῦ Σολομώντος ἔπαυσε νὰ εἶναι καὶ ναὸς ἰδικός των. Αὐτοὶ εἶχον ἰδιαίτερας προσευχὰς καὶ ἰδικὰς τῶν τελετὰς, ὅπως ἦτο τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ ἐπομένως ἔπρεπε νὰ ἔχουν ἰδιαίτερον ναόν. Κατ' ἀρχὰς ὥρισαν μερικὰς οἰκίας ὡς οἴκους προσευχῆς. Ὡς τοιοῦτος ἐχρησιμοποιήθη καὶ ἡ οἰκία τῆς μητρὸς τοῦ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου. Ἐκεῖ τακτικώτερον συνεκεντρῶνοντο διὰ νὰ προσεύχωνται καὶ νὰ ἀκούουν διδασκαλίας ἐκ μέρους τῶν ἀποστόλων καὶ ἀνακοινώσεις ἐπὶ ἐνδιαφερόντων θρησκευτικῶν θεμάτων καὶ γεγονότων.

Ὅλοι μαζί ἔψαλλον καὶ ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν. Εὐθύς ἐξ ἀρχῆς οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ δὲν εἶχον ἰδιαίτερους ὕμνους. Ἐχρησιμοποιοῦν τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ καὶ τὰς ἄλλας ᾠδὰς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὀλίγον ἀργότερον ἔψαλλον ᾠδὰς καὶ εὐχὰς τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἐψαλλον ἐπὶ παραδείγματι τὸν ὕμνον τῆς Θεοτόκου: «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμα μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρι μου...» ἢ τὴν

εὐχὴν Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου: «Νῦν ἀπολύης τὸν δοῦλον Σου, Δέσποτα, κατὰ τὸ ρημᾶ Σου ἐν εἰρήνῃ, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν Σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν, φῶς εἰς ἀνοκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ Σου Ἰσραὴλ» καὶ ἄλλα ἐκλεκτὰ χωρία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Μετὰ ταῦτα ὁμῶς συνέθεσαν καὶ ἰδιαιτέρους ὕμνους καὶ ᾠσματα χριστιανικοῦ καθαρώς περιεχομένου.

Τοιουτοτρόπως οἱ πρῶτοι Χριστιανοί, χάρις εἰς τὴν συνειδήσιν τῶν ἀποστόλων, ὠργανώθησαν εἰς ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν καὶ προώδευον εἰς τὴν ἀρετὴν. Ἦσαν προσκαρτεροῦντες τῇ διδασκίᾳ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς. Αὐτὴ δὲ ἡ εὐσεβὴς ζωὴ ἔφερε μετὰ τῶν μεγάλων ἀγάπην καὶ ἐνότητα, ὥστε τοῦ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία.

8. ΕΝΑ ΘΑΛΙΒΕΡΟΝ ΓΕΓΟΝΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

(Πράξ. ε', 1-11)

Μεταξὺ τῶν δώδεκα ἀποστόλων εὐρέθη ἓνας, ὁ ὅποιος ἕνεκα τῶν χρημάτων ἐπώλησε τὸν Κύριον. Μεταξὺ τῶν πρώτων Χριστιανῶν εὐρέθησαν δύο νὰ κάμουν ὁμοίαν σχεδὸν πρᾶξιν. Αὐτοὶ δὲ ἦσαν ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ σύζυγος του Σαπφείρα. Ὅταν αὐτοὶ εἶδον τὸν Βαρνάβαν καὶ τοὺς ἄλλους πλουσίους Χριστιανοὺς νὰ καταθέτουν εἰς τὸ κοινὸν ταμεῖον τὴν τιμὴν τῶν ἀγρῶν των, ἠθέλησεν νὰ τοὺς μιμηθῶν. Τοῦτο δὲ ὄχι τόσον ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τοὺς ἄλλους ἀδελφούς, ὅσον διότι ἤθελον νὰ ἐπαινεθοῦν ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους. Ἀγαποῦσαν ὁμῶς πολὺ τὰ χρήματα.

Ἐσκέφθησαν λοιπὸν νὰ εὔρουν ἓνα τρόπον, ὥστε νὰ μὲν νὰ παρουσιασθοῦν ὡς εὐεργεταὶ τῆς χριστιανικῆς κοινότητος, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ χάσουν ὅλα τὰ χρήματά των. Κατέληξαν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ πωλήσουν τὸν ἀγρόν. Νὰ προσφέρουν ὁμῶς ὀλίγα χρήματα καὶ νὰ βεβαιώσουν, ὅτι τόσον μόνον ἐπώλησαν τὸν ἀγρόν των. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐφαίνοντο εἰς τὰ μάτια ὅλων ὡς ἐνάρετοι, θὰ ἐπῆνοντο ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους.

θά εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ τρέφωνται διαρκῶς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ συγχρόνως θὰ ἤμποροῦσαν νὰ διαχειρίζονται ἰδιαιτέρως τὰ ὑπόλοιπα χρήματά των. Ἡ φιλαργυρία, ἡ φιλοδοξία καὶ ἡ δολιότης κατέλαβον τὴν ψυχὴν των. Τὸ σχέδιον των τὸ ἔθεσαν εἰς ἐνέργειαν.

Τὴν ἐπομένην ἐπώλησαν τὸν ἀγρόν των. Ἐλαβεν ὁ Ἀνανίας μερικὰ χρήματα καὶ τὰ ἔφερεν ἐπιδεικτικῶς εἰς τοὺς ἀποστόλους. Ἐπερίμενε βέβαια νὰ ἀκούσῃ εὐχαριστίας καὶ ἐπαίνους. Οὔτε πρὸς στιγμὴν δὲν τοῦ ἤλθεν ἡ ἰδέα, ὅτι ἤμπορεῖ νὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ δολιότης του. Ἀλλ' ὁ Πέτρος, φωτισθεὶς ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, εἶδε καθαρὰ τὴν ἀπάτην καὶ εἶπε μὲ αὐστηρότητα πρὸς τὸν φιλάργυρον καὶ ψεύστην Χριστιανόν.

— Ἀνανία, διατὶ ἀφήκες τὸν Σατανὰν νὰ παροσύρῃ τὴν καρδίαν σου καὶ νὰ σὲ κάμῃ νὰ ψευσθῇς ἐνώπιον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος; Τὸ κτῆμα ἦτο ἰδικόν σου· δὲν σὲ ἠνάγκασε κανεὶς νὰ τὸ πωλῇσῃς. Ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ τὸ ἐπώλησες, δὲν σὲ ἠνάγκασε κανεὶς νὰ δώσῃς τὰ χρήματα. Ἐμποροῦσες νὰ τὰ κρατήσῃς, ἐφ' ὅσον τόσον πολὺ τὰ ἀγαπᾷς. Διατὶ ἄφησες νὰ καταλάβουν τὴν καρδίαν σου τοιαῦται πονηρίαι; Οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ Θεῷ.

Ὁ ταλαίπωρος Ἀνανίας, ἀκούσας τοὺς λόγους αὐτοῦς, κατελήφθη ἀπὸ μέγιστον τρόμον καὶ ἔπεσεν ἀμέσως νεκρός. Ἡ θεία δίκη ἐτιμώρησε παραδειγματικῶς τὸν ψεύστην. Ἡ τιμωρία αὐτὴ ἔφερε μέγαν φόβον καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἄλλων. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς νεωτέρους Χριστιανοὺς παρέλαβον τὸ νεκρὸν σῶμα καὶ τὸ ἔφεραν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ, ὅπου καὶ τὸ ἔθαψαν.

Ἐπέρασαν τρεῖς ὥρες καὶ ἡ Σαπφείρα, χωρὶς νὰ μάθῃ τίποτε διὰ τὸν φοβερὸν θάνατον τοῦ συζύγου της, ἤλθεν εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν Χριστιανῶν, μὲ τὴν πεποιθησιν, ὅτι θὰ ἐπαينوῦσαν καὶ αὐτὴν διὰ τὴν γενναιοδωρίαν της.

— Εἰπέ μου, Σαπφείρα, τῆς λέγει ὁ Πέτρος, ἀντὶ τόσοῦ μόνον ποσοῦ ἐπώλησατε τὸν ἀγρόν σας;

— Μάλιστα, ἀντὶ τόσοῦ, ἀπήντησεν ἐκείνη.

— Διατὶ συνεφώνησες μὲ τὸν σύζυγόν σου, ἠρώτησε μὲ ἀγανάκτησιν ὁ Πέτρος, νὰ ἐξαπατήσῃς τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ;

ὁ σύζυγός σου ἐτιμωρήθη ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἰδοὺ ἀκούονται τώρα τὰ βήματα τῶν νέων, οἱ ὅποιοι ἐπανερχονται ἀπὸ τὴν ταφὴν τοῦ συζύγου σου. Οἱ ἴδιοι θὰ θάψουν ἀμέσως καὶ τὸ ἰδικόν σου νεκρὸν σῶμα.

Ἀμέσως ἡ πονηρὰ γυνὴ ἔπεσε νεκρὰ τὴν ὥραν ἀκριβῶς, κατὰ τὴν ὁποίαν διήρχοντο τὴν θύραν οἱ θάψαντες τὸν σύζυγόν της. Οἱ ἴδιοι παρέλαβον αὐτὴν καὶ τὴν ἔθαψαν πλησίον τοῦ ἀνδρός της. Οἱ Χριστιανοὶ ἐγνώρισαν τότε καλὰ, ὅτι ὁ Θεὸς κάμνει μὲν μεγάλα θαύματα διὰ τὸ καλὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως τιμωρεῖ αὐστηρὰ τοὺς πονηροὺς καὶ ἀμετανοήτους. Καὶ ὅταν τὸ ὄνομα τοῦ Ἀνανίου καὶ τῆς Σαπφείρας διεγράφησαν ἐπισήμως ἀπὸ τὸν κατάλογον τῆς ἀριουσιστάτου Ἐκκλησίας, ὅλοι ὅσοι ἦσαν τότε παρόντες παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς προφυλάξῃ ἀπὸ τὸ θλιβερὸν κατάντημα, εἰς τὸ ὁποῖον ὁδηγοῦν τὸν ἄνθρωπον αἱ ὑποκριτικαὶ πράξεις. Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

9. ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΚΑΤΑΔΙΩΚΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

(Πράξ. ε', 12 - 42)

«Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμεῖς διώξουσιν» (Ἰωάν. ιε', 30). Τὰ λόγια αὐτά, τὰ ὁποῖα ὁ Κύριος εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς κατὰ τὴν νύκτα τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου ἐπραγματοποιήθησαν ἀκριβῶς. Οἱ ἀπόστολοι ὑπέστησαν διωγμούς, διότι ἐκήρυττον τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἔκαμνον θαύματα μετὰ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἔκαμνον πάρα πολλὰ θαύματα. Κάθε ἓνας, ὁ ὁποῖος κατέφευγεν εἰς αὐτοὺς μετὰ πίστιν, ἐλάμβανεν ὅ,τι ἐποθοῦσε. Ἀσθενεῖς, παράλυτοι, χωλοὶ, τυφλοὶ, δαιμονιζόμενοι ἐφέροντο πρὸ τῶν ἀποστόλων. Ἐπίστευον δέ, ὅτι καὶ ἡ σκιά ἀκόμῃ τοῦ διερχομένου Πέτρου ἐὰν ἔπιπτεν ἐπάνω των, θὰ ἐθεραπεύοντο ἀμέσως.

Πάντες οἱ κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔβλεπον τοὺς ἀποστόλους μετὰ σεβασμὸν καὶ φόβον. Κανεῖς ἐκ τῶν Ἰουδαίων δὲν ἐτόλμα νὰ τοὺς πλησιάσῃ ἐλευθέρως καὶ νὰ τοὺς ὁμιλήσῃ μετὰ ἄρρους. Πολλοὶ ὅμως ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστόν. Καὶ οὕτω

πλήθη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν προσετίθεντο εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ φήμη τῶν ἀποστόλων ἐξηπλώθη εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς ὅλοκληρον τὴν Παλαιστίνην. Πλήθη λαοῦ ἤρχοντο τώρα καὶ ἀπὸ τὰς πέριξ πόλεις καὶ ἔφερον τοὺς ἀσθενεῖς τῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, διὰ νὰ λάβουν τὴν θεραπείαν. Ὅλοι κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας δὲν ὠμιλοῦσαν, παρὰ μόνον περὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τοῦ Χριστοῦ.

Ἄλλ' ἡ κατάστασις αὕτη δὲν ἦτο καθόλου εὐχάριστος διὰ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ δι' ὅλον τὸ συνέδριον. Αὐτοὶ ἐθανάτωσαν τὸν Χριστόν, διὰ νὰ σβύσουν τὸ ὄνομά του ἀπὸ τὴν γῆν. Καὶ τώρα ἔβλεπον, ὅτι ὅλοεν καὶ περισσότεροι Ἰουδαῖοι ἐπίστευον εἰς αὐτόν. Οἱ αἵτιοι δὲ ὅλης αὐτῆς τῆς κινήσεως ἦσαν οἱ ψαράδες τῆς Γαλιλαίας. Ἠγανάκτησαν ἐναντίον αὐτῶν καὶ ἠθέλησαν νὰ θέσουν τέρμα πλεον εἰς τὸ κήρυγμα καὶ τὰ θαύματα τῶν. Καὶ λοιπὸν τάχα ἔνεκα ζήλου ὑπὲρ τῆς μωσαϊκῆς θρησκείας συνέλαβον τοὺς ἀποστόλους, τοὺς ἔθεσαν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ διέταξαν αὐστηρὰν φρούρησιν. Τὴν ἐπομένην θὰ τοὺς ἐδίκαζον καὶ θὰ τοὺς κατεδίκαζον.

Τὴν νύκτα ὁμοῦς παρουσιάσθη ἄγγελος Κυρίου εἰς τοὺς φυλακισμένους ἀποστόλους, ἤνοιξε τὰς πύλας τῆς φυλακῆς, τοὺς ὠδήγησεν ἔξω, χωρὶς κανεῖς ἀπὸ τοὺς φρουροὺς νὰ ἀντιληφθῇ τίποτε καὶ τοὺς συνέστησε νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ κηρύττουν τὸν Χριστόν. Χαίροντες οἱ ἀπόστολοι καὶ δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἦλθον εἰς τὸν ναόν, ἐνῶ ἀκόμη ἦτο ὄρθρος. Ἐκεῖ ἤρχισαν πάλιν νὰ διδάσκουν τὸν λαόν.

Ὅταν ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συνεδρίου ὁ ἀρχιερεὺς, οἱ σύεδροι καὶ ὅλη ἡ γεουσία. Ἔστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριόν στρατιώτας, διὰ νὰ φέρουν τοὺς ἀποστόλους. Ἄλλ' ἡ ἔκπληξις τῶν ὑπῆρξε μεγάλη, ὅταν ἐπέστρεψαν οἱ στρατιῶται καὶ εἶπον, ὅτι ἡ φυλακὴ ἦτο κλειστή, οἱ φρουροὶ εἰς τὰς θέσεις τῶν, ἀλλ' οἱ ἀπόστολοι ἔλειπον.

Ἐνῶ ὅλοι ἀποροῦσαν καὶ δὲν ἐγνώριζον πῶς νὰ ἐξηγήσουν τὸ γεγονός, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Δικαστηρίου ἓνας Ἰουδαῖος καὶ τοὺς εἶπεν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι κηρύττουν τὸν Χριστὸν εἰς τὸ ἱερόν. Τότε ὁ στρατηγὸς μὲ πολλοὺς στρατιώτας

ἐπορεύθη εἰς τὸν ναόν. Εὗρε τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς εἶπε νὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὸ συνέδριον. Δὲν ἐτόλμησε νὰ μεταχειρισθῇ βίαν, διότι ἐφοβεῖτο μήπως λιθοβοληθῇ ἀπὸ τὸν λαόν. Ὅταν δὲ ἐκεῖνοι μὲ θάρρος παρουσιάσθησαν, ὁ ἀρχιερεὺς τοὺς εἶπε :

— Δὲν σὰς διετάξαμεν ἡμεῖς νὰ μὴ κηρύττετε τὸν Χριστόν ; Ἰδοὺ, σεῖς, ἐγεμίσατε τὴν Ἱερουσαλὴμ μὲ τὰς διδασκαλίας αὐτὰς καὶ θέλετε νὰ ρίψετε εἰς ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου.

Καὶ ὅμως αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πρὸ ὀλίγων μηνῶν κάτω ἀπὸ τὸ πραιτώριον ἐφώναζον : «Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν » !

— Ἡμεῖς ὅ,τι εἶδομεν, αὐτὸ καὶ θὰ κηρύττωμεν, εἶπον μὲ ἓνα στόμα οἱ ἀπόστολοι. Ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη ἀπὸ σὰς καὶ ἀνεστῆθη ἀπὸ τὸν Θεόν, διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον. Ὅσα καὶ ἂν ἀπειλήτε σεῖς, ἡμεῖς δὲν θὰ ἀποκρύψωμεν τὴν ἀλήθειαν, διότι *π ε ι θ α ρ χ ε ι ν δ ε ι Θ ε ω μ ᾱ λ λ ο ν ἢ ἄ ν θ ρ ῶ π ο ι ς*.

Ἐτριξαν τὰ δόντια τῶν ἀπὸ ὀργὴν οἱ σύεδροι καὶ ἠθέλησαν ἐκείνην τὴν στιγμὴν νὰ τοὺς θανατώσουν. Τοὺς ἐστάματῃσεν ὅμως ἓνας σοφὸς διδάσκαλος καὶ τίμιος ἄνθρωπος, ὁ Γαμαλιήλ. Αὐτός, ἀφοῦ διέταξε νὰ ἐξέλθουν οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τὴν αἴθουσαν, εἶπε :

— Σκεφθῆτε καλὰ αὐτό, τὸ ὅποιον μέλλετε νὰ πράξετε. Ἐνθυμηθῆτε, ὅτι πρὶν ἔλθῃ ὁ Ἰησοῦς, παρουσιάσθησαν ἄλλοι ψευδομεσθαί. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἦσαν ἐκ τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ μὲν κακῶς ἀπέθανον, τὸ δὲ ἔργον τῶν διελύθη καὶ ὅσοι τοὺς ἠκολούθησαν διεσκορπίσθησαν. Ἐὰν τὸ ἔργον τῶν ἀποστόλων εἶναι ἀνθρώπινον, θὰ σβύσῃ μόνον τοῦ· ἐὰν ὅμως εἶναι θεῖον, τίποτε δὲν θὰ κατορθώσετε σεῖς μὲ τοὺς διωγμούς σας. Μόνον θὰ γίνετε θεομάχοι. Λοιπόν, ἀφήσατε ἐλευθέρους τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς.

Ὑπεχώρησαν οἱ σύεδροι μὲ μεγάλην δυσφορίαν καὶ ἀγανάκτησιν. Διὰ νὰ ἱκανοποιήσουν κάπως τὴν ὀργὴν τῶν διέταξαν νὰ δέρουν τοὺς ἀποστόλους. Ἐπειτα δαρμένους τοὺς ἔδωξαν, ἀφοῦ καὶ πάλιν μὲ φοβερὰς ἀπειλὰς τοὺς διέταξαν νὰ μὴ διδάξουν πλέον περὶ τοῦ Χριστοῦ. Οἱ ἀπόστολοι ἐφυ-

γαν ἀπὸ τὸ συνέδριον χαίροντες, διότι ἐδάρησαν διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ μεγαλύτερον ζήλον ἐξηκολούθησαν τὰ κηρύγματα τῶν πρὸς τὸν λαόν.

10. Ο ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

(Πράξ. ᾠ. 1 - η', 3)

Ὁ διωγμὸς τῶν Ἰουδαίων συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ διαδοθῇ ταχύτερον τὸ Εὐαγγέλιον. Οἱ ἀπόστολοι μὲ μεγαλύτερον ζήλον ἐκήρυττον καὶ τὰ πλήθη μὲ μεγαλυτέραν προθυμίαν ἐδέχοντο τὴν νέαν πίστιν. Οἱ πιστοὶ ἠύξανον πάρα πολύ. Ἀλλὰ τότε συνέβη μία παρεξήγησις μετοξὺ αὐτῶν. Οἱ Ἑλληνισταί, δηλαδὴ Ἰουδαῖοι, οἱ ὁποῖοι κατήγοντο ἀπὸ ἑλληνικὰς χώρας καὶ ὠμιλοῦσαν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, Χριστιανοὶ ὅμως τώρα, ἐνόμισαν, ὅτι εἰς τὴν διανομὴν τῶν βοηθημάτων δὲν ἐλαμβάνοντο πάντοτε ὑπ' ὄψιν αἱ χῆραι αὐτῶν. Ἐγόγγυσαν λοιπὸν κάπως ἐναντίον τῶν Ἑβραίων Χριστιανῶν.

Διὰ νὰ σταματήσουν οἱ γόγγυσμοὶ καὶ νὰ γίνεταί τοῦ λοιποῦ καλύτερον ἡ διανομὴ τῶν βοηθημάτων καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν τραπεζῶν, ἐκάλεσαν ἀμέσως οἱ ἀπόστολοι τὸν πλῆθος τῶν πιστῶν καὶ τοὺς εἶπον :

Ἀδελφοί, δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀφήσωμεν ἡμεῖς τὸ κήρυγμα καὶ νὰ ἀναλάβωμεν τὴν διαχείρισιν τῶν βοηθημάτων καὶ τῶν τραπεζῶν. Διὰ τοῦτο καλὸν εἶναι νὰ ἐκλέξετε σεῖς ἐπὶ ἑναρέτους ἄνδρας, εἰς τοὺς ὁποίους νὰ ἀναθέσωμεν τὴν ὑπηρεσίαν αὐτήν. Ἡμεῖς δὲ θὰ ἀσχολούμεθα ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν προσευχὴν καὶ τὸ κήρυγμα.

Ἦρρεσεν ἡ πρότασις αὕτη εἰς τοὺς πιστοὺς. Ἀμέσως ἐξελέξαν ἐπὶ ἑπτὰ ἄνδρας, τὸν Στέφανον, τὸν Φίλιππον, τὸν Πρόχορον, τὸν Νικάνορα, τὸν Τίμωνα, τὸν Παρμενᾶν καὶ τὸν Νικόλαον. Αὐτοὺς ὑλόγησαν οἱ ἀπόστολοι, τοὺς ὠνόμασαν διακόνους, καὶ ἀνέθεσαν εἰς αὐτοὺς νὰ ὑπηρετοῦν τὰς τραπέζας, ἀλλ' ὅταν ἐδίδοτο εὐκαιρία, νὰ κηρύττουν καὶ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Μεταξὺ αὐτῶν ἁνώτερος, ὡς πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν μόρφωσιν, ἦτο ὁ Στέφανος, ἀνὴρ πλήρης πίστεως καὶ Πνεύμα-

τος ἁγίου. Αὐτὸς μὲ δύναμιν πολλὴν ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἔκαμνε τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα. Προσείλκυεν εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν ὄχι μόνον λαϊκοὺς, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἱερεῖς.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ἕνεκα ἴσως κάποιας ἰουδαϊκῆς ἑορτῆς, πολλοὶ Ἰσραηλιταὶ εὐρίσκοντο συγκεντρωμένοι εἰς τὴν

«Κύριε μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην !»

Ἱερουσαλὴμ. Ἐξ αὐτῶν ἐθεωροῦντο περισσότερον μορφωμένοι οἱ προερχόμενοι ἀπὸ τὴν Κυρήνην, τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ τὴν Κιλικίαν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἰδίως δὲ οἱ Λιβερτῖνοι. Αὐτοὶ ἦσαν Ἰουδαῖοι· εἶχον ὀδηγηθῆ αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἐκεῖ, ὕστερον ἀπὸ πολλὰ ἔτη δουλείας, ἀπηλευθερώθησαν. Αὐτοὶ λοιπόν, διὰ τὴν ἐπίδειχθαι εἰς τοὺς ἄλλους, ἤρχισαν νὰ

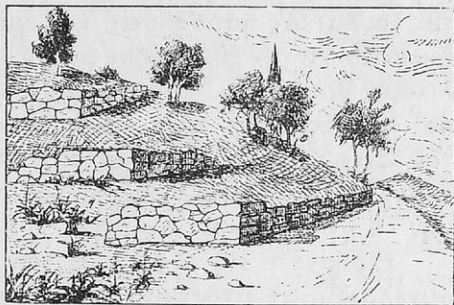
συζητοῦν καὶ νὰ ἀντιλέγουν πρὸς τὸν Στέφανον. Ἐννοεῖται, ὅτι κανεὶς δὲν κατάρθωσε νὰ νικήσῃ τὴν δύναμιν καὶ τὴν σοφίαν τοῦ νεαροῦ διακόνου. Πάντες ἀπεστομώνοντο.

Τότε οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, γνήσιοι Ἰουδαῖοι, διὰ νὰ ἐκδικηθοῦν, κατέφυγον εἰς τὴν συκοφαντίαν. Ἐβαλαν ἀνθρώπους καὶ διέδωσαν εἰς ὅλην τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅτι ὁ Στέφανος λέγει βλασφημίας κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Μωυσέως. Ἐτάραξαν τὸν λαόν, τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ ὀρμήσαντες ἤρπασαν ὅλοι μαζί αὐτὸν καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὸ συνέδριον. Ἐνώπιον δὲ τοῦ διαβοήτου αὐτοῦ συνεδρίου ψευδομάρτυρες ἐπανελάβον, ὅτι ὁ Στέφανος ἐβλασφήμησε τὸν ναὸν καὶ τὸν νόμον καὶ ἐδίδαξεν, ὅτι ὁ Ναζωραῖος θὰ καταλύσῃ τὸν τόπον τοῦτον καὶ τὰς ἐντολάς τοῦ Μωυσέως. Ἀφοῦ ἐτελείωσαν οἱ μάρτυρες τὴν ψευδῇ κατηγορίαν, ἔστρεψαν ὅλοι τὰ βλέμματά των πρὸς τὸν Στέφανον, διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν ἀπολογίαν του καὶ εἶδον τότε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

Ἦρχισε τότε μίαν ὑπέροχον ἀπολογίαν ὁ Στέφανος. Διηγῆθῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἔδειξε φανερά τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Ὡμίλησεν ὅμως καὶ διὰ τὴν ἀσπλαχνίαν τοῦ λαοῦ. «Καὶ σεῖς, λέγει πρὸς τὸ συνέδριον, σκληροτράχηλοι, πάντοτε τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε ὅπως καὶ οἱ πατέρες σας». Ὅταν ἤκουσαν τὰς κατηγορίας αὐτάς οἱ ἄρχοντες ἐξεμάνησαν καὶ ἔτριζον τοὺς ὀδόντας των ἐξ ὀργῆς. Ὁ δὲ Στέφανος, πλήρης Πνεύματος Ἁγίου, ὕψωσε τὰ βλέμματα πρὸς τὸν Οὐρανὸν καὶ ἀνέκραξε μὲ φωνὴν μεγάλην. «Βλέπω τοὺς Οὐρανοὺς ἀνοικτοὺς καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ». Φανερώνοντες τότε ὅλην τὴν μανίαν αὐτῶν οἱ ἄρχοντες, ἔφραξαν τὰ αὐτιά των, διὰ νὰ μὴ ἀκούουν τάχα τοιαύτας βλασφημίας καὶ ὥρμησαν κατὰ τοῦ νεαροῦ μάρτυρος. Τὸν ἔβγαλαν ἀπὸ τὴν αἴθουσαν καὶ διὰ μέσου τῆς πόλεως τὸν ὠδήγησαν ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη.

Καθ' ὁδὸν οἱ ψευδομάρτυρες, σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐπροπορεύοντο καὶ ἐφώναζον τὸ ἔγκλημα τοῦ Στεφάνου καὶ τὴν καταδίκην του εἰς θάνατον. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως, πρῶτοι αὐτοὶ ἔρριψαν λίθους κατὰ

τοῦ μάρτυρος καὶ ἔπειτα οἱ ἄρχοντες καὶ ὁ λαός. Κάποιος νεαρός Φαρισαῖος, Σαῦλος ὀνόματι, ἐφύλαττε τὰ ἐνδύματα τῶν λιθοβολούντων. Ἐνῶ δὲ οἱ λίθοι ἔπιπτον, ὁ Στέφανος προσηύχετο πρὸς τὸν Κύριον. «Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμα» ἔλεγε. Καὶ μετ' ὀλίγον ἐγονάτισε καὶ προσυχήθη ὑπὲρ τῶν θυμίων του. «Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην». Μὲ αὐτὰς τὰς λέξεις τῆς συγγνώμης παρέδωσε τὸ πνεῦμα του εἰς τὸν Θεόν, ἐνῶ τὸ σῶμα του καταπληγωμένον καὶ καταματωμένον ἔτιπτε νεκρὸν εἰς τὴν γῆν.

Ἡ θέσις, ὅπου ἐλιθοβολήθη ὁ πρῶτος μάρτυς Στέφανος.

11. Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΔΙΔΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΑΜΑΡΕΙΑΝ

(Πράξ. η', 1-25)

«Ὅταν διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην» (Ματθ. ι', 23). Λίγος καιρὸς εἶχε περάσει ἀπὸ τὴν ἡμέραν, πού ἱδρύθη ἡ πρώτη χριστιανικὴ Ἐκκλησία καὶ ἤρχισε τώρα συνεχῆς καὶ ἄγριος διωγμὸς κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Ὁ ἅγιος Στέφανος ὑπῆρξε τὸ πρῶτον θῦμα τῆς μανίας τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ἐνῶ οἱ Χριστιανοὶ μὲ εὐλάβειαν, ἀλλὰ καὶ μὲ πόνον ψυχῆς παρέλαβον τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, τὸ ἐθρήνησαν καὶ τὸ ἔθαψαν, οἱ Ἰουδαῖοι, φανατισμένοι καὶ ἐξηρεθισμένοι ἀπὸ τὸ πρῶτον χριστιανικὸν αἷμα, ἔκαμον ἀγριώτερον τὸν διωγμόν. Μετοξὺ αὐτῶν διεκρίνετο διὰ τὴν ἀγριότητά του ὁ Σαῦλος.

Αὐτὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν φυλὴν Βενιαμίν. Ἐγεννήθη εἰς τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, πόλιν ἐπίσημον καὶ μεγάλην. Ἐκεῖ δὲ ἐγνώρισεν κάπως τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν καὶ ποίησιν. Εἰς δὲ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐδιδάχθη μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν τὸν νόμον καὶ ὅλην τὴν Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν ἀπὸ τὸν σοφὸν διδά-

σκαλον Γαμαλιήλ. Θρησκευτικῶς ἀνῆκεν εἰς τὴν αὐστηράν τάξιν τῶν Φαρισαίων, πολιτικῶς δὲ ἦτο Ρωμαῖος πολίτης. Τοιοῦτοτρόπως συνεδύαζε τὴν Ἰουδαϊκὴν καταγωγὴν, τὴν ἑλληνικὴν μόρφωσιν καὶ τὴν ρωμαϊκὴν ὑπηκοότητα. Ἦτο φανατικὸς διὰ τὰς Ἰουδαϊκὰς παραδόσεις καὶ ἐμίσουσε τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, διότι τὴν ἐθεωροῦσε ψευδῆ καὶ ἀντίθετον πρὸς τὴν Ἰσραηλιτικὴν θρησκείαν. Ἐνόμιζε δέ, ὅτι εἶχε καθῆκον νὰ καταδιώκῃ καὶ νὰ ἐξοντώνῃ τοὺς Χριστιανούς. Κατὰ τὸν λιθοβολισμὸν τοῦ Στεφάνου ἐφύλαττε τὰ ἐνδύματα τῶν φονέων καὶ ἐνεθάρρυνεν αὐτοὺς εἰς τὸ φοβερὸν ἔργον τῶν. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐλυμαίνετο τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ.

Εἰσῆρχετο εἰς τὰς οἰκίας τῶν Χριστιανῶν μὲ στρατιώτας, συνελάμβανεν ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδιὰ καὶ τοὺς ἔρριπτεν εἰς τὰς φυλακάς. Τὸ ὄνομά του εἶχε καταντήσῃ φόβος καὶ τρόμος διὰ τοὺς Χριστιανούς. Οἱ περισσότεροι τότε ἐκ τῶν πιστῶν, διὰ νὰ ἀποφύγουν τὸν σκληρὸν διωγμὸν, διεσκορπίσθησαν εἰς τὰς διαφόρους πόλεις τῆς Παλαιστίνης. Ἄλλωστε καὶ ὁ Κύριος αὐτὸ εἶχε συμβουλευθεῖ. Ὅταν τοὺς καταδιώκουν εἰς μίαν πόλιν, νὰ φεύγουν πρὸς τὴν ἄλλην. Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἔμειναν μένον οἱ ἀπόστολοι καὶ ὀλίγοι Χριστιανοί.

Μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἀνεχώρησαν, ἦτο καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς διακόνους, ὁ Φίλιππος, ἀντάξιος συνάδελφος τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου. Αὐτὸς ἦλθεν εἰς τὴν Σαμάρειαν καὶ ἐκεῖ ἤρχισε νὰ διδάσκῃ τὸ Εὐαγγέλιον. Με τὴν δὲ δύναμιν καὶ χάριν ἀνέπτυσε τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας, ὥστε οἱ Σαμαρεῖται προθύμως καὶ μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον τὸν ἤκουον. Ὅταν δὲ εἶδον ὅτι ὁ νέος κῆρυξ ἔκαμνε πολλὰ καὶ μεγάλα θαύματα, ἐθεράπευεν ἀσθενεῖς, χωλοὺς, παραλύτους, ἐξεδίωκε δαιμόνια, ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

Μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἐβαπτίσθησαν, ἦτο καὶ ἓνας μάγος, ὀνομαζόμενος Σίμων. Αὐτὸς μὲ τὰς μαγείας καὶ ἀγυρτείας του εἶχε προκαλέσει τὸν θαυμασμὸν τῶν Σαμαρειτῶν καὶ τοὺς εἶχε πείσει νὰ τὸν θεωροῦν ὡς εἶδος Θεοῦ. Ἄλλ' ὅταν εἶδε τὰ πραγματικὰ θαύματα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Φιλίππου, ἔκρυσεν ὅλην αὐτοῦ τὴν ματαιοφροσύνην καὶ ἐβαπτίσθη.

Ἐν τῷ μεταξύ οἱ ἀπόστολοι ἐπληροφορήθησαν, ὅτι οἱ Σαμαρεῖται ἔγιναν Χριστιανοί. Κατ' ἀρχάς τοὺς ἐξέπληξε τὸ γεγονός αὐτό, διότι ἐπίστευον, ὅτι ὁ χριστιανισμός ἔπρεπε νὰ κηρυχθῇ μόνον εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Ἀλλ' ὅταν ἐνεθυμήθησαν ὅτι ὁ Χριστὸς τοὺς εἶπε νὰ κηρύξουν ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ (Πράξ. Α', 8) ἐχάρησαν μεγάλην χαράν. Καὶ τότε ἔστειλαν τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην, διὰ νὰ ἐνισχύσουν τοὺς νεοφωτιστοὺς Χριστιανοὺς καὶ νὰ μεταδώσουν εἰς αὐτοὺς Πνεῦμα Ἅγιον. Οἱ δύο ἀπόστολοι ἦλθον, ἔθετον εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ἔδιδον τὰ χαρίσματα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ Σίμων ὁ μάγος ἐσκέφθη, ὅτι ἔπρεπε καὶ αὐτὸς νὰ ἀποκτήσῃ τὴν δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διὰ νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ ὅπως θὰ τὸν συνέφερε. Προσῆλθε λοιπὸν εἰς τοὺς ἀποστόλους, τοὺς προσέφερεν ἄφθονα χρήματα καὶ τοὺς εἶπε:

— Δώστε καὶ εἰς ἐμένα τὴν ἐξουσίαν αὐτήν.

Ὡργίσθη ὁ Πέτρος ἀπὸ τὰς πονηρὰς αὐτὰς σκέψεις καὶ προτάσεις τοῦ Σίμωνος, τὸν κατηράσθη καὶ τοῦ εἶπε:

— Τὸ ἀργυρίόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, διότι ἐνόμισες, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἀποκτήσῃς μὲ χρήματα τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ.

Ἀπὸ τότε δὲ ἡ Ἐκκλησία καταδικάζει αὐστηρῶς τὴν πώλησιν τῶν δωρεῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ μάλιστα τὴν πώλησιν τῆς ἱερωσύνης. Ὀνομάζει δὲ τὴν πράξιν αὐτὴν σιμωνίαν.

Ἀφοῦ ἔμειναν μερικὰς ἡμέρας ἐκεῖ οἱ ἀπόστολοι κατέστησαν τοὺς πιστοὺς, περιώδευσαν ἔπειτα εἰς ἄλλας κωμοπόλεις τῆς Σαμαρείας καὶ ἐκήρυξαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὑστερον ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ δοξάζοντες τὸν Θεὸν δι' ὅλα αὐτὰ τὰ γεγονότα.

12. ΕΝΑΣ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

(Πράξ. ιγ', 26 - 40)

Ὅχι μόνον οἱ Σαμαρεῖται, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐθνικοὶ ἔπρεπε νὰ γίνουν Χριστιανοί. Ὁ Χριστὸς ἦλθε νὰ σώσῃ ὅλον τὸν κόσμον

καὶ μάλιστα ἐκείνους ποὺ εἶχον τὴν καλὴν διάθεσιν νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ σωθοῦν. Καλὴν πράγματι διάθεσιν καὶ καλὴν καρδίαν εἶχεν ἕνας ἐπίσημος ἐθνικός, ἄρχων τῆς Αἰθιοπίας. Ὁ Αἰθίοψ αὐτὸς ἦτο γενικός διαχειριστὴς τοῦ θησαυροῦ τῆς Κανδάκης, δηλαδὴ τῆς βασιλείας τῆς Αἰθιοπίας. Ἦτο ὥσαν ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν. Φαίνεται δέ, ὅτι εἶχε γνωρίσει τὴν ἰουδαϊκὴν θρησκείαν, ἐπίστευσεν εἰς αὐτὴν καὶ πολλάκις ἤρχετο εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ νὰ προσκυνήσῃ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ.

Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν πατρίδα του. Καθ' ὁδόν, διὰ νὰ μὴ χάνῃ τὸν καιρὸν του, ἐμελετοῦσε τὴν Παλαιὰν Διαθήκην. Ἰδιαίτεραν ἐντύπωσιν τοῦ ἔκαμνεν ὁ προφήτης Ἡσαΐας καὶ μάλιστα τὸ χωρίον ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον προλέγει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ. Κατὰ τὴν συνήθειαν, ποὺ ἐπεκράτει καὶ ἐπικρατεῖ εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἐδιάβαζε μεγαλοφώνως τὸ ἱερὸν κείμενον, διὰ νὰ τὸ ἐννοῇ καλύτερον.

Ἐνῶ δὲ ἡ πολυτελής ἄμαξά του ἐκυλοῦσεν ἡσυχά, αὐτὸς ἐδιάβαζεν: «Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτόν, ἄφωνος οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ...» Καὶ ἐρωτοῦσε τὸν ἑαυτὸν του, «τί τάχα θέλει νὰ σημάνῃ ὁ προφήτης μὲ τὰ λόγια αὐτά;» Αἴφνης ἤκουσε πλησίον του φωνὴν νὰ τοῦ λέγῃ: «Γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;» Ἐστράφη καὶ εἶδεν ἕνα ἄνδρα νὰ ἀκολουθεῖ ἀπὸ πλησίον τὴν ἄμαξαν. Αὐτὸς ὁ ἀνὴρ ἦτο ὁ Φίλιππος ὁ διάκονος. Ἀλλὰ πῶς εὐρέθη ἐκεῖ;

Ὁ Φίλιππος προηγουμένως ἦτο εἰς τὴν Σαμάρειαν. Τὸ Πνεῦμα ὅμως τοῦ Θεοῦ τοῦ εἶπεν: «Ἀφῆσε τὴν Σαμάρειαν καὶ βάδιζε πρὸς τὸν δρόμον, ποὺ ὁδηγεῖ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Γάζαν. Θὰ ἰδῇς τὸν δρόμον ἔρημον· οὐδὲν θὰ προχωρήσῃς». Ὁ Φίλιππος ὑπήκουσεν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπορεύετο ἐπὶ ὥραν πολλὴν εἰς τὴν ἔρημον αὐτὴν ὁδόν. Αἴφνης συνήντησε μίαν ἄμαξαν, ἣ ὁποία ἐπροχώρει εἰς τὴν ἰδίαν διεύθυνσιν. «Πλησίασε τὴν ἄμαξαν», τοῦ εἶπε πάλιν τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Καὶ τότε ὁ Φίλιππος ἐπλησίασε καὶ ἤκουσε τὸν Αἰ-

θλοπα ὑπουργὸν νὰ διαβάζη. Ὑψαριστήθη πολὺ καὶ μεθάρρος τὸν ἠρώτησε :

— Γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις ;

Ὁ Αἰθλοψ ὑπουργός, χαίρων διότι εὗρηκεν ἄνθρωπον νὰ συζητήσῃ δι' ἓνα τόσον σοβαρὸν ζήτημα, ἀπήντησε μεθλην τὴν εἰλικρίνειαν :

— Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γνωρίζω τὸ νόημα τῶν λόγων αὐτῶν, ἐὰν δὲν εὗρεθῇ ἄνθρωπος νὰ με καθοδηγήσῃ ;

Παρεκάλεσε τὸν Φίλιππον νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν ἁμαξαν. Τότε τὸν ἠρώτησε πάλιν :

— Σὲ παρακαλῶ πολὺ, εἰπέ μου διὰ ποῖον ὁμιλεῖ ὁ προφήτης εἰς τὸ χωρίον αὐτό ; Περὶ τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ ἢ περὶ κανενὸς ἄλλου ;

Ἐλαβεν ἀφορμὴν ὁ Φίλιππος ἀπὸ τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδαξε πρὸς αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἐνῶ ἡ ἄμμοξα ἐπροχωροῦσε, ὁ Φίλιππος ἀνέπτυσε ὅλα τὰ περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁμιλήσας περὶ τῆς γεννήσεως, περὶ τῆς διδασκαλίας, περὶ τῶν θαυμάτων. Περιέγραψε τὸ πάθος, τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν ἀνάληψιν. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἀπεδείκνυε διὰ τῶν προφητειῶν. Καὶ ἐνῶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐδυνάμωνεν αὐτὸν νὰ διδάσκῃ τὴν ἀλήθειαν, τὸ ἴδιον Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐφώτιζε τὸν Αἰθλοπα νὰ δέχεται αὐτὴν.

— Ὁ Χριστός, ἔλεγεν ὁ Φίλιππος, ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκαμε, διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον. Ὅταν δὲ ἀνεστήθῃ, εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς : « Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ».

— Ἰδοὺ νερὸ ἐνώπιόν μας, εἶπεν ὁ Αἰθλοψ ὑπουργός, δεικνύων μίαν πηγὴν πλησίον τῆς ὁδοῦ. Τί με ἐμποδίζει νὰ βαπτισθῶ τώρα ;

— Ἐὰν πιστεύῃς μεθλην σου τὴν καρδίαν εἰς τὸν Ἰησοῦν, δύνασαι νὰ βαπτισθῇς, ἀπήντησεν ὁ Φίλιππος.

— Πιστεύω, εἶπεν ἐκεῖνος, ὅτι ὁ Ἰησοὺς Χριστός εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τότε εἰς τὸ ἐρημικὸν ἐκεῖνο μέρος ἔγινε τὸ ἅγιον βάπτισμα. Ὁ Αἰθλοψ ἄρχων ἐβαπτίσθη εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς

καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἔγινεν αὐτὸς ὁ πρῶτος Χριστιανὸς ἀπὸ τὴν χώραν ἐκείνην. Μετὰ τὸ βάπτισμα, τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου ἤρπασε τὸν Φίλιππον καὶ τὸν μετέφερεν ἀμέσως εἰς κάποιαν ἄλλην μεγάλην παράλιον πόλιν, τὴν Ἄζωτον. Ἐκεῖ δὲ καὶ εἰς τὰ περίχωρα τῆς πόλεως αὐτῆς ἐκήρυττε μὲ περισσότερον ζῆλον τὴν ἀλήθειαν τοῦ Κυρίου. Ὁ Αἰθίοψ Χριστιανός, ὅταν ἐξηφανίσθη μυστηριωδῶς ὁ Φίλιππος, ἀνέβηκεν εἰς τὴν ἁμαξάν του καὶ ἐξηκολούθησε μὲ χαράν μεγάλην τὸ ταξιδιὸν του πρὸς τὴν μακρυνὴν χώραν του. Ἐκεῖ δέ, καθὼς διηγοῦνται οἱ ἱστορικοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐκήρυξεν εἰς τοὺς συμπολίτας τοῦ τὸν Χριστὸν καὶ ἵδρυσεν τὴν πρώτην Ἐκκλησίαν.

13. Ο ΔΙΩΚΤΗΣ ΣΑΟΥΛ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Πράξ. θ', 1-30 καὶ κς', 12-18)

Ἐνῶ ὁ Φίλιππος κατέβαλλε τόσας προσπάθειάς διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου, ἓνας ἄλλος ζηλωτής, ὃχι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τῶν Ἰουδαϊκῶν παραδόσεων, κατέβαλλε μεγίστας προσπάθειάς νὰ καταπνίξῃ τὸν Χριστιανισμόν. Αὐτὸς ἦτο ὁ Σαοὺλ ἢ Σαῦλος. Ὁ ζῆλος του ὑπὲρ τῶν πατρικῶν του παραδόσεων εἶχε μεταβληθῇ εἰς φανατισμόν καὶ ὁ φανατισμὸς τὸν ἔκαμε νὰ μισήσῃ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ κατεδίωκε τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ. Ἀφοῦ ἐφυλάκισεν, ἐβασάνισε καὶ διεσκόρπισε τοὺς Χριστιανούς τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς συστατικὰς ἐπιστολάς πρὸς τὰς συναγωγὰς τῆς Δαμασκοῦ, διὰ νὰ τὸν διευκολύνουν εἰς τὸν διωγμὸν τῶν Χριστιανῶν ποῦ ἦσαν ἐκεῖ.

Εἶχε πληροφορηθῇ, ὅτι εἰς τὴν μεγάλην καὶ ἀρχαιοτάτην αὐτὴν πόλιν, πάρα πολλοὶ Ἰουδαῖοι εἶχον πιστεῦσαι εἰς τὸν Χριστόν. Εἶχε τὴν ἀπόφασιν νὰ τοὺς εὔρῃ, νὰ τοὺς συλλάβῃ ὅλους, ἄνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ νὰ τοὺς φέρῃ δεμένους εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ δικασθοῦν ἀπὸ τὸ συνέδριον. Ὅπως δὲ οἱ Ρωμαῖοι κατακτηταί, ὅταν ἐπέστρεφον εἰς τὴν Ρώμην, ἔκαμναν θριαμβευτικὴν εἴσοδον καὶ ἐδείκνυαν τὸ πλῆθος τῶν αἰχμαλώτων, ἔτσι καὶ ὁ Σαῦλος, ἤθελε νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὴν

Ἱερουσαλὴμ τὸν θρίαμβόν του ἐναντίον τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐν τῷ μεταξύ, οἱ Χριστιανοὶ τῆς Δαμασκοῦ ἐπληροφορήθησαν ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἱερουσαλὴμ τὰ σχέδια τοῦ τρομεροῦ διώκτου. Εἶχον δὲ μάθει προηγουμένως ὅσα κακὰ ἐποίησε κατὰ τῶν ἀδελφῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Ἐλυπήθησαν μὲν διὰ τὸν πλησιάζοντα διωγμὸν, δὲν ἔχασαν ὅμως τὸ θάρρος των· τὸν ἐπερίμεναν ἡσυχοὶ μὲ πίστιν εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἔσωσε.

Ὁ Σαῦλος, συνοδευόμενος ἀπὸ πολλοὺς στρατιώτας, ἐβάδιζε πρὸς τὴν Δαμασκόν. Καθ' ὁδὸν κατέστρωνε σχέδια. "Ὅταν ἔφθασε, καθὼς ἀρχαία παράδοσις ἀναφέρει, δέκα περίπου χιλιόμετρα πλησίον τῆς Δαμασκοῦ, συνέβη ἓνα παράδοξον γεγονός. Ἐνα ὀλόλαμπρον φῶς, λαμπρότερον ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, κατήλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ ἤστραψε γύρω ἀπὸ τὸν Σαοὺλ καὶ τὴν συνοδείαν του. "Ὅλοι κατετρόμαξαν καὶ ἔπεσαν κάτω εἰς τὴν γῆν. Τότε ἠκούσθη μία αὐστηρὰ φωνὴ νὰ λέγῃ εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν :

— Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί μὲ διώκεις; Εἶναι σκληρὸν διὰ σὲ νὰ λακτιζῇς πρὸς τὰ καρφιά.

Τρομαγμένος περισσότερον τώρα ὁ Σαοὺλ ἀπὸ τὴν φωνὴν διότι ἐνόησεν, ὅτι τοῦ ὠμιλοῦσε ὁ Θεός, μόλις κατῴρθωσε νὰ ἐρωτήσῃ :

— Κύριε, ποῖος εἶσαι ;

— Ἐγὼ εἶμαι, ἀπήντησε ἡ φωνή, ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον σὺ διώκεις. Ἀλλὰ μὴ φοβεῖσαι. Γνωρίζω τὴν καλὴν σου πρόθεσιν. Σήκω, στάσου εἰς τὰ πόδια σου. Ἐγὼ σὲ προσορίζω νὰ γίνῃς ἀπόστολός μου. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ παρουσιάσθην εἰς σέ. Λοιπὸν ἀπὸ τὴν στιγμὴν αὐτὴν θὰ κηρύττης αὐτά, τὰ ὁποῖα εἶδες καὶ ὅσα εἰς τὸ μέλλον ἐγὼ θὰ σοῦ φανερώσω. Διότι ἐγὼ ἐξέλεξα σὲ ἀπὸ τὸν λαὸν Ἰσραὴλ καὶ τὰ Ἕθνη ὡς ἀπόστολον τῶν Ἕθνων. Ἐγὼ σὲ ἀποστέλλω ἀνοιξαὶ ὁ φθαλμοὺς αὐτῶν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃς αὐτοὺς ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας. Πήγαινε ὅμως πρῶτον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐκεῖ θὰ μάθῃς τί πρέπει νὰ κάμῃς.

Οἱ ἄνδρες, ποὺ συνώδευσον τὸν Σαοὺλ, ἔμειναν κατάπληκτοι. Ἦκουαν τοὺς λόγους, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐννοῦσαν, διότι ἐλέγοντο εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, οὔτε δὲ καὶ ἔβλεπον αὐτόν, ποὺ ὠμιλοῦσε. Ἀλλὰ καὶ ὁ Σαοὺλ δὲν ἔβλεπεν ὄχι μόνον τὸν ὠμιλοῦντα Θεόν, ἀλλ' οὔτε καὶ τοὺς γύρω του στρατιώτας. Ἀπὸ τὸ ἐκτυφλωτικὸν ἐκεῖνο φῶς ἔχασε τὴν ὄρασίν του. Συντετριμμένος καὶ μετανοημένος, μὲ φόβον καὶ ἀνησυχίαν εἰς τὴν καρδίαν, ὀδηγούμενος ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, ἐσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν.

Τρεῖς ἡμέρας ἔμεινε μόνος εἰς μίαν οἰκίαν, ἐντελῶς τυφλός, χωρὶς νὰ φάγῃ καὶ χωρὶς νὰ πῇ τίποτε. Εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἐσκέπτετο τοὺς διωγμούς, τοὺς ὁποίους ἔκαμε κατὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ τὴν συμπεριφορὰν, τὴν ὁποίαν ἔδειξε πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Μετανοοῦσε τώρα πικρά, προσήυχετο συνεχῶς καὶ ἐζητοῦσε συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν.

Τὴν τρίτην ἡμέραν παρουσιάσθη ὁ Θεὸς εἰς ἓνα εὐσεβῆ Χριστιανὸν τῆς Δαμασκοῦ, τὸν Ἀνανίαν, καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀνανία, πῆγαινε εἰς τὴν ὁδόν, ἣ ὁποία λέγεται Εὐθεΐα, ἔμπα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰούδα καὶ θὰ εὕρῃς τὸν Σαῦλον. Αὐτὴν τὴν στιγμήν προσεύχεται καὶ βλέπει εἰς ἓνα δράμα σέ, νὰ προσέρχῃσαι πρὸς αὐτόν καὶ νὰ θέτῃς εἰς αὐτόν τὰς χεῖρας.

— Κύριε, ἀπήντησεν ὁ Ἀνανίας, αὐτὸς εἶναι τρομερός διώκτης τῶν ἀδελφῶν μου.

— Ἦτο, δὲν εἶναι τώρα, εἶπεν ὁ Θεός. Τώρα σκεῦος ἐκλογῆς μου ἐστίν. Θὰ κηρύξῃ τὸ θέλημά μου εἰς ὅλον τὸν κόσμον, πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ πρὸς τοὺς ἔθνηκους καὶ ἐνώπιον ἀκόμη βασιλέων. Πῆγαινε λοιπὸν πρὸς αὐτόν.

Ἐπήκουσεν ὁ Ἀνανίας, προσῆλθε πρὸς τὸν Σαῦλον καὶ τοῦ εἶπεν:

— Ἀδελφέ μου Σαοὺλ, μὲ ἔστειλεν ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ ἀναβλέψῃς καὶ νὰ λάβῃς Πνεῦμα Ἅγιον. Καὶ καθὼς ἔθεσεν εἰς αὐτόν τὰς χεῖρας, ἔπεσαν εἶδος τι λέπια ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Σαοὺλ καὶ ἀμέσως ἀνέβλεψεν. Ἐδιδάχθη τότε ἀπὸ τὸν Ἀνανίαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπίστευσε μὲ ὅλην του τὴν ψυχὴν καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ διώκτης ἐγίνε

Χριστιανός απόστολος. Ἡ ἐπιστροφή αὐτῇ τοῦ Σαύλου ἐγένετο γύρω εἰς τὸ 37 μ. Χ.

14. Ο ΝΕΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΗΡΥΤΤΕΙ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΝ

(Πράξ. 9', 19 - 30. Γαλάτ. α', 13 - 21)

Ἀπὸ τὴν στιγμήν ποῦ ἐβαπτίσθη ὁ Σαῦλος, ἔγινεν ἄλλος ἄνθρωπος. Ὁ νοῦς του ἐφωτίσθη· αἱ πεποιθήσεις του μετεβλήθησαν. Ἐλάτρευε τώρα ἐκ βάθους ψυχῆς τὸν Χριστόν. Ἀγαποῦσε καὶ ἐσέβετο τοὺς Χριστιανούς, τοὺς ὁποίους ἐθεωροῦσε τώρα πραγματικούς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ. Ἐπιζητοῦσε τὴν συναναστροφήν των. Συνωμιλοῦσε μὲ αὐτοὺς περὶ τοῦ Σωτῆρος. Ὅσον περισσότερο ἐσχετίζετο μαζί των, τόσον θερμότερον τοὺς ἀγαποῦσε καὶ τόσον καλύτερον ἐγνώριζε τὸν Κύριον. Ἀφοῦ δὲ ἔμεινεν ὀλίγον χρόνον εἰς τὴν Δαμασκόν, ἔφυγε διὰ τὴν Ἀραβίαν.

Ἐκεῖ ἤρχισε τὸ ἀποστολικόν του ἔργον. Ἐπὶ τρία ὀλόκληρα ἔτη ἐκήρυττε τὸν Χριστόν καὶ ἵδρυνεν Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἐκεῖ ἐξήρχετο πολλάκις εἰς τὴν ἔρημον, ἐμελετοῦσε βαθύτερον τὸν Χριστιανισμόν καὶ ἐλάμβανεν ἀποκαλύψεις παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ὅσα-εἶχον διδαχθῇ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ἐδίδάχθη ὁ Σαῦλος τώρα δι' ἀποκαλύψεως. Πιθανώτατα τότε ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανούς, εἶδε τὸν Παράδεισον καὶ ἤκουσε παρὰ τοῦ Κυρίου ἄρρητα ῥήματα (Β' Κορινθίους, ιβ' 2 - 4).

Κατηρτισμένος πλέον εἰς τὴν γνῶσιν καὶ πίστιν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Δαμασκόν. Οἱ Χριστιανοὶ ἐχάρησαν, ὅταν τὸν εἶδον. Οἱ Ἰουδαῖοι ὁμως ἐλυπήθησαν. Αὐτοὶ ἐγνώριζαν, ὅτι ὁ Σαῦλος ἦτο διώκτης τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπερίμεναν νὰ συνεχίσῃ καὶ ἐκεῖ τὸν διωγμόν. Ἀλλ' ἡ ἑκπληξὶς των ὑπῆρξε μεγάλη, ὅταν ἤκουσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν των νὰ κηρύσῃ τὸν Χριστόν. Καὶ ἡ ἑκπληξὶς των μετεβλήθη εἰς ἀγρίαν ὀργήν, ὅταν εἶδον ὅτι προσπαθοῦσε νὰ κάμῃ καὶ αὐτοὺς Χριστιανούς. Ματαίως συνεζήτουν μὲ πείσμα καὶ ἀντέλεγον πρὸς αὐτόν. Μὲ ἀκατανίκητον δύναμιν ἐκεῖνος τοὺς ἀπεστόμωνεν. Ἀπεδείκνυν εἰς αὐτοὺς διὰ τῶν Γραφῶν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶνε ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας. Ἐπὶ ἐβδομάδας ἀρκετάς μετὰ

κήρυγμά του άλλους μὲν προσείλκυεν, ἄλλους δὲ ἐξηρέθιζε. Οἱ φανατισμένοι Ἰουδαῖοι, ἴσως κατὰ συμβουλήν τῶν ἀρχόντων τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀπεφάσισαν νὰ θανατώσουν αὐτόν. Συνεννοήθησαν λοιπὸν μὲ τὸν Ἀρέθαν, τὸν διοικητὴν τῆς πόλεως, καὶ ἐφρουροῦσαν τὰς πύλας, διὰ νὰ τὸν συλλάβουν, ἐὰν ἐπεχείρει νὰ φύγῃ. Εὐτυχῶς τὰ ἐγκληματικά τῶν σχέδια τὰ ἔμαθον οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἀπέκρυσαν τὸν Σαοὺλ ἀπὸ αὐτοῦς. Μίαν δὲ νύκτα ὠδήγησαν τὸν ἀπόστολον εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς Χριστιανοῦ, ἣ ὁποία ἦτο κτισμένη ἐπὶ τοῦ τείχους. Ἀπὸ ἐκεῖ μὲ ἓνα καλάθι κατεβίβασαν αὐτόν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ τὸν ἀφῆκαν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ.

Μὲ πόσῃ συγκίνησιν ἐπανήρχετο εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν! Πῶς εἶχεν ἀναχωρήσει καὶ πῶς ἐπέστρεφεν! Εὐχαριστοῦσε τὸν Θεόν, διότι τὸν ἐπανάφερεν ὄχι διώκτην, ἀλλὰ ἀπόστολον. Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἠθέλησε νὰ σχετισθῇ μὲ τοὺς Χριστιανούς καὶ μάλιστα μὲ ἓνα ἀπὸ τοὺς κορυφαίους τῶν ἀποστόλων, τὸν Πέτρον. Ἄλλ' οἱ Χριστιανοί, παρ' ὅλα ὅσα εἶχον μάθει ἀπὸ τὴν Δαμασκόν, ἐδίσταζον νὰ δεχθοῦν αὐτόν. Ἐφοβοῦντο μήπως

ὑπεκρίνετο τὸν Χριστιανὸν διὰ νὰ ἐξαπατήσῃ τοὺς πιστοὺς καὶ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ γνωρίσῃ αὐτοὺς καλὰ καὶ νὰ τοὺς καταδιώξῃ κατόπιν εὐκολώτερον.

Ἄλλ' ὁ Βαρνάβας, ὁ εὐσεβὴς αὐτὸς καὶ διακεκριμένος Χριστιανός, ἔσπευσε μὲ θάρρος καὶ ἐπλησίασε πρῶτος τὸν Σαοὺλ. Πιθανὸν νὰ τὸν εἶχε γνωρίσει προηγουμένως εἰς τὴν Ταρσόν, ἣ ὁποία δὲν ἀπέειχε πολὺ ἀπὸ τὴν Κύπρον, τὴν πατρίδα του. Ὅπως δὲποτε, αὐτὸς ὠδήγησε καὶ παρουσίασεν εἰς

Ἀρχικὴ περιοδεία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

τὸν Πέτρον καὶ τοὺς Χριστιανοὺς τὸν νέον ἀπόστολον. "Ολοὶ ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, ὅταν ἔμαθον τὰς λεπτομερείας τῆς ἐπιστροφῆς του.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁ Σαῦλος ἤρχισε νὰ κηρύττῃ μὲ θάρρος τὸν Χριστόν, εἰς τὸν ναὸν καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς. Ἀπεστόμωνε τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἑλληνιστάς, οἱ ὁποῖοι συνεζήτουν πρὸς αὐτόν. Ἐπέθετο τοὺς καλοπροαιρέτους νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστόν. Ἀλλ' ὅπως εἰς τὴν Δαμασκόν, οὕτω καὶ ἐδῶ οἱ φανατισμένοι Ἰουδαῖοι ἠθέλησαν νὰ τὸν θανατώσουν. Οἱ ἀδελφοὶ ἔμαθον καὶ πάλιν τὰ κακὰ αὐτὰ σχέδια. Ὁ δὲ Θεός, τὴν ὥραν, ποὺ ὁ Σαῦλος προσηύχετο εἰς τὸ ἱερόν, παρουσιάσθη καὶ τοῦ εἶπε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ νὰ πορευθῇ εἰς τὰ Ἑθνη. «Ὅτι ἐγὼ εἰς Ἑθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε» (Πράξ. κβ', 17 - 21).

Εἰς τὴν ἐντολὴν αὐτὴν τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς προτροπὰς τῶν ἀδελφῶν ὑπήκουσεν ὁ Σαῦλος καὶ ἐγκατέλειψε τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ἦλθεν εἰς τὴν Καισάρειαν, ἀπὸ ὅπου οἱ ἀδελφοὶ μὲ πλοῖον τὸν ἀπέστειλαν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν τοῦ πατρίδα, τὴν Ταρσόν. Ἐκεῖ ὁ Σαῦλος θὰ ἐργασθῇ ἐπὶ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα, μέχρις ὅτου ὁ Κύριος ἀνοίξῃ πρὸς αὐτὸν νέαν ὁδὸν κηρύγματος. Πιθανώτατα ἦλθεν εἰς Ταρσὸν περὶ τὸ 40 μ. Χ.

15. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ ΚΗΡΥΤΤΕΙ ΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΠΑΛΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

(Πράξ. θ', 31 - 43)

Κατὰ τὸ ἔτος αὐτό, περὶ τὸ 40 μ. Χ., αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Ἰουδαίας, τῆς Σαμαρείας καὶ τῆς Γαλιλαίας εἶχον εἰρήνην. Ὁ διωγμὸς εἶχε χαλαρωθῇ πολὺ. Ὁ κύριος διώκτης τῶν χριστιανῶν, ὁ Σαούλ, εἶχε γίνῃ μαθητὴς τοῦ Ναζωραίου. Ἐπειτα, ἄλλα πράγματα σοβαρώτερα ἀπασχολοῦσαν τοὺς Ἰουδαίους. Ὁ Καλιγούλας, αὐτοκράτωρ τότε τῆς Ρώμης, διέταξε τὸν ἀνθύπατον τῆς Συρίας Πετρώνιον, νὰ τοποθετήσῃ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος τὸ αὐτοκρατορικὸν του ἄγαλμα, διὰ νὰ τιμᾷται σὰν θεός.

Οἱ Ἰουδαῖοι, ὅπως ἦτο ἐπόμενον, ἐταράχθησαν ἀπὸ τὴν βεβήλωσιν, ποῦ ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ εἰς τὸν ναὸν των. Δέκα δὲ χιλιάδες ἀπὸ αὐτοὺς ἦλθον εἰς τὴν Πτολεμαῖδα καὶ παρεκάλουν τὸν Πετρώνιον, νὰ μὴ πραγματοποιήσῃ τὴν αὐτοκρατορικὴν διαταγὴν. Ἠκολούθησαν αὐτὸν εἰς τὴν Τιβεριάδα καὶ τοῦ εἶπον, ὅτι ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ ἀποθάνουν μᾶλλον, παρὰ νὰ ἴδουν βεβηλωμένον τὸν ναὸν των. Αἱ παρακλήσεις των ὅμως δὲν εἰσηκούοντο καὶ ὑπῆρχε φόβος νὰ ἐκραγῇ νέος Ἰουδαϊκὸς πόλεμος. Εἰς τόσον ἀνώμαλον κατάστασιν δὲν ἦτο δυνατόν βέβαια νὰ συνεχίσουν τὸν διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν.

Οἱ Χριστιανοὶ ὅμως ἔμενον ἡσυχοί. Ἐγνώριζον, ὅτι σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας τοῦ Κυρίου, δὲν εἶχεν ἔλθει ἀκόμῃ ὁ καιρὸς τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλὴμ. Ἐλάτρευον τὸν Θεόν, ἐκήρυττον παντοῦ τὴν νέαν θρησκείαν καὶ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος προσελκυον πολλοὺς νέους μαθητάς. Τότε ὁ Πέτρος ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ νέαν περιοδεῖαν πρὸς τὰς χριστιανικὰς ἐκκλησίας. Ἐπεσκέφθη φαίνεται πάλιν τὰ μέρη τῆς Σαμαρείας καὶ ὕστερον κατῆλθε πρὸς τὰ παράλια μέρη τῆς Παλαιστίνης, εἰς τὴν εὐφορον ἐπαρχίαν τοῦ Σάρωνος.

Εἰς τὴν πόλιν Λύδδαν ἐκάλεσε τοὺς Χριστιανούς, ὡμίλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐστήριξεν εἰς τὴν πίστιν. Εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν ἔξουσε ἕνας δυστυχὴς παράλυτος ὀνομαζόμενος Αἰνέας, ὁ ὁποῖος ἐπὶ δεκαοκτὼ ὀλόκληρα ἔτη κατέκειτο εἰς τὸ κρεβάτι του. Ἐπειδὴ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν, ὁ Πέτρος τὸν ἐθεράπευσεν. «Αἰνέα, τοῦ εἶπε, σήκω ἐπάνω· ἕως τώρα ἄλλοι σὲ ἔφερον καὶ σὲ ἐπεριποιοῦντο· τώρα σ τ ρ ῶ σ ο ν σ ε α υ τ ῶ». Ἀμέσως ὁ παράλυτος ἔγινε τελείως ὑγιὴς καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν.

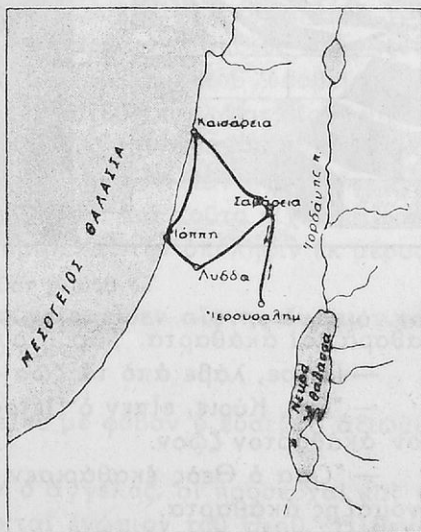
Ἡ θαυμαστὴ αὕτη θεραπεία ἔπεισε πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἔθνικοὺς νὰ πιστεύσουν εἰς Χριστόν. Ἀλλωστε ἡ ἐπίσκεψις καὶ τὸ θαῦμα τοῦ Πέτρου εἰς Λύδδαν διεδόθησαν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν καὶ εἰς ὅλην τὴν περιφέρειαν Σάρωνος. Διεδόθησαν ἀκόμῃ καὶ εἰς τὴν Ἰόππην, ὡραίαν παράλιον πόλιν. Ἐκεῖ ὑπῆρχε πλῆθος Χριστιανῶν. Μεταξὺ αὐτῶν διεκρίνετο διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς ἡ εὐσεβῆς Ταβιθά, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα σημαίνει δορκάς.

Αὐτὴ εἰς ὅλην τὴν τὴν ζῶν ἔβοηθοῦσε τοὺς πάσχοντας, ἔτρεφε τοὺς πεινῶντας καὶ ἐνέδουε τοὺς γυμνοὺς.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ὅμως ἐκείνας ἡσθένησε καὶ παρὰ τὰς πολλὰς περιποιήσεις τῶν Χριστιανῶν ἀπέθανεν. "Οἱ ἐλυπήθησαν καὶ περισσότερον ἀπὸ ὅλους ἐλυπήθησαν αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανά. Ἐπάνω εἰς τὴν λύπην τῶν ἐνεθυμήθησαν τὸν ἀπὸστολον Πέτρον. Αὐτός, ὁ ὁποῖος τόσα θαύματα ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ ἔκαμνε, δὲν θὰ ἤμποροῦσε τάχα, ὅπως καὶ ὁ Διδάσκαλος, νὰ ἀναστήσῃ καὶ νεκρόν; "Εστειλαν λοιπὸν καὶ τὸν ἐκάλεσαν. Ἀμέσως δὲ μόλις τὸν εἶδον, τὸν παρακάλεσαν θερμῶς νὰ ἀναστήσῃ τὴν Ταβιθάν. Θερμότερον τὸν παρακαλοῦσαν τὰ ὀρφανὰ καὶ αἱ πτωχαὶ χῆραι, αἱ ὁποῖαι μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐδείκνυνον εἰς αὐτὸν τοὺς χιτῶνας καὶ τὰ ἱμάτια, ποὺ τοὺς εἶχε δωρήσει ἡ Ταβιθά.

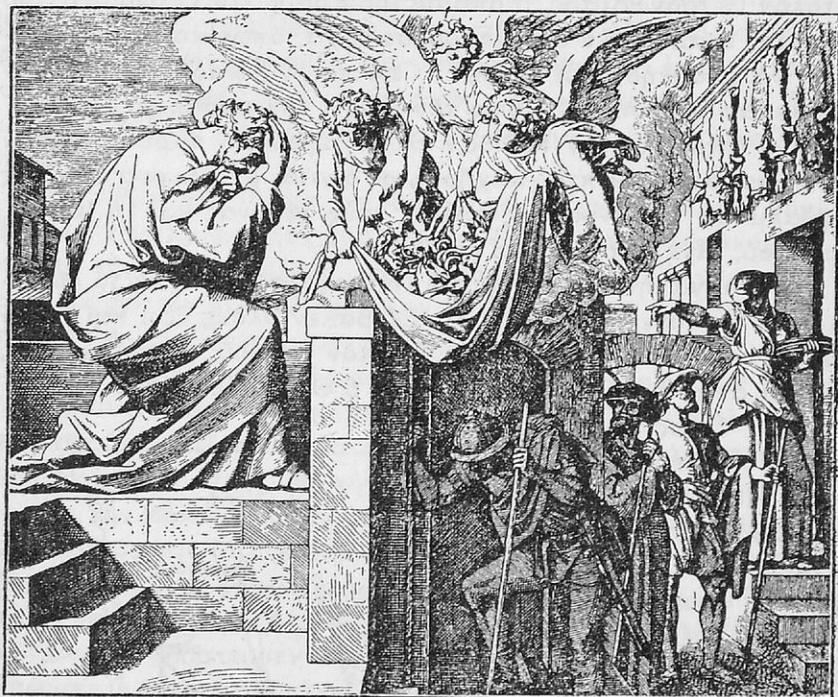
Μετὰ μεγάλην συγκίνησιν ὁ Πέτρος εἰσηλθεν εἰς τὸ δωματίον, καὶ τοῦ κατέκειτο ἡ νεκρά. Ἐξέβαλεν ὅλους ἔξω καὶ γονυπετὴς παρεκάλει θερμῶς τὸν Χριστὸν νὰ τοῦ δώσῃ δύναμιν, διὰ νὰ ἀναστήσῃ τὴν νεκράν. Καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωκε τὴν δύναμιν. "Οπως δὲ ἄλλοτε ὁ Κύριος εἶπε πρὸς τὴν νεκράν κόρην τοῦ Ἰαείρου «Ταβιθὰ κοῦμμι» (Μάρκου ε' 41). ἔτσι καὶ ὁ Πέτρος εἶπε: «Ταβιθὰ κοῦμμι, Ταβιθὰ ἐγέρθητι» καὶ ἡ Ταβιθὰ ἀνεστήθη καὶ ἡγήθη. Τὸ θαῦμα ἐχαροποίησε τοὺς Χριστιανοὺς καὶ προσεῖλκυσε εἰς τὴν πίστιν πολλοὺς Ἑθνικοὺς.

Ὁ Πέτρος μετὰ τοῦτο ἔμεινε μερικὰς ἡμέρας ἀκόμη εἰς τὴν Ἰόππην, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος βυρσοδέψου. Μίαν ἡμέραν, ὅταν ἐπλησίαζε μεσημβρία,

Περιοδεῖα τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου.

ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερφῶν καὶ προσηύχετο. Ἡ ὥρα παρήλθε καὶ ἐπειδὴ ἐπείνασεν, ἤτοιμάζετο νὰ κατέλθῃ διὰ τὸ φαγητόν. Αἴφνης ἔπεσεν εἰς ἔκστασιν καὶ εἶδεν ἕνα περιεργὸν δράμα. Εἶδεν ἀπὸ τὸν ἀνοιχθέντα οὐρανὸν νὰ κατεβαίνει πρὸς αὐτὸν ἓν εἶδος σινδόνης κρεμασμένης ἀπὸ τὰ τέσσαρα ἄκρα. Μέσα εἰς αὐτὴν ὑπῆρχον τετράποδα, θηρία, ἑρπετὰ καὶ πτηνά, ζῶσ

Τὸ δράμα τοῦ Πέτρου.

καθαρὰ καὶ ἀκάθαρτα. Τότε ἤκουσε μίαν φωνὴν νὰ τοῦ λέγῃ:

— Πέτρε, λάβε ἀπὸ τὰ ζῶα αὐτά, σφάξε καὶ φάγε.

— "Ὁχι, Κύριε, εἶπεν ὁ Πέτρος. Οὐδέποτε ἕως τώρα ἔφαγον ἀκάθαρτον ζῶον.

— "Ὅσα ὁ Θεὸς ἐκαθάρισεν, ἀπήντησεν ἡ φωνή, σὺ μὴ τὰ ὀνομάζῃς ἀκάθαρτα.

Τὸ φαινόμενον αὐτὸ ἐπανελήφθη τρεῖς φορές καὶ κατόπιν

ἡ σινδὼν ἐξηφανίσθη εἰς τὸν Οὐρανόν. Ὅταν συνῆλθεν ὁ Πέτρος, ἐσυλλογίζετο μὲ πολλὴν ἀπορίαν: «Τί τάχα σημαίνει τὸ ὄραμα αὐτό; Τί ἤθελε μὲ αὐτὸ νὰ φανερῶσθαι ὁ Θεός;»

16. ΕΝΑΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

(Πράξ. ι' - ια', 18)

Σαράντα περίπου χιλιόμετρα βορειότερον ἀπὸ τὴν Ἰόππην, ἐπὶ ὥρας τοποθεσίας, πλησίον τῆς θαλάσσης, ὑπῆρχε νεόκτιστος καὶ πολυπληθὴς πόλις, ἡ Καισάρεια. Εἶχεν ἀνοικοδομηθῇ, σύμφωνα μὲ τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς τότε ἀρχιτεκτονικῆς, ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου. Ἐκοσμεῖτο μὲ ὑπέροχα οἰκοδομήματα ἐκ λευκοῦ μαρμάρου. Εἶχεν ὠραῖον ὕδραγωγεῖον καὶ λιμένα. Ὠνομάσθη δὲ Καισάρεια πρὸς τιμὴν τοῦ Αὐγούστου Καίσαρος. Εἰς αὐτὴν εἶχε τὴν μόνιμον καταικίαν τοῦ ὁ Ρωμαῖος κυβερνήτης τῆς Ἰουδαίας, ὁ πραίτωρ. Εἰς αὐτὴν ἐστρατοπέδευον πάντοτε ἀρκετοὶ λόχοι ρωμαϊκοῦ στρατοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἐκεῖ Ρωμαίων ἀξιωματικῶν διεκρίνετο τότε διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ ἑνὸς ἐκατόνταρχος, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Κορνήλιος. Αὐτὸς μὲ ὄλους τοὺς οἰκέλους τοῦ ἐφοβεῖτο καὶ ἐλάτρευε τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐνήστευε πολλάκις, προσήuche μὲ πίστιν καὶ παρακαλοῦσε διαρκῶς τὸν Θεὸν νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ τὴν καθαρὰν θρησκευτικὴν ἀλήθειαν. Πάντοτε δὲ ἔκαμνεν ἐλεημοσύνας πολλὰς πρὸς τὸν λαόν. Διὰ τοῦτο εἶχεν ἀποκτήσει, πολὺ δίκαιως, τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ὑπόληψιν ἐκ μέρους Ἰουδαίων καὶ Ἐθνικῶν.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ προσήuche, εἶδεν αἴφνης ἐνώπιόν τοῦ ἄγγελον Θεοῦ, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε:

— Κορνήλιε!

— Τί συμβαίνει, Κύριε; εἶπε μὲ φόβον ὁ εὐσεβὴς ἀξιωματικός.

— Κορνήλιε, ἐπανελάβεν ὁ ἄγγελος, αἱ προσευχαὶ καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἔγιναν δεκταὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ γνωρίσῃς τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν. Στείλε λοιπὸν ἄν-

δρας εἰς Ἰόππην καὶ κάλεσε τὸν ἀπόστολον Πέτρον, ὁ ὁποῖος φιλοξενεῖται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βυρσοδέψου Σίμωνος.

Ἀμέσως μόλις ὁ ἄγγελος ἐξηφανίσθη, ὁ Κορνήλιος ἐκάλεσε δύο εὐσεβεῖς ὑπηρέτας του καὶ ἓνα εὐσεβῆ στρατιώτην. Τοὺς ἐφάνέρωσεν ὅσα εἶδε καὶ ὅσα ἤκουσε παρὰ τοῦ ἀγγέλου καὶ τοὺς εἶπε νὰ μεταβοῦν πρὸς συνάντησιν τοῦ Πέτρου εἰς Ἰόππην. Ἐκεῖνοι λίαν πρῶι ἀνεχώρησαν. Ἐφθασαν τὴν μεσημβρίαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος καὶ ἐζήτησαν τὸν Πέτρον. Τὴν ὥραν ἀκριβῶς ἐκείνην ὁ Πέτρος εἶχεν ἴδει τὸ δράμα καὶ ἐσυλλογίζετο «τί τάχα σημαίνει αὐτό!». Ἐνῶ δὲ οἱ ἐπισκέπται ἔξω τὸν ἐζητοῦσαν, τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τοῦ συνέστησε νὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς ξένους χωρὶς ἀντίρρῃσιν. Κατῆλθε πρὸς αὐτοὺς καὶ ἀφοῦ ἤκουσε τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς των, ἐδέχθη εὐχαρίστως νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ.

Τὴν ἐπομένην, συνοδευόμενος ἀπὸ μερικοὺς Ἰουδαίους Χριστιανούς, ἐπορεύθη εἰς Καισάρειαν, ὅπου ὁ Κορνήλιος μετὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ μὲ πολλοὺς εὐσεβεῖς φίλους του τὸν προσεκύνησεν. Ὁ Πέτρος τὸν ἐσήκωσε καὶ τοῦ εἶπε :

— Δὲν ἀρμόζει προσκύνησις πρὸς ἐμέ, διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος, ὅπως σύ. Μολονότι Ἰουδαῖος ἦλθον πρὸς σὲ τὸν Ἑθνικόν, διότι ὁ Θεὸς μὲ διέταξεν. Αὐτὸς μοῦ ἐφάνέρωσεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωρῶ κανένα ἄνθρωπον ἀκάθαρτον, οὔτε καὶ τοὺς Ἑθνικούς.

Τότε ὁ Κορνήλιος διηγήθη λεπτομερῶς ὅλα ὅσα τοῦ εἶπεν ὁ ἄγγελος καὶ ἐπερίμενεν αὐτὸς καὶ ὅλοι ὅσοι ἦσαν παρόντες, νὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Πέτρου. Ἀνοίξας δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ ὁ Πέτρος ἐκήρυξε πρὸς αὐτοὺς τὸν Χριστόν. Ἐβεβαίωσεν, ὅτι ὁ Θεὸς δέχεται προθύμως κάθε εὐσεβῆ, εἴτε Ἰουδαῖος εἶναι οὗτος εἴτε καὶ Ἑθνικός. Ὁ Χριστὸς ἦλθε νὰ χαρίσῃ τὴν εἰρήνην καὶ νὰ δώσῃ σωτηρίαν εἰς ὅλους. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν καὶ ἐδίδασκε καὶ ἐθαυματούργησεν, ἀπέθανε καὶ ἀνέστη.

Καθὼς δὲ ὁ Πέτρος ὠμιλοῦσε, τὰ λόγια του εἰσῆρχοντο βαθύτατα εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν. Πιστις θερμὴ ἐγεννήθη εἰς τὰς ψυχὰς των. Καὶ ἰδοὺ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατῆλθεν εἰς αὐτοὺς καὶ ἤρχισαν νὰ ὁμιλοῦν γλώσσας. Ἐκπληκτοὶ οἱ Ἰου-

δαῖτοι Χριστιανοὶ εἶδον τὸ θαῦμα καὶ ἐπέσθην, ὅτι ὁ Θεὸς καλεῖ εἰς σωτηρίαν καὶ τοὺς Ἑθνικοὺς. Τότε ὁ Πέτρος ἐβάπτισεν αὐτοὺς προθύμως. Ἀφοῦ δὲ ἔμεινε μερικὰς ἡμέρας μαζί των ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ.

Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐπληροφoρήθησαν τὴν πρᾶξιν τοῦ Πέτρου καὶ ἐδυσφόρησαν. Ἐπίστευον, ὅτι μόνον οἱ Ἰουδαῖοι ἢ κατὰ συγκατάβασιν οἱ Ἑθνικοὶ, ποὺ εἶχαν δεχθῇ τὴν ἐβραϊκὴν θρησκείαν, δικαιοῦνται νὰ γίνουν Χριστιανοί. Ὅταν δὲ εἶδον τὸν Πέτρον, ἤρχισαν νὰ τὸν ἐλέγχουν. Ἀλλ' ὁ Πέτρος διηγῆθη εἰς αὐτοὺς λεπτομερῶς τὰ συμβάντα καὶ τὰς θαυμαστάς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ. Ὅλοι δὲ τότε ἐπέσθην, ὅτι καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωὴν. Ἠσύχασαν καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν.

17. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

ΦΥΛΑΚΙΖΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

(Πράξ. ιβ', 1 - 2:)

Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν, ἀπὸ τοῦ 41 μέχρι τοῦ 44 μ.Χ., βασιλεὺς τῆς Παλαιστίνης, διωρισμένος ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, ἦτο ὁ Ἡρώδης Ἀγρίππας, ἔγγονος τοῦ μεγάλου Ἡρώδου. Αὐτός, φιλόδοξος καὶ δημοκόπος, προσεπάθει μὲ κάθε τρόπον νὰ προσελκύσῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ λαοῦ. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον εἶχε ματαιώσῃ τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀγάλματος τοῦ Καλιγούλα εἰς τὸν ναόν. Ἐπειδὴ δὲ ἀντελήφθη, ὅτι ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς ἐμισσοῦσε τοὺς Χριστιανούς, ἤρχισε διωγμὸν ἐναντίον αὐτῶν.

Συνέλαβε τὸν ἀπόστολον Ἰάκωβον, τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰωάννου καὶ τὸν ἀπεκεφάλισεν. Ἐπειδὴ εἶδεν, ὅτι ἡ κακοῦργος αὐτὴ πρᾶξις ἠὺχαρίστησε τὸν λαόν, συνέλαβε καὶ ἐφυλάκισε τὸν ἀπόστολον Πέτρον, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὸν θανατώσῃ. Συνέλαβε δὲ αὐτὸν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα, διότι κατ' αὐτὰς ἠύξανεν ἡ μισαλλοδοξία τῶν Ἰσραηλιτῶν. Δὲν τὸν ἐφόνευσεν ὅμως ἀμέσως, διότι κατὰ τὰς ἐορτάς τοῦ Πάσχα δὲν ἔπρεπε νὰ γίνωνται θανατικαὶ ἐκτελέσεις. Μετὰ τὸ Πάσχα θὰ ἐπραγματοποιῶσε τὴν κακὴν τοῦ ἀπόφασιν.

Ἐν τῷ μεταξύ διέταξε νὰ φρουροῦν αὐστηρῶς τὸν Πέτρον. Ὄρισε δεκαεὶ στρατιώτας, εἰς τέσσαρας τετράδας διηρημένους, νὰ τὸν φυλάττουν. Δύο ἐξ αὐτῶν ἐφρουροῦσαν τὴν πύλην τῆς φυλακῆς. Ἄλλοι δύο ἐδένοντο κατὰ τὴν νύκτα μέσα εἰς τὸ δεσμοκτήριον μαζί με τὸν Πέτρον, μετὰ τὰς ἰδίας ἀλύσεις, ἕνας ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνας ἐξ ἀριστερῶν, διὰ νὰ ἀντιλαμβάνωνται ἀμέσως καὶ τὴν παραμικροτέραν κίνησιν τοῦ δεσμώτου. Τοιοῦτοτρόπως ἦτο ἀνθρωπίνως ἀδύνατον νὰ διαφύγῃ ὁ Πέτρος. Ἀλλὰ τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατόν ἐστὶ παρὰ τῷ Θεῷ.

Ἐπέρασαν ἀκόμη ὀλίγαι ἡμέραι. Ἐφθασεν ἡ τελευταία νύξ τοῦ Πάσχα, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ εἶναι καὶ ἡ τελευταία διὰ τὸν Πέτρον. Κατὰ τὴν ἐπομένην ὥραν πρωῒαν τοῦ Ἀπριλίου, ὁ Πέτρος θὰ ἐθανατώνετο. Ἡρεμὸς ἐν τούτοις καὶ ἀτάραχος, ἀφοῦ προσηυχῆθη, ἔπεσε καὶ ἐκοιμήθη. Θὰ ἐκοιμήθη τάχα τόσον ἥσυχά καὶ ὁ Ἡρώδης ἡ ἀνήσυχος θὰ ἀγρυπνοῦσε, διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν δημοκοπικὴν του αὐριανὴν ἀγόρευσιν; Κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτὴν νύκτα ἄγρυπνοι καὶ οἱ Χριστιανοὶ συνηθροίσθησαν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μητρὸς τοῦ Μάρκου καὶ προσήρχοντο. Παρεκάλουν θερμῶς τὸν Θεὸν νὰ ἀπελευθερώσῃ τὸν ἀπόστολόν του. Καὶ αἱ προσευχαὶ τῶν εἰσηκούσθησαν.

Κατὰ τὸ μεσονύκτιον, ἐνῶ ὁ Πέτρος ἐκοιμάτο, αἴφνης φῶς λαμπρὸν ἔλαμψεν εἰς τὸ δεσμοκτήριον, διότι ἄγγελος ἐλευθερωτῆς κατήλθεν εἰς αὐτό. Ἐκτύπησε τὸν Πέτρον εἰς τὴν πλευράν, τὸν διέταξε νὰ φορέσῃ τὸ ἱμάτιον καὶ τὰ σανδάλια του καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Αἱ ἀλύσεις ἔπεσαν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Πέτρον, χωρὶς οἱ φύλακες νὰ ἀντιληφθοῦν τίποτε. Ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ ὁ Πέτρος ὥσάν μέσα εἰς ὄνειρον ἠκολούθει τὸν ἄγγελον. Ἐπροχώρησαν πρὸς τὴν αὐλὴν, ἐπέρασαν ἐμπρὸς ἀπὸ τοὺς φρουροῦντας στρατιώτας, ἔφθασαν εἰς τὴν μεγάλην σιδηρᾶν θύραν, ἡ ὁποία ἠνοίχθη μόνη τῆς καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ὁδόν. Ἐβάδισαν ὀλίγον διάστημα μαζί καὶ ἔπειτα ὁ ἄγγελος ἐξηφανίσθη.

Τότε ὁ Πέτρος συνῆλθε τελείως καὶ ἀντελήφθη καλὰ, ὅτι αὐτὸ δὲν ἦτο οὔτε ὄνειρον οὔτε ὄραμα ἀλλὰ πραγματικότης. Ἐδόξασε τὸν Θεόν καὶ ἐπήγεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἦσαν συν-

ηθροισμένοι καὶ προσηύχοντο ὑπὲρ αὐτοῦ οἱ Χριστιανοί. Ἐκρουνε τὴν θύραν καὶ ἡ παιδίσκη Ῥόδη κατήλθε, διὰ νὰ ἀνοίξῃ. Ὅταν ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, κατελήφθη ἀπὸ τὴν χαρὰν, ὥστε, χωρὶς νὰ ἀνοίξῃ, ἔσπευσε πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς καὶ ἀνήγγελε τὸ εὐχάριστο γεγονός. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐδυσπίστησαν. Ὑπέθεσαν, ὅτι ὁ Πέτρος ἐθανατώθη καὶ ὅτι ὁ ἄγγελος αὐτοῦ παρουσιάσθη εἰς τὴν κόρην.

Ἐν τῷ μεταξύ τὰ κτυπήματα εἰς τὴν θύραν ἐσυνεχίζοντο. Κατέβησαν ὅλοι, ἤνοιξαν, εἶδον τὸν Πέτρον, ἐπίσθησαν, ὅτι αὐτὸς ἦτο καὶ ἀπὸ τὴν χαρὰν τῶν ἐκραύγασαν. Ὁ Πέτρος τοὺς συνέστησε νὰ σιωπήσουν. Διηγήθη τὰ γενόμενα καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ ἀναφέρουν αὐτὰ εἰς τὸν ἀδελφόθεον Ἰάκωβον, τὸν προϊστάμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἱερουσαλὴμ. Ὁ Πέτρος δὲν εἶχε καιρὸν νὰ ἴδῃ τὸν Ἰάκωβον. Κατὰ διαταγὴν βέβαια τοῦ ἀγγέλου, ἔπρεπε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀμέσως. Πράγματι τὴν ἰδίαν νύκτα ἀπεχαιρέτησε τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον.

Ἡ θαυμάσιη ἀποφυλάκισις τοῦ Πέτρου εἶχε πολὺ κακὰς συνεπείας διὰ τοὺς στρατιώτας. Ὅταν ὁ Ἡρώδης ἐπληροφόρηθη τὴν πρωΐαν, ὅτι ὁ Πέτρος δὲν ἀνευρέθη εἰς τὴν φυλακὴν, μολονότι αἱ πύλαι ἦσαν κλεισταί, ὠργίσθη πάρα πολὺ. Διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ δὲ ὁπωσδήποτε τὴν ὀργὴν του καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λαοῦ, διέταξε καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς δεκαῆξ στρατιώτας. Ἐτιμωρήθη ὁμοῦς σκληρῶς ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τὰ ἐγκλήματά του.

Μίαν ἡμέραν ἐφόρεσε τὴν βασιλικὴν ἀργυρόχρωμον ἐσθῆτα ἀνέβη ἐπὶ τοῦ βήματος καὶ ἐρρητόρευε πρὸς τὰ συγκεντρωμένα πλήθη. Μὲ τὴν ἀλαζονείαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ὠμιλοῦσε, ὥστε τὰ πλήθη ἐκπληκτὰ ἐφώναζον: «Θεὸς καὶ ὄχι ἄνθρωπος ὁμιλεῖ». Καὶ ὁ δημοκόπος αὐτὸς βασιλεὺς ἤκουε μὲ ὑπερηφάνειαν τοὺς ἐπαίνους τοῦ λαοῦ. Ἦρχισε νὰ πιστεύῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ἀμέσως ἡ φοβερὰ ἀσθένειαν τοῦ πάππου του ἐκτύπησε καὶ αὐτόν. Τὸ σῶμα του ἐγέμισε πληγὰς. Ὑπέφερε πάρα πολὺ. Ἀπέθανεν ἐλεεινὸς καὶ ἀξιοδόκρουτος μέσα εἰς φρικτοὺς πόνους.

Ἡ Ἱερουσαλήμ μέχρι τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ γενέθλιος πόλις τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀπὸ αὐτὴν, ὅπως αἱ φωτειναὶ ἀκτῖνες ἀπὸ τὸν ἥλιον, μετεδίδετο ἡ χριστιανικὴ ζωὴ εἰς τὰς γύρω πόλεις τῆς Παλαιστίνης. Ἦτο ἓνα εἶδος γενικοῦ ἐπιτελείου διὰ τὸν Χριστιανισμόν. Ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι ὑπῆρξαν οἱ θεμελιῶται καὶ ἐμψυχῶται τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς. Ἀλλ' ἰδοὺ, ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους, ὁ Ἰάκωβος ὁ υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου, ἐσφάγη. Ὁ Πέτρος ἀνεχώρησεν εἰς μεγάλην ὑπερδεκαετῇ περιοδεῖαν. Οἱ περισσότεροι δὲ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους ἔφυγον, διὰ τὰ μαθητεύσουσαν πάντα τὰ Ἑθνη. Πλεῖστοι ἐκ τῶν Χριστιανῶν ἕνεκα τῶν διωγμῶν διεσκορπίσθησαν εἰς ἄλλας πόλεις, ὅπου καὶ ἐκήρυττον τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν. Τοιουτοτρόπως ἡ μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ Ἱερουσαλήμ, ἔχασε τὴν πρώτην αὐτῆς θρησκευτικὴν ζωὴν καὶ κίνησιν.

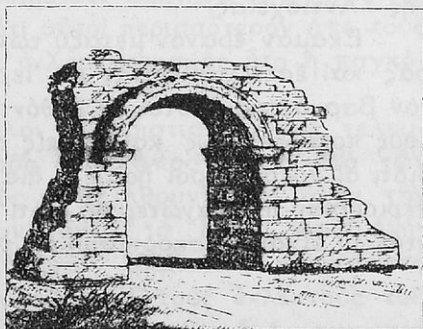
Νέα ὁμως ζωὴ ἐδημιουργήθη τώρα καὶ εἰς ἄλλην πόλιν, ὃχι Ἰουδαϊκὴν, ἀλλ' ἐθνικὴν, εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας. Τὸ κέντρον τοῦ Χριστιανισμοῦ μετετέθη εἰς αὐτήν. Ἡ Ἀντιόχεια, ἐπίσημος πόλις μετὰ πληθυσμὸν ἡμίσεος ἑκατομμυρίου, πρωτεύουσα τῆς Συρίας, παρὰ τὸν Ὀρόντην ποταμὸν οἰκοδομημένη, ἦτο μία ἀπὸ τὰς πλέον φημισμένας πόλεις τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Μετὰ τὴν Ρώμην καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν αὕτη ἦρχετο πρώτη.

Εἶχεν ὥραϊαν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ ρυμοτομίαν. Ἡ κεντρικὴ ὁδὸς τῆς ἦτο μακροτέρα ἀπὸ δέκα χιλιόμετρα, ὅλη στρωμένη μετὰ λευκὸν μάρμαρον. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐξετείνετο σειρὰ ἀπὸ μαρμαρίνους στύλους. Δένδρα, ἄνθη, ὥραιαι πηγαί, ἀγάλματα τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ συμβολικὰ συμπλέγματα ἐκόσμου τὰς πλατείας καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῆς. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀποτελεῖτο ἀπὸ Συρίους, Ἑλλήνας, Ἰουδαίους καὶ Ρωμαίους. Ἀπαντες ὠμιλοῦσαν τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν. Πλουσία, φιλελευθέρη, μορφωμένη, ἀλλὰ καὶ ἀμαρτωλὴ ἡ πόλις αὕτη, ἦτο κατάλληλος νὰ δεχθῇ τὸν Χριστιανισμόν.

Εἰς αὐτὴν ἤλθαν ἕνεκα τῶν διωγμῶν πολλοὶ Χριστιανοί, μάλιστα Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι. Ἐκεῖ ἤρχισαν νὰ συζητοῦν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστὰς καὶ νὰ διαδίδουν τὸν Χριστιανισμὸν μεταξὺ αὐτῶν. Ὁ Θεὸς εὐλογοῦσε τὰς προσπάθειάς των καὶ πολὺς ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον.

Πιθανώτατα μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἐπίστευσαν, ἦσαν καὶ πολλοὶ Ἑθνικοί. Ὅταν οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔμαθαν τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἔστειλαν τὸν Βαρνάβαν νὰ ἐξετάσῃ, νὰ διορθώσῃ καὶ νὰ στηρίξῃ τὴν νεογέννητον Ἐκκλησίαν. Ὁ Βαρνάβας, Ἑβραῖος τὴν καταγωγὴν, Ἑλληνιστὴς τὴν μόρφωσιν, ἀνὴρ ἀγαθός, πλήρης Πνεύματος Ἁγίου καὶ πίστεως, ἦτο καταλληλότερος δι' αὐτὸ τὸ ἔργον. Ὅταν ἦλθε καὶ εἶδε τὴν θαυμαστὴν πρόδοον τοῦ Εὐαγγελίου, ἐχάρη πάρα πολὺ. Ἀνέλαβεν αὐτὸς τὴν ὅλην θρησκευτικὴν ἐργασίαν καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν μὲ θάρρος καὶ πειστικότητα. Τοὺς πιστοὺς ἐνίσχυε, τοὺς ὀλιγοπίστους ἐστήριζε, τοὺς ἀμφιβάλλοντας ἔπειθε, πολλοὺς δὲ Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικοὺς προσεῖλκυε. Μετ' ὀλίγον χρόνον λαὸς πολὺς προστέθη εἰς τὴν νέαν πίστιν.

Ὁ Βαρνάβας ἀντελήφθη ἐκ τῶν πραγμάτων, ὅτι εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἠδύνατο νὰ γίνῃ σπουδαία ἐργασία. Τοῦ ἐχρειάζετο ὁμῶς ἕνας ἱκανὸς βοηθός. Τότε ἐσκέφθη τὸν Σαῦλον. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα αὐτὸ ὁ Σαῦλος εὗρίσκετο εἰς τὴν Κιλικίαν καὶ ἐκεῖ περιωρισμένως εἰργάζετο. Ἡ Ἐκκλησία δὲν τοῦ εἶχεν ἀναθέσει ἀκόμη ἄλλην μεγαλύτεραν ἀποστολὴν. Αὐτὸν ἔκρινεν ὁ Βαρνάβας ὡς κατάλληλον διὰ τὴν Ἀντιόχειαν. Ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Σαῦλος ἦτο ἑσπεύον πνεῦμα. Ἑλληνιστὴς, ὅπως αὐτός, γνώστης ὄχι

Ἐρείπια τῆς Πύλης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν Ἀντιόχειαν.

μόνον τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀλλὰ καὶ τῆς ἑλληνικῆς σκέψεως, θὰ εἰργάζετο μὲ ἐπιτυχίαν μεταξύ τῶν Ἰουδαίων Ἑλληνιστῶν καὶ τῶν Ἑθνικῶν. Ἄλλως τε αὐτός, σύμφωνα μὲ τὴν πρόγνωσιν τοῦ Θεοῦ, ἦτο ἀπόστολος Ἑθνῶν.

Ὅπως ἄλλοτε ὁ ἴδιος ὁ Βαρνάβας ὠδήγησε τὸν Σαῦλον εἰς τοὺς Χριστιανούς τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἔτοι καὶ τώρα τὸν παρέλαβεν ἀπὸ τὴν Ταρσὸν καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Τὸν ἔθεσεν εἰς τὸν δρόμον τῆς μεγάλης τοῦ ἀποστολῆς. Ἐκεῖ ἐπὶ ἓνα κατὰ συνέχειαν ἔτος εἰργάσθησαν μὲ ζῆλον οἱ δύο ἀπόστολοι καὶ ἐξεχριστιάνισαν πλῆθος λαοῦ. Ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία περιελάμβανε τότε χιλιάδας πιστῶν, ὥστε νὰ τὴν ὑπολογίζουσιν καὶ οἱ ἄλλοι κάτοικοι τῆς Ἀντιοχείας. Οἱ Ἀντιοχεῖς μάλιστα ὠνόμασαν αὐτοὶ πρῶτοι τοὺς πιστοὺς τῆς νέας θρησκείας Χριστιανούς. Τὸ ὄνομα αὐτὸ ἐδέχθησαν εὐχαρίστως οἱ πιστοὶ καὶ συνετέλεσαν, ὥστε νὰ ἐπεκταθῇ εἰς ὅλους τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Κυρίου.

Δὲν ἔλειψαν δὲ περιστάσεις νὰ δείξουν μὲ ἔργα τὴν εὐσεβειάν των οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἀντιοχείας. Ἐνας προφήτης, ὁ Ἄγαβος, προεῖπεν, ὅτι θὰ ἐγίνετο λιμὸς μέγας εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην. Καὶ ὁ λιμὸς αὐτὸς ἐγινε πράγματι ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος κατὰ τὸ 44 ἢ 45 μ. Χ. Οἱ Ἰουδαῖοι τῶν ἄλλων μερῶν ἔστειλαν βοηθήματα εἰς τοὺς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁμοθρήσκους των. Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ δὲν ἐλάμβανον βέβαια τίποτε ἀπὸ αὐτά. Δι' αὐτοὺς ὁμῶς ἐφρόντισαν οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἀντιοχείας.

Ἐκαμαν ἔρανον μεταξύ των, ἐμάζεψαν χρήματα καὶ τροφάς καὶ ἔστειλαν αὐτάς εἰς Ἱεροσόλυμα μὲ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν. Αὐτοὶ δὲ ἐλθόντες ἔδωσαν τὰ βοηθήματα εἰς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ ὄχι εἰς τοὺς ἀποστόλους. Τοῦτο δέ, ἡ διότι οἱ πρεσβύτεροι ἦσαν οἱ διαχειρισταὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας ἢ πιθανώτερον, διότι οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν ἀποστόλων εἶχον διασκορπισθῇ εἰς τὴν οἰκουμένην.

19. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ
ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ
(Πράξ. ιγ', 1-12)

«Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ Ἔθνη». Μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν βοηθημάτων εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ, ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας ἐπανήλθαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Μαζί των παρέλαβον τὸν Μάρκον, τὸν ὀνομαζόμενον καὶ Ἰωάννην, ἀνεψιὸν τοῦ Βαρνάβα (Κολοσ. δ', 10). Αὐτὸς δὲ ὁ Μάρκος ἀργότερον ἔγραψε τὸ δεύτερον Εὐαγγέλιον.

Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν μετὰ τῶν Χριστιανῶν ἰδιαιτέρως ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ ὡς ἐπισημότεροι ὁ Συμεὼν, ὁ ἐπικαλούμενος Νίγερ, δηλαδὴ Μαῦρος, Λούκιος ὁ Κυρηναῖος καὶ Μαναήν, ὁ ὁμογάλακτος τοῦ Ἡρώδου Ἀντύπα, τοῦ ἄλλοτε τετράρχου τῆς Γαλιλαίας. Καὶ μερικοὶ ἄλλοι προφῆται καὶ διδάσκαλοι ὑπῆρχον ἐκεῖ ὡς πνευματικοὶ προεστώτες καὶ βοηθοί.

Ὅλοι αὐτοί, ἀφοῦ προηγουμένως ἐνήστευσαν, συνήλθον εἰς κοινὴν προσευχὴν. Λειτουργοῦντων δὲ αὐτῶν, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὑπέδειξε νὰ ἐκλέξουν τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον καὶ νὰ τοὺς στείλουν, διὰ νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὰ Ἔθνη. Ἐφανέρωσε τοιοῦτοτρόπως ὁ Θεός, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Παλαιστίνης ἦτο ἓνα μικρὸν μέρος τῆς ὅλης οἰκουμένης Ἐκκλησίας. Ἐζήτησε δὲ εἰδικῶς τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον, διότι αὐτοὶ περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους πιστοὺς ἐνόησαν, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἦτο ἡ παγκόσμιος θρησκεία.

Τότε δὲ ἐνεθυμήθησαν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς ἀποστόλους, διὰ τῶν ὁποίων παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἐξέλθουν πρὸς ὅλην τὴν οἰκουμένην καὶ νὰ μαθητεύσουν πάντα τὰ Ἔθνη. Ἀφοῦ ἐνήστευσαν πάλιν καὶ προσηυχήθησαν, ἔβαλαν οἱ προεστώτες τῆς Ἐκκλησίας τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὴν χειροθεσίαν αὐτὴν ἔδωσαν τὰς εὐχὰς τῶν καὶ τοὺς κατέστησαν τρόπον τινὰ ἀντιπροσώπους τῶν εἰς τὸ μέγα ἔργον τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν Ἐθνῶν.

Ὁ Βαρνάβας καὶ ὁ Σαῦλος, προπεμπόμενοι ἀπὸ δλην τὴν Ἐκκλησίαν, ἐγκατέλειψαν τὴν Ἀντιόχειαν. Παρέλαβον μαζὶ τὼν καὶ τὸν νεαρὸν Μάρκον. Κατῆλθον τὸν Ὀρόντην ποταμὸν καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ ἐπίνειον τῆς Ἀντιοχείας, τὴν Σελεύκειαν. Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπλευσαν πρὸς τὴν Κύπρον. Ἐπρωτίμῃσαν τὴν Κύπρον, διότι αὕτῃ ὀλίγας μόνον ὥρας ἀπέειχε ἀπὸ τὴν Σελεύκειαν, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ Βαρνάβας ἦτο Κύπριος καὶ θὰ εἶχεν ἀσφαλῶς πολλοὺς φίλους καὶ γνωρίμους ἐκεῖ. Ἐπὶ

Χάρτης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τὸν Α' μ.Χ. αἰῶνα.

πλέον, πολυάριθμοι Ἑβραῖοι εἶχον ἐγκατασταθῇ εἰς τὴν μεγαλὸνησον αὐτὴν ὡς ἐργάται τῶν μεταλλείων χαλκοῦ. Καὶ Χριστιανοὶ ἄρκετοὶ κατοικοῦσαν εἰς τὴν Κύπρον. Ἀπεβιβάσθησαν πρῶτον εἰς τὴν Σαλαμίνα, εἰς τὴν συναγωγὴν τῆς ὁποίας καὶ ἐκήρυξαν. Ἐπειτα διέσχισαν κατὰ μῆκος τὴν νῆσον, κηρύττοντες εἰς τὰς πόλεις τῆς. Κατέληξαν δὲ εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον, ὅπου ἦτο ἡ πόλις Πάφος, ἡ ἔδρα τοῦ διοικητοῦ τῆς νήσου.

Διοικητὴς-ἀνθύπατος ἦτο τότε ὁ Σέργιος Παῦλος, ἀνὴρ συνετός, ἐρευνητικός, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸν πόθον νὰ γνωρίσῃ τὴν

ἀλήθειαν. Διὰ τοῦτο ἴσως καὶ εἶχε μαζί του κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε συνήθειαν ἓνα μάγον Ἰουδαῖον ὀνομαζόμενον Βαριησοῦν ἢ Ἐλύμαν. Ὁ Σέργιος Παῦλος, ἀμέσως μόλις ἐπληροφορήθη τὴν ἄφιξιν τῶν ἀποστόλων, τοὺς ἐκάλεσε καὶ ἐπέζητησε τοῦ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀνθυπάτου προσεπάθησε νὰ ἀντιδράσῃ ὁ μάγος. Αὐτός, πανουργος καθὼς ἦτο, ἀντελήφθη, ὅτι ἐάν ὁ Σέργιος ἐπίστευεν εἰς τὸν Χριστόν, αὐτὸς οὐδεμίαν θέσιν θὰ εἶχε πλησίον του. Θὰ ἀπεδιώκετο πλέον ὄχι ἀπλῶς ὡς ἄχρηστος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπιβλαβής. Ἰσως δέ, ἐάν ἐφανερώνοντο αἱ ἀγυρτίαι του, καὶ νὰ ἐτιμωρεῖτο.

Ἀντέλεγε λοιπὸν εἰς τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ προσεπάθει μὲ σοφίσματα καὶ πανουργίας νὰ διαστρέψῃ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τὴν πίστιν. Τότε ὁ Σαῦλος, ὁ ὁποῖος ἐδέχετο μὲν μίαν εἰλικρινῇ συζήτησιν, ἀλλ' ἀπεστρέφετο τὴν δολιότητα, φωτισθεὶς ὑπὸ Πνεύματος Ἁγίου, ἐγνώρισεν ἀμέσως καὶ ἐφάνέρωσε τὴν δολιότητα τοῦ μάγου.

— Υἱὲ διαβόλου, τοῦ εἶπε μὲ ὀργήν, σὺ ποῦ ἔχεις τὴν ψυχὴν γεμάτην δόλον καὶ ραδιουργίαν, ἐχθρὲ τῆς δικαιοσύνης, δὲν θὰ παύσῃς λοιπὸν νὰ διαστρέφῃς τὰς ὁδοὺς τοῦ Κυρίου; Διὰ νὰ τιμωρηθῇς σὺ, ἀλλὰ καὶ νὰ προφυλαχθοῦν οἱ ἄλλοι ἀπὸ τὰς ραδιουργίας σου, ἡ χεὶρ Κυρίου σὲ καταδικάζει νὰ μείνῃς τυφλὸς μέχρι καιροῦ.

Καὶ πράγματι ἀμέσως σκότος ἐσκέπασε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ μάγου. Δὲν ἔβλεπε πλέον καθόλου οὔτε τὸν ἀνθύπατον οὔτε τοὺς ἀποστόλους. Ἀπλῶνε τὰ χέρια του καὶ ζητοῦσε ἀνθρώπους νὰ τὸν καθοδηγήσουν.

Τὸ θαῦμα αὐτὸ ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἀνθύπατον. Ἀντελήφθη, ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν του ἀνθρώπους πολὺ ἰσχυροτέρους ἀπὸ τὸν μάγον, ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ. Ἐπίστευσεν εἰς αὐτούς, ἐζήτησε καὶ ἐδιδάχθη τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν. Ἐθαύμασε τὸ ὕψος τῆς νέας θρησκείας, ἐβαπτίσθη καὶ ἔγινε Χριστιανός. Ἡ τύφλωσις τοῦ μάγου ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀνθυπάτου Σεργίου Παύλου. Καὶ ἔτσι ὁ ἐπιστήμων αὐτός—διότι ἦτο καὶ μαθηματικός—ἔγινε ὁπαδὸς τοῦ Χριστοῦ.

20. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ
ΠΕΡΙΕΡΧΕΤΑΙ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ

(Πράξ. ιγ', 13-52)

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἀπόστολος Σαῦλος ἐκήρυξεν εἰς τὴν Πάφον, ἐτιμώρησε τὸν Ἑλύμαν καὶ ἐξεχριστιάνισε τὸν Σέργιον Παῦλον, ἔγινεν ἀρχηγὸς τῆς ἱεραποστολικῆς ὁμάδος. Αὐτὸς τώρα θὰ ὁμιλῇ, αὐτὸς θὰ ἀπολογηται. Αὐτὸς θὰ διευθύνῃ τὴν περιοδείαν. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν δὲ αὐτὴν ἔπαυσε νὰ λέγεται Σαῦλος. Ἔλαβεν ὡς μόνιμον τὸ ὄνομα Παῦλος. Πιθανώτατα νὰ ἐλέγετο καὶ προηγουμένως Παῦλος, διότι, ὡς Ῥωμαῖος πολίτης, ἐδικαιούτο νὰ φέρῃ Ῥωμαϊκὸν ὄνομα. Ἀλλὰ δὲν τὸ ἐχρησιμοποιοῦσε. Τώρα ὅμως, ποῦ εἰσῆρχετο εἰς τὴν νέαν περίοδον τῆς δράσεώς του, δὲν θὰ ἐλέγετο πλέον Σαῦλος, ἀλλὰ Παῦλος, ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν.

Ἀπὸ τὴν Πάφον μὲ τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Μᾶρκον, ἐπέρρασαν εἰς τὴν ἀπέναντι ἀκτὴν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τὴν πόλιν Πέργην. Ὁ νεαρὸς Μᾶρκος ἐκουράσθη, φαίνεται, ἀπὸ τὰς ταλαιπωρίας τῆς περιοδείας καὶ ἀπεχωρίσθη τότε ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Οἱ δύο ἀπόστολοι δὲν ἔμειναν σχεδὸν καθόλου εἰς τὴν Πέργην. Ἐπροχώρησαν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας. Ὑστερον ἀπὸ κοπιαστικὴν πορείαν πολλῶν ἡμερῶν εἰς δρόμον ἀνηφορικὸν καὶ ἀνώμαλον, ἔφθασαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας.

Ἡ Πισιδία ἦτο τμῆμα τῆς Γαλατίας, μεγάλης Ῥωμαϊκῆς ἐπαρχίας, καὶ εἶχεν ὡς πρωτεύουσαν τὴν Ἀντιόχειαν, κέντρον ὅλων τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀποικιῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Κατὰ τὴν συνήθειάν των ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἰσῆλθον εἰς τὴν συναγωγὴν τὸ Σάββατον. Εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχεν εἰδικὸς ἄνθρωπος διὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐρμηνείαν τῶν περικοπῶν τῆς Γραφῆς, ἡδύνατο ὁ ἀρχισυνάγωγος νὰ ἀναθέσῃ εἰς ἓνα ἐκ τῶν παρισταμένων τὸ ἔργον αὐτό.

Οἱ ἀρχισυνάγωγοι εἶδαν τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν νὰ κάθωνται μὲ πολλὴν εὐλάβειαν καὶ ἀντελήφθησαν, ὅτι εἶχον ἀπέναντί των ἐπισήμους καὶ εὐλαβεῖς ἐπισκέπτας. Πιθα-

νὸν ὁ Παῦλος, ὡς ραββῖνος τοῦ Ἰσραὴλ ποὺ ἦτο, νὰ ἔφερε καὶ τὰ διάσημα ἐκεῖνα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀνεγνωρίζοντο οἱ ραββῖνοι. Ὅπωςδὴποτε, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν περικοπῶν τοῦ Νόμου καὶ τῶν Προφητῶν, οἱ ἀρχισυνάγωγοι ἔστειλαν τὸν ὑπηρέτην καὶ παρεκάλεσαν τοὺς δύο ξένους νὰ ὁμιλήσουν μερικοὺς λόγους παρηγορίας πρὸς τὸν λαόν.

Ὁ Παῦλος ἔλαβε τὸν λόγον, ἐτόνισε μερικὰ σπουδαῖα σημεία τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ προσεῖλκυσε τὸ ἐνδιαφέρον ὧλων. Ὑπενθύμισε τὸ ἔνδοξον παρελθὸν τῶν προγόνων των, ἀπὸ τοῦ Μωυσέως μέχρι τοῦ Δαβίδ. Ἐτόνισε τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ περὶ τοῦ Μεσσοῦ. Ὁμίλησε διὰ τὸν τελευταῖον μεγάλην προφήτην, Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν, ὁ ὁποῖος ἔδειξε τὸν Μεσσίαν εἰς τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ. Ὁ Μεσσίας λοιπὸν ἦλθε καὶ μὲ τὸν σταυρικὸν θάνατον καὶ τὴν θαυμαστὴν ἀνάστασιν τοῦ ἔδωσε τὴν σωτηρίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

— Ἄνδρες ἀδελφοί, σεῖς οἱ ὁποῖοι κατὰγεσθε ἐκ τοῦ Ἀβραάμ, λέγει ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας, — ἄνδρες οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, λέγει πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς Ἑθνικοὺς, ἡ σωτηρία ἐστάλη δι' ὅλους σας. Μὴν ἀδιαφορήσετε δι' αὐτήν, διὰ νὰ μὴ πέσετε εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ λόγος του ἔκαμεν ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. Πολλοὶ Ἰουδαῖοι μετὰ τὸ τέλος τῆς συγκεντρώσεως τὸν ἠκολούθησαν καὶ ἐζήτουν περισσοτέρας πληροφορίας, διὰ νὰ πεισθοῦν καλύτερα. Μεγαλύτερον ὅμως ἐνδιαφέρον ἔδειξαν οἱ Ἑθνικοί. Αὐτοὶ μάλιστα τὸν παρεκάλεσαν νὰ κηρύξῃ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους συμπατριώτας των. Ἀλλ' ἡ προθυμία τῶν Ἑθνικῶν ἐπίκρανε τοὺς Ἰσραηλίτας. Αὐτοί, ἐγωισταὶ καὶ ὑπερήφανοι, ἐπίστευαν ὅτι ὁ Θεὸς καὶ ὁ Μεσσίας εἶναι μόνον δι' αὐτοὺς καὶ ὄχι διὰ τὰ Ἑθνη. Ὅταν δὲ τὸ ἐπόμενον Σάββατον ὁ Παῦλος ὠμίλησε πρὸς τὸ πλῆθος τῶν Ἑθνικῶν, οἱ Ἰουδαῖοι μὲ φανατισμὸν ἀντέλεγον, ἐνέπαιζαν καὶ ἐβλασφημοῦσαν τὸ κήρυγμα.

— Πρὸς σᾶς ἔπρεπε νὰ κηρύξωμεν πρῶτον, τοὺς εἶπεν ὁ Παῦλος. Ἀλλ' ἐπειδὴ σεῖς ἀποκρούετε τὸ κήρυγμα, διὰ τοῦτο στρεφόμεθα πρὸς Ἑθνικοὺς καὶ καλοῦμεν αὐτοὺς διὰ τὴν αἰωνίαν ζωὴν. Ἀλλωστε ἐμεῖ ὁ Θεὸς μὲ ἀνέδειξεν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν.

Οἱ Ἑθνικοὶ ἐχάρησαν πολὺ, ὅταν ἤκουσαν τὰ παρήγορα λόγια τοῦ Παύλου. Ἐδέχθησαν εὐχαρίστως τὴν νέαν θρησκείαν, ἐπίστευσαν, ἐβαπτίσθησαν καὶ ἀπειτέλεσαν τὴν πρώτην χριστιανικὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας. Ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι ὠργίσθησαν, διότι δῆθεν ἐπεριφρονήθησαν, καὶ ἐπροκάλεσαν διωγμὸν κατὰ τῶν ἀποστόλων. Ἐσυκοφάντησαν αὐτοὺς εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως, ἐξηρέθισαν μερικὰς θρησκοθήπτους γυναῖκας, παρέσυραν καὶ μερικὰς ἄλλας ἐπισήμους γυναῖκας καὶ κατῴρθωσαν νὰ ἐκδιώξουν τοὺς ἀποστόλους ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν. Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἔφυγαν καὶ ἐτίναξαν τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τὰ ὑποδήματα αὐτῶν· ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶχε κηρυχθῆ εἰς τὴν ἐπίσημον πόλιν τῆς Πισιδίας. Οἱ δὲ ἐκεῖ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

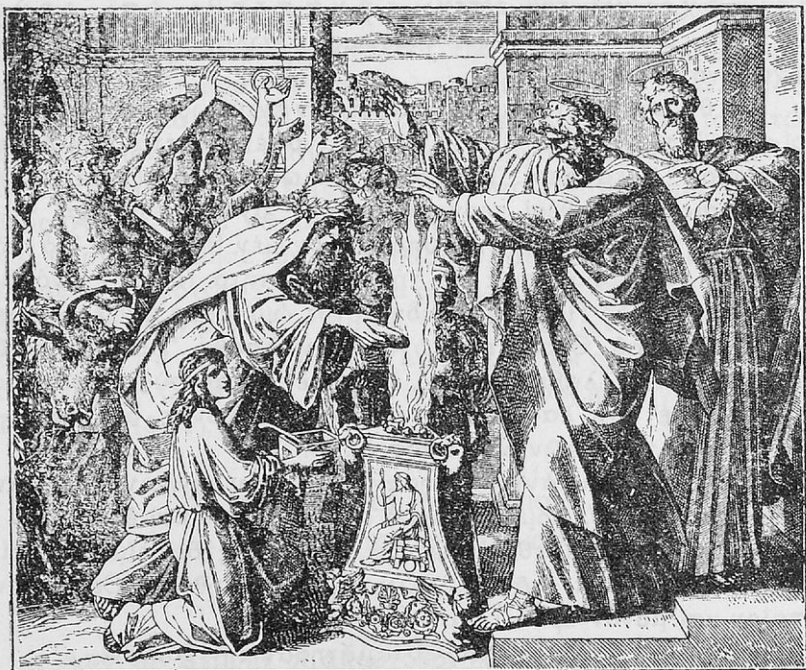
21. Αἱ Περιπέτειαὶ καὶ οἱ διωγμοὶ
τοῦ ἀποστόλου Παύλου

(Πράξ. ιδ' 1 - ιε', 4)

Οἱ ἀπόστολοι ἐγνώριζαν πολὺ καλὰ, ὅτι θὰ ὑποστοῦν διωγμοὺς κατὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Διὰ τοῦτο δὲν ἐξεπλήσσοντο, ὅταν ἐδιώκοντο οὔτε καὶ ἔχαναν τὸ θάρρος των. Ἐχαιραν μάλιστα διότι ὑπέφεραν πρὸς χάριν τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Παῦλος λοιπὸν μὲ τὸν Βαρνάβαν ἐδιώχθησαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἀλλὰ δὲν ἐδειλίσαν· τὸναντίον γεμάτοι θάρρος ἐξεκίνησαν δι' ἄλλας πόλεις.

Ἐφθασαν εἰς τὸ Ἰκόνιον, σπουδαίαν καὶ ἀρχαιοτάτην πόλιν, κειμένην εἰς τὰ ὄρια τῆς Λυκαονίας καὶ τῆς Φρυγίας. Ἐκεῖ ὑπῆρχαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι καὶ εἶχαν εὐρύχωρον ὥραϊαν συναγωγὴν. Εἰς τὴν συναγωγὴν, ὅπως συνήθως, ἔκαμε τὸ πρῶτον κήρυγμα ὁ Παῦλος. Ἐπειτα ὠμίλησε ἔξω πρὸς τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς ἄλλους Ἑθνικοὺς. Τὸ κήρυγμα εὗρε καλὴν ὑποδοχὴν ἐκεῖ καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀπόστολοι ἔμειναν ἐπὶ ἀρκετὸν καιρὸν. Ἐκαμαν πολλὰ θαύματα καὶ προσείλκυσαν πολλοὺς εἰς Χριστόν. Μεταξὺ ἐκείνων πού ἐπίστευσαν, καθὼς ἀναφέρει ἀρχαία παράδοσις, ἦτο καὶ ἡ ἁγία Θέκλα.

Ἀλλὰ οἱ Ἰουδαῖοι ἤρχισαν τὰς ἀντιδράσεις των, ἐσυκοφάντησαν τοὺς ἀποστόλους, ἐξήγειραν πολὺν λαόν, παρέσυραν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας ἐναντίον αὐτῶν. Πολὺς λαὸς ὅμως, καὶ μάλιστα οἱ πιστοί, ἐτάχθησαν μετὰ τὸ μέρος τῶν ἀποστόλων καὶ προεκλήθη τοιοῦτοτρόπως σχίσμα εἰς τὴν πόλιν. Οἱ πιστοί, κατὰ σύστασιν βέβαια τῶν ἀποστόλων, δὲν ἐπρόβα-

Οἱ ἀπόστολοι Παῦλος καὶ Βαρνάβας εἰς Ἰλύστρα.

λιν ἀντίστασιν. Διὰ τοῦτο οἱ διώκται ἀπεθρασύνθησαν καὶ ὥρμησαν νὰ κακοποιήσουν καὶ νὰ λιθοβολήσουν τοὺς ἀποστόλους. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐγκατέλειψαν τὴν πόλιν καὶ μετέβησαν εἰς Ἰλύστρα.

Ἡ πόλις αὕτη ἀνῆκεν εἰς τὴν Λυκαονίαν καὶ ἑκατοικεῖτο ἀπὸ ὀλίγους Ῥωμαίους, Ἑλλήνας, Ἰουδαίους καὶ πολλοὺς βαρ-

βάρους. "Ολοι ἐγνώριζον τὴν ἑλληνικὴν, ἀλλ' οἱ ἐντόπιοι ὠμιλοῦσαν καὶ τὴν λυκαονικὴν γλῶσσαν. Ἐπειδὴ εἰς τὴν πόλιν δὲν ὑπῆρχε συναγωγὴ, ὁ Παῦλος ὠμίλησε πρὸς τὰ πλήθη ἔξω εἰς τοὺς πυλῶνας ἴσως τοῦ ναοῦ τοῦ Διός. Ἐκεῖ δὲ ἐκάθητο ἓνας ἀνὴρ χωλὸς ἐκ γενετῆς, ὁ ὁποῖος οὐδέποτε εἶχε περιπατήσει. Ἦκουσε μὲ προσοχὴν τὸ κήρυγμα καὶ ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται τὴν πίστιν μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του. Εἶδεν ὁ Παῦλος, ὅτι πιστὸν ἔχει καὶ τοῦ εἶπεν: «Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὁρθός». Ἀμέσως ὁ χωλὸς ἀνεπήδησε καὶ ἤρχισε νὰ περιπατῇ.

Τὸ θαῦμα αὐτὸ ἔκαμεν ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς κατοίκους. Ἐπίστευσαν, ὅτι οἱ δύο ἐκεῖνοι ἐπισκέπται δὲν ἦσαν ἄνθρωποι, ἀλλὰ θεοί. Ἐπεκράτει ἄλλως τε μεταξὺ αὐτῶν ἡ παράδοσις, ὅτι οἱ θεοὶ πέρνουν μορφὴν ἀνθρωπίνην καὶ παρουσιάζονται εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τὸν μὲν Βαρνάβαν διὰ τὸ λαμπρόν του παράστημα καὶ τὴν σοβαρότητά του τὸν ὠνόμασαν Δία. Τὸν δὲ Παῦλον, ἐπειδὴ αὐτὸς ὠμιλοῦσε καὶ ἐκήρυττε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸν ὠνόμασαν Ἑρμῆν. Ἀμέσως δὲ ὁ ἱερεὺς τοῦ Διὸς ἔλαβε ταύρους, ἐφόρεσεν εἰς αὐτοὺς στεφάνους καὶ μαζὶ μὲ τὸν λαὸν ἦλθεν εἰς τοὺς πυλῶνας, διὰ νὰ θυσίασῃ πρὸς τιμὴν τῶν δύο ἀποστόλων.

Ἐκεῖνοι, ὅταν ἀντελήφθησαν τὴν παρεξήγησιν, ἔσχισαν τὰ ἐνδύματά των, ὥρμησαν μέσα εἰς τὸν ὄχλον καὶ ἐφώναξαν:

— Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἄνθρωποι, ὅπως σεῖς· δὲν εἴμεθα θεοί, ἀλλὰ ἤλθομεν νὰ σᾶς διδάξωμεν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον καὶ μόνον πρέπει νὰ λατρεύετε.

Μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας ἐσταμάτησαν τὴν θυσίαν.

Οἱ ἄνθρωποι ἀντελήφθησαν τὸ σφάλμα των. Ἐστενοχωρήθησαν, ἐδυσφόρησαν καὶ ἠγανάκτησαν κατὰ τῶν ἀποστόλων, διότι ἐξ αἰτίας αὐτῶν ἐγελοιοποιήθησαν εἰς τὰ μάτια τῶν ξένων. Ἀφορμὴν ἐζητοῦσαν νὰ τοὺς λιθοβολήσουν. Καὶ ἡ ἀφορμὴ ἐδόθη.

Οἱ φανατικοὶ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀντιοχείας καὶ τοῦ Ἰκονίου, χωρὶς νὰ φοβηθοῦν τοὺς κόπους ἐνὸς ταξιδίου διακοσίων καὶ πλέον χιλιομέτρων, ἦλθον εἰς Λύστρα καὶ ἤρχισαν νὰ κατηγοροῦν τοὺς ἀποστόλους. Ὁ λαὸς τότε ἠρεθίσθη περισσό-

τερον. Συνέλαβον τὸν Παῦλον, τὸν ἔσυραν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν ἤρχισαν νὰ τὸν λιθοβολοῦν. Καθὼς δὲ οἱ λίθοι ἔπιπταν μὲ ὀρμὴν καὶ ἐπλήγωναν τὸ σῶμα τοῦ Παύλου, αὐτὸς θὰ ἐνεθυμεῖτο κάποιον ἄλλον λιθοβολισμόν, τὸν ὁποῖον πρὸ δέκα περίπου ἔτων παρηκολούθησε καὶ ἐπεδοκίμασε. Δὲν εἶχεν ἔλθει ὅμως ὁ καιρὸς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν κόσμον αὐτόν. Ἐλιποθύμησε μόνον. Οἱ διώκται τὸν ἐνόμισαν νεκρόν, τὸν ἄφησαν καὶ ἔφυγον.

Μετ' ὀλίγον οἱ μαθηταὶ τὸν ἐπανάφεραν εἰς τὰς αἰσθήσεις του. Τὸν ἐπεριποιήθησαν καὶ ὕγιῃ τὸν ἔστειλαν μαζί μὲ τὸν Βαρνάβαν εἰς τὴν πλησίον πόλιν, τὴν Δέρβην. Ἡ μικρὰ αὐτὴ πόλις ἦτο τὸ τέρμα τῆς ἀποστολικῆς περιοδείας. Ἐκεῖ ὁ Παῦλος ἐκήρυξε καὶ προσείλκυσε πολλοὺς εἰς Χριστόν. Μεταξὺ τῶν πιστῶν ἦτο καὶ ἓνας νεανίας ὁ ὁποῖος ἀργότερα ἔγινεν ἀκόλουθος τοῦ Παύλου καὶ ἐπίσκοπος ἔπειτα τῆς Ἐφέσου, ὁ Τιμόθεος. Αὐτὸς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εὐρίσκετο εἰς Λύστρα καὶ παρηκολούθησε τὸν λιθοβολισμόν. Διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος τοῦ ἔγραφεν ἀργότερα: «Σὺ παρηκολούθηκας μου τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένοντο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκόνιῳ, ἐν Λύστροις. Οἷους διωγμοὺς ὑπὴννεγκα!» (Β' Τιμόθ. γ', 10-11).

22. ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΝ

ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

(Πράξ. ιδ', 21 - ιε', 3)

Ἀπὸ τὴν Δέρβην οἱ ἀπόστολοι ἤμποροῦσαν νὰ κατέλθουν εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας καὶ ἀπὸ ἐκεῖ συντομώτατα νὰ φθάσουν εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας. Ἐν τούτοις ὁ Παῦλος ἐπρωτίμῃσε νὰ διέλθῃ ἀπὸ τὰ ἴδια μέρη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προηγουμένως εἶχε περάσει. Διέτρεχε βέβαια κινδύνους. Ἄλλ' αὐτοὺς δὲν τοὺς ὑπελόγιζε, προκειμένου νὰ στηρίξῃ τοὺς Χριστιανούς. Ἐπανεῆλθε λοιπὸν εἰς Λύστρα, ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ Ἰκόνιον καὶ κατέληξεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας. Εἰς τὰς πόλεις αὐτὰς ἔκαμε πολλὰς συγκεντρώσεις τῶν Χριστιανῶν. Τοὺς ὠμίλησε

τοὺς παρεκάλεσε νὰ μείνουν σταθεροὶ εἰς τὴν πίστιν καὶ νὰ μὴ φοβοῦνται τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰς θλίψεις. Ἐτόνιζε δέ, ὅτι μετὰ πολλὰς θλίψεις θὰ κερδίσῃ ὁ πιστὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

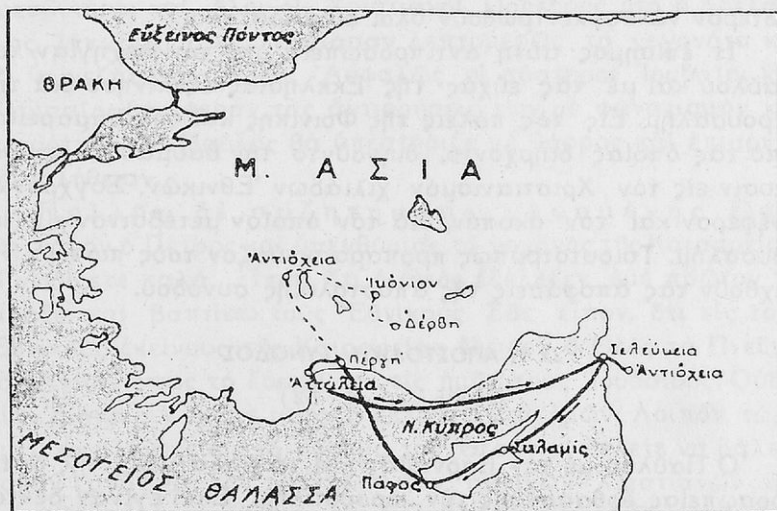
Εἰς ἐκάστην ἐκκλησίαν ἐχειροτόνησεν ἱερεῖς, τοὺς ὁποίους καὶ ἀφιέρωσεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ. Ἐπειτα διέσχισε τὴν Πισιδίαν, ἔφθασεν εἰς τὴν Πέργην, ὅπου καὶ ἐδίδαξε τὸ Εὐαγγέλιον. Κατέβη συνοδευόμενος πάντοτε ἀπὸ τὸν Βαρνάβαν εἰς τὴν Ἀττάλειαν, παράλιον πόλιν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μετὰ πλοῖον ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Τοιοῦτοτρόπως ἐκλείσαν τὴν πρώτην ἀποστολικὴν περιοδείαν. Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐκάλεσαν ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς καὶ διηγήθησαν εἰς αὐτοὺς ὅλα ὅσα ἔκαμε ὁ Θεὸς εἰς τὰ Ἑθνη. Ἐντύπῳσιν ἔκαμεν εἰς ὅλους ἡ μεγάλη προθυμία, μετὰ τὴν ὁποῖαν οἱ Ἑθνικοὶ ἐδέχθησαν τὸν Χριστιανισμόν.

Ἄλλ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ γεγονός ἐγίνε μετ' ὀλίγον ἀφορμὴ μεγάλης ταραχῆς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐπικρατοῦσε ἀνέκαθεν μετὰ τῶν Ἰουδαίων ἡ ἀντίληψις, ὅτι ὁ Μεσσίας θὰ ᾔτο ἰδικὸς τῶν μόνον Σωτὴρ καὶ Βασιλεὺς. Δὲν ᾔθελαν νὰ παραδεχθοῦν, ὅτι ᾔτο δυνατόν νὰ καλέσῃ εἰς τὴν βασιλείαν του καὶ τὰ Ἑθνη. Αὐτοὶ ἐπίστευον, ὅτι αἱ Ἑθνικοὶ εἶναι ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀκάθαρτοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Τὰς ἰδέας δὲ αὐτὰς τὰς εἶχον πρὸ παντὸς οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ὅταν ἀκόμη ἔγιναν Χριστιανοί, ἐπίστευαν, ὅτι οἱ Ἑθνικοὶ δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ γίνουιν ἁμέσως Χριστιανοί. Ἐνόμιζαν, ὅτι ἔπρεπε πρῶτον νὰ δεχθοῦν τὴν μωσαϊκὴν θρησκείαν καὶ κατόπιν νὰ βαπτισθοῦν. Καὶ εἰς μὲν τὴν Ἱερουσαλὴμ δὲν ἐγεννήθη τοιοῦτον ζήτημα, διότι ἐκεῖ δὲν ὑπῆρχον Ἑθνικοὶ-Χριστιανοί. Ἀλλ' εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ὑπῆρχον πάρα πολλοί.

Οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀντιοχείας συναναστρέφοντο διαρκῶς μετὰ τοὺς Ἑθνικοὺς καὶ δὲν ἐσκανδαλίζοντο, τῶρα πού τοὺς ἔβλεπον Χριστιανοὺς. Μερικοὶ ὅμως Ἰουδαῖοι-Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι ἦλθον ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἐσκανδαλίσθησαν πολὺ. Ἀμέσως δέ, χωρὶς νὰ συνεννοηθοῦν μετὰ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, χωρὶς νὰ ἔχουν καμμίαν ἐξουσιοδότησιν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἤρχισαν νὰ κατηγοροῦν καὶ νὰ κατακρίνουν τοὺς Ἑθνικοὺς-Χριστιανοὺς. Ἐλεγον, ὅτι δὲν ὠφελεῖ αὐτοὺς τὸ

βάπτισμα, οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ σωθοῦν, ἐὰν προηγουμένως δέν ὑποβληθοῦν εἰς τοὺς τύπους τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας. Εἰς δὲ τοὺς Ἰουδαίους συνιστοῦσαν νὰ ἀποφεύγουν τὴν συναναστροφὴν μὲ τοὺς Ἑθνικοὺς καὶ νὰ μὴ τοὺς θεωροῦν ἀδελφοὺς.

Τὰ ἀντιχριστιανικὰ αὐτὰ κηρύγματα ἔφεραν μεγάλην ταραχὴν μεταξὺ τῶν πιστῶν. Οἱ Ἑθνικοὶ διηρωτῶντο ἂν ἦσαν πραγματι Χριστιανοὶ ἢ ἂν ἔπρεπε νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὰς δια-

Πρώτη περιοδεία τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

τάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀντιοχείας ἤρχισαν καὶ αὐτοὶ νὰ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τοὺς ἄλλους Χριστιανούς. Ἄλλοι ὅμως ἀντέλεγαν εἰς τὰς ψευδοδιδασκαλίας αὐτάς. Τοιοῦτοτρόπως φιλονεικίαι καὶ σχίσματα ἐδημιουργήθησαν εἰς τὰς τάξεις τῶν Χριστιανῶν.

Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας πρὸ παντός ἠγανάκτησαν κατὰ τῶν ψευδαδελφῶν Ἰουδαίων. Μὲ δύναμιν λόγου ἀπεδείκνυαν μωρὰς τὰς διδασκαλίας τῶν. Ἐν τούτοις, τὸ δηλητήριο τῆς αἵρέσεως εἶχεν εἰσχωρήσει εἰς τὰς ψυχὰς πολλῶν. Παρὰ τὴν

καλήν των θέλησιν, δὲν ἐπανεπαύοντο εἰς τὰς βεβαιώσεις τῶν δύο ἀποστόλων. Ἦθελαν ἄλλας ἰσχυροτέρας βεβαιώσεις. Τότε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας ἀπεφάσισε νὰ στείλῃ τὸν Παῦλον, τὸν Βαρνάβαν, τὸν Τιτον (Γαλατ. β', 1) καὶ μερικοὺς ἄλλους ἐπισήμους Χριστιανοὺς εἰς Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ ἀναφέρουν καὶ νὰ συζητήσουν τὰ γενόμενα. Ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους τῆς Ἱερουσαλὴμ προήλθεν ἡ πλανημένη αὐτῇ διδασκαλία, ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἔπρεπε νὰ διαψευσθῇ. Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἄλλωστε ὑπῆρχον οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ διδάσκαλοι καὶ ἐκεῖ ἦτο εὐκολώτερον νὰ συγκεντρωθοῦν ὅλοι οἱ ἀπόστολοι.

Ἡ ἐπίσημος αὐτῇ ἀντιπροσωπεῖα ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Παύλου καὶ μὲ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας ἐξεκίνησε διὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ. Εἰς τὰς πόλεις τῆς Φοινίκης καὶ τῆς Σαμαρείας, ἀπὸ τὰς ὁποίας διήρχοντο, διηγοῦντο τὴν θαυμασίαν προσέλευσιν εἰς τὸν Χριστιανισμόν χιλιάδων Ἐθνικῶν. Συγχρόνως ἀνέφερον καὶ τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον μετέβαινον εἰς Ἱερουσαλὴμ. Τοιοῦτοτρόπως προπαρασκεύαζον τοὺς πιστοὺς νὰ δεχθοῦν τὰς ἀποφάσεις τῆς ἀποστολικῆς συνόδου.

23 Ἡ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

(Πράξ. ιε', 4 - 32)

Ὁ Παῦλος μὲ τὸν Βαρνάβαν καὶ τὰ ἄλλα μέλη τῆς ἀντιπροσωπείας ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ἐκεῖ ἔγιναν δεκτοὶ μὲ πολλὴν ἐγκαρδιότητα. Οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι μὲ τοὺς πρεσβυτέρους ὑπεδέχθησαν αὐτοὺς ὡς ἀδελφοὺς καὶ συνεργάτας. Ἐνώπιον δὲ αὐτῶν καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας διηγήθησαν ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἐθνικῶν καὶ ἐβεβαίωσαν, ὅτι ὁ Θεὸς ἤνοιξε τοῖς Ἐθνεσι θύραν πίστεως.

Εἰς τοὺς λόγους των ἐν τούτοις ἤρχισαν νὰ ἀντιλέγουν ὅχι οἱ ἀπόστολοι ἢ οἱ πρεσβύτεροι, ἀλλὰ μερικοὶ Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι προήρχοντο ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν Φαρισαίων. Αὐτοὶ δὲν ἤμποροῦσαν νὰ ἐννοήσουν πῶς ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε ἦτο αὐστηρὸς Φαρισαῖος, κατέλυε τόσον φανερά τὸν μωσαϊκὸν νόμον. Ἐπέμειναν μὲ πείσμα, ὅτι οἱ Ἐθνικοὶ διὰ νὰ σω-

θοῦν, ἔπρεπε νὰ τηροῦν ὅλας τὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Τοιοῦτοτρόπως ἤθελαν νὰ κλείσουν τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν εἰς τοὺς νεκροὺς τύπους τῶν μωσαϊκῶν ἐντολῶν καὶ νὰ τὴν καταστήσουν ἀπλῶς μίαν Ἰουδαϊκὴν αἵρεσιν.

Διὰ νὰ λυθῇ ἐπισημῶς τὸ ζήτημα καὶ νὰ ὀρισθῇ σαφῶς ἡ ἀλήθεια, ἐκλήθη ἡ ἀποστολικὴ σύνοδος ἐν Ἱερουσαλὴμ περὶ τὸ 50 μ. Χ. Εἰς αὐτὴν ἔλαβον μέρος ὅλοι οἱ ἀπόστολοι, ὁ Παῦλος καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, οἱ πρεσβύτεροι καὶ ὅλοι οἱ Χριστιανοί. Πρόεδρος ἦτο ὁ ἀδελφός-θεὸς Ἰάκωβος. Ἐκεῖ ἐξήτασαν λεπτομερῶς τὰ γεγονότα καὶ τὰ συνεζήτησαν πολὺ. Ἀσφαλῶς οἱ αὐστηροὶ Ἰουδαῖοι καὶ Φαρισαῖοι θὰ ἔφεραν τὰς ἀντιρρήσεις τῶν μὲ φανατισμὸν καὶ ζωηρότητα. Ὁ Παῦλος θὰ ὑπεστήριξε μὲ θάρρος καὶ ἐπιμονὴν τὴν ἀλήθειαν.

Πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Πέτρος καὶ ὑπενθύμισε τὸ γεγονὸς τῆς Καισαρείας. «Γνωρίζετε καλὰ, εἶπεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξέλεξεν ἐμὲ πρῶτον νὰ διδάξω καὶ βαπτίσω τοὺς Ἐθνικοὺς. Σὺς εἶπον, ὅτι εἰς τοὺς Ἐθνικοὺς ἐκείνους τῆς Καισαρείας ἔδωσεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ὅπως τὸ ἔδωκε καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἰουδαίους. Οὐδεμίαν διάκρισιν ἔκαμε μεταξύ ἐκείνων καὶ ἡμῶν. Λοιπὸν τώρα διατί ἀντιλέγετε εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ θέλετε νὰ βάλετε βαρὺν ζυγὸν εἰς τὸν τράχηλον τῶν Ἐθνικῶν - Χριστιανῶν; »

Ὅλοι ἐσίγησαν. Καὶ τότε ὁ Παῦλος μετὰ τοῦ Βαρνάβα διηγήθησαν πάλιν λεπτομερῶς ὅλα τὰ θαύματα καὶ τὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς ἔκαμε μεταξύ τῶν Ἐθνικῶν. Ἀπὸ τὰ γεγονότα δὲ αὐτὰ ἐφαίνετο καθαρῶτα ἡ θέλησις τοῦ Θεοῦ. Οἱ Χριστιανοὶ ἐπειθοντο εἰς τὴν ἀλήθειαν ὁλοῦν καὶ περισσότερον. Οἱ ἀντιλέγοντες ἐσιώπησαν. Τελευταῖος ἀπὸ ὅλους ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ἀδελφός-θεὸς Ἰάκωβος Ἀνεκεφαλαίωσε τὰ λεχθέντα καὶ διετύπωσε τὰ συμπεράσματα τῆς συνόδου, τὰ ὁποῖα ἐπεκύρωσε μὲ γνώμας τῶν προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. «Αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἶπον ὁ Πέτρος καὶ Παῦλος, εἶπεν ὁ Ἰάκωβος, ἀποδεικνύουν, ὅτι ὁ Θεὸς καλεῖ κατ'εὐθείαν τοὺς Ἐθνικοὺς εἰς τὴν νέαν θρησκείαν. Λοιπὸν ἐγὼ κρίνω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιβαρύν-

νωμεν τοὺς ἐξ Ἑθνῶν Χριστιανοὺς μὲ τὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου.»

Ὁλόκληρος ἡ σύνοδος ἐδέχθη τοὺς λόγους αὐτοῦ τοῦ Ἰακώβου. Ἀπὸ συμφώνου δὲ ὅλοι ἀπεφάσισαν νὰ στείλουν μαζὶ μὲ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, τὸν Σίλαν καὶ τὸν Βαρσαββᾶν πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἀντιοχείας, διὰ νὰ ἀνακοινώσουν εἰς αὐτοὺς τὴν ὁμόφωνον ἀπόφασιν τῆς ἀποστολικῆς συνόδου. Μάλιστα δὲ συνέταξαν καὶ μίαν ἐπιστολὴν, ἡ ὁποία ὡς ἐπίσημον ἔγγραφον ἐδόθη, διὰ νὰ ἀναγνωσθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν οἱ ἀπόστολοι γράφουν πρὸς τοὺς Ἀντιοχεῖς μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὅτι «ἔδοξε τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθασθαι ὑμῖν βάρος». Τοιοῦτοτρόπως ἔληξε τὸ πολύκροτον αὐτὸ ζήτημα καὶ ἐδόθη ἐπίσημος λύσις. Οἱ δὲ δύο ἀπόστολοι μετὰ τῶν ἄλλων ἀντιπροσώπων ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν, ἀνέγνωσαν τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀνεκοίνωσαν τὰ ὅσα ἐγίναν πρὸς τοὺς ἐκεῖ Χριστιανοὺς, οἱ ὅποιοι ἐχάρησαν καὶ εἰρήνευσαν.

Ἐννοεῖται, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαϊζοντάς ψευδαδέλφους δὲν ἠσυχασαν. Παρὰ τὴν γνώμην τῶν ἀποστόλων αὐτοὶ ἐξακολουθοῦσαν νὰ διδάσκουν τὰς αἰρετικὰς τῶν διδασκαλίας, ἰδίως δὲ κατεφέροντο ἐναντίον τοῦ Παύλου καὶ διέδιδον, ὅτι αὐτὸς δὲν εἶναι ἀπόστολος καὶ συνεπῶς τὰ κηρύγματά του δὲν ἔχουν κύρος. Καὶ δὲν ἐτάρασσον μὲν ὅπως πρότερον τὴν Ἐκκλησίαν, πάντως ὅμως παρέσυρον ἀρκετοὺς μὲ τὸ μέρος τῶν. Ἡ αἵρεσις τῶν ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ 70 μ.Χ., ὅποτε κατεστράφη ἡ Ἱερουσαλὴν καὶ κατηδαφίσθη ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος. Τότε ἄλλοι ἐξ αὐτῶν ἐσφάγησαν ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους καὶ ἄλλοι διεσκορπίσθησαν εἰς διάφορα μέρη καὶ τοιοῦτοτρόπως ἔσβυσεν ἡ αἵρεσις τῶν.

24. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ

(Πράξ. ιε', 35 - ις', 15)

Ὁ Παῦλος ἦτο ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, διὰ νὰ κηρύξῃ τὸν Χριστιανισμόν.

σμόν καί εἰς τοὺς Ἐθνικοὺς. Ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ κινούμενος ἐσκέφθη μὲ τὸν Βαρνάβαν διὰ τὴν νέαν περιοδεῖαν. Ἀπεφάσισαν νὰ περάσουν ἀπὸ τὰ ἴδια μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν πρώτην περιοδεῖαν εἶχον μεταβῇ. Ἀλλ' ὁ Βαρνάβας εἶχε μὲν τὴν καλὴν θέλησιν, δὲν εἶχεν ὅμως τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀντοχὴν διὰ τοὺς κόπους καὶ τὰς ταλαιπωρίας τῶν ἀποστολικῶν περιοδεῶν. Αὐτὸς ἦτο εὐγενής, γλυκύς, ὁ πρῶτος διδάσκαλος τῶν Χριστιανῶν. Ὁ Παῦλος ἦτο ἄνθρωπος τοῦ ἀγῶνος, ποῦ ἐγνώριζε νὰ ἀγωνίζεται, νὰ ὑπερνικᾷ τὰ ἐμπόδια καὶ νὰ προχωρῇ ἀποφασιστικῶς πρὸς τὸ ἔργον του. Ἦτο λοιπὸν δύσκολον νὰ συνεχίσουν μαζί τὴν περιοδεῖαν.

Τὴν περιοδεῖαν, τὴν ὁποῖαν ἐσχεδίαζαν νὰ κάμουν μαζί, τὴν ἔκανε ἀκόμη δυσκολωτέραν καὶ τὸ ὅτι ὁ νεαρὸς Μάρκος μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Βαρνάβα ἤθελε νὰ ἔλθῃ μαζί των. Ὁ Παῦλος ἀντέτεινε εἰς τὴν ἐπιθυμίαν αὐτὴν τοῦ Μάρκου καὶ ὑπενθύμισε εἰς τὸν Βαρνάβαν, ὅτι κατὰ τὴν προηγουμένην περιοδεῖαν ὁ Μάρκος εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐκουράσθη καὶ τοὺς ἔγκατέλειψε.

Ὁ Βαρνάβας ὑπεχώρησε εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παύλου καὶ μὲ τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Μάρκου ἔκαμε περιοδεῖαν εἰς τὴν Κύπρον. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὁ Βαρνάβας δὲν περιώδευσε πλέον μαζί μὲ τὸν Παῦλον, ἐνῶ ὁ Μάρκος ἀργότερον προσελήφθη ἀπὸ τὸν Παῦλον. Ἀρχαία παράδοσις ἀναφέρει, ὅτι ὁ Βαρνάβας ἔμεινε εἰς τὴν Κύπρον καὶ εἰργάσθη μέχρι τοῦ θανάτου του διὰ τὴν θεμελίωσιν καὶ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὴν νῆσον. Ἐπέθανε καὶ ἐτάφη εἰς τὴν Σαλαμίνα, ὅπου καὶ μέχρι σήμερον δεικνύεται ὁ τάφος του.

Ἀφοῦ ἀνεχώρησε ὁ Βαρνάβας μὲ τὸν Μάρκον, ὁ Παῦλος παρέλαβε τὸν Σίλαν καὶ ἐξεκίνησε μὲ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπέρασε ἀπὸ τὴν Συρίαν καὶ τὴν Κιλικίαν καὶ ἐδίδασκε τοὺς Χριστιανούς. Ἐπῆγε εἰς τὰ μέρη τῆς Λυκαονίας καὶ ἔφθασε εἰς τὴν Δέρβην καὶ τὰ Λύστρα. Ἐκεῖ ἐπανεῦρε τὸν νεαρὸν Τιμόθεον, τὸν ὁποῖον παρέλαβε μαζί του, διότι ἐξετίμησε τὴν ἀρετὴν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν του. Μαζί μὲ αὐτὸν καὶ τὸν Σίλαν περιώδευσε εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Παντοῦ ἐκήρυτταν τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἀνεγίνωσκαν πρὸς ὅλους τὴν

ἐπιστολήν τῆς ἀποστολικῆς συνόδου. Συνιστοῦσαν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς νὰ τηροῦν μὲ ἀκρίβειαν, ὅσα οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπεφάσισαν, διὰ νὰ μὴ παρασυρθοῦν εἰς πλάνας καὶ αἰρέσεις.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπέρασαν τὴν Φρυγίαν καὶ εἰσεχώρησαν εἰς τὴν Γαλατίαν. Εἰς τὴν Γαλατίαν φαίνεται ὅτι ἀρρώστησε ὁ Παῦλος καὶ ἠναγκάσθη νὰ μείνῃ ἀρκετὸν χρόνον ἐκεῖ. Ἔλαβε δὲ μεγάλας περιποιήσεις ἀπὸ τοὺς Γαλάτας. Εἰς αὐτοὺς ἔγραφε ἀργότερα ὅτι καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς των ἀκόμη, ἐὰν ἦτο ἀνάγκη θὰ τοῦ ἔδιδον Γαλάτ. δ', 13 - 15). Ἄν καὶ ἀσθενής, δὲν ἔπαυε τὸ κήρυγμα. Περιήρχετο βραδέως χωρὶς καὶ πόλεις καὶ ἵδρυσε ὄχι μίαν ἀλλὰ πολλὰς Ἐκκλησίας. Ὁ ἴδιος ἀργότερα ἔγραψε μίαν ἐπιστολήν πρὸς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Γαλατίας. Ὅταν ἐγίνε τελείως καλά, ἠθέλησε νὰ περιοδεύσῃ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Τὸ Πνεῦμα ὅμως τὸν ἠμπόδισε. Διὰ τοῦτο κατῆλθε εἰς Μυσίαν μὲ σκοπὸν νὰ μεταβῇ εἰς Βιθυνίαν. Ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα καὶ πάλιν ἠμπόδισε αὐτούς.

Ἦρχισαν τότε νὰ ἀποροῦν διὰ τὸ δρομολόγιον; ποῦ ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσουν. Ἐφθασαν εἰς τὴν Τρωάδα, πόλιν παράλιον εἰς τὰ βορειοδυτικὰ μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου καὶ ἐσταμάτησαν. Ἐκεῖ πρὸς μεγάλην των χαρὰν συνηντήθησαν μὲ τὸν εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν. Ἀπεφάσισαν νὰ παραλάβουν καὶ αὐτὸν μαζί των. Ποῦ ὅμως θὰ ἐπήγαιναν;

Ἐκείνην τὴν νύκτα ὁ Παῦλος εἶδε ἓνα ὄραμα. Εἶδε νὰ παρουσιάζεται ἐνώπιόν του ἀνὴρ Μακεδὼν, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε: «Διαβάς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν». Ἐνόησαν οἱ ἀπόστολοι, ὅτι αὐτὸ ἦτο διαταγὴ τοῦ Θεοῦ νὰ μεταβοῦν εἰς Μακεδονίαν. Ἀμέσως δὲ μόλις εὗρηκαν πλοῖον, ἀνεχώρησαν. Ἐπλευσαν κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν Σαμοθράκην καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Νεάπολιν, πόλιν παράλιον τῆς Μακεδονίας, τὴν σημερινὴν Καβάλλαν.

Ἐπειτα ἦλθον εἰς Φιλίππους, πόλιν μεγάλην, ἣ ὅποια ἀπεῖχε δεκαπέντε περίπου χιλιόμετρα ἀπὸ τὴν Νεάπολιν. Ἡ πόλις αὕτη ἐκτίσθη ἀπὸ τὸν Φίλιππον πατέρα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ρωμαϊκὴ ἀποικία, εἰς τὴν ὁποίαν ἐστρατοπεδευε πάντοτε ἀρκετὸς ρωμαῖ-

κός στρατός. Πλουσία, ἐμπορική, ἐκατοικεῖτο ἀπὸ Ἑλλήνας, Ρωμαίους καὶ ὀλίγους Ἰουδαίους. Ἐκεῖ οἱ τρεῖς ἀπόστολοι ἀφοῦ ἔμειναν μερικὰς ἡμέρας ἄπρακτοι, ἤρχισαν κατόπιν τὴν διδασκαλίαν των. Ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε σύναγωγὴ, ἐδίδασκαν εἰς ἓνα τόπον, ὅπου ἔμαζεύοντο οἱ Ἑβραῖοι καὶ προσηύχοντο. Ἐπίστευσαν ἄρκετοί. Μεταξὺ αὐτῶν ἦτο καὶ μιὰ γυνή, ἡ Λυδία, ἔμπορος πορφυρῶν. Αὐτὴ παρεκάλεσε τοὺς ἀποστόλους νὰ κατοικήσουν εἰς τὴν οἰκίαν της ὅλον τὸν καιρὸν, ποὺ θὰ ἔμεναν εἰς Φιλίππους.

25. ΔΙΩΓΜΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥΣ

(Πράξ. ιγ', 16 - 40)

Μερικὰς ἡμέρας ἀκόμη ὁ Παῦλος μὲ τὸν Σίλαν μετέβαιναν εἰς τὸν τόπον τῆς προσευχῆς ἣ περιεφέροντο εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐδίδασκαν. Τὸ κήρυγμά των ἤρχισε νὰ προκαλῇ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν κατοίκων. Ἔγιναν δὲ θέμα κοινῆς συζητήσεως, ὅταν ἤρχισε νὰ διαφημίζῃ αὐτοὺς μία παιδίσκη, ἡ ὁποία κατεῖχετο ἀπὸ πνεῦμα πύθωνος. Ἐνα δηλαδὴ πνεῦμα πονηρὸν εἶχε καταλάβει τὴν κόρην ἐκείνην καὶ μὲ τὸ στόμα της ἔδινε πληροφορίας καὶ μαντείας. Μάλιστα οἱ κύριοι τῆς παιδίσκης ἐπωλοῦσαν τὰς πληροφορίας αὐτὰς καὶ ἐκέρδιζαν ἄρκετὰ χρήματα.

Ἡ κόρη λοιπὸν αὐτὴ παρακολουθοῦσε πολλὰς ἡμέρας τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ ἐφώναζε πρὸς τοὺς κατοίκους :

— Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι δοῦλοι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκουν εἰς ἡμᾶς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας.

Ἀλλὰ ὁ Παῦλος δὲν ἤθελε τοιαύτας ὑπόπτους διαφημίσεις. Ἐξεδίωξε λοιπὸν τὸ πονηρὸν πνεῦμα καὶ ἐθεράπευσε τὴν κόρην. Τότε ὅμως ἡ κόρη ἔχασε τὴν μαντικὴν της δύναμιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐζημίωσε πολὺ τοὺς κυρίους της. Ἐκεῖνοι ἠγανάκτησαν ἐναντίον τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα, τοὺς συνέλαβαν καὶ μὲ φωνὰς καὶ κραυγὰς τοὺς ὠδήγησαν εἰς τὴν ἀγοράν, ὅπου οἱ δύο Ρωμαῖοι ἄρχοντες ἐδίκαζαν καὶ ἐκανόνιζαν τὰς ὑποθέσεις τοῦ λαοῦ. Δὲν ἐτόλμησαν ὅμως νὰ ὁμολογήσουν ὅτι οἱ ἀπόστολοι τοὺς ἐζημίωσαν οἰκονομικῶς, ἐπειδὴ ἐθερά-

πλευσαν τὴν παιδίσκην. Ἐπενόησαν ἄλλην κατηγορίαν. Ἐκρουσαν τὴν ιδιοτελείαν των κάτω ἀπὸ τὴν φιλοπατρίαν.

— Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, εἶπαν, ἂν καὶ εἶναι Ἰουδαῖοι, τὰ ράσσουν τὴν πόλιν. Προσπαθοῦν νὰ μᾶς ἐπιβάλουν ἥθη, τὰ ὁποῖα δὲν ἀρμόζουν εἰς ἡμᾶς, ποῦ εἴμεθα Ῥωμαῖοι.

Ὁ λαὸς εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν λόγων αὐτῶν ἐξηγέρθη. Οἱ στρατηγοί, οἱ ὁποῖοι, ὅπως ὅλοι οἱ Ῥωμαῖοι, περιφρονοῦσαν τοὺς Ἰουδαίους, διέταξαν τοὺς ραβδούχους νὰ δέιρουν τοὺς ἀποστόλους.

Οἱ ραβδοῦχοι ἐπῆραν τὰ στριμμένα μαστίγια τῶν, ἐγύμνωσαν τοὺς ἀποστόλους καὶ ἤρχισαν νὰ τοὺς ραβδίζουν μὲ δύναμιν καὶ τέχνην. Αὐτοὺς τοὺς ραβδισμοὺς θὰ εἶχε ὑπ' ὄψιν τοῦ ὁ Παῦλος, ὅταν ἀργότερα ἔγραφε διὰ τοὺς διωγμοὺς του πρὸς τοὺς Κορινθίους (Β' Κορινθίους ια', 25). Ἐπειτα οἱ στρατηγοὶ διέταξαν καὶ τοὺς ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ συνέστησαν αὐστηρὰν φρουρήσιν. Ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς ἔρριψε εἰς τὴν βαθυτέραν φυλακὴν. Διὰ μεγαλυτέραν ἀσφάλειαν ἔδωσε τὰ πόδια των εἰς δύο βαρεῖα ξύλα, ἐπίτηδες κατασκευασμένα.

Οἱ δύο ἀπόστολοι ἔχαιραν διὰ τὰ παθήματά των καὶ ἔψαλλαν ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν. Οἱ ἄλλοι φυλακισμένοι μὲ ἀπορίαν καὶ θαυμασμό τοὺς ἤκουαν. Κατὰ τὸ μεσονύκτιον ὁμοῦς ἕνας ἰσχυρὸς σεισμὸς συνεκλόνησε ὁλόκληρην τὴν πόλιν. Ἰσχυρότερος ἦτο εἰς τὸ μέρος τῆς φυλακῆς. Τὰ θεμέλια τῆς φυλακῆς ἐσεισθήσαν μὲ ὁρμὴν· αἱ θύραι ἠνοιχθήσαν. Τὰ δεσμὰ τῶν κρατουμένων συνετρίβησαν καὶ ἐλύθησαν. Τρομαγμένος ὁ δεσμοφύλαξ ἐξύπνησε καὶ ἔσπευσε πρὸς τὰ κελιά τῆς φυλακῆς. Ὅταν εἶδε τὰς θύρας ἀνοικτάς, ἐνόμισε, ὅτι οἱ κατάδικοι εἶχαν δραπετεύσει. Ἀμέσως ἐσκέφθη, ὅτι τὸν περιμένει σκληρὰ τιμωρία, ἴσως καὶ θάνατος, διότι θὰ ἔθεωρεῖτο ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀπόδρασιν. Ζαλισμένος ἐτράβηξε ἀπὸ τὴν ζώνην του ἕνα μαχαίρι διὰ νὰ αὐτοκτονήσῃ.

Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Παῦλος ἀντελήφθη τὰς διαθέσεις τοῦ δεσμοφύλακος καὶ τοῦ ἐφώνασε :

— Μὴ ἐπιχειρήσῃς τίποτε κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ σου, διότι εἴμεθα ὅλοι ἐδῶ.

Ἐζήτησε τότε ὁ δεσμοφύλαξ καὶ τοῦ ἔφεραν φῶτα. Ἐπε-

θεώρησε τὴν φυλακὴν, εἶδε ὅλους τοὺς κρατούμενους εἰς τὰς θέσεις των καὶ συνῆλθε ἀπὸ τὸν τρόπον. Ἀλλὰ τότε ἐσκέφθη, ὅτι ὁ σεισμὸς αὐτὸς καὶ τὸ ἄνοιγμα τῶν θυρῶν εἶναι ἀσφαλῶς ἔργον τοῦ Θεοῦ τῶν ἀποστόλων. Ἐπεσε ἀμέσως εἰς τὰ πόδια των καὶ τοὺς ἠρώτησε μὲ σεβασμόν:

— Κύριοι, τί πρέπει νὰ κάμω διὰ νὰ σωθῶ;

— Νὰ πιστεύσῃς εἰς τὸν Χριστὸν σὺ καὶ ἡ οἰκογένειά σου, τοῦ εἶπαν ἐκεῖνοι.

Τοὺς ὠδήγησε ἀμέσως εἰς τὸν οἶκόν του. Κατὰ τὰς μεσονυκτίους δὲ ἐκείνας ὥρας ἐκατηχήθη καὶ ἐβαπτίσθη μὲ ὀλην τὴν οἰκογένειάν του. Παρέθεσε ἔπειτα τράπεζαν καὶ συνέφαγαν μαζί μὲ τοὺς ἀποστόλους.

Τὴν ἐπομένην πρωτὶν οἱ στρατηγοὶ ἔστειλαν τοὺς ραβδούχους εἰς τὴν φυλακὴν μὲ διαταγὴν εἰς τὸν δεσμοφύλακα νὰ ἀπολύσῃ τοὺς δύο φυλακισμένους. Ἀλλ' ὁ Παῦλος διεμαρτυρήθη μὲ σθένος ἐναντίον τῶν στρατηγῶν.

— Εἴμεθα, εἶπε, Ρωμαῖοι πολῖται. Ἐδάρημεν καὶ ἐφυλακίσθημεν ἀδίκως. Ζητοῦμεν ἱκανοποιήσιν. Πρέπει νὰ ἔλθουν ἐδῶ οἱ ἴδιοι οἱ στρατηγοὶ νὰ μᾶς βγάλουν ἀπὸ τὴν φυλακὴν.

Οἱ δύο στρατηγοὶ ἐφοβήθησαν πολὺ, ὅταν ἐπληροφορήθησαν, ὅτι οἱ δύο ἀπόστολοι ἦσαν Ρωμαῖοι πολῖται. Ἐγνώριζαν, ὅτι ἀδίκια, καὶ μάλιστα τέτοια ἐξευτελιστικὴ ἀδίκια, κατὰ Ρωμαίου πολίτου τιμωρεῖται αὐστηρότατα. Ἀρκοῦσε μία καταγγελία ἐκ μέρους τῶν ἀποστόλων, διὰ νὰ χάσουν τὴν θέσιν των ἴσως καὶ τὴν ζωὴν των. Ἦλθαν λοιπὸν φοβισμένοι καὶ ταπεινωμένοι, ἀπελευθέρωσαν μόνοι των τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ τοὺς συνώδευσαν ἔξω μὲ πολὺν σεβασμόν. Ἐπλήρωσαν ἔτσι τὴν ἀδικίαν, τὴν ὅποیان τόσον ἀπερίσκεπτα εἶχαν διαπράξει.

26. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

(Πράξ. ιζ', 1-15)

Ὁ Παῦλος ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποφυλάκισίν του ἔμεινε ἀρκετὰς ἀκόμη ἡμέρας εἰς Φιλίππους. Ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν καὶ προσεῖλκε νέα μέλη εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἀλλὰ

δὲν ἔπρεπε νὰ μείνῃ πολὺ ἀκόμῃ ἐκεῖ. Εἶχε διαταχθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ διαβῇ εἰς Μακεδονίαν (κεφ. 24). Ἦτο λοιπὸν καιρὸς τὴν νῦν μεταβῇ καὶ εἰς τὰς ἄλλας Μακεδονικὰς πόλεις. Μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς θερμὰς ἐκδηλώσεις ἀγάπης τῶν Φιλιππησίων Χριστιανῶν ἀνεχώρησε. Ἀκολουθῶν τὴν μεγάλην Ἑγνατίαν ὁδὸν ἐπέρασε ἀπὸ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Ἀπολωνίαν καὶ ἦλθε εἰς Θεσσαλονίκην μαζί με τοὺς βοηθοὺς του.

Ἡ πόλις αὕτη καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο μεγάλη, ἐμπορικὴ καὶ πλουσία. Ἐδιοικεῖτο ἀπὸ Ῥωμαίους ἄρχοντας, οἱ ὅποιοι δὲν ὠνομάζοντο ὕπατοι ἢ πραιτορες, ἀλλὰ πολιτάρχαι. Ἐκατοικεῖτο κυρίως ἀπὸ Ἑλλήνας, ἀρκετοὺς Ῥωμαίους καὶ πολλοὺς Ἑβραίους, οἱ ὅποιοι εἶχαν καὶ συναγωγὴν. Κατὰ τὴν συνήθειάν του ὁ Παῦλος ἤρχισε τὸ κήρυγμά του εἰς τὴν συναγωγὴν. Τρία συνεχῇ Σάββατα διελέγετο πρὸς τοὺς Ἑβραίους. Ἀνέλυε δηλαδὴ εἰς αὐτοὺς, ὅπως ὁ διδάσκαλος πρὸς τοὺς μικροὺς μαθητὰς, τὰς Γραφὰς καὶ ἀπεδείκνυε, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Μεσσίας. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἐγίναν Χριστιανοί. Μετ' ὀλίγον πολλοὶ εὐσεβεῖς Ἑλλήνες ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ παρακολουθοῦσαν τὴν συναγωγὴν καὶ πολλαὶ γυναῖκες ἀπὸ τὰς ἐπισημοτέρας μάλιστα, ἐπίστευσαν εἰς τὴν νέαν θρησκείαν.

Ἡ ταχεῖα αὕτη διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὴν ὁποίαν μάλιστα ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος ἀναφέρει εἰς μίαν του ἐπιστολὴν (Α' Θεσσαλονικεῖς α', 5 - β', 3), παρεκίνησε αὐτὸν νὰ μείνῃ ἀρκετὰς ἑβδομάδας εἰς Θεσσαλονίκην. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ οἱ Φιλιππησίοι, διὰ νὰ τὸν βοηθήσουν εἰς τὸ ἔργον του, τοῦ ἔστειλαν δύο φορές βοηθήματα (Φιλιππησίους δ', 16). Ὁ Ἰάσων, νεοφώτιστος Χριστιανὸς τῆς Θεσσαλονίκης, διέθεσε τὸν οἶκον του ὡς κατοικίαν τῶν ἀποστόλων. Τοιοῦτοτρόπως τὸ κήρυγμα, χάρις εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Παύλου, τὴν βοήθειαν τῶν πιστῶν καὶ πρὸ παντὸς χάρις εἰς τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἔφερε πολλοὺς καρποὺς.

Ἀλλὰ ἀκριβῶς αὕτη ἡ καρποφορία τοῦ κηρύγματος ἐξηρέθισε μερικοὺς φανατικοὺς Ἰουδαίους. Αὐτοὶ με ὑποσχέσεις ἢ καὶ με πληρωμὴν παρέσυραν μερικοὺς ἀγοράους, ἀργοσχόλους δηλαδὴ καὶ πονηροὺς ἀνθρώπους, ἐναντίον τῶν

ἀποστόλων. Τοὺς ἔβαλαν καὶ ἐφώναζαν κατ' αὐτῶν, μολονότι οἱ ἀληταὶ αὐτοὶ οὔτε διὰ τὴν Ἰουδαϊκὴν οὔτε διὰ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν ἐνδιεφέροντο. Ἐπληρώθησαν ὁμῶς καὶ ἔκαναν μεγάλην ὀχλαγωγίαν.

Αὐτοὶ λοιπόν, ἀκολουθοῦμενοι ἀπὸ τὸν περίεργον ὄχλον, ὥρμησαν νὰ συλλάβουν τοὺς ἀποστόλους εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰάσονος. Ἐπειδὴ ὁμῶς δὲν εὔραν αὐτοὺς ἐκεῖ, συνέλαβαν τὸν Ἰάσονα μαζί με ἄλλους ἀδελφούς καὶ διὰ μέσου τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως τοὺς ὠδήγησαν εἰς τοὺς πολιτάρχας. Ἐκεῖ οἱ Ἰουδαῖοι κατηγορήσαν τοὺς ἀποστόλους ὡς ταραχοποιούς καί, τὸ χειρότερον, τοὺς κατηγορήσαν, ὅτι συνωμοτοῦν κατὰ τοῦ Καίσαρος. Παρεξήγησαν ἢ καὶ διέστρεψαν ἐπίτηδες τοὺς λόγους τοῦ Παύλου περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ κατήγγειλαν με ὑποκριτικὴν ἀγανάκτησιν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι θέλουν δῆθεν νὰ ἐγκαταστήσουν νέαν βασιλείαν καὶ νὰ καταργήσουν τὸν Καίσαρα.

Ὁ ὄχλος, παρασυρόμενος ἀπὸ τοὺς ἀγοραίους αὐτοὺς, ἐκραύγαζε με ἀγανάκτησιν. Οἱ πολιτάρχαι ἐφοβήθησαν καὶ ἐζήτησαν ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸν Ἰάσονα. Ὁ Ἰάσων εὐυπόληπτος πολίτης τῆς Θεσσαλονίκης ἔδωσεν ἱκανὰς ἐξηγήσεις. Διέψευσε τὰς κατηγορίας καὶ ἀφέθη μαζί με τοὺς ἄλλους ἀδελφούς ἐλεύθερος. Κίνδυνος βέβαια ἐναντὶον τῶν ἀποστόλων ἐκ μέρους τῶν ἀρχόντων δὲν ὑπῆρχε πλέον. Ὑπῆρχε ὁμῶς κίνδυνος ἐκ μέρους τῶν φανατισμένων Ἰουδαίων καὶ τῶν ἀγοραίων ἀνθρώπων. Πιθανὸν νὰ ἔφθαναν ἐκεῖνοι καὶ μέχρι ἐγκλήματος. Διὰ τοῦτο οἱ ἀδελφοὶ ἀπεφάσισαν καὶ ἔστειλαν διὰ νυκτὸς εἰς Βέροϊαν τὸν Παῦλον με τὸν Σίλαν καὶ τὸν Τιμόθεον, ἐνῶ ὁ Λουκᾶς παρέμεινε εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν.

Ἐκεῖ ὁ Παῦλος εὗρηκε πολὺ καλὴν ὑποδοχὴν, διότι οἱ Βεροιεῖς ἦσαν εὐγενέστεροι ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Θεσσαλονίκης. Με προσοχὴν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν συναγωγὴν ἤκουαν τὸ κήρυγμα καὶ προθύμως τὸ ἐδέχοντο. Εἰς ὀλίγον διάστημα ἐβαπτίσθησαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες. Αὐτοὶ ἀπετέλεσαν τὴν πρώτην Ἐκκλησίαν εἰς τὴν Βέροϊαν. Καὶ ἐφ' ὅσον τὰ κηρύγματα ἐξακολουθοῦσαν, οἱ πιστοὶ ἐπληθύνοντο.

Ἡ φήμη τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου ἔφθασεν εἰς Θεσσαλονίκην. Οἱ φανατισμένοι Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἄλλοι ἀγοραῖοι ἐξεμάνησαν καὶ πάλιν. Ἔσπευσαν εἰς τὴν Βέροϊαν καὶ ἤρχισαν νὰ φανατίζουσιν πάρα πολὺ τὸν ὄχλον ἐναντίον τοῦ Παύλου. Οἱ πιστοί, διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν πολύτιμον ζωὴν τοῦ ἀποστόλου, ἔστειλαν αὐτὸν μὲ συνοδεῖαν εἰς ἓνα παράλιον μέρος καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν ἔστειλαν μὲ πλοῖον εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὁ Σίλλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἔμειναν εἰς τὴν Βέροϊαν. Εἶχαν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀναχωρήσουν καὶ αὐτοὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας διὰ τὰς Ἀθήνας.

27. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

(Πράξ. ιζ', 15 - 34)

Αἱ Ἀθηναὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ποὺ τὰς ἐπεσκέφθη ὁ Παῦλος δὲν εἶχον βέβαια τὴν πρώτην αὐτῶν δύναμιν καὶ δόξαν. Οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι καὶ κυρίως ἡ ρωμαϊκὴ ὑποδούλωσις εἶχαν περιορίσει τὴν δόξαν τῶν Ἀθηνῶν. Παρὰ ταῦτα ὅμως ἐθεωροῦντο καὶ ἦσαν ἀκόμη ἡ πόλις τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς σοφίας. Τὰ ὑπέροχα μαρμάρινα κτίρια, τὰ εὐρύχωρα στάδια, ἡ ὠραία ἀγορὰ μὲ τὰς πολυπληθεῖς στοάς, οἱ πλατεῖς δρόμοι καὶ αἱ ὠραῖαι πλατεῖαι καὶ πρὸ παντὸς τὸ ἀριστούργημα τῆς Ἀκροπόλεως ἔδιναν εἰς αὐτὰς μοναδικὴν ὠραιότητα. Πληθος ἀπὸ ἀγάλματα ἐκοσμοῦσαν αὐτάς. Ἀγάλματα διασῆμων ἀνδρῶν, ἀγάλματα μυθικῶν προσώπων, ἰδίως δὲ ἀγάλματα θεῶν καὶ ἡμιθέων ἦσαν τοποθετημένα εἰς τὰς πλατείας καὶ κατὰ μῆκος τῶν ὁδῶν. «Εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔλεγε κάποιος Ρωμαῖος ποιητής, εὐκολώτερα ἢμπορεῖτε νὰ εὑρετε ἓνα Θεόν, παρὰ ἓνα ἄνθρωπον».

Εὐσεβεῖς καὶ δεισιδαίμονες οἱ Ἀθηναῖοι ἠθέλαν νὰ γνωρίσουν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἢ τοὺς ἀληθινοὺς θεοὺς. Ἐπίστευαν εἰς τὴν πολυθεῖαν καὶ διὰ τοῦτο εἶχαν κατείδωλον, γεμάτην δηλαδὴ ἀπὸ εἰδωλῶν θεῶν, τὴν πόλιν των. Ἐφοβοῦντο ὅμως μήπως ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Δία, τὸν Ἀπόλλωνα, τὸν Ἑρμῆν τὴν Ἀθηνᾶ καὶ τοὺς ἄλλους γνωστοὺς θεοὺς, ὑπάρχει καὶ κανεὶς ἄλλος ἄγνωστος θεός. Διὰ τοῦτο ἔκαμαν καὶ βωμόν, τὸν ὁποῖον ἀφιέρωσαν τῷ Ἀγνώστῳ Θεῷ. Πολλοὶ τέτοιοι

βωμοί ύπηρχαν κατὰ μήκος τῆς ὁδοῦ, ἡ ὁποία ὠδηγοῦσε πρὸς τὸ Φάληρον.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἡσχολοῦντο ὅπως καὶ ἄλλοτε μὲ τὴν φιλοσοφίαν. Αἱ φιλοσοφικαὶ σχολαὶ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς δὲν ἔφθαναν βέβαια τὰς μεγάλας σχολὰς τῆς ἀρχαιότητος, οὔτε καὶ ἐζοῦσαν ὀνόμαστοι φιλόσοφοι. Ἀλλὰ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ κληρονομικότητος καὶ ἐξ ἀνατροφῆς ἀγαποῦσαν πάντοτε τὴν σοφίαν καὶ ἐρευνοῦσαν νὰ εὑρουν τὴν ἀλήθειαν. Ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ βεβαιώνεται, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πάντες οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ἠὲ καίρου ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον.

Μεταξὺ τῶν φιλοσοφούντων τῆς ἐποχῆς διεκρίνοντο κυρίως οἱ στωϊκοὶ καὶ οἱ ἐπικούρειοι φιλόσοφοι. Οἱ στωϊκοὶ ἐδίδασκαν, ὅτι μόνον ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ κακία ἔχουν σημασίαν εἰς τὸν κόσμον αὐτόν. Διὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ δίνῃ προσοχὴν εἰς τὰ ἄλλα πράγματα· οὔτε εἰς τὴν ὑγείαν ἢ τὴν ἀσθένειαν, οὔτε εἰς τὴν μὀρφωσιν ἢ τὴν ἀμάθειαν, οὔτε εἰς τὸν πλοῦτον ἢ τὴν πτωχείαν, οὔτε εἰς τὴν χαρὰν ἢ τὸν πόνον. Ὁ θεὸς εἶναι, ἔλεγον, μία οὐσία, πὺ γεμίζει τὸν κόσμον.

Ὑπεράνω ὅμως ἀπὸ τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἀνθρώπους ὑπάρχει ἡ εἰμαρμένη, ἡ ὁποία ἐπιβάλλει τὰς θελήσεις της εἰς τὸ σῦμπαν. Τίποτε δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἀντισταθῇ εἰς αὐτήν. Ἐλευθερία λοιπὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον δὲν ὑπάρχει. Ὅ,τι κάμνει, καλὸν ἢ κακόν, τὸ κάμνει διότι τὸ διατάσσει ἡ εἰμαρμένη. Συνεπῶς δὲν ἔχει εὐθύνην διὰ τὰς πράξεις του. Ὁ κόσμος θὰ εἶναι πάντοτε ὁ ἴδιος, διότι ἡ ἰδίᾳ εἰμαρμένη κυβερνᾷ. Οἱ κακοὶ καὶ τὸ κακὸν θὰ ὑφίστανται πάντοτε χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐλπίς, ὅτι θὰ ἔλθῃ ποτὲ κανένας λυτρωτὴς τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι ἀθάνατος. Ὅταν τὸ σῶμα πεθάνῃ αὐτὴ ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὴν θεῖαν οὐσίαν.

Ἡ φιλοσοφία τῶν στωικῶν ἔκανε τὸν ἄνθρωπον σκληρόν καὶ ἀνάλγητον, ἐγέμιζε τὴν ψυχὴν μὲ λύπην καὶ ὠδηγοῦσε πολ- λάκις μέχρις αὐτοκτονίας.

Οἱ δὲ ἐπικούρειοι κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἶχαν ἀπομακρυνθῇ πολὺ ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ πρώτου διδασκάλου τῶν,

τοῦ Ἐπικούρου. Ἐδίδασκαν, ὅτι ὁ κόσμος ἔγινε ὁ μόνος τοῦ ἀπὸ τὴν ἔνωσιν ὑλικῶν μορίων. Ὁ θεὸς δὲν ζῇ μέσα εἰς τὸν κόσμον, ἀλλὰ ἔξω ἀπὸ αὐτόν. Δὲν παρακολουθεῖ οὔτε καὶ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν τύχην τοῦ κόσμου. Ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι πνεῦμα ἀθάνατον, ἀλλὰ ὕλη λεπτοτέρα ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ πεθαίνει, ὅπως καὶ τὸ σῶμα. Λοιπὸν μέλλουσα ζωὴ καὶ μέλλουσα ἀνταπόδοσις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ.

Οἱ λεγόμενοι ἠθικοὶ νόμοι πρέπει νὰ εἶναι σεβαστοί, μόνον ὅταν ἐξυπηρετοῦν τὸν ἄνθρωπον καὶ συμφωνοῦν μὲ τὰς ἐπιθυμίας του. Ὅταν ὅμως εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ἀπολαύσεις τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιτρέπεται νὰ καταπατοῦνται. Ἡ ἀπόλαυσις τῶν ἀγαθῶν εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς. Οἱ κόποι καὶ αἱ θλίψεις εἶναι κακὸν καὶ πρέπει νὰ ἀποφεύγωνται. «Φάγωμεν, πῶμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν»· πέραν δὲ τοῦ τάφου οὐδέν· αὐτὸ θὰ ἤμποροῦσε νὰ εἶναι τὸ φιλοσοφικὸν ἀξίωμα τῶν ἐπικουρείων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἡ διδασκαλία ὅμως αὐτῇ, ταπεινῇ καὶ ὑλιστικῇ, ἔκανε τὸν ἄνθρωπον ὅμοιον πρὸς τὰ ἄλογα ζῷα.

Αὐταὶ ἦσαν αἱ φιλοσοφικαὶ διδασκαλῖαι, αἱ ὁποῖαι περισσότερο ἐπικρατοῦσαν εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐνῶ δὲ αἱ διδασκαλῖαι τῶν μεγάλων ἀρχαίων φιλοσόφων ὡδηγοῦσαν τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν Θεόν, αὐταὶ τὸν ἀπεμάκρυναν ἀπὸ τὸν Θεόν. Τοῦ ἐνέβαλλαν τὴν ἀπιστίαν, τὸν ὡδηγοῦσαν πρὸς τὴν ἀμαρτίαν καὶ τοῦ ἔφεραν μελαγχολίαν καὶ δυστυχίαν. Φυσικά, ὅσοι ἐδίδασκαν καὶ ὅσοι ἐδέχοντο τὰς διδασκαλίας αὐτὰς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀκούσουν μὲ εὐχαρίστησιν καὶ νὰ δεχθοῦν μὲ προθυμίαν τὴν διδασκαλίαν τῆς νέας θρησκείας, τὴν ὁποίαν ἔφερε ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

28. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΚΗΡΥΤΤΕΙ ΤΗΝ ΝΕΑΝ ΘΡΗΣΚΕΙΑΝ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

(Πράξ. ιζ', 16 - 34)

Ὁ Παῦλος δὲν ἤρχισε τὰ κηρύγματα ἀμέσως μόλις ἦλθεν εἰς Ἀθήνας. Ἐπερίμενε νὰ ἔλθουν ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὴν Βέροϊαν οἱ βοηθοὶ του, ὁ Σίλας, ὁ Λουκάς καὶ ὁ Τιμόθεος. Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀναμονῆς περιεφέρετο εἰς τὴν πόλιν.

Ἔβλεπε μὲ ἔκπληξιν τὸ πλῆθος τῶν ἀγαλμάτων καὶ ἐξηγεί-
 ρετο τὸ πνευμά του ἀπὸ τὰ πολλὰ αὐτὰ εἰδῶλα καὶ τοὺς βω-
 μούς. Εἰς καμμίαν ἄλλην πόλιν δὲν εἶχε παρατηρήσει αὐτὸ τὸ
 φαινόμενον. Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς πολλὰς φορές ἐπεσκέφθη
 καὶ τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἀπὸ ἐκεῖ ἤρχισε τὰς
 πρώτας ἐνεργείας του. Συζητοῦσε μὲ τοὺς Ἰουδαίους διὰ θέ-

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διδάσκων εἰς τὰς Ἀθήνας.

ματα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού εἶχαν σχέσιν μὲ τὸν Χριστόν.
 Τὰς ὁμιλίας παρακολουθοῦσαν καὶ Ἕλληνες προσήλυτοι, οἱ
 ὅποιοι μάλιστα καὶ θὰ ἔγιναν ἀφορμὴ νὰ γίνῃ γνωστὸς ὁ
 Παῦλος καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους Ἀθηναίους.

Πρὸς τοὺς ἄλλους Ἀθηναίους εἰς τὴν ἀγορὰν συνωμι-
 λουσε ἔπειτα ὁ Παῦλος καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας διελέγετο
 πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντάς. Τὰς διδασκαλίας

του ἐπρόσεξαν ἰδιαιτέρως μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἐπικουρεῖους καὶ τοὺς στωϊκοὺς, οἱ ὅποιοι καὶ ἐπαρξενεύθησαν πολὺ ἀπὸ αὐτὰ πού ἤκουαν. Ἐπειδὴ ἐπίστευαν, ὅτι αὐτοὶ μόνοι εἶναι σοφοὶ καὶ αὐτοὶ μόνοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλοῦν ἐπάνω εἰς ζητήματα θρησκευτικὰ καὶ φιλοσοφικά, ἀντέλεγαν εἰς τὸν Παῦλον. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἤμποροῦσαν νὰ τὸν ἀποστομώσουν, ἤρχισαν νὰ τὸν συκοφαντοῦν. Τὸν ὠνόμαζον σ π ε ρ μ ο λ ὁ γ ο ν διότι δῆθεν εἶχε μαζέψει ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ξένας γνώμας, τὰς ὁποίας τώρα προσπαθοῦσε νὰ σπείρῃ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἄλλοι, ὅταν τὸν ἤκουαν νὰ ὁμιλῇ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, τὸν κατηγοροῦσαν, ὅπως ἄλλοτε μερικοὶ κατηγοροῦσαν τὸν Σωκράτην, ὅτι διδάσκει καὶ νὰ δ α ι μ ὀ ν ι α.

Ἔτσι ἓνας θόρυβος ἐδημιουργήθη γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Παύλου. Ἡ περιέργεια ὄλων ἐκεντήθη. Ἦθελαν ἐπὶ τέλους νὰ μάθουν καθαρὰ τί ἐδίδασκε ὁ ἄνθρωπος αὐτός. Παρέλαβαν λοιπὸν αὐτὸν φιλόσοφοι καὶ λαός, τὸν ἔφεραν κάτω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολιν εἰς τὸν Ἀρειον Πάγον καὶ τοῦ εἶπαν:

—Ἀντελήφθημεν, ὅτι κηρύττεις μερικά παράξενα διδάγματα. Θέλομεν νὰ μάθωμεν, ποῖα εἶναι αὐτὴ ἡ νέα δι' ἡμᾶς διδασκαλία σου.

Ἐκεῖ, εἰς τὸν τόπον, ἀπὸ τὸν ὅποιον εἶχαν ὁμιλήσει τόσοι ρήτορες καὶ σοφοί, ἐκήρυξεν ὁ Παῦλος τὴν νέαν ἀληθινὴν σοφίαν. Ἐπειδὴ ἐγνώριζε, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ηὐχαριστοῦντο εἰς τὰς ὥρας δημηγορίας ἔκαμεν ἓνα ὑπέροχον λόγον, τοῦ ὁποίου περίληψιν διέσωσε ὁ ἱερὸς Λουκᾶς. Δὲν ὠμίλησε ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅπως εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλ' ὠμίλησε μὲ ἐπιχειρήματα ἀπὸ τὴν λογικὴν καὶ τὴν ἀληθινὴν φιλοσοφίαν.

—Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἶπεν, ἐγὼ σᾶς θεωρῶ ὡς τοὺς περισσότερον φιλοθρήσκους ἀνθρώπους· διότι περιερχόμενος τὴν πόλιν σας εἶδον τὰ πολλὰ σεβάσματα σας καὶ μεταξὺ αὐτῶν εἶδον καὶ ἓνα βωμὸν ἀφιερωμένον τῷ Ἀ γ ν ὠ σ τ ῷ Θ ε ῷ. Αὐτὸν τὸν Ἄγνωστον Θεόν, τὸν ὅποιον χωρὶς νὰ γνωρίζετε τιμᾶτε, αὐτὸν ἐγὼ κηρύττω πρὸς σᾶς. Ὁ Θεὸς αὐτός δὲν εἶναι

μία ἀπλή δύναμις σκορπισμένη εἰς τὸν κόσμον· οὔτε εἶναι πάλιν ξένος καὶ ἄσχετος πρὸς τὸν κόσμον. "Οχι! Αὐτὸς ἔκαμε τὸν κόσμον καὶ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν. Εἶναι Κύριος τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, χωρὶς νὰ ἔχη αὐτὸς κανένα κύριόν του.

Διὰ νὰ ἀντικρούσῃ δὲ τὴν διδασκαλίαν τῶν στωϊκῶν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι ἴσοι μεταξὺ τῶν καὶ τὴν πεποιθήσιν τῶν Ἑλλήνων, ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐκτὸς ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι βάρβαροι ἐκήρυξε, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι δημιουργὸς ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Ἐπλασε ὅλα τὰ ἔθνη ἐξ ἑνὸς αἵματος, ἀπὸ μίαν δηλαδὴ οὐσίαν, καὶ ἔδωσε εἰς αὐτὰ τὸ δικαίωμα νὰ κατοικοῦν εἰς ὅλην τὴν Γῆν. Αὐτὸς δὲ ἔβαλε εἰς τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων τὸν πόθον νὰ ἀναζητοῦν, διὰ νὰ εὑρουν καὶ νὰ γνωρίσουν καλὰ τὸν Θεόν. Ἄν καὶ ὁ Θεὸς δὲν εὐρίσκεται μακρὰν ἀπὸ ἕνα ἕκαστον, διότι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ ζῶμεν, κινούμεθα καὶ ἐσμέν· ἄλλωστε ἡμεῖς εἴμεθα γένος τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς δὲν πρέπει νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ὁ Θεὸς ὁμοιάζει μὲ τὰ εἶδωλα τὰ λίθινα ἢ τὰ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, τὰ ὁποῖα κατασκευάζουν οἱ ἄνθρωποι. Αὐτὸς εἶναι ἄπειρος· δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τὰς ἰδικὰς μας ὑπηρεσίας, οὔτε καὶ ἀπὸ κανένα ἄλλο πρᾶγμα.

Μὲ τὸ πρῶτον αὐτὸ μέρος τοῦ λόγου τοῦ ὁ ἀπόστολος ἐπολέμησε τὰς πλανεμένας ἀντιλήψεις τῶν Ἀθηναίων περὶ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Φαίνεται δέ, ὅτι μὲ πολλὴν προσοχὴν παρηκολούθησαν τὰ θρησκευτικὰ καὶ φιλοσοφικὰ αὐτὰ διδάγματα οἱ Ἀθηναῖοι. Ἐπειτα ὁ Παῦλος ἔστρεψε τὸν λόγον περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς σωτηρίας. Ὁμιλήσας διὰ τὴν ἁμαρτίαν καὶ συνέστησε μετάνοιαν. Μὲ τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν πίστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν κατορθώνεται ἡ σωτηρία. «Εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἔδωκεν ὁ Θεὸς τὸ δικαίωμα νὰ κρίνῃ ὅλης τῆς οἰκουμένης τοὺς ἀνθρώπους ζῶντας καὶ νεκρούς, Αὐτὸν δὲ ὡς κύριον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ἀνέστησεν ὁ Θεὸς ἐκ νεκρῶν...»

"Ὅταν ἤκουσαν περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν, ἄλλοι ἐξεπλάγησαν, ἄλλοι ἀντεῖπαν καὶ ἄλλοι περιέπαιζαν. Μερικοὶ ἐζήτησαν νὰ ὁμιλήσῃ ἐπάνω εἰς τὰ ζητήματα αὐτὰ καὶ πάλιν. Ἡ ὁμιλία ἐν τούτοις αὐτὴ ἔφερε κάποιον καρπόν. Ἐπίστευσαν μερικοί, μεταξὺ τῶν ὁποίων μία γυνὴ ὀνομαζομένη Δάμαρις

ριφορᾶς, πού ἔπρεπε νά ἔχουν μεταξύ των καί πρὸς τοὺς ἀνωτέρους των. Τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν τὴν ἔστειλε πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς μὲ ἓνα Κορίνθιον Χριστιανὸν ἴσως κατὰ τὸ 52 μ.Χ.

Ἐπειτα ὁ Παῦλος ἡσχολήθη καί πάλιν μὲ τὸ κήρυγμα εἰς τὴν συναγωγὴν, ἀλλὰ οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἤθελαν νά πιστεύσουν. Ἀντέλεγαν εἰς τὸν Παῦλον, ἐβλασφημοῦσαν αὐτὸν καί ἐσυκοφαντοῦσαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Τότε ὁ Παῦλος, ἰδὼν ὅτι δὲν ὠφελοῦνται αὐτοὶ καθόλου, τοὺς ἐγκατέλειψε. Ἐτίναξε τὰ ἱμάτιά του καί εἶπε ὅπως ἄλλοτε εἰς τοὺς Ἰουδαίους τῆς Πισιδίας (κεφ. 20): «Ἡ εὐθὺν διὰ τὴν ἀπιστίαν σας θὰ βαρύνῃ ἐσᾶς. Ἐγὼ εἶμαι πλέον ἄθωος. Σᾶς ἐγκαταλείπω καί στρέφομαι πρὸς τοὺς Ἑθνικοὺς».

Ἐφυγε ἀπὸ τὴν συναγωγὴν, διὰ νά μὴ ξαναγυρίσῃ ποτὲ πλέον εἰς αὐτήν. Ἐκτοτε κατώκησεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πλουσίου Ἑλλήνος Ἰούστου, ὁ ὁποῖος εἶχε πιστεύσει καί βαπτισθῇ. Ἀλλὰ καί ὁ ἀρχισυνάγωγος Κρῖσπος μαζί μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του ἐπίστευσε καί ἐγίνε Χριστιανός. Φυσικά, παρητήθη ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχισυναγώγου καί ἀντικατεστάθη ἀπὸ τὸν Ἰουδαῖον Σωσθένην. Καί μερικοὶ ἀκόμη ἀπὸ τοὺς Ἑθνικοὺς Κορινθίους ἐπίστευσαν εἰς Χριστόν. Πάντως ὅμως μικρὸς ἦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν, μολονότι ἐπὶ τόσον χρόνον ὁ Παῦλος ἐδίδασκεν ἐκεῖ.

30. ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟΝ

(Πράξ. ιη', 9 - 18)

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔβλεπε τὴν ἀπροθυμίαν τῶν Κορινθίων καί τὰς ἀντιδράσεις τῶν Ἰουδαίων καί κατελήφθη ἀπὸ κάποιαν ἀποθάρρυνσιν. Ἀλλὰ ὁ Κύριος μὲ ἓνα ὄραμα κατὰ τὴν νύκτα τὸν ἐνίσχυσε καί τοῦ εἶπε: «Μὴ φοβῆσαι· λάλησε τὸν λόγον τῆς ἀληθείας καί μὴ σιωπήσῃς, διότι πολὺς λαὸς τῆς πόλεως αὐτῆς θὰ πιστεύσῃ. Ὅ,τιδήποτε καί ἂν συμβῇ, μὴ ταραχθῇς. Ἐγὼ εἶμαι μαζί σου καί κανεῖς δὲν θὰ ἡμπορέσῃ νά σὲ βλάψῃ». Χαίρων ὁ Παῦλος ἀπὸ τὴν πληροφορίαν αὐτὴν τοῦ Κυρίου μὲ

νέον θάρρος καὶ ἐνθουσιασμόν ἐκήρυττε τὸν Χριστόν. Πολὺ πλῆθος Ἑθνικῶν ἐπίστευε καὶ ὅλοεν ἡ Ἐκκλησία τῆς Κορίνθου ἠΰξανεν. Εἰς τοὺς Ἰουδαίους δὲν ἔδιδε σημασίαν.

Ἀλλὰ οἱ Ἰουδαῖοι ὠργίσθησαν ἐναντίον τοῦ Παύλου, διότι ἐχρησιμοποιοῦσε εἰς τὰ κηρύγματα τοῦ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην. Τὸ τελευταῖον αὐτὸ τὸ ἐθεώρησαν βεβήλωσιν κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ νόμου των. Ὅλοι μαζί ἐξηγέρθησαν ἐναντίον του. Τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν ἀνθύπατον. Ἀνθύπατος τότε ἦτο ὁ Λούκιος Γαλλίων, ἀνὴρ τίμιος καὶ συνετός, ἀδελφός τοῦ φιλοσόφου Σενέκα. Ἀπὸ αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἰδίως ὁ ἀρχισυνάγωγος Σωσθένης ἐζήτησαν τὴν καταδίκην τοῦ Παύλου.

— Αὐτός, ἔλεγαν, καταπατεῖ τὸν μωσαϊκὸν νόμον καὶ πείθει τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύουν εἰς κάποιον ἄλλον θεόν.

Ἐνῷ ὁ Παῦλος ἡτοιμάζετο νὰ ἀπολογηθῇ, τὸν ἐσταμάτησεν ὁ ἀνθύπατος. Εἶχεν ἀντιληφθῇ ἀμέσως τὴν συκοφαντίαν τῶν Ἰουδαίων, τὸν φθόνον ποὺ κυριαρχοῦσε εἰς τὰς καρδίας των, καὶ τοὺς εἶπε μὲ αὐστηρότητα :

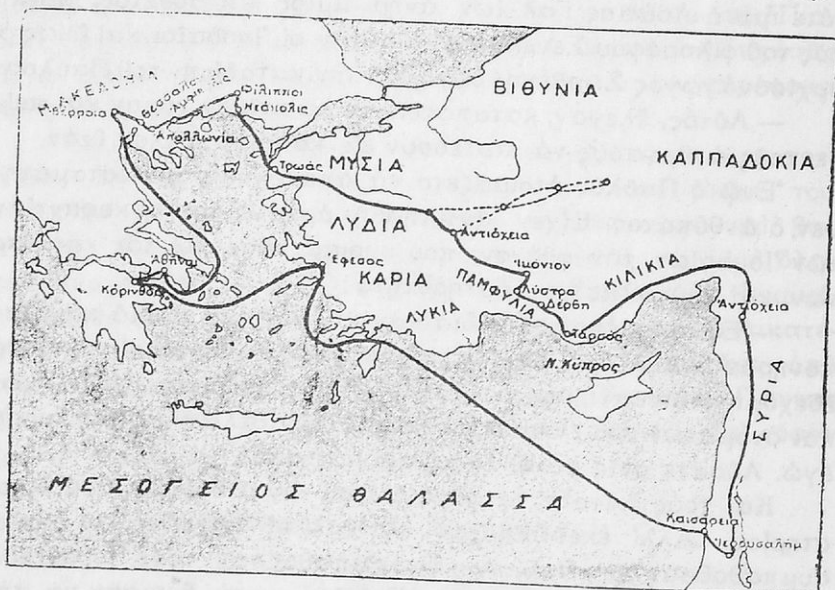
— Ἐὰν μὲν ἐπρόκειτο διὰ κανένα ἀδίκημα ἢ διὰ καμμίαν πονηρὰν πράξιν, τὴν ὁποῖαν προβλέπουν οἱ ρωμαϊκοὶ νόμοι, θὰ ἐδεχόμην τὴν κατηγορίαν. Ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται περὶ λόγων καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου Ἰουδαϊκοῦ, δὲν θέλω νὰ γίνω κριτῆς ἐγώ. Λύσατε σεῖς μόνοι τὰς διαφορὰς σας.

Καὶ τοὺς διέταξε νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν αἵθουσαν τοῦ δικαστηρίου. Ἀλλ' ἐκεῖ ὑπῆρχαν καὶ πολλοὶ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι συμπαθοῦσαν τὸν Παῦλον καὶ ἀντιπαθοῦσαν τοὺς Ἰουδαίους. Ἀμέσως αὐτοὶ ἤρπασαν τὸν Σωσθένην καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν δέρουν ἐντὸς τῆς αἰθούσης. Ὁ Γαλλίων τοὺς εἶδεν, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε. Ἐσκέφθη, ὅτι αὐτὴ ἡ τιμωρία «ἄξιζε» εἰς τὸν πονηρὸν καὶ ταραχοποιὸν ἐκεῖνον ἀρχισυνάγωγον.

Ἐνα καὶ ἡμισυ ἔτος ἔμεινε ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον ἀρκετὸν δηλαδὴ χρόνον, ὅσον δὲν εἶχε μένει εἰς ἄλλας μεγάλας πόλεις. Ἦτο πλέον καιρὸς νὰ ἀπέλθῃ. Πρὶν ὅμως φύγῃ, ἔγραψε δευτέραν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς. Φαίνεται, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἔστειλε τὴν πρώτην ἐπιστολὴν, ἐπέστρεψε καὶ τὸν ἐπληροφόρησεν, ὅτι ἐξακολουθοῦ-

σαν ἀνησυχίαι καὶ ἀκαταστασίαι μεταξύ τῶν Χριστιανῶν. Τὰ ἴδια ζητήματα ἀπασχολοῦσαν καὶ πάλιν αὐτούς.

Τοὺς γράφει λοιπὸν μὲ κάποιαν αὐστηρότητα καὶ τοὺς παραγγέλλει νὰ μὴ ἀνησυχοῦν ἀπὸ ἀνοήτους διαδόσεις σχετικῶς μὲ τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου. Αὕτη θὰ βραδύνη. Θὰ προηγηθοῦν ἄλλα σημεῖα καὶ κατόπιν θὰ ἔλθῃ ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου. Νὰ μὴ συναναστρέφονται τοὺς ἀδελφούς, οἱ ὅποιοι δὲν ζοῦν σύμφωνα μὲ τὸ Εὐαγγέλιον, ἀλλὰ περι-

Δευτέρα περιοδεία τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

πατοῦν ἀτάκτως. Οἱ ῥάθυμοι πρέπει νὰ διώξουν τὴν ῥαθυμίαν των καὶ νὰ ἀρχίσουν νὰ ἐργάζονται. "Ολοι δὲ ὀφείλουν νὰ εἶναι ἐλεήμονες. Καὶ ἄλλας πολλὰς συμβουλὰς δίνει εἰς αὐτούς καὶ τελειώνει τὴν ἐπιστολὴν μὲ τὴν εὐχὴν: «Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν».

Ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως ἔφθασε. Μὲ ἄρκετὴν συγκίνησιν ἀπεχαιρέτησε τοὺς πολυαριθμούς Χριστιανούς. Θὰ τοὺς συνεβούλευσε νὰ μένουν ἀκλόνητοι εἰς τὴν πίστιν· νὰ στηρί-

ζουν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον καὶ νὰ μεταδίδουν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου. Ὑπесχέθη, ὅτι θὰ τοὺς γράφῃ ἐπιστολάς καὶ ἀνεχώρησε. Παρέλαβε δὲ μαζί του τὸν Ἀκύλαν καὶ τὴν Πρίσκιλλαν. Αὐτοὶ ἦσαν ξένοι εἰς τὴν Κόρινθον καὶ δὲν εἶχαν σπουδαίους δεσμοὺς καὶ συμφέροντα ἐκεῖ. Ἄλλοι ἤμπορεῖ νὰ ἦσαν χρησιμώτεροι. Ἄλλωστε ὁ Παῦλος εἶδεν, ὅτι αὐτοὶ εἶχαν θερμὴν πίστιν.

Ἐφθασάν εἰς Κεγχρεάς, σπουδαῖον λιμένα τῆς Κορίνθου πρὸς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον. Ἐκεῖ ὁ Ἀκύλας ἔκοψε τὴν κόμην του. τὴν ὁποῖαν σύμφωνα μὲ τὰ Ἰουδαϊκὰ ἔθιμα εἶχεν ἀφήσει. Αὐτὸς εἶχεν ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ζήσῃ ἓνα χρονικὸν διάστημα μὲ νηστείαν καὶ ἐγκράτειαν. Καὶ δι' αὐτὸ ἄφησε τὴν κόμην του. Ὡνομάζετο δὲ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐγκρατείας Ν α ζ η ρ α ῖ ο ς. Τώρα εἶχε συμπληρωθῇ ὁ χρόνος τῆς εὐχῆς τοῦ ταξιδματος καὶ ἔκοψε τὴν κόμην. Κατὰ σύμπτωσιν ἔφευγε τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἓνα πλοῖον διὰ τὴν Συρίαν. Εἰς αὐτὸ ἐπεβίβασθησαν ὁ Ἀκύλας, ἡ Πρίσκιλλα καὶ ὁ Παῦλος μὲ τοὺς βοηθοὺς του. Ἡ δευτέρα μεγάλη ἀποστολικὴ περιόδεια ἔπρεπε τώρα νὰ τελειώσῃ. Ἦτο καιρὸς νὰ πληροφορηθοῦν τὰ κατ' αὐτὴν οἱ ἀδελφοὶ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀσίας καὶ μάλιστα οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ. Καὶ πρὸς αὐτοὺς μετέβαινε τώρα ὁ Παῦλος.

31. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΣ

(Πράξ. ιη', 19 - 28)

Ὁ Παῦλος ἤθελε νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας τὴν διάδοσιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἰς Μακεδονίαν καὶ Ἑλλάδα. Ἦθελε νὰ συνδέσῃ τὰς Ἐκκλησίας αὐτάς ἀναμεταξύ των. Αὐτὸς δὲ ἦτο ὁ σκοπός, διὰ τὸν ὅποιον ἐπήγαινε τώρα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα θὰ ἔμεναν εἰς τὴν Ἐφεσον, ἐξήλθε μαζί των εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν καὶ ἔμεινεν μερικὰς ἡμέρας. Εὗρε ἐκεῖ μερικοὺς Χριστιανοὺς καὶ πολλοὺς Ἰουδαίους. Μὲ αὐτοὺς συνωμίλησεν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ προσείλκυσε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην των.

Τὸν παρακαλοῦσαν δὲ Χριστιανοὶ καὶ Ἰουδαῖοι νὰ μείνῃ περισσότερο χρόνον μαζί των. Ἄλλ' ὁ Παῦλος ἠρνήθη, διότι, καθὼς εἶπεν, ἐβιάζετο νὰ μεταβῇ εἰς Ἱερουσαλήμ, ὥστε νὰ εἶναι ἐκεῖ κατὰ τὴν ἐορτήν. Ὑπεσχέθη ὅμως, ὅτι Θεοῦ θέλοντος, θὰ ἐπανήρχετο εἰς αὐτούς. Ἀπὸ τὴν Ἐφεσον ἐπλευσεν εἰς Καισάρειαν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλήμ. Φαίνεται, ὅτι εἰς τὴν πόλιν εἶχον ἐπικρατήσῃ μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν οἱ ἀδιάλλακτοι ὁπαδοὶ τῶν Ἰουδαϊκῶν θρησκευτικῶν ἐθίμων. Αὐτοὶ ἐνόμιζον, ὅτι ὁ Παῦλος καταλύει τὸν μωσαϊκὸν νόμον καὶ διαστρέφει τὸν Χριστιανισμόν. Διὰ τοῦτο τὸν ὑπεδέχθησαν ψυχρῶς καὶ ἴσως μὲ κάποιαν ἐχθρότητα.

Μὲ λύπην ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν εἶδε τὴν θλιβεράν αὐτὴν κατάστασιν. Ἐνόησεν ὅτι ἕνεκα τοῦ φανατισμοῦ τῶν Ἰουδαϊζόντων δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἐργασθῇ ἐκεῖ. Ἐγκατέλειψε λοιπὸν συντομώτατα τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ κατέβη εἰς τὴν προσφιλεῖ του Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας. Μὲ χαρὰν ἐπανεῖδε καὶ ἐχαιρέτησε τοὺς ἐκεῖ Χριστιανούς. Ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἴδρυσιν νέων Ἐκκλησιῶν μεταξὺ τῶν Ἑθνικῶν, ἐστήριξεν αὐτοὺς εἰς τὴν πίστιν καὶ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον χρόνον ἔφυγε, διὰ νὰ κάμῃ μίαν μικράν περιοδεῖαν εἰς μερικὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Γαλατίας καὶ τῆς Φρυγίας καὶ ἐπεσκέφθη μὲ τὴν σειρὰν τὰς ἐκεῖ Ἐκκλησίας. Ἐμείνε μερικὰς ἡμέρας εἰς κάθε μίαν ἀπὸ αὐτὰς ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.

Κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν ἓνας Ἰουδαῖος ὀνόματι Ἀπολλῶ, ποῦ κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Ἐφεσον. Αὐτὸς ἦτο πολὺ μορφωμένος φιλοσοφικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς. Καὶ τὸ σπουδαιότερον, ἐγνώριζε πολὺ καλὰ τὰς Γραφάς. Εἶχε πληροφορηθῇ μερικὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Κυρίου. Ἰδίως ἐγνώριζε καλὰ τὰ περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ ὅσα ἐκεῖνος εἶχεν εἶπει καὶ πράξει διὰ τὸν Χριστόν. Γεμάτος δὲ ζῆλον εἰσήρχετο εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐδίδασκε τοὺς Ἰουδαίους μὲ πολλὴν δύναμιν ὅσα ἐγνώριζε περὶ τοῦ Κυρίου. Τὸ κήρυγμά του ἔκανε ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. Μεγαλύτεραν ὅμως ἐντύπωσιν ἔκαμε εἰς τὸν Ἀκύλαν καὶ τὴν Πρίσκιλλαν. Αὐτοὶ ἐπλησίασαν τὸν Ἀπολλῶ καὶ τὸν

παρέλαβαν μαζί των. Ἐπὶ ἄρκετόν χρόνον ἐδίδασκαν εἰς αὐτόν λεπτομερῶς τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου. Ὁ σοφὸς Ἀπολλῶ ἐδέχετο εὐχαρίστως τὴν διδασκαλίαν ἀπὸ τοὺς ἀπλοὺς αὐτοὺς σκηνοποιοὺς !

Ὅταν δὲ κατηρτίσθη ἄρκετὰ εἰς τὴν χριστιανικὴν γνῶσιν, τότε ἐζήτησε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸ κήρυγμα. Κατὰ προτροπὴν ἰσῶς τοῦ Ἀκύλα καὶ τῆς Πρισκίλλης ἀπεφάσισε νὰ ἔλθῃ πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Κορίνθου. Πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἐφέσου ἔγραψαν νὰ ὑποδεχθοῦν καλὰ καὶ νὰ ἀκούσουν μὲ ἐμπιστοσύνην τὸν Ἀπολλῶ.

Ὁ νέος ἱεραπόστολος, ἔφθασεν εἰς τὴν Κόρινθον. Μὲ τὸ κήρυγμά του τοὺς μὲν πιστοὺς ἐνίσχυε, τοὺς δὲ ἀπίστους προσ-εἴλκυεν. Εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ εἰς τὰς πλατείας μὲ δύναμιν μεγάλην ἐκήρυττε καὶ συζητοῦσε μὲ τοὺς Ἰουδαίους περὶ τοῦ Χριστοῦ. Ἀπεδείκνυε καθαρῶτα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ἱερῶν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος εἶναι ὁ ἀληθινὸς Μεσσίας. Ἐστερέωνε τοιοῦτοτρόπως τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Κορινθίων. Ἀργότερα δὲ ὁ Παῦλος εἰς μίαν τοῦ ἐπιστολῆν ἔγραφε πρὸς τοὺς Κορινθίους: «Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶ ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἡύξανεν... Θεοῦ γὰρ ἐσμὲν συνεργοί» (Α' Κορινθίους γ', 6, 9).

Ἐνῶ ὁ Ἀπολλῶ μὲ τόσῃ ἐπιτυχίαν εἰργάζετο εἰς τὴν Κόρινθον, ὁ Παῦλος ἐτελείωσε τὴν περιοδείαν του καὶ κατέληξεν εἰς τὴν Ἐφεσον. Ἐκεῖ τώρα θὰ ἐργασθῇ ἄρκετόν χρόνον. Ἡ Ἐφεσος τότε ἦτο ἡ μεγαλυτέρα πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὁμοία πρὸς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἐμπορικὴ, πλουσία, μὲ ἀσφαλῆ λιμένα, κέντρον τῶν ἄλλων μικρασιατικῶν πόλεων, ἔγινε ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους πρωτεύουσα τῆς Ἀσίας. Εἶχε μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομάς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐξεχώριζε ὁ ὠραιότατος καὶ ἐπιβλητικώτατος ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος.

Αὐτὸς οἰκοδομήθη μὲ συνεισφοράς ὅλων τῶν ἑλληνικῶν πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἀργότερα ἐκάη ἀπὸ τὸν Ἡρόστρατον. Ἀνοικοδομήθη ὅμως πάλιν μὲ πολλὰς δαπάνας καὶ πολλοὺς κόπους. Ποικιλόχρωμα μάρμαρα ἐξελέγησαν καὶ συν-εδυάσθησαν διὰ τὴν οἰκοδομὴν του. Πολυάριθμοι ὑψηλαὶ μαρ-

μάριναι στήλαι με ώραιας βάσεις και καλλιτεχνικά κιονόκρανα έβάσταζαν την στέγην. Ώραιότατα άγάλατα του Πραξιτέλους και του Φειδίου εύρισκοντο εις αυτόν. Άντίθεσιν προς την ώραιότητα των άγαλμάτων και του ναού άποτελοϋσε ένα ξύλινον κακότεχνον άγαλμα της Άρτέμιδος, έργον κάποιου βαρβάρου Άσιάτου.

Οι Έφέσιοι όμως έπίστευον, ότι το έρριψεν ο Ζεύς εις την πόλιν των και το έτιμοϋσαν πολύ.

32. Η ΕΦΕΣΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΝΕΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ

(Πράξ. ιη', 1-20)

Ο Παύλος ένόησεν, ότι εις την "Εφεσον ήμποροϋσε να γίνη μεγάλη θρησκευτική έργασία. Όταν ήλθε εις αυτήν, εύρηκε μεταξύ των άλλων και δώδεκα Ίουδαίους, οι όποιοι είχαν λάβει μόνον το βάπτισμα του Ίωάννου. Δέν τους είχε δοθή εύκαιρία να γνωρίσουν την νέαν θρησκείαν. Όταν είδαν τον Παύλον και ήκουσαν την νέαν διδασκαλίαν, έπίστευσαν και έβαπτίσθησαν. Έλαβαν δε Πνεϋμα Άγιον και ήρχισαν να λαλουν ξένας γλώσσας και να προφητεύουν, προς μεγάλην έκπληξιν των Ίουδαίων και Έλλήνων της Έφέσου.

Πρίν άρχίση τας όμιλίας του προς τους Έθνικούς, ο Παύλος έδίδασκε εις την συναγωγήν επί τρεις μήνας κατά συνέχειαν. "Επειθε πολλούς Ίουδαίους να γίνουν χριστιανοί. Οι περισσότεροι όμως, όπως συνήθως, άντέλεγαν εις τον Παύλον.

Τόν έκακολογοϋσαν και προσπαθοϋσαν να έξεγείρουν τὰ πλήθη έναντίον του. Έξ άφορμής αυτών των φανατικών Ίουδαίων έγκατέλειπε ο άπόστολος την συναγωγήν και έστράφη προς τους Έθνικούς. Ως τόπον των κηρυγμάτων του έξέλεξε μίαν εύρύχωρον σχολήν, ή όποία άνήκε εις κάποιον Έφέσιον όνομαζόμενον Τύραννον.

Δύο όλόκληρα έτη έκήρυττε εκεί και πολυς λαός από τους Ίουδαίους και τους Έλληνες έπίστευαν εις τον λόγον του Θεού. Άλλά και πολλοί άλλοι, οι όποιοι από τας πόλεις της Μικρᾶς Άσίας κατέβαιναν εις την "Εφεσον, ήρχοντο και ήκουαν το κήρυγμα. Αύτοι δε μετέφεραν την διδασκαλίαν εις

τὰς πατρίδας των. Τοιουτοτρόπως ἡ Ἐφεσος ἔγινε κέντρον χριστιανικῆς κινήσεως.

Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον ἔκανε μεγάλην ἐντύπωσιν, ἦσαν τὰ πολλὰ θαύματα τοῦ Παύλου. Ἐθεράπευε πολλοὺς ἀσθενεῖς καὶ πολλοὺς δαιμονιζομένους. Τόσῃν θαυματουργικῇ δυνάμει τοῦ ἔδωσεν ὁ Θεός, ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ ἐνδύματά του, μὲ πίστιν λαμβανόμενα ἀπὸ τοὺς πάσχοντας, εἶχαν θεραπευτικὴν δυνάμιν. Μανδήλια τῆς χειρὸς καὶ μανδήλια τῆς κεφαλῆς του, σιμι-κίνθια καὶ σουδάρια, ὅπως ὀνομάζονται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ, ἐτοποθετοῦντο ἐπάνω εἰς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἐθεράπευαν.

Κατὰπληξιν ἐπροξένησαν τὰ θαύματα αὐτὰ καὶ εἰς τοὺς πολλοὺς μάγους τῆς Ἐφέσου. Αὐτοὶ ὅμως ἐπίστευαν, ὅτι αἱ λέξεις καὶ τὰ ἐνδύματα τοῦ Παύλου εἶχαν κάποιαν μαγικὴν δυνάμιν. Ἐνόμιζαν δέ, ὅτι ἐὰν καὶ αὐτοὶ μετεχειρίζοντο τὰς ἰδίας λέξεις, θὰ ἤμποροῦσαν νὰ κάνουν τὰ ἴδια θαύματα. Μάλιστα δὲ ἐπὶ τὰ παιδιὰ ἑνὸς Ἰουδαίου ἀρχιερέως, ὀνομαζομένου Σκευᾶ, τὰ ὁποῖα ἡσυχολοῦντο μὲ τοὺς ἐξορκισμοὺς καὶ τὰς μαγείας, ἠθέλησαν νὰ ἐκδιώξουν, ὅπως ὁ Παῦλος, πονηρὰ πνεύματα,

Ἐπλησίασαν λοιπὸν ἓνα δαιμονιζόμενον καὶ ἐπανελάβαν πρὸς τὸ πονηρὸν πνεῦμα, ὅσα εἶχαν ἀκούσει νὰ λέγῃ ὁ Παῦλος: «Σὲ ἐξορκίζομεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον κηρύττει ὁ Παῦλος». Ἀλλὰ τὸ πονηρὸν πνεῦμα εἶπε: «Καὶ τὸν Ἰησοῦν γινώριζω καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσης. Σεῖς ὅμως ποιοὶ εἴσθε;» Ἀντὶ δὲ νὰ φύγῃ τὸ πνεῦμα, ὥρμησεν ὁ δαιμονιζόμενος, τοὺς συνέλαβε, τοὺς ἔδειρεν ἀγρίως, ἐξέσχισε τὰ ἐνδύματά των, γυμνοὺς δέ, τραυματισμένους καὶ κατατρομαγμένους τοὺς ἄφησε νὰ φύγουν.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἔγινε γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἐπροξένησεν εἰς αὐτοὺς φόβον μεγάλον. Οἱ πιστοὶ ὅμως ἐδόξαζαν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Τότε πολλοὶ μάγοι, οἱ τὰ περίεργα πράξαντες, ἐπίστευσαν εἰς Χριστὸν καὶ ἀπηνήθησαν τὴν μαγείαν. Μάλιστα δὲ ἔφεραν ὅλα τὰ μαγικά των βιβλία καὶ τὰ ἔκαυσαν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. Τὰ βιβλία αὐτὰ ἦσαν σπάνια καὶ ἐπικρα-

τοῦσε ἡ πεποίθησις, ὅτι ὅποιος τὰ ἐμελετοῦσε ἐγίνετο μάγος. Δι' αὐτὸ ἦσαν πανάκριβα. Ἡ ἀξία των προχείρως ὑπελογίσθη εἰς πενήντα χιλιάδας ἀργυρῶν νομισμάτων. Οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἡὔξανε καὶ ἴσχυε.

Ἀπὸ τὴν Ἐφεσον ὁ Παῦλος ἔγραψε δύο ἐπιστολάς, μίαν πρὸς Γαλάτας καὶ μίαν πρὸς Κορινθίους. Εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Γαλατίας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Παύλου εἶχαν εἰσορμήσει οἱ Ἰουδαῖζοντες ψευδάδελφοι. Αὐτοὶ ἤθελαν νὰ νοθεύσουν τὸν Χριστιανισμόν καὶ νὰ ἐπιβάλουν τὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος περισσότερον ἀπὸ ὅλους ἀντέλεγε καὶ ἐματαίωνε τὰς πονηράς των ἐνεργείας, αὐτοὶ τὸν ἐσυκοφαντοῦσαν καὶ διέδιδαν, ὅτι δὲν εἶναι ἀπόστολος. Συνιστοῦσαν δὲ εἰς τοὺς πιστοὺς νὰ μὴ δίνωσιν σημασίαν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παύλου. Αὐτοὶ λοιπὸν φαίνεται, ὅτι ἐκλόνισαν ἀρκετοὺς Γαλάτας.

Δι' αὐτοὺς ποὺ εἶχαν κλονισθῇ ἔγραψε ὁ Παῦλος τὴν ἐπιστολὴν του. Ἀποδεικνύει εἰς αὐτήν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἀληθινὸς ἀπόστολος καὶ ὅτι ἐκλήθη κατ' εὐθεϊαν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἀποδεικνύει ἀκόμη, ὅτι ὁ Μωσαϊκὸς νόμος κατηργήθη διὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι ἡ σωτηρία κερδίζεται ὅχι μὲ τοὺς νεκροὺς τύπους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀλλὰ μὲ τὴν ζωντανὴν πίστιν εἰς τὸν Χριστόν.

Πρὸς δὲ τοὺς Κορινθίους, οἱ ὁποῖοι εἶχον διαιρεθῇ εἰς κόμματα καὶ ἐξοῦσαν μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἄτακτον βίον, συνιστᾷ νὰ ἔχουν ἀγάπην καὶ ἐνότητα μεταξύ των, ἀφοῦ μία εἶναι ἡ πίστις των. Τοὺς προτρέπει νὰ εἶναι προσεκτικοὶ εἰς τὴν ζωὴν των διὰ νὰ ἀποφεύγωνται ἔτσι καὶ τὰ σκάνδαλα.

33. ΤΑΡΑΧΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΦΕΣΟΝ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ

(Πράξ. ιθ', 21-41)

Εἰς τὴν Ἐφεσον κάθε Μάϊον ἐγίνοντο μεγάλοι ἑορταὶ πρὸς τιμὴν τῆς Ἀρτέμιδος. Εἰς λατρείαν μὲν τῆς θεᾶς ἔκαναν θυσίας καὶ ἄλλας λειτουργικὰς πράξεις· πρὸς ψυχαγωγίαν δὲ

τοῦ λαοῦ ἔκαναν ἀγῶνας, παραστάσεις καὶ ἄλλας διασκεδάσεις ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς θεᾶς. Πλήθος λαοῦ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη προσήρχετο εἰς τὴν Ἑφεσον. Τὴν ἐπιβλεψιν καὶ διεύθυνσιν τῶν ἑορτῶν εἶχον οἱ ἀσιάρχαι, ἄνδρες πλούσιοι καὶ εὐπόλητοι, οἱ ὅποιοι ἐξελέγοντο πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν κάθε ἔτος. Ὅλον τὸ ἔτος, ἰδίως δὲ κατὰ τὰς ἑορτάς αὐτάς, ἐπώλουντο μικρὰ ἀργυρὰ ὁμοιώματα τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ ναοῦ αὐτῆς. Αὐτὰ οἱ εἰδωλολάτραι τὰ ἔφεραν μαζί των ὡς φυλαχτὰ ἢ τὰ ἐκρεμοῦσαν εἰς τὰς οἰκίας των. Πολλάκις δὲ τὰ ἔθαπταν μὲ τὰ σώματα αὐτῶν ποῦ ἐπέθαιναν.

Ἐπειδὴ ἐγένετο μεγάλη κατανάλωσις ἀπὸ αὐτά, εἶχε δημιουργηθῇ ὁλόκληρη βιομηχανία εἰς τὴν Ἑφεσον, ἡ ὁποία ἀπασχολοῦσε πολλοὺς ἐργάτας. Ὁ ὄρχηγὸς αὐτῶν Δημήτριος, ὁ ἐπικαλούμενος ἀργυροκόπος, εἶδεν ὅτι κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ἡλαττώθη πάρα πολὺ ἡ πώλησις τῶν ἀργυρῶν ὁμοιωμάτων. Εὐφυῆς καθὼς ἦτο, ἀντελήφθη, ὅτι αὐτὸ ὠφείλετο εἰς τὴν διάδοσιν τῆς θρησκείας τοῦ Παύλου. Ἐσκέφθη δέ, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀπαλλάξῃ ὅπωςδὴποτε τὴν πόλιν καὶ τὴν περιοχὴν ἀπὸ τὸν Παῦλον, διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ καὶ πάλιν τὸ ἐμπόριόν του.

Ἐκάλεσε λοιπὸν κατὰ τὸν Μάϊον, τὸν μῆνα τῶν ἑορτῶν, τοὺς πολυαριθμοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς τεχνίτας καὶ τοὺς εἶπε :

— Γνωρίζετε, ὅτι ἡ εὐπορία μας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν πώλησιν τῶν ἀργυρῶν ναῶν. Ἀλλὰ βλέπετε, ὅτι ὁ Παῦλος ἔπεισε πολλὸν λαὸν τῆς Ἐφέσου καὶ ὅλης τῆς Ἀσίας, ὅτι αὐτὰ, τὰ ὅποια ἡμεῖς κατασκευάζομεν, δὲν εἶναι θεοί. Ἀντιλαμβάνεσθε βέβαια, ὅτι ἡμεῖς κινδυνεύομεν νὰ μείνωμεν χωρὶς ἐργασίαν. Τὸ δὲ χειρότερον, ὑπάρχει φόβος νὰ χάσῃ τὴν δόξαν τῆς ἡ μεγάλης θεᾶς μας, ἡ Ἀρτεμις, τὴν ὁποίαν ὅλη ἡ οἰκουμένη μέχρι σήμερον σέβεται.

Μὲ μεγάλην τέχνην ὁ Δημήτριος ἀνέμειξε τὸ συμφέρον μὲ τὴν θρησκείαν καὶ ἐφαντίσε τοὺς ἐργάτας. Ἐκεῖνοι, γεμάτοι θυμὸν καὶ φανατισμὸν, ἐξῆλθαν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἤρχισαν νὰ κραυγάζουν μὲ ὅλην των τὴν δύναμιν : «Μεγάλη ἡ Ἀρτεμις τῶν Ἑφεσίων ! » Ἀπὸ τὰς φωνάς των ἐταράχθη ἡ πόλις καὶ πολὺς λαὸς τοὺς ἠκολούθησε, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ περὶ

τίνος ἐπρόκειτο. Αὐτοὶ δὲ ἔσπευσαν εἰς τὸ σπῖτι, ὅπου ἔμενεν ὁ Παῦλος. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν εὔρον αὐτόν, ἤρπασαν τοὺς Μακεδόνας βοηθοὺς του, Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον, καὶ τοὺς ἔσυραν εἰς τὸ μεγάλο θέατρον τῆς Ἐφέσου. Ὅταν ὁ Παῦλος ἐπληροφορήθη τὰ γενόμενα, ἠθέλησε νὰ σπεύσῃ πρὸς τὸ θέατρον καὶ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη. Ἀλλ' οἱ μαθηταὶ τὸν ἡμπόδισαν. Καὶ μερικοὶ μάλιστα ἀσιάρχαι φίλοι του τοῦ παρήγγειλαν νὰ μὴ παρουσιασθῇ εἰς τὸν φανατισμένον ὄχλον, διότι θὰ ἐκάνονίζαν αὐτοὶ τὴν ὑπόθεσιν.

Ἐν τῷ μεταξύ εἰς τὸ θέατρον ἐγένετο ὄχλοβοὴ μεγάλη. Ἄλλοι ἄλλα ἔκραζαν. Οἱ περισσότεροι δὲν εἶχαν ἰδέαν περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Τότε ἐθεώρησε κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη ἕνας Ἰουδαῖος, ὀνόματι Ἀλέξανδρος καὶ νὰ ἀπολογηθῇ ὑπὲρ τῶν ὁμοθησέων του. Οἱ Ἐθνικοὶ τὸν ἀνεγνώρισαν ὥς Ἰουδαῖον καὶ συνεπῶς ὥς πολέμιον τῆς Ἀρτέμιδος. Ὁργίσθησαν περισσότερον καὶ δὲν τὸν ἄφησαν νὰ ὁμιλήσῃ. Ἄλλωστε εἰς τὴν Ἐφεσον ἐτιμοῦσαν μὲν τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὸν πλοῦτον των, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμισοῦσαν. Ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν τῆς ἐκρήξεως τοῦ πατριωτικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ τοὺς ἀντιπαθοῦσαν ἀκόμη περισσότερο. Ἡ ἐμφάνις λοιπὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου τοὺς ἐξηρέθισε πολὺ καὶ ἤρχισαν πάλιν νὰ κραυγάζουν: «Μεγάλῃ ἢ Ἀρτεμις τῶν Ἐφεσίων!» Ἐπὶ δύο ὥρας κατὰ συνέχειαν ἐκραύγαζαν, μέχρις ὅτου ἦλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Γραμματεὺς.

Ὁ Γραμματεὺς εἶχε μεγάλην δύναμιν καὶ ἐξουσίαν εἰς τὴν Ἐφεσον. Ἦτο ὡσὰν Δήμαρχος τῆς πόλεως. Αὐτὸς λοιπὸν ἐπέβαλε σιγὴν εἰς τὸν ὄχλον. Διὰ νὰ καταπραῦνῃ τὰ φανατισμένα πνεύματα, ἤρχισε νὰ ἐπαινῇ τὴν Ἀρτεμιν καὶ νὰ λέγῃ, ὅτι αὕτῃ εἶναι ἡ μεγάλη καὶ πασίγνωστος θεὰ τῆς Ἐφέσου. Ἐπειτα ἐβεβαίωσεν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, τοὺς ὁποίους συνέλαβαν, οὔτε ἔκαμαν οὔτε εἶπαν τίποτε κατὰ τῆς θεᾶς. Ἐὰν δὲ ὁ Δημήτριος μὲ τοὺς τεχνίτας του ἔχῃ νὰ κατηγορήσῃ κανένα, ἅς τὸν καταγγείλῃ εἰς τὸ δικαστήριον τῶν ἀνθυπάτων. Τοὺς συνέστησε νὰ ἀπέλθουν ἡσυχοὶ εἰς τὰς οἰκίας των, «διότι, εἶπε κινδυνεύομεν νὰ χαρακτηρισθῶμεν ὡς στασιασταί, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ καμμία αἰτία».

Οἱ ὄχλοι ἐπέσθησαν καὶ διελύθησαν ἡσυχῶς. Ὁ Παῦλος μὲ τοὺς βοηθοὺς του διέφυγε τὸν κίνδυνον. Ἦτο ὅμως καιρὸς τώρα νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Ἔφεσον, ἀφοῦ ἄλλωστε ἐπὶ τρία σχεδὸν ἔτη, ἀπὸ τὸ 54 ἕως τὸ 57, ἔμεινε εἰς αὐτήν. Καὶ προηγουμένως εἶχε κατὰ νοῦν νὰ ἀναχωρήσῃ. Εἶχε ἀνακοινώσει μάλιστα εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τὴν ἀπόφασίν του νὰ μεταβῇ εἰς Μακεδονίαν, Ἑλλάδα, Ἱερουσαλὴμ καὶ Ρώμην. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ εἶχεν ἀποστείλει πρὸ ἑβδομάδων τρεῖς ἀπὸ τοὺς βοηθοὺς του τὸν μὲν Τιμόθεον καὶ Ἑραστον εἰς Μακεδονίαν, τὸν δὲ Τίτον εἰς Κόρινθον, διὰ νὰ τὸν περιμένουν εἰς τὰ μέρη αὐτά.

34. Η ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

(Πράξ. κ', 1 - 3)

Πολλοὶ κίνδυνοι ἀπειλοῦσαν τὰς Ἐκκλησίας. Πολλοὶ ψευδὰ δελφοὶ Ἰουδαῖοι περιήρχοντο τὰς πόλεις καὶ ἐσυκοφαντοῦσαν τὸν Παῦλον καὶ διέστρεφαν τὸν Χριστιανισμόν. Ἐπειτα πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς, κακομαθημένοι ἀπὸ τὴν προηγούμενην των ζωὴν, ἐπηρεασμένοι ἀπὸ ἰδέας καὶ ἔθιμα ξένα πρὸς τὸν Χριστιανισμόν, δὲν ἐζοῦσαν ὅπως ἀπαιτοῦσε ἡ νέα των πίστις. Ἰδίως δὲ πολλὰ ζητήματα ἐγενήθησαν εἰς τὴν Κόρινθον.

Ὁ Ἀπολλῶ, ὁ γεμᾶτος ζῆλον ἱεραπόστολος, ἐπανῆλθε ἀπὸ τὴν Κόρινθον καὶ ἔδωσε εἰς τὸν Παῦλον μερικὰς δυσαρέστους πληροφορίας, τὰς ὁποίας ἐπεβεβαίωσαν καὶ ἄλλοι ταξιδιῶται. Οἱ Κορίνθιοι ἐξακολουθοῦσαν τὰς διαιρέσεις των, τὰς ἀπειθαρχίας των, τὸν ἄτακτον βίον. Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοῦς, ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὰς ψευδολογίας τῶν Ἰουδαϊζόντων, ἔχασαν τὴν ἐμπιστοσύνην των πρὸς τὸν Παῦλον. Τοιοῦτοτρόπως ἡ Ἐκκλησία αὕτη ἐκλονίζετο καὶ ὁ πολὺς λαὸς τοῦ Κυρίου ἐκινδύνευε.

Διὰ νὰ προλάβῃ ὁ Παῦλος μεγαλυτέρας ζημίας, ἀφοῦ ἀπεχαιρέτησε τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἐφέσου, ἐξῆλθεν εἰς περιοδεῖαν κατὰ τὸ ἔτος 57. Ἐπῆγε πάλιν εἰς τὴν Τρωάδα καὶ ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐξεδήλωσαν τὴν διάθεσιν νὰ διδασθοῦν τὸν Χριστόν, ἔμεινεν ἐκεῖ ὀλίγον διάστημα κηρύττων. Ἀλλ' ἔμεινε ἀκόμη, διότι ἐπερίμενε τὸν Τίτον, ὁ ὁποῖος θὰ τοῦ ἔφερεν εἰ-

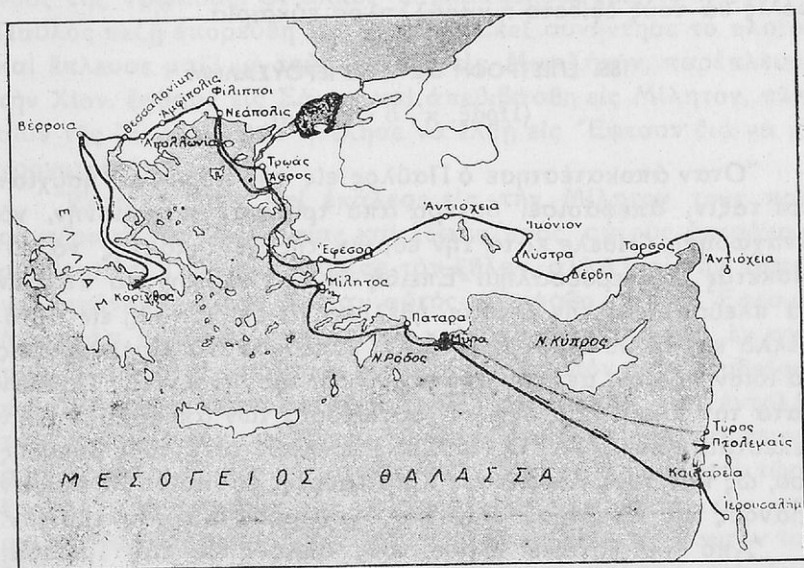
δήσεις από την Κόρινθον. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Τίτος δὲν ἦλθε, ἔφυγε ὁ Παῦλος ἀπὸ τὴν Τρωάδα καὶ ἔπλευσε πρὸς τὴν Μακεδονίαν. Ἀπεβιβάσθη εἰς Νεάπολιν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἦλθεν εἰς Φιλίππους.

Μὲ ἐνθουσιασμόν πολλὸν ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τοὺς Φιλιππησίους. Οἱ Φιλιππηῖοι ἀγαποῦσαν πράγματι τὸν Παῦλον πάρα πολύ. Ἐπανελημμένως δὲ ἔδειξαν τὴν ἀγάπην των μὲ τὰ πολλὰ βοηθήματα, τὰ ὅποια τοῦ ἔστελλαν, ἂν καὶ ἦσαν πτωχοί. Ἀναμφιβόλως ἠύχαριστήθη ὁ Παῦλος, ὅταν εἶδε τοὺς Φιλιππησίους. Ἐκεῖ δὲ συνηντήθη μὲ τὸν Λουκᾶν καὶ τὸν Τιμόθεον, οἱ ὅποιοι τὸν ἐπερίμεναν.

Ἄλλ' ἡ χαρὰ τοῦ ἐμετριάζετο ἔνεκα τῶν ἀνησυχιῶν ποῦ εἶχε διὰ τὴν Κόρινθον. Ὁ ἴδιος ἔγραφε ὀλίγον ἀργότερα πρὸς τοὺς Κορινθίους, ὅτι ὅταν ἦλθε εἰς Μακεδονίαν δὲν εὔρε καμμίαν ἄνεσιν, ἀλλὰ διαρκῶς ἐθλίβετο ἐξ ἀφορμῆς αὐτῶν. «Ἐξωθεν μάχαι καὶ ἔσωθεν φόβοι», ἔγραφε (Β' Κορινθίους ζ', 5). Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ἦλθε ὁ Τίτος μὲ καλὰς εἰδήσεις. Οἱ Κορίνθιοι ἐπίσθησαν καὶ συνεμορφώθησαν πρὸς ὅσα ὁ Παῦλος τοὺς εἶχε παραγγέλλει. Μετενόησαν διὰ τὰς ἀταξίας των. Ἐνα ἁμαρτωλόν, ὁ ὁποῖος εἶχε κατασκοπεύσει τοὺς πιστοὺς, τὸν ἀπέκοψαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐμείναν ἐν τούτοις μερικοὶ ἰουδαῖζοντες, οἱ ὅποιοι ἐξακολουθοῦσαν τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Παύλου.

Ἐξ ἀφορμῆς τῶν εἰδήσεων αὐτῶν ἔγραψεν ὁ Παῦλος τὴν δευτέραν ἐπιστολὴν πρὸς Κορινθίους. Εἰς αὐτὴν τοὺς γράφει μὲ πολλὴν τρυφερότητα καὶ ἀγάπην. Τοὺς συμβουλεύει, ὥσαν στοργικὸς πατέρας, νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τοὺς ἰουδαῖζοντας, τοὺς ὁποῖους ὀνομάζει «ψευδαποστόλους, δολίους ἔργατας, ὑποκριτάς, ὄργανα τοῦ σατανᾶ». Τοὺς διαβεβαιώνει, ὅτι αὐτὸς εἶναι γνήσιος ἀπόστολος· ὅτι ἐκλήθη κατ' εὐθεΐαν ἀπὸ τὸν Χριστὸν καὶ ὅτι ἀνελήφθη καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν Οὐρανόν. Τοὺς συνιστᾷ νὰ προσέχουν εἰς τὴν πίστιν καὶ εἰς τὸν βίον. Τοὺς παρακαλεῖ νὰ συλλέξουν, ὅπως καὶ ἄλλαι Ἐκκλησίαι, ἐράνους διὰ τοὺς πτωχοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἰουδαίας. Τελευταῖα τοὺς στέλλει εὐλογίας καὶ ἀσπασμούς. Αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν ἔστειλε ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον μετὰ τὸν Τίτον, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ συνέστησε νὰ τὸν περιμένῃ ἐκεῖ.

Αὐτὸς δὲ μὲ τοὺς ἄλλους βοηθοὺς ἐξηκολούθησε τὴν περιοδεῖαν εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πιθανώτατα ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὴν Βέροιαν ἐπεσκέφθη καὶ ἄλλας πόλεις, τὰς ὁποίας προηγουμένως λόγω τῶν διωγμῶν δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ ἐπισκεφθῇ. Ἔκαμε δέ, καθὼς φαίνεται, περιοδεῖαν καὶ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ. Ἦκολούθησε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὴν μεγάλην Ἑγνατίαν ὁδόν, ἐπέρασε ἀπὸ τὴν Ἀχρίδα καὶ κατέληξε εἰς Δυρράχιον κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ (Ρωμ. ιε', 19). Ἡ περιοδεία του ὁμῶς αὕτῃ δὲν

Τρίτη περιοδεία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

φαίνεται νὰ διήρκεσε πολλοὺς μῆνας. Ἄλλωστε εἶχε τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπισκεφθῇ βραδύτερον τὰ μέρη αὐτὰ καὶ νὰ παραμείνῃ ἐπὶ περισσότερον χρόνον εἰς τὴν Ἠπειρον (Τίτον γ', 12) τὸν δὲ Τίτον νὰ ἀποστείλῃ εἰς Ἰλλυρικὸν (Β'. Τιμόθ. δ', 10) Τώρα ἐβιάζετο νὰ κατεβῇ εἰς Κόρινθον.

Ὅταν ἦλθεν εἰς αὐτὴν, ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοὺς ψευδαδέλφους διότι ἐφ' ὅσον ἐκεῖνοι ἔμενον, θὰ ἐδημιουργοῦσαν ζητήματα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐνουθέτησε ἔπειτα καὶ παρηγό-

ρῆσε τοὺς πιστοὺς. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἔγραψε περίφημον ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους. Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ὁ Παῦλος δὲν εἶχε μεταβῆ ἀκόμῃ εἰς τὴν Ῥώμην, οὔτε καὶ κανεῖς ἄλλος ἀπόστολος. Ἐν τούτοις ὑπῆρχον ἐκεῖ πολλοὶ Χριστιανοί. Διὰ τὴν καθοδηγήσει λριπὸν αὐτοὺς εἰς τὴν πίστιν καὶ νὰ διὰ τοὺς εἰδοποιήσῃ ὅτι σκέπτεται νὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ, ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 58. Ἐν τῷ μεταξύ οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Κορίνθου φοβερὰ ὠργισμένοι ἐναντίον τοῦ Παύλου, συνώμοσαν ἐναντίον του. Ἐλαβαν τὴν ἀπόφασιν νὰ τὸν δολοφονήσουν μόλις θὰ τοὺς ἐδίδετο ἡ κατάλληλος εὐκαιρία.

35. ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

(Πράξ. κ', 3 - κα' 14)

Ὅταν ἀποκατέστησε ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον ἡσυχίαν καὶ τάξιν, ἀπεφάσισε, ὕστερα ἀπὸ τρίμηνον παραμονήν, νὰ ἀναχωρήσῃ. Ἦθελε κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς νὰ εὐρίσκειται εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἐπειδὴ δὲ ἓνα πλοῖον ἦτο ἔτοιμον νὰ πλεύσῃ πρὸς τὴν Συρίαν, ἠθέλησε νὰ ἐπιβιβάσῃ εἰς αὐτό. Ἀλλὰ καὶ οἱ συνωμόται Ἰουδαῖοι ἔσπευσαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ ἴδιον πλοῖον, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ δολοφονήσουν τὸν Παῦλον κατὰ τὸν πλοῦν. Εὐτυχῶς ἡ συνωμοσία τῶν ἀπεκαλύφθη τὴν τελευταίαν στιγμὴν. Ὁ Παῦλος παρέλαβε τότε τοὺς βοηθοὺς του, ὡς καὶ τοὺς Κορινθίους Χριστιανούς, οἱ ὅποιοι θὰ ἔφεραν ἐράνους εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἀνεχώρησε διὰ Μακεδονίαν.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἔστειλε ὅλους τοὺς ἄλλους εἰς τὴν Τρῳάδα, αὐτὸς δὲ ἦλθε εἰς Φιλίππους. Ἐπεθύμησε νὰ μείνῃ ὀλίγας ἀκόμῃ ἡμέρας εἰς τὴν πόλιν τῶν ἐκλεκτῶν ἐκείνων Χριστιανῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων εὐρίσκετο τότε καὶ ὁ Λουκᾶς. Μετὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα ἔπλευσε μαζί μὲ τὸν Λουκᾶν πρὸς τὴν Τρῳάδα. Ἐμείνε ἐκεῖ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἐκήρυττε τὸ Εὐαγγέλιον. Μάλιστα κατὰ τὴν τελευταίαν ἑσπέραν ἡ αἴθουσα τοῦ τρίτου πατώματος, ὅπου ἐγίνετο τὸ κήρυγμα, ἐγέμισεν ἀσφυκτικῶς. Πολλοὶ ἐκάθηντο καὶ εἰς τὰ παράθυρα. Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν πολλῶν λαμπάδων ἤρχισε ὁ Παῦλος τὴν διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν παρέτεινε πέραν ἀπὸ τὸ μεσονύκτιον. Ἀλλὰ τότε συνέβη ἓνα δυστύχημα.

“Ενας νεανίας, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο ἐπάνω εἰς τὸ παράθυρον, κατελήφθη ἀπὸ βαθὺν ὕπνον· ἔχασε τὴν ἰσορροπίαν του καὶ ἔπεσε κάτω. “Ολοι κατήλθον ταχέως καὶ τὸν εὔρον αἰμοσταγῇ καὶ νεκρόν. Ἄλλ’ ὁ Παῦλος μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ τὸν ἀνέστησε, πρὸς μεγάλην ἑκπληξιν καὶ χαρὰν τῶν πιστῶν. Κατόπιν ἀνῆλθον πάλιν εἰς τὸ ὑπερῶν. Ἐτέλεσαν τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ παρηκολούθησαν τὴν συνέχειαν τῆς διδασκαλίας μέχρι τῆς αὐγῆς.

Τὴν πρωΐαν οἱ ἀπόστολοι ἀπεχαιρέτησαν τοὺς Χριστιανούς τῆς Τρωάδας. Οἱ ἄλλοι ἐπιβιβάσθησαν εἰς τὸ πλοῖον· ὁ Παῦλος πεζῇ ἐπορεύθη εἰς Ἄσσον. Ἐκεῖ συνήντησε τὸ πλοῖον καὶ ἔπλευσε μαζί μὲ τοὺς ἄλλους εἰς Μυτιλήνην, παρέπλευσε τὴν Χίον, ἔφθασε εἰς Σάμον καὶ ἀπεβιβάσθη εἰς Μίλητον, πλησίον τῆς Ἐφέσου. Δὲν ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ εἰς Ἐφεσον διὰ νὰ μὴ χρονοτριβῇ.

Ἔστειλε ὁμως καὶ ἐκάλεσε εἰς τὴν Μίλητον τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔδωσε πρὸς αὐτοὺς ὑπερόχους συμβουλὰς. Τοὺς ὑπενθύμισε τὸν ζῆλον, ἀλλὰ καὶ τὴν ταπεινοφροσύνην, μὲ τὴν ὁποῖαν αὐτὸς εἰργάσθη εἰς τὴν Ἐφεσον. Μολοντί πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ κινδύνους ὑπέστη, ἐν τούτοις μετὰ θάρρους πάντοτε ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν πρὸς Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικούς. Τώρα μεταβαίνει εἰς Ἱερουσαλὴμ κατ’ ἐντολὴν τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, ὅπου τὸν ἀναμένουν θλίψεις καὶ πειρασμοὶ μεγάλοι. Ἰσως νὰ μὴ τὸν ἐπανίδουν πλέον. Αὐτοὶ τώρα ἔπρεπε ν’ ἀγρυπνοῦν καὶ νὰ προσέχουν τὸ χριστιανικὸν ποίμνιον. Περισσότερον ὁμως πρέπει νὰ προσέχουν τὸν ἑαυτὸν των διὰ νὰ μὴ παρασυρθοῦν εἰς ἁμαρτίας καὶ αἱρέσεις. Νὰ ἀποφεύγουν τὴν φιλαργυρίαν. Νὰ ἔχουν ὡς παράδειγμα αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τρία ἔτη ἐνῶ ἐκήρυττεν εἰς τὴν Ἐφεσον εἰργάζετο συγχρόνως, διὰ νὰ τρέφῃ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τοὺς βοηθοὺς του.

— Προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ καὶ ἐνθυμηθῆτε, ὅτι ἐπὶ τρία ἔτη ἕνα ἕκαστον ἀπὸ σᾶς νύκτα καὶ ἡμέραν μετὰ δακρύων σᾶς συνεβούλευον. Καὶ τώρα σᾶς ἐμπιστεύομαι, ἀδελφοί μου, εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

Γονυπετήσας δὲ προσηυχήθη μὲ ὅλους μαζί πρὸς τὸν

Θεόν. Μὲ πόνον ψυχῆς τὸν συνώδευσαν μέχρι τοῦ πλοίου καὶ τὸν ἀπεχαιρέτησαν κλαίοντες. Ἐκλαίον δὲ ὅλοι διότι ἐπίστευον, ὅτι διὰ τελευταίαν φορὰν ἔβλεπον τὸν ἀγαπητὸν τῶν ἀπόστολων.

Ἀπὸ τὴν Μίλητον ἔπλευσαν εἰς Κῶν καὶ Ρόδον καὶ ἀπεβίβασθησαν εἰς Πάταρα τῆς Κιλικίας. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ μὲ ἄλλο πλοῖον παρέπλευσαν τὴν Κύπρον, τὴν Συρίαν καὶ ἔφθασαν εἰς Τύρον. Ἐμείναν εἰς αὐτὴν ἑπτὰ ἡμέρας, μέχρις ὅτου ἐξεφόρτωσε τὸ πλοῖον. Ἐπειτα ἔπλευσαν πρὸς Πτολεμαῖδα καὶ ἔμειναν μίαν ἡμέραν. Ὑστερα πεζοποροῦντες ἦλθον εἰς Καισάρειαν, ὅπου ἐφιλοξενήθησαν προθύμως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διακόνου Φιλίππου. Τότε ἦλθε πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν ὁ προφήτης Ἀγαβος.

Αὐτὸς ἐπῆρε τὴν ζώνην τοῦ Παύλου καὶ ἔδεσε αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας. Ἐπειτα δὲ ἐπροφήτευσεν, ὅτι ἀναμένουν τὸν Παῦλον εἰς Ἱερουσαλὴμ δεσμὰ καὶ θλίψεις. Ὅλοι δὲ τότε, συνοδοὶ καὶ ἐντόπιοι, παρακαλοῦσαν μὲ δάκρυα τὸν Παῦλον νὰ μὴ μεταβῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἀλλ' αὐτὸς εἶπεν, ὅτι εἶναι ἕτοιμος ὃχι μόνον νὰ δεθῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Παρηγόρησε τοὺς θλιμμένους Χριστιανοὺς καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ ἐπαναλάβουν μετ' αὐτοῦ: τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γινέσθω».

36. ΣΥΛΛΗΨΙΣ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

(Πράξ. κα', 15-40)

Ἀφοῦ ἀνεπαύθη ὀλίγας ἡμέρας ὁ Παῦλος εἰς Καισάρειαν ἐπορεύθη μὲ τοὺς συνοδοὺς του, εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Τὸν συνώδευαν ἀκόμη καὶ μερικοὶ μαθηταὶ ἀπὸ τὴν Καισάρειαν. Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐδέχθησαν μὲ πολλὴν χαρὰν τὸν Παῦλον. Τὴν δὲ ἐπομένην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰακώβου συνεκεντρώθησαν ὅλοι οἱ πρεσβύτεροι. Ἐκεῖ ὁ Παῦλος διηγήθη λεπτομερῶς τὴν θαυμασίαν ἱστορίαν τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου μεταξύ Ἑθνικῶν καὶ Ἰουδαίων εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς

τὴν Ἑλλάδα. Ὅλοι ἐθαύμασαν τὸ ἔργον τοῦ Παύλου καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν. Ἀλλὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ ἔργον δὲν θὰ ᾔσαν εἰς θέσιν νὰ τὸ ἐκτιμήσουν οἱ πολλοὶ Ἰουδαῖοι Χριστιανοί. Αὐτοὶ πολὺ πιθανὸν καὶ νὰ ἐσκανδαλίζοντο ἐναντίον τοῦ Παύλου, διότι θὰ τὸν ἐθεωροῦσαν πολέμιον τοῦ Νόμου.

Ἐπρεπε λοιπὸν ὁ Παῦλος νὰ κάμῃ κάποιαν πρᾶξιν μετὰ τὴν ὁποίαν θὰ προσεῖλκε καὶ αὐτῶν τὴν ἐκτίμησιν καὶ θὰ ἐπρολάμβανε τοιοῦτοτρόπως νέαν διαίρεσιν τῆς Ἐκκλησίας. Μερικοὶ λοιπὸν ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ συνέστησαν νὰ πληρώσῃ τὰ ἔξοδα τῆς κουρᾶς μερικῶν Ἰουδαίων Χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι εἶχον εὐχὴν. Αὐτοὶ δηλαδή, σύμφωνα μετὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν νόμον, εἶχον τάξει, ὅπως ἄλλοτε ὁ Ἀκύλας (κεφ. 30), νὰ μὴ κόψουν ἐπὶ ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα τὴν κόμην των, νὰ μὴ πλύνουν οἶνον καὶ οἶνοπνευματώδη ποτὰ καὶ νὰ ζήσουν μετὰ ἐγκράτειαν. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς εὐχῆς ἔπρεπε ἕκαστος ἀπὸ αὐτοὺς νὰ κόψῃ τὰ μαλλιά του. Νὰ προσφέρῃ δὲ εἰς τὸν ναὸν ἕνα ἄμνόν πρὸς ὀλοκαύτωςιν, ἕνα ἄλλον ἄμνόν ὡς θυσίαν διὰ τὰς ἁμαρτίας του, ἕνα ἐρίφιον ὡς εἰρηνικὴν προσφορὰν καὶ μερικὰ φαγητὰ καὶ ποτὰ.

Ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος διὰ νὰ ὁδηγήσῃ πρὸς τὸν Χριστὸν τοὺς ἀνθρώπους, ἐγένετο τοῖς πᾶσι τὰ πάντα καὶ τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἐδέχθη τὴν πρότασιν, ἔστω καὶ ἂν τὰ ἔξοδα ᾔσαν πολλὰ. Ἐπειδὴ δὲ τὴν ἐπομένην ἔληξε τὸ τάξιμον αὐτῶν τῶν Ναζηραίων παρέλαβε καὶ συνώδευσε αὐτοὺς εἰς τὸ ἱερόν. Ἐκεῖ ἐνώπιον Ἰουδαίων, Χριστιανῶν καὶ μὴ, ἐπλήρωσε τὰ ἔξοδα καὶ ἔκαμε τὰς ἀπαιτουμένας διατυπώσεις. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ καθησύχασε τὰς ἀσθενεῖς συνειδήσεις τῶν ἀδελφῶν.

Ἀλλ' ὁ κίνδυνος ἐξέσπασε ἀπὸ ἄλλο μέρος. Τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῆς Πεντηκοστῆς πληθος Ἰουδαῖοι ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ διάφορα μέρη. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχαν καὶ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀσίας, ἀρχαῖοι γνώριμοι καὶ διώκται τοῦ Παύλου. Αὐτοὶ ἐθεώρησαν κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξοντώσουν ἐκεῖ τὸν ἐχθρόν των. Ἐπὶ τὰς ἡμέρας ὕστερα ἀπὸ τὸ προαναφερθὲν γεγονός, ἐνώπιον πλήθους Ἰουδαίων ἐπάνω εἰς τὸν ναὸν ὤρμησαν, συνέλαβον τὸν Παῦλον καὶ ἐφώναξαν πρὸς τοὺς ἄλλους:

— "Ανδρες αδελφοί, βοηθήσατέ μας έναντίον τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ. Αὐτός διδάσκει Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικοὺς κατὰ τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Αὐτὸς ἐμόλυνε τὸν ναὸν μας, διότι ἔφερε μέσα εἰς αὐτὸν Ἑλληνας.

Ἡ τελευταία αὐτὴ κατηγορία ἦτο καθαρὰ συκοφαντία. Εἶχε βέβαια ὁ Παῦλος Ἑλληνας βοηθοὺς, ἐγύριζε μαζί των εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἔφερεν ἐντὸς τοῦ ναοῦ. Ὁ λαὸς ὁμῶς ἐπίστευσε τὴν κατηγορίαν. Ἐταράχθη καὶ ὤρμησε μὲ μανίαν ἐναντίον τοῦ Παύλου. Τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ὤθησαν ἔξω ἀπὸ τὸν ναόν, ἔξω δηλαδή ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν αὐλήν, διὰ νὰ τὸν φονεύσουν. Μάλιστα οἱ φύλακες, ἐπειδὴ ἐφοβήθησαν μήπως ὁ φόνος γίνῃ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλήν καὶ μολυνθῇ ὁ ναός, μόλις ὁ ὄχλος ἐξηλθεν, ἔκλεισαν ἀμέσως τὰς θύρας. Ἐξω δὲ εἰς τὴν αὐλήν τῶν Ἑθνῶν, ὁ φανατισμένος ὄχλος ἤρχισε νὰ κτυπᾷ μὲ μανίαν τὸν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν. Θὰ τὸν ἐφόνευαν δὲ ἀσφαλῶς ἐπὶ τόπου, ἂν δὲν ἐπενέβαινεν ὁ Ρωμαῖος χιλιάρχος.

Αὐτός, μόλις ἐπληροφορήθη τὰ τῆς ὀχλαγωγίας, παρέλαβεν ἀμέσως ἑκατοντάρχους καὶ στρατιώτας ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ πλησίον στρατῶνας καὶ ὤρμησεν ἀνάμεσα εἰς τὰ πλήθη. Ἀπέσπασεν ἀπὸ αὐτὰ τὸν Παῦλον καὶ τὸν ἔδωσε μὲ δύο ἀλύσεις. Κατόπιν ἠρώτησε νὰ μάθῃ περὶ τίνος ἐπρόκειτο. "Ολοὶ μαζί ἐκράυγάζαν τόσον πολὺ, ὥστε δὲν ἠμπόρεσε νὰ μάθῃ τίποτε. Δι' αὐτὸ διέταξε νὰ ὀδηγήσουν τὸν Παῦλον εἰς τὸ φρουρίον. Ἄλλ' ἦτο τόση ἡ μανία καὶ ἡ ὁρμὴ τοῦ πλήθους κατὰ τοῦ Παύλου, ὥστε μὲ μεγάλην δυσκολίαν κατῴρθωσαν οἱ στρατιῶται νὰ ἀπωθήσουν τὰ πλήθη καὶ νὰ προφυλάξουν τὸν Παῦλον. Τὰ πλήθη ἐξηγριώθησαν, διότι διέφυγε τὸ θυμὰ των καὶ ἐφώναζαν: «Αἶρε τοῦτον!», Θανατωσέ τον.

Μέσα εἰς τὴν γενικὴν αὐτὴν σύγχυσιν ὁ Παῦλος μόνον διετῆρει τὴν ἡρεμίαν του. Ἐστράφη πρὸς τὸν χιλιάρχον, τοῦ ὠμίλησεν ἐλληνιστὶ καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὰ πλήθη. Τοῦ εἶπε δέ, ὅτι εἶναι Ἰουδαῖος μὲν, ἀλλὰ κατάγεται ἀπὸ τὴν Ταρσόν. Ὁ χιλιάρχος ἡσύχασε κάπως ὅταν εἶδεν, ὅτι ἔχει ἐνώπιόν του ἓνα ἐλληνιστὴν Ἰουδαῖον μορφωμένον, ὁ ὁποῖος μάλιστα δὲν ἦτο ἀπὸ τὴν Ἱερου-

σαλήμ ἀλλὰ ἀπὸ τὴν Ταρσόν. Ἐπίστευσεν, ὅτι ὁ Ταρσεὺς αὐτὸς θὰ ἦτο ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὸν συνήθη φανατισμόν, ποὺ εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἱερουσαλήμ. Τοῦ ἐπέτρεψε λοιπὸν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη.

37. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

(Πράξ. κβ', 1—κγ', 11)

Καταπληγώμενος ὁ Παῦλος, γεμάτος αἵματα, ἥρεμος ὅμως καὶ γαλήνιος, ἐστάθη εἰς μίαν βαθμίδα τῆς κλίμακος, ἐκίνησε τὴν χεῖρα πρὸς τὰ πλήθη καὶ ἀφοῦ ἀποκατεστάθῃ μεγάλη ἡσυχία, ὠμίλησεν εἰς τὴν ὁμιλουμένην ἀραμαϊκὴν γλῶσσαν. Διηγῆθη εἰς αὐτοὺς τὴν καταγωγὴν του, τὴν μόρφωσιν ποὺ ἔλαβε πλησίον τοῦ γνωστοῦ διδασκάλου του Γαμαλιήλ, τὸν μεγάλον ζῆλον, ποὺ εἶχεν ὑπὲρ τοῦ νόμου τοῦ Μωϋσέως. Μάλιστα ἀνέφερεν, ὅτι ἔνεκα τοῦ μεγάλου ζήλου του κατεδίωξε μέχρι θανάτου τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ. Εἶπε μάλιστα ὅτι εἶχε λάβει παρὰ τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἐντολὴν καὶ συστάσεις νὰ διώξῃ καὶ τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Δαμασκοῦ.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἀκροατὰς τοῦ Παύλου, οἱ ὅποιοι τὸν εἶχον γνωρίσει προηγουμένως, θὰ ἐνεθυμοῦντο ὅλα αὐτά. Τὸ πλῆθος μὲ μεγαλυτέραν ἡσυχίαν καὶ προσοχὴν τὸν ἤκουεν. Ἐξιτόρησε ὕστερον τὸ ὄραμα ποὺ εἶδεν ἔξω ἀπὸ τὴν Δαμασκόν, ὅλα ὅσα τοῦ συνέβησαν μέσα εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν ἐντολὴν, ποὺ τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός, νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὰ Ἑθνη.

Τὴν στιγμὴν ὅμως ποὺ ἀνέφερε τὰ Ἑθνη, ἐξέσπασε τρομερωτέρα ἢ ὀργὴ τῶν Ἰουδαίων. Ἦρχισαν νὰ κραυγάζουν πάλιν μὲ μανίαν, νὰ πετοῦν τὰ ἐνδύματά των καὶ νὰ ρίπτουν εἰς τὸν ἀέρα κονιορτόν. Μέσα δὲ ἀπὸ ὅλας τὰς κραυγὰς, ἐξεχώριζον αἱ λέξεις : « Αἴρε τοῦτον· δὲν πρέπει νὰ ζήσῃ πλέον αὐτός ». Ὁ χιλιάρχος, ἐπειδὴ ἐφοβήθη μήπως γίνουν μεγαλύτεραι ταραχαί, διέταξε νὰ φέρουν τὸν Παῦλον εἰς τὸν στρατῶνα καὶ νὰ τὸν μαστιγώσουν. Ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζε τὴν ἀραμαϊκὴν γλῶσσαν, ὑπέθεσεν, ὅτι κάτι προσβλητικὸν εἶπεν ὁ Παῦλος πρὸς τὰ πλήθη καὶ ἐπροκάλεσε ἔτσι τὴν μανίαν των. Ἐπὶ πλέον

ἐπίστευεν, ὅτι διὰ τῆς μαστιγώσεως θὰ ἠνάγκαζε τὸν ἀπόστολον νὰ τοῦ φανερώσῃ τὴν ἀλήθειαν, διότι ἐνόμιζεν, ὅτι κατὰ αὐτὸς τοῦ ἔκρυπτεν. Ὅταν ὁμως ὁ Παῦλος εἶδε τὸν ἐκατόνταρχον νὰ πλησιάζῃ μὲ τὸ μαστίγιον εἰς τὰς χεῖρας, τοῦ εἶπεν :

— Ἐπιτρέπεται λοιπὸν νὰ μαστιγώνουν Ῥωμαῖον πολίτην καὶ μάλιστα ἀθῶον :

Ὁ ἐκατόνταρχος ἔσπευσε καὶ ἐπληροφόρησε τὸν χιλιάρχον ὅτι ὁ δεσμώτης εἶναι Ῥωμαῖος πολίτης. Ἐκεῖνος ἐφοβήθη· ἤλθεν εἰς τὸν Παῦλον καὶ τὸν ἠρώτησεν :

— Εἶσαι λοιπὸν Ῥωμαῖος πολίτης :

— Βεβαίως, εἶπεν ὁ Παῦλος.

— Ἐγὼ ἐπλήρωσα πολλά, διὰ νὰ ἀποκτήσω τὴν ρωμαϊκὴν ὑπηκοότητα, εἶπεν ὁ χιλιάρχος.

— Ἐγὼ ὁμως, εἶπεν ὁ Παῦλος, ἐγεννήθην Ῥωμαῖος πολίτης.

Ἔτσι ἀπέφυγε τὰς μαστιγώσεις. Ὁ χιλιάρχος βέβαια συνεπάθησε τὸν Παῦλον καὶ ἐπεθύμει νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἔγινε στάσις διὰ ζητήματα τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας καὶ ὁ Παῦλος κατηγορεῖτο ἐκ μέρους τῶν Ἰουδαίων, ἔπρεπε νὰ γίνῃ κάποια δίκη. Σύμφωνα δὲ μὲ τὰ Ἰουδαϊκὰ ἔθιμα, τὸ συνέδριον τῆς Ἱερουσαλὴμ ἤτο ἀρμόδιον διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν. Τὴν ἐπομένην, λοιπὸν, ἐκάλεσε ὁ χιλιάρχος τὸ συνέδριον καὶ ὠδήγησε ἐνώπιον αὐτῶν λυμένον τὸν Παῦλον. Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐπληροφορεῖτο καὶ ὁ ἴδιος τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὅποίαν κατηγορεῖτο ὁ Παῦλος καὶ ἀναλόγως κατόπιν θὰ ἀπεφάσιζε. Διὰ κάθε δὲ ἐνδεχόμενον παρέλαβε μαζὶ τοῦ ἀρκετοῦς στρατιώτας.

Παρατήρησε κατάματα ὁ Παῦλος τοὺς συνέδρους καὶ εἶπε :

— Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ ἔζησα καὶ ἐφέρθην ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ μὲ ἀγαθὴν συνείδησιν.

Τὸ συνέδριον καὶ μάλιστα ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας, ὠργίσθη ὅταν ἤκουσε τὸν Παῦλον νὰ ὀνομάζῃ αὐτοὺς ἀδελφούς. Διέταξε καὶ τὸν ἐκτύπησαν εἰς τὸ στόμα.

— Ὁ Θεὸς θὰ κτυπήσῃ καὶ σέ, εἶπεν ὁ Παῦλος, τοῖς κεκοινωνήεν· διότι κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν σὺ ὁ δικαστὴς παρανομεῖς, ἀφοῦ διατάσσεις νὰ μὲ κτυπήσουν, χωρὶς νὰ πταίω.

— Τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ ἀπειλεῖς μὲ τοιοῦτον τρόπον ; τοῦ εἶπον οἱ ἄλλοι.

— Δὲν ἐγνώριζα, ἀδελφοί, ὅτι εἶναι ἀρχιερεὺς, ἀπήντησεν ὁ Παῦλος. "Αλλωστε ὁ Θεὸς διατάσσει: ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.

Ὁ Παῦλος ἀντελήφθη ἀπὸ τὰς γενομένας συζητήσεις, διὰ τὸ ἓνα μέρος τῶν συνέδρων ἦσαν Σαδδουκαῖοι, τὸ δὲ ἄλλο μέρος ἦσαν Φαρισαῖοι. Εἶπε λοιπὸν μεγαλοφώνως:

— Ἐγώ, ἄνδρες ἀδελφοί, εἶμαι Φαρισαῖος, υἱὸς Φαρισαίου, καὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν κρίνομαι, διότι πιστεύω εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν.

Τὰ λόγια αὐτὰ ἐπροκάλεσαν φοβερὰν φιλονικίαν καὶ σύγκυσιν μεταξὺ τῶν συνέδρων. Οἱ μὲν Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἐπίστευον εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, ἐφώναζον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἐντελῶς ἀθῶος. Οἱ Σαδδουκαῖοι, ποὺ δὲν ἐπίστευαν καθόλου εἰς τὴν ἀνάστασιν, κατηγοροῦσαν τὸν Παῦλον καὶ τὸν ἐκήρυτταν ἔνοχον.

Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ μὲ χειρονομίας καὶ κραυγὰς ὥρμησαν πρὸς τὸν Παῦλον καὶ προσεπάθουν νὰ τὸν σύρουν βιαίως πρὸς τὸ μέρος των. Ἐπάνω δὲ εἰς τὴν μανίαν των ὑπῆρχε φόβος νὰ τὸν διαμελίσουν. Ὁ χιλιάρχος, φοβηθεὶς διὰ τὴν ζῶν τοῦ Παύλου, διέταξεν ἀμέσως τοὺς στρατιώτας του καὶ τὸν ἤρπασαν ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τὸν ἔφεραν πάλιν εἰς τὸν στρατῶνα.

Κατὰ τὴν νύκτα ὁ Κύριος παρουσιάσθη εἰς τὸν Παῦλον καὶ τοῦ εἶπεν: «Ἐχε θάρρος, Παῦλε. Ὅπως ὠμίλησες εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, τοιοῦτοτρόπως θὰ κηρύξης τὸ Εὐαγγέλιον καὶ εἰς τὴν Ρώμην».

38. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΝ

(Πράξ. κγ', 12 - κδ', 23)

Τὴν ἐπομένην συνεκεντρώθησαν πάλιν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ μερικοὶ πρεσβύτεροι. Ἦσαν καταπικραμένοι καὶ ἀγανακτημένοι, διότι ἔνεκα τῶν διαίρέσεων καὶ φιλονικιῶν των ἔχασαν μέσα ἀπὸ τὰ χέρια των τὸν Παῦλον. Πῶς τώρα θὰ κατώρθωναν νὰ

δικάσουν καὶ καταδικάσουν αὐτόν; Κατὰ τὴν προηγουμένην ὁμῶς ἐσπέραν σαράντα φανατισμένοι πονηροὶ Ἰουδαῖοι ἔκαμαν συνωμοσίαν νὰ ἐξοντώσουν τὸν Παῦλον. Ὁρκίσθησαν νὰ μὴ φάγουν καὶ νὰ μὴ πίνουν τίποτε, ἂν πρῶτον δὲν φονεύσουν αὐτόν. Ἐπῆγαν δὲ πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους καὶ ἀνεκοίνωσαν μυστικὰ τὴν πονηρὰν τῶν ἀπόφασιν. Εἶπαν δὲ εἰς αὐτούς, νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸν χιλιάρχον νὰ στείλῃ τὸν Παῦλον εἰς τὸ συνέδριον, τάχα διὰ νὰ τὸν ἀνακρίνουν καλύτερον. Καθ' ὁδὸν δὲ αὐτοὶ θὰ ὤρμοῦσαν κατὰ τῶν στρατιωτῶν καὶ μέσα εἰς τὴν σύγχυσιν θὰ τὸν ἐφόνευον.

Εὐτυχῶς ἡ συνωμοσία τῶν ἀπεκαλύφθη ἀμέσως. Ὅταν ἐσυζητοῦσαν τὰ ἐγκληματικά τῶν σχέδια, ἐστέκετο κοντὰ τῶν, χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθοῦν, ἓνα παιδί καὶ ἤκουσε τὰ πάντα. Τὸ παιδί αὐτὸ ἦτο ἀνεπιφύκτου τοῦ Παύλου, υἱὸς τῆς ἀδελφῆς του. Ἔσπευσε λοιπὸν ἀμέσως καὶ ἐφανέρωσεν ὅλα εἰς τὸν θεῖον του. Ὁ Παῦλος ἔστειλεν αὐτοστιγμὴ τὸ παιδί εἰς τὸν χιλιάρχον. Ἐκεῖ δὲ αὐτὸ ἐπανελάβε λεπτομερῶς ὅσα ἤκουσεν.

Ὁ χιλιάρχος, διὰ νὰ προλάβῃ τὸ ἐγκλημα, ἐκάλεσε ἀμέσως δύο ἑκατοντάρχους. Τοὺς διέταξε νὰ ἐτοιμάσουν διακοσίους στρατιώτας, ἑβδομηντα ἱππεῖς, διακοσίους τοξότας καὶ ἀρκετὰ κτήνη. Τὴν ἐνάτην δὲ ἐσπερινὴν τοὺς διέταξε καὶ παρέλαβαν μυστικὰ τὸν Παῦλον. Τὸν ἔβαλαν ἐπάνω εἰς ἓνα ζῶον καὶ ὑπὸ τὴν ἀσφαλῆ αὐτὴν συνοδείαν τὸν παρέδωσαν εἰς Καισάρειαν πρὸς τὸν ἡγεμόνα Φήλικα. Μάλιστα δὲ ἔγραψε ὁ χιλιάρχος πρὸς τὸν Φήλικα καὶ ἐπιστολὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξέθετε τὰ κατὰ τὸν Παῦλον.

Τοῦ ἔγραψε δηλαδὴ, ὅτι τὸν Παῦλον, Ῥωμαῖον πολίτην, ἀδίκως, καθ' ὅσον αὐτὸς ἐξηκρίβωσεν, ἠθέλησαν νὰ τὸν δικάσουν καὶ νὰ τὸν φονεύσουν οἱ Ἰουδαῖοι. Χάριν δὲ ἀσφαλείας τὸν ἔστειλεν εἰς Καισάρειαν καὶ συγχρόνως—ἔγραφε—εἰδοποίησε καὶ τοὺς κατηγόρους νὰ παρουσιασθοῦν εἰς Καισάρειαν, διὰ νὰ γίνῃ ἐκεῖ νέα δίκη. Δικαστὴς ἔπρεπε νὰ εἶναι αὐτὸς ὁ Φήλιξ.

Ὅταν ὁ Φήλιξ ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν, εἶπε εἰς τὸν Παῦλον, ὅτι θὰ τὸν ἀκούσῃ ἀπολογούμενον, ἀμέσως μάλιστα ἔλθουν

ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ κατήγοροί του. Διέταξε δὲ τοὺς στρατιώτας νὰ τὸν φρουροῦν εἰς τὸ πραιτώριον.

Ὁ Φῆλιξ δὲν ἦτο εὐθύς καὶ ἀγαθὸς διοικητής. Ἀνῆκε κάποτε εἰς τὴν τάξιν τῶν δούλων. Ἀπὸλευθερώθη ὅμως καὶ κατάρθωσε νὰ γίνῃ ἑπαρχὸς τῆς Ἰουδαίας. Πρὸς τοὺς ἀνωτέρους ἦτο ταπεινὸς κόλασι πρὸς τοὺς κατωτέρους σκληρὸς. Κάθε παραχρῆν τοῦ λαοῦ κατέπνιγε εἰς τὸ αἷμα. Ἐδολοφόνησε μάλιστα καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἰωνάθαν, εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ὁποῖου ὤφειλε τὴν θέσιν του. Ἐξοῦσε βίον παράνομον καὶ ἄσωτον. Εἶχε δὲ ὡς σύζυγον τὴν κόρην τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα τοῦ Α', αὐτοῦ ποῦ εἶχε φυλακίσαι ἄλλοτε τὸν Γέτρον (κεφ. 17) Αὐτὸς λοιπὸν θὰ ἐγίνετο τώρα ὁ δικαστὴς τοῦ Παύλου.

Πέντε ἡμέρας ὕστερα ἦλθαν εἰς Καισάρειαν ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας, μερικοὶ πρεσβύτεροι καὶ ἓνας δικηγόρος ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ συνεδρίου. Ἐνώπιον τοῦ Φήλικος, παρόντος καὶ τοῦ Παύλου, ἤρχισεν ὁ δικηγόρος μὲ στόμφον τὸ κατηγορητήριον. Διὰ νὰ προσελκύσῃ δὲ τὴν εὖνοιαν τοῦ Φήλικος, τοῦ ἀπηύθυνε μερικὰς εὐτελεῖς κολακείας.

— Διὰ σοῦ, τοῦ εἶπεν, ἀπολαμβάνομεν μεγάλην εἰρήνην εἰς τὸ ἔθνος μας. Χάρις εἰς τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν πρόνοιάν σου μεγάλα ἔργα ἐγίναν εἰς τὴν χώραν μας. Πανταχοῦ δὲ καὶ πάντοτε σὺ εἶσαι ἡ ἐλπίς μας, κράτιστε Φῆλιξ.

Ἐπειτα κατηγορῆσε τὸν Παῦλον, ὅτι παρακινεῖ εἰς στάσιν τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι πρωτοστατεῖ εἰς τὴν διάδοσιν τῆς αἰρέσεως τῶν Ναζωραίων καὶ ὅτι ἠθέλησε νὰ βεβηλώσῃ τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος.

— Καὶ ἡμεῖς μὲν τὸν συνελάβαμεν καὶ θὰ τὸν ἐδικάζαμεν σύμφωνα μὲ τὸν νόμον, ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ χιλιάρχος μὲ πολλὴν βίαν τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰς χεῖρας μας.

Ὁ Ἀνανίας μὲ τοὺς ἄλλους ἀντιπροσώπους ἐπεβεβαίωσαν ἐντόνως τοὺς λόγους τοῦ δικηγόρου.

Ἀφοῦ ἐτελείωσαν, ἤρχισεν ὁ Παῦλος μὲ ἀξιοπρέπειαν καὶ ἡρεμίαν τὴν ἀπολογίαν του:

— Καὶ ἐγὼ χαίρω, διότι θὰ ἀπολογηθῶ σήμερα ἐνώπιόν σου, εἶπε πρὸς τὸν Φήλικα, ἐπειδὴ γνωρίζω, ὅτι ἀπὸ πολλὰ ἔτη εἶσαι διοικητὴς τοῦ ἔθνους τούτου καὶ συνεπῶς γνωρίζεις

πολύ καλὰ πρόσωπα καὶ πράγματα. Μὲ κατηγοροῦν, ὅτι ἐξε-
γείρω εἰς στάσιν τὸν λαὸν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἄλλ' ἐγώ, μόλις
πρὸ δώδεκα ἡμερῶν εὕρισκόμεν εἰς τὴν πόλιν καὶ οὔτε κὰν με-
εἶδον νὰ ἔρχωμαι εἰς ἐπαφὴν μετὰ τὸν λαόν, οὔτε εἰς τὴν συνα-
γωγὴν, οὔτε εἰς τὰς ὁδοὺς. Εἰς τὸν ναὸν εἰσῆλθον μόνον ἐγώ,
διότι εἶμαι γνήσιος Ἰουδαῖος· δὲν εἶμαι λοιπὸν ἱερόσυλος.
Ἔπειτα, διὰ τὰς δύο αὐτὰς κατηγορίας, ποὺ λέγουν, δὲν ἔχουν
νὰ παρουσιάσουν κανένα μάρτυρα. Ὁμολογῶ ὅμως, ὅτι εἶμαι
Χριστιανός. Ἄλλ' ὥς Χριστιανὸς λατρεύω τὸν Θεὸν τῶν πα-
τέρων μας. Πιστεύω εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν καὶ προ-
σπαθῶ νὰ ζῶ εὐσυνειδήτως ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

Ἀκούσας αὐτὰ ὁ Φῆλιξ ἐνόησεν, ὅτι ὁ Παῦλος εἶναι
ἀθῶος καὶ διὰ τοῦτο οἱ Ἰουδαῖοι τὸν κατηγοροῦν ἕνεκα μίσους, ἐπει-
δὴ εἶναι Χριστιανός. Ἀπέπεμψε τοὺς Ἰουδαίους καὶ εἶπεν, ὅτι
ὅταν ἔλθῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ ὁ χιλιάρχος, θὰ κάμῃ νέας
ἀνακρίσεις. Τὸν δὲ Παῦλον διέταξε νὰ τὸν φυλάττουν εἰς τὸ
ἀνάκτορον τοῦ Ἡρώδου καὶ νὰ τοῦ φέρωνται μετὰ εὐγένειαν.
Νὰ τὸν ἀφήνουν νὰ συναναστρέφεται ἐλευθέρως μετὰ τοὺς φί-
λους του, ποὺ εὕρισκοντο τότε εἰς Καισάρειαν, δηλαδὴ μετὰ τὸν
Λουκᾶν, τὸν Ἀρίσταρχον, τὸν διάκονον Φίλιππον καὶ τοὺς
ἄλλους Χριστιανούς.

39. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΝΕΙ ΔΥΟ ΕΤΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ

(Πράξ. κδ', 24 — κε', 6)

Ὁ Φῆλιξ φαίνεται, ὅτι ἐγνώριζε πολλὰ πράγματα περὶ
τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Εἶχε σύζυγον Ἰου-
δαίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπληροφορεῖτο περὶ τοῦ μωσαϊκοῦ νό-
μου καὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἐν γένει θρησκείας. Ἐξοῦσε ἔπειτα εἰς
τὴν Καισάρειαν, ὅπου ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κορνηλίου (κεφ. 16)
εἶχεν ἰδρυθῇ καὶ αὐξηθῇ ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία. Ἀπὸ τοῦς
πιστοῦς εἶχε ἀσφαλῶς πληροφορηθῇ περὶ τῆς νέας θρησκείας.

Ἀπὸ τὸν ἱερὸν Λουκᾶν βεβαιώνεται ὅτι ὁ Φῆλιξ ἐγνώριζε
ἀκριβέστερον τὰ περὶ τῆς νέας ὁδοῦ. Φαί-
νεται δέ, ὅτι παρὰ τὴν ἐγκληματικὴν του φύσιν εἶχε κάποιον
ἐνδιαφέρον διὰ τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα.

Διὰ τοῦτο ὀλίγας ἡμέρας ὕστερα ἀπὸ τὰ γεγονότα αὐτὰ ἐκάλεσε τὸν Παῦλον καὶ τοῦ ἐζήτησε νὰ ἀναπτύξῃ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ τῆς Δρουσίλλης τῆς συζύγου του τὰ τῆς νέας ὁδοῦ. Ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε τὸν χαρακτήρα καὶ τὴν ζωὴν τοῦ Φήλικος, ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ μελλούσης κρίσεως. Ἄλλοτε ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς ἤλεγξε τὸν Ἡρώδη. Τώρα ὁ Παῦλος ἤλεγξε τὸν Φήλικα μὲ τὴν ἀνάπτυξιν ποῦ ἔκαμε.

Περιέγραψε μὲ τὴν δύναμιν τὴν θείαν δικαιοσύνην καὶ τὴν κρίσιν, παρέστησε τόσον ζωηρὰ τὴν φοβερὰν εὐθύνην καὶ τιμωρίαν τῶν ἀμαρτωλῶν, ὥστε ὁ Φήλιξ κατελήφθη ἀπὸ φόβον μέγαν. Ἐμφοβος δὲ γενόμενος διέκοψε τὸν Παῦλον καὶ τοῦ εἶπε :

— Πήγαινε ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ θὰ σὲ καλέσω πάλιν, μολὶς μοῦ δοθῇ εὐκαιρία.

Εὐκαιρίαι ἐδόθησαν πολλαὶ καὶ ἐκάλεσε τὸν Παῦλον ὁ Φήλιξ, ὅχι ὅμως διὰ νὰ τὸν συμβουλευθῇ περὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἐπιτόλαιος καὶ ἀμαρτωλὸς καθὼς ἦτο, δὲν ἤμποροῦσε νὰ προσέξῃ περισσότερον καὶ βαθύτερον τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν.

Ὅταν ὕστερα ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας διελύθη ὁ φόβος του, ἐσκέφθη, ὅτι θὰ ἤμποροῦσε νὰ ἀφήσῃ τὸν Παῦλον ἐλεύθερον, ἐάν ἐλάμβανε ἀπὸ αὐτὸν κανένα σπουδαῖον δῶρον. Ἐγνώριζε ὅτι ὁ Παῦλος ἦτο Ῥωμαῖος ὑπήκοος, τὸν ἔβλεπε ἐνδεδυμένον ἀξιοπρεπῶς, ἐπληροφορεῖτο, ὅτι συνετηρεῖτο καλὰ εἰς τὴν φυλακὴν. Ὅλα αὐτὰ τὸν ἔκαμαν νὰ πιστεύσῃ ὅτι ὁ Παῦλος θὰ εἶχε πολλὰ χρήματα. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν εἶχε, θὰ τοῦ ἔδιδον οἱ Χριστιανοί, διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀλληλοβοήθειαν τῶν ὁποίων εἶχε μάθει πολλὰ ὁ Φήλιξ.

Ἵσως ὁ Παῦλος νὰ εἶχε πράγματι χρήματα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, εἴτε ἀπὸ εἰσφορὰς τῶν Χριστιανῶν, ἢ πιθανώτερον, ἀπὸ τὴν ἀτομικὴν του περιουσίαν. Ἀλλὰ δὲν κατεδέχθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν δωροδοκίαν. Ἄλλωστε ὁ Ῥωμαϊκὸς νόμος ἀπηγόρευε αὐστηρῶς αὐτήν. Παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ὅμως πολλοὶ Ῥωμαῖοι ὕπατοι ἐθησαύριζαν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἀπὸ τὰς δωροδοκίας.

Καὶ ὁ χαρακτήρ δὲ τοῦ Φήλικος ἦτο τέτοιος ὥστε νὰ μὴ δίδῃ καὶ τόσῃν σημασίαν εἰς τοὺς νόμους, προκειμένου αὐτὸς νὰ προσδεύῃ καὶ νὰ πλουτήσῃ. Ἐκαλοῦσε λοιπὸν συχνὰ τὸν Παῦλον καὶ συνωμιλοῦσε μὲ αὐτὸν ἐπ' ἄρκετόν. Μὲ τρόπον τοῦ ἔδιδε νὰ ἐννόησῃ ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσις του ἦτο ζήτημα χρημάτων. Ἀλλὰ ματαίως ἐπερίμενε. Ὁ Παῦλος δὲν τοῦ ἔδιδε τίποτε.

Δύο ὁλόκληρα χρόνια ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ 58 ἕως τὸ 60. Τότε παρέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς Ἰουδαίας ὁ διοικητὴς τῆς Συρίας, Πόρκιος Φῆστος. Ὁ δὲ Φῆλιξ ἐκλήθη εἰς τὴν Ρώμην νὰ ὁπολογηθῇ δι' ὠρισμένας καταγγελίας ἐκ μέρους τῶν Ἰουδαίων. Φεύγων δὲν ἀπελευθέρωσε τὸν Παῦλον. Τὸν ἐφυλάκισεν αὐστηρότερον, διὰ νὰ ἐξευμενίσῃ τοὺς Ἰουδαίους καὶ νὰ τοὺς πείσῃ νὰ μετριάσουν τὰς κατηγορίας των.

Ὁ Πόρκιος Φῆστος ἦτο ἄνθρωπος αὐστηρῶν ἀρχῶν καὶ δίκαιος. Εἶχεν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ καλὸν καὶ τὴν ἡσυχίαν τοῦ λαοῦ. Διὰ νὰ γνωρίσῃ δὲ τὸν λαὸν καλύτερον καὶ διὰ νὰ μάθῃ τὰς ἀνάγκας του, ἀμέσως μόλις ἦλθεν εἰς Καισάρειαν ἔκαμε περιοδείαν. Καὶ πρῶτον ἐπεσκέφθη μετὰ τρεῖς ἡμέρας τὴν Ἰερουσαλήμ, ὅπου καὶ ἔμεινε περισσότερον ἀπὸ δέκα ἡμέρας. Ἐκεῖ παρουσιάσθησαν ἐνώπιόν του ὁ ἀρχιερεὺς μὲ τοὺς ἐπισημοτέρους Ἰουδαίους καὶ ἤρχισαν νὰ κατηγοροῦν τὸν Παῦλον. Τὸν παρεκάλεσαν δὲ νὰ στείλῃ αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ, διὰ νὰ δικασθῇ σύμφωνα μὲ τὰ ἔθιμά των, ἀπὸ τὸ συνέδριον.

Ἐννοεῖται, ὅτι ἐὰν ὁ Παῦλος ἐστέλλετο, δὲν θὰ ἔφθανε ποτὲ εἰς Ἰερουσαλήμ. Αὐτοὶ εἶχον διοργανώσει μεγάλην συνωμοσίαν πονηρῶν ἀνθρώπων, νὰ τὸν θανατώσουν καθ' ὁδόν. Ὁ Φῆστος, εὐφυὲς καθὼς ἦτο, ὑπωπτεύθη φαίνεται τὴν συνωμοσίαν καὶ διέταξε νὰ κρατήσουν ἀσφαλῶς τὸν Παῦλον εἰς Καισάρειαν. Συνέστησε δὲ εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ στείλουν μίαν ἐπιτροπὴν ἐκ δυνάτων εἰς Καισάρειαν διὰ νὰ γίνῃ ἐκεῖ ἡ δίκη. Αὐτὸς ὁ ἴδιος θὰ ἀνελάμβανε νὰ δικάσῃ τὴν ὑπόθεσιν καὶ νὰ ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον.

40. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΠΙΚΑΛΕΙΤΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ

(Πράξ. κε', 7 - κς', 32)

Οἱ Ἰουδαῖοι ἤλπιζαν νὰ ἐπιτύχουν ἀπὸ τὸν Φῆστον ὅτι δὲν κατώρθωσαν μὲ τὸν Φήλικα. Δύο χρόνια δὲν ἐστάθησαν ἱκανὰ νὰ σβύσουν τὴν μανίαν των. Διὰ τοῦτο σχεδὸν συγχρόνως μὲ τὸν Φῆστον ἔφθασαν καὶ αὐτοὶ εἰς Καισάρειαν. Μὲ μεγαλυτέραν σφοδρότητα κατηγοροῦσαν τώρα πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιώματα φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου. Δὲν ἀπεδείκνυαν τίποτε ἀπὸ αὐτά, ποῦ ἔλεγαν. Ὁ Παῦλος μὲ πεποίθησιν εἰς τὴν ἀθωότητά του ἀπελογήθη καὶ ἀπέδειξε, ὅτι δὲν ἔπαισεν οὔτε ἀπέναντι τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου οὔτε ἀπέναντι τοῦ Ναοῦ οὔτε ἀπέναντι τοῦ Καίσαρος.

Ὁ Φῆστος εὐρέθη καὶ αὐτὸς εἰς ἀπορίαν. Δὲν ἐγνώριζε πῶς νὰ κανονίσῃ τὴν ὑπόθεσιν. Ἐπιθυμῶν νὰ φανῇ εὐχάριστος εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἠρώτησε τὸν Παῦλον, ἐὰν ἤθελε νὰ ἀνεβῇ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ νὰ δικασθῇ ἐν μέσῳ τῶν συμπατριωτῶν του. Ὁ Παῦλος εἶδε καὶ πάλιν τὸν κίνδυνον τῆς δολοφονίας του. Διὰ νὰ ἀσφαλίσῃ τὸν ἑαυτὸν του, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὰς ἀτελειώτους αὐτὰς δίκας, εἶπε:

— Θέλω νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν δικαστήριον τῆς Ρώμης. Σὺ, Φῆστε, γνωρίζεις πολὺ καλά, ὅτι δὲν ἔχω ἀδικήσῃ καθόλου τοὺς Ἰουδαίους. Ἐὰν ἔπραξα κάτι ἄξιον θανάτου ἢ καὶ ἂν ἀπλῶς ἠδίκησα τοὺς Ἰουδαίους, εἴμαι ἕτοιμος νὰ ὑποστῶ τὸν θάνατον. Ἐὰν ὁμως δὲν ἔπαισα εἰς τίποτε ἀπὸ ὅσα μὲ κατηγοροῦν, δὲν ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ μὲ χάρισῃ εἰς αὐτοὺς. Εἴμαι Ρωμαῖος πολίτης καὶ Κ α ῖ σ α ρ α ἐ π ῖ κ α λ ο ὦ μ α ῖ.

Οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ὁ Φῆστος ἔμειναν ἔκπληκτοι. Δὲν ἐφάνταζοντο ποτέ, ὅτι ὁ Παῦλος θὰ ἐπεκαλεῖτο τὸν Καίσαρα. Ἐγνώριζαν δὲ πολὺ καλά, ὅτι ἐὰν ἓνας Ρωμαῖος πολίτης, κατηγορούμενος δι' οἰασδήποτε ἀδικίας ἐκτὸς φόνου, πειρατείας καὶ ἀνταρσίας, ἐπεκαλεῖτο τὸν Καίσαρα, ἔπρεπε νὰ σταλῇ εἰς τὴν Ρώμην, διὰ νὰ δικασθῇ ἀπὸ τὸ ἀνώτατον δικαστήριον τοῦ αὐτοκράτορος.

Τότε ὁ Φῆστος ἐσκέφθη μαζὶ μὲ τὸ συμβούλιόν του καὶ

ἡρεύνησεν, ἂν ὁ Παῦλος ἦτο ἔνοχος εἰς βαρέα ἀδικήματα. Ἐπειδὴ δὲ ἐξηκρίβωσεν, ὅτι δὲν ἦτο ἔνοχος, ἐδέχθη τὴν προσφυγὴν καὶ εἶπε :

— Ἐφ' ὅσον ἐπικαλεῖσαι τὸν Καίσαρα, πρὸς τὸν Καίσαρα θὰ πορευθῇς.

Τοιουτοτρόπως ἐτέθη τέρμα εἰς τὰς κατηγορίας τῶν Ἰουδαίων καὶ τὰς ἀκάρπους δίκας τῶν Ρωμαίων δικαστῶν. Ἐπρεπε τώρα ὁ Φῆστος νὰ συγκεντρώσῃ ὅλας τὰς κατηγορίας καὶ τὰς μαρτυρίας, νὰ συντάξῃ καὶ ἰδικὴν του ἔκθεσιν καὶ νὰ στείλῃ αὐτὰ καὶ τὸν Παῦλον μαζί εἰς τὴν Ρώμην. Ἀλλ' εὐρέθη εἰς μεγάλην ἀπορίαν, διότι δὲν εἶχε τίποτε νὰ γράψῃ ἐναντίον τοῦ Παύλου.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ὁ Ἀγρίππας ὁ Β', δισέγγονος Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου, υἱὸς Ἀγρίππα τοῦ Α' καὶ βασιλεὺς τῆς Γαλιλαίας, ἦλθε μὲ τὴν ἀδελφὴν του Βερενίκην εἰς Καίσαρειαν διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Φῆστον. Ἐπειδὴ δὲ ἔμειναν ἀρκετὰς ἡμέρας, εὗρε εὐκαιρίαν ὁ Φῆστος καὶ τοὺς ὠμίλησε περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Παύλου. Ἀνέφερε ὅλον τὸ ἱστορικόν, καθὼς καὶ τὰς ἀστηρίκτους κατηγορίας τῶν Ἰουδαίων.

— Ὅπως ἀντελήφθην, εἶπε, πρόκειται μᾶλλον περὶ θρησκευτικῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ περὶ ἐνὸς ἀποθανόντος Ἰησοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Παῦλος λέγει, ὅτι ζῇ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος ἐπεκαλέσθη τὸν Καίσαρα, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀποστείλω αὐτὸν εἰς τὴν Ρώμην.

Ἡ περιέργεια τοῦ Ἀγρίππα ἐκεντήθη καὶ ἠθέλησε νὰ ἴδῃ καὶ ἀκούσῃ τὸν Παῦλον. Ὁ Φῆστος ὥρισε τὴν ἐπομένην ὥς ἡμέραν συναντήσεως. Μάλιστα δὲ πρὸς τιμὴν τοῦ βασιλέως ἐκάλεσε πολλοὺς προκρίτους Ἰουδαίους καὶ Ἐθνικοὺς, ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς καὶ ἄλλους ἐπισήμους, νὰ παρευρεθοῦν εἰς τὴν συνάντησιν.

Πράγματι τὴν ἐπομένην, ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, τῆς Βερενίκης καὶ ἄλλου ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου, ὠδηγήθη ὁ Παῦλος. Ὡμίλησε πρῶτον ὁ Φῆστος. Ὡμολόγησεν, ὅτι τίποτε ἄξιον θανάτου δὲν ἔπραξε ὁ Παῦλος καὶ ὅτι θὰ τὸν στείλῃ πρὸς τὸν σύτοκράτορα, χωρὶς καὶ νὰ γνωρίζῃ τί νὰ γράψῃ πρὸς αὐτόν, Παρεκάλεσε δὲ τὸν βασιλέα Ἀγρίππαν νὰ ἀκούσῃ τὸν ὑπόδι-

κον, μήπως καὶ εὗρη καμμίαν αἰτίαν κατ' αὐτοῦ, ἱκανὴν νὰ γραφῇ εἰς τὴν ἔκθεσιν. Ὁ Ἀγρίππας εἶπεν εἰς τὸν Παῦλον νὰ ἀπολογηθῇ.

Τότε ὁ Παῦλος ἔκαμε μίαν ὑπέροχον καὶ ἀριστοτεχτικὴν ἀπολογία. Διηγήθη τὴν προηγουμένην ζωὴν του καὶ τὴν θαυμασίαν ἐπιστροφήν του εἰς τὸν Χριστόν. Ἀνέφερε τὴν ἐντολήν, ποῦ τοῦ ἔδωσεν ὁ Θεός, νὰ κηρύξῃ τὴν νέαν θρησκείαν εἰς πάντα τὰ Ἔθνη. Ὁμίλησεν μὲ δύναμιν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὅλοι ἐκρέμοντο ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἀλλ' ὁ Φίλιππος, ὅταν ἤκουσε περὶ ἀναστάσεως, ἐφώναξε :

— Παραλογίζεσαι, Παῦλε. Τὰ πολλὰ γράμματα σοῦ ἐσύγχισαν τὸν νοῦν.

— Δὲν παραλογίζομαι, κράτιστε Φίλιππε, εἶπεν ὁ Παῦλος. Αὐτὰ τὰ ὅποια κηρύττω, εἶναι τὰ πάντα ἀληθινά. Τὰ προεῖπον ἄλλωστε καὶ οἱ προφῆται, ὅπως πολὺ καλὰ γνωρίζει καὶ ὁ βασιλεὺς.

Καὶ ὕστερα, στρεφόμενος πρὸς τὸν Ἀγρίππαν, εἶπε :

— Πιστεύεις, βασιλεῦ, εἰς τοὺς προφῆτας ; Ἐγὼ γνωρίζω, ὅτι πιστεύεις.

— Ὅλιγον ἀκόμη καὶ μὲ πείθεις νὰ γίνω Χριστιανὸς ἀπῆντησεν ὁ βασιλεὺς.

— Εὐχομαι εἰς τὸν Θεόν, εἶπεν ὁ Παῦλος, νὰ γίνετε καὶ ὅλιγον καὶ πολὺ καὶ σὺ καὶ ὅλοι, ὅσοι μὲ ἀκούετε σήμερα, ὅπως εἶμαι ἐγώ, χωρὶς βέβαια νὰ φέρετε τὰς ἀλύσεις αὐτάς.

Ἡ συνεδρίασις ἐλύθη καὶ ὁ Ἀγρίππας εἶπεν εἰς τὸν Φίλιππον, ὅτι οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἔπραξεν ὁ Παῦλος. Θὰ ἡμποροῦσε δὲ νὰ ἀπολυθῇ, ἐὰν δὲν ἐπεκαλεῖτο τὸν Καίσαρα.

41. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΜΗΝ

(Πράξ. κζ', 1 - 13)

Ὁ Παῦλος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κρατηθῇ περισσότερον εἰς τὰς φυλακάς τῆς Καισαρείας. Ἐπρεπε νὰ ἀποσταλῇ τὸ συντομώτερον εἰς τὴν Ρώμην. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τὰ ταξίδια, καὶ μάλιστα τὰ τόσον μακρυνά, δὲν ἦσαν εὐκόλα. Δὲν ὑπῆρχε

τακτική συγκοινωνία οὔτε καὶ εἰδικὰ ἐπιβατικά πλοῖα. Συνήθως τὰ πλοῖα ἦσαν φορτηγά. Ἐὰν δὲ τὸ φορτίον ἐπέτρεπε ἔπαιρναν καὶ ἐπιβάτας. Οὔτε πάλιν εἶχαν τὴν ἄνεσιν καὶ τὴν ταχύτητα τῶν σημερινῶν.

Τότε τὰ πλοῖα ἐκινούντο μὲ τὸν ἄνεμον. Εἶχον ἓνα ὕψηλό κατάρτι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκρέμετο ἓνα μεγάλο πανί, τὸ ἱστίον. Ἐνα δὲ ἄλλο μικρότερο πανί, ὁ ἀρτέμων, ὑψώνετο ἀπὸ τὸ μέρος τῆς πρῶρας. Διὰ τὴν κυβέρνησιν τῶν εἶχον δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τὴν πρύμνην δύο πηδάλια, τὰ ὁποῖα ὠμοῖαζον πρὸς μεγάλα κουπιά. Ὅταν ἡ πνοὴ τοῦ ἀνέμου καὶ ἡ ὁρμὴ τῶν κυμάτων ἦτο μεγάλη, ἐδένετο ὅλο τὸ κύτος τοῦ πλοίου μὲ ἰσχυροὺς ζωστήρας, διὰ νὰ μὴ θραυσθῇ. Τέτοιο ἀσφαλῶς ἦτο τὸ πλοῖον, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἐταξίδευε καὶ ὁ Παῦλος.

Καὶ ἰδοὺ, ὀλίγας ἡμέρας ὕστερα ἀπὸ τὴν λαμπρὰν ἀπολογία, ἓνα πλοῖον, τὸ ὁποῖον προήρχετο ἀπὸ τὸ Ἀδραμύτιον τῆς Μυσίας, ἦτο ἐτοιμον νὰ πλεύσῃ ἀπὸ τὴν Καισάρειαν πρὸς τὰ μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Εἰς αὐτὸ ὁ Φῆστος ἐπεβίβασε τὸν Παῦλον καὶ μερικοὺς ἄλλους φυλακισμένους. Τοὺς ἔθεσεν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἑκατοντάρχου Ἰουλίου, εἰς τὸν ὁποῖον παρέδωσε, διὰ τὴν φρούρησιν τῶν ὑποδίκων, καὶ μίαν σπεῖραν πραιτωριανῶν στρατιωτῶν. Ἐπεβιβάσθη δὲ ὁ Παῦλος συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς βοηθοὺς του, τὸν εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν καὶ τὸν Μακεδόνα Ἀρίσταρχον. Ἐὰν οἱ ἄνεμοι ἦσαν εὐνοϊκοί, εἰς διάστημα ὀλίγων ἑβδομάδων θὰ ἔφθαναν εἰς Ῥώμην. Ἀλλὰ συνήντησαν τόσας δυσκολίας, ὥστε ἑτερμάτισαν τὸ ταξιδιὸν τῶν μετὰ πάροδον πολλῶν μηνῶν.

Τώρα μὲ εὐνοϊκὸν ἄνεμον ἀπέπλευσαν ἀπὸ τὴν Καισάρειαν καὶ τὴν ἐπομένην ἔφθασαν εἰς Σιδῶνα. Ἐκεῖ ὑπῆρχεν ἀξιόλογος χριστιανικὴ κοινότης, μὲ τὴν ὁποίαν εἶχε γνωρισθῇ πρὸ ἐτῶν ὁ Παῦλος. Ἡθέλησε λοιπὸν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ νὰ ἴδῃ τοὺς ἀδελφούς. Ὁ ἑκατόνταρχος, ἄνθρωπος ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, τοῦ ἐπέτρεψε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, διὰ νὰ εὕρῃ περίθαλψιν καὶ χαρὰν ἐκ μέρους τῶν Χριστιανῶν.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἔπειτα ἔπλευσαν μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὰ Μύρα τῆς Λυκίας. Ἀλλ' ἐπειδὴ συνήντησαν ἀντιθέτους ἀνέμους, ἐλοξοδρόμησαν καὶ ἀντὶ νὰ περάσουν νοτίως τῆς Κύπρου, διήλθον

βορείως καὶ παρέπλευσαν τὰ παράλια τῆς Κιλικίας καὶ Παμφυλίας μέχρι Μύρων. Ἐκεῖ ἀπεβιβάσθησαν ὅλοι. Φαίνεται, ὅτι αὕτῃ ἡ πόλις ἦτο τὸ τέρμα τοῦ ταξιδίου διὰ τὸ Ἀδραμυττινὸν ἐκεῖνο πλοῖον. Εὐτυχῶς, ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας ἕνα ἀλεξανδρινὸν ἀρκετὰ μεγάλο πλοῖον μὲ φορτίον σίτου ἔφευγε διὰ τὴν Ἰταλίαν. Εἰς αὐτὸ ἐπεβιβάσθησαν ὅλοι.

Ἔπρεπε τώρα νὰ κατευθυνθοῦν πρὸς τὸν Μαλέαν, νὰ περάσουν τὸ Ἰόνιον καὶ νὰ στραφοῦν πρὸς τοὺς δυτικούς λιμένας τῆς Ἰταλίας. Ἀλλὰ τὸ ταξίδιον ὑπῆρξε πολὺ περιπετειώδες. Ἐπειδὴ οἱ ἄνεμοι ἦσαν ἀντίθετοι, μὲ δυσκολίαν καὶ βραδύτητα πολλὴν ἔφθασαν εἰς τὴν Κνίδον, δυτικῶς τῆς Καρίας. Ἀπὸ ἐκεῖ ἠνοίχθησαν πρὸς τὴν Μεσόγειον, ὅπου καὶ ἐταλαιπωρήθησαν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀπὸ τοὺς ἀνέμους. Διὰ νὰ προφυλαχθοῦν κάπως ἀπὸ τὴν βιαιότητα τῶν ἀνέμων καὶ ἀναπαυθοῦν ὀλίγον, ἔπλευσαν νοτίως τῆς Κρήτης. Προσωρμίσθησαν εἰς ἕνα ἀφιλόξενον λιμένα, παρὰ τὴν πόλιν Λασαίαν, ὀνομαζόμενον Κ α λ ο ὺ ς λ ι μ ῑ ν α ς. Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε σχεδὸν παρέλθει ὁ Ὀκτώβριος. Εἰσῆλθον εἰς ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἤρχιζαν συνήθως αἱ μεγάλαι τρικυμῖαι καὶ τὰ πλοῖα ἠναγκάζοντο νὰ διακόψουν διὰ τὴν ἄνοιξιν τὰ ταξιδιά των.

Ὁ Παῦλος, ἐπειδὴ προέβλεπε ταλαιπωρίας μεγάλας καὶ κινδύνους, ὑπέδειξε εἰς τὸν ἐκατόνταρχον, νὰ παραχειμάσουν εἰς τὸν ὄρμον ἐκεῖνον, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἦτο καὶ τόσον ἀσφαλής. Ἀλλὰ ὁ ἐκατόνταρχος ἐπέισθη μᾶλλον εἰς τὴν ἀντίθετον γνώμην τοῦ πλοιάρχου καὶ τοῦ ναυκλήρου καὶ διέταξε νὰ ἀναχωρήσουν. Οἱ περισσότεροι ἔλεγαν νὰ μὴ συνεχίσουν τὸ ταξίδι διὰ τὴν Ἰταλίαν, ἀλλὰ νὰ πλεύσουν πρὸς τὸν Φοίνικα, ἕνα καλὸν λιμένα εἰς τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Κρήτης, πλησίον τῶν σημερινῶν Σφακιῶν. Ἀμέσως μόλις ἐκόπασαν οἱ βορειοδυτικοὶ ἄνεμοι καὶ ἐφύσηξε νότος, ἐνόμισαν, ὅτι ἐβελτιώθη ὁ καιρός. Ἐσήκωσαν τὴν ἄγκυραν καὶ παρέπλεον πρὸς τὰ δυτικὰ μέρη τῆς νήσου. Εἶχαν δὲ σκοπὸν νὰ προσορμισθοῦν εἰς Φοίνικα καὶ νὰ παραχειμάσουν ἐκεῖ.

42. ΜΕΓΑΛΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙΟΝ

(Πράξ. κζ', 14 - 44)

Μέχρις ενός σημείου τὸ πλοῖον ἐπροχωροῦσε κανονικά. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ βελτίωσις τοῦ καιροῦ ἦτο προσωρινή. Μετ' ὀλίγον ἐξέσπασεν ἰσχυρότατος ἄνεμος, ὁ Εὐροκλύδων, ὀνομαστός διὰ τοὺς τυφῶνας, τὰς φοβερὰς δηλαδὴ θυέλλας καὶ τρικυμίας, ποῦ ἐξήγειρε. Ματαίως οἱ ναῦται προσπαθοῦσαν νὰ στρέψουν τὸ πλοῖον ἀντίθετα πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου. Ὁ Εὐροκλύδων, καθὼς κατέβαινε ὀρμητικὸς ἀπὸ τὰ Κρητικὰ ὄρη, παρέσυρε ἀκυβέρνητον τὸ πλοῖον. Μόλις δὲ παρὰ τὴν νῆσον Κλαύδην, τὴν ὀνομαζομένην σήμερα Γαῦδον, νοτιοδυτικῶς τῆς Κρήτης, κατάρθωσαν νὰ ἐλαττώσουν τὴν ταχύτητα καὶ νὰ ἀνασύρουν ἐπάνω εἰς τὸ κατὰστρωμα τὴν λέμβον, τὴν ὁποίαν μέχρι τῆς σπιγμῆς ἐκείνης ἐρρυμουλκοῦσαν. Ἐκεῖ δὲ κατόπιν μεγάλων προσπαθειῶν ἔδεσαν τὸ κύτος τοῦ πλοίου μὲ ἰσχυράς ζώνας, διὰ νὰ μὴ διαρραγῇ ἀπὸ τὰ κτυπήματα τῶν κυμάτων καὶ ἀποσπασθοῦν αἱ σανίδες.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ ἄνεμος ἐγένετο ὀλονὲν ἰσχυρότερος. Διὰ νὰ μὴ παρασυρθοῦν πρὸς τὰ ἀμώδη μέρη τῆς Ἀφρικῆς, ἐκὰ τέβασαν τὸ μεγάλο ἱστίον. Ἄφησαν μόνον τὸν ἀρτέμονα, ὥστε νὰ κινῆται τὸ πλοῖον μὲ τὴν μικροτέραν δυνατὴν ταχύτητα. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ὁ κίνδυνος δὲν ἐμετριάσθη. Τὸ πλοῖον, φορτωμένον καθὼς ἦτο, ἐκαλύπτετο ἀπὸ τὰ κύματα καὶ ἔτριζεν ἀπειλητικά. Διὰ νὰ τὸ ἐλαφρώσουν, ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν ἀρκετὸν φορτίον. Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἔρριψαν καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ σκεύη τοῦ πλοίου.

Ἐν τούτοις ὁ κίνδυνος ἐγένετο μεγαλύτερος, διότι ὁ ἄνεμος εἶχε μεταβληθῇ εἰς ὀρμητικωτάτην θυέλλαν. Ὁ οὐρανὸς εἶχε σκεπασθῇ ἀπὸ βαρύτατα νέφη. Καὶ καθὼς παραστατικώτατα περιγράφεται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ, «μήτε ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπιφαίνόντων ἐπὶ πλειόνας ἡμέρας, χειμῶνος τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου λοιπὸν περιηρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς τοῦ σῶζεσθαι ἡμᾶς». Ὅλοι εἶχον ἀπελπισθῇ καὶ

ἐπερίμεναν ἀπὸ στιγμὴν εἰς στιγμὴν τὸ ναυάγιον. Λυπημένοι καὶ ἄθυμοι, ἔμεναν νηστικοὶ τελείως.

Μεταξὺ ὧλων ὁ Παῦλος μόνον, χάρις εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν, διατηροῦσε τὴν ψυχραίμιαν του. Εἶχε πάντοτε ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ, ὅτι θὰ μετέβαινε εἰς τὴν Ρώμην. Δὲν ἦτο δυνατὸν λοιπὸν νὰ πνιγῇ εἰς τὴν θάλασσαν, ὅσον θυελλώδης καὶ ἂν ἦ ὁ καιρός. Ἐπειτα, εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα παρακαλοῦσε θερμῶς τὸν Θεὸν νὰ σώσῃ καὶ τοὺς ἄλλους ἐπιβάτας. Καὶ ὁ Θεὸς ἤκουσε τὴν προσευχὴν του.

Τὴν νύκτα ἔστειλεν ἄγγελον καὶ τὸν ἐβεβαίωσε, ὅτι αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ ἐπιβάται θὰ σωθοῦν χάρις εἰς τὰς προσευχὰς του. Ἀμέσως τὴν πρωΐαν ὁ Παῦλος συνεκέντρωσε ὅλους καὶ ἐνῶ ὁ ἄνεμος ἐσύριζε καὶ τὰ κύματα ἐθραύοντο μὲ κρότον, ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε.

— Ἐπρεπεν, ὦ ἄνδρες, νὰ μὲ εἶχατε ἀκούσει καὶ νὰ μὴ ἐγκαταλείψετε τὴν Κρήτην. Διότι ἔτσι θὰ ἀπεφεύγαμεν αὐτὴν τὴν τολαιωρίαν. Ἀλλὰ καὶ τώρα ὁ Θεὸς μὲ ἐβεβαίωσε, ὅτι κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς δεν θὰ χαθῇ. Κάπου εἰς κάποιαν νῆσον θὰ προσαραξωμεν. Λοιπὸν σὰς παρακαλῶ νὰ ἀναλάβετε θάρρος καὶ εὐθυμίαν.

Ὅταν ἐπέρασαν ἀκόμη δέκα τέσσαρα ἡμερονύκτια, οἱ ναῦται ἡσθάνθησαν μίαν νύκτα, ὅτι ἔπλεον εἰς ὀβαθὴ μέρη. Ἐρριψαν βολίδα καὶ εὗρον βάθος εἴκοσιν ὀργυιῶν. Ἐρριψαν πάλιν τὴν βολίδα καὶ εὗρον βάθος δέκα πέντε ὀργυιῶν. Ἐνόησαν τότε διὲν ἐπροχωροῦσαν πρὸς παρολίαν. Ἐπειδὴ ἦτο σκοτάδι καὶ δὲν ἔβλεπαν καθόλου, ἐφοβήθησαν μήπως πέσουν εἰς καμμίαν βραχῶδη ἀκτὴν. Διὰ τοῦτο ἔρριψαν τέσσαρας ἀγκύρας ἀπὸ τὴν πρῶμην καὶ ἐκράτησαν ἀκίνητο τὸ πλοῖον.

Ὅλοι ἄυπνοι ἐπερίμεναν μὲ ἀγωνίαν νὰ ἐξημερώσῃ. Οἱ ναῦται ὅμως ἐσκέφθησαν νὰ φύγουν κρυφίως ἐνωρίτερα. Ἐκατέβασαν λοιπὸν τὴν λέμβον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἠθέλησαν νὰ ἐσέλθουν εἰς αὐτήν, διὰ νὰ ρίψουν τάχα ἀγκύρας ἀπὸ τὴν πρῶραν. Ὁ Παῦλος ἀντελήφθη τὰ σχέδιά των καὶ τὰ ἀπεκάλυψε. Οἱ δὲ σ' ῥατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία καὶ ἄφησαν τὴν λέμβον νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὰ κύματα. Κατὰ σύστασιν δὲ τοῦ Παύλου ἔφαγαν ὅλοι καὶ ἐχάρησαν διὰ τὴν σωτηρίαν.

Μετά τὸ φαγητὸν καὶ ἐνῶ ἀκόμη ἦτο νύξ, ἔρριψαν τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ ἐλαφρώσουν περισσότερον τὸ πλοῖον. Ὅταν ἐξημέρωσε, εἶδαν πράγματι ἐνώπιόν των ξηράν. Ἐκεῖ ὅμως δὲν ὑπῆρχε λιμὴν. Ἐκοψαν λοιπὸν τοὺς ἀγκύρας, ἀνέσυραν τὰ πηδάλια καὶ ὠθούμενοι ἀπὸ τὸν πνέοντα ἄνεμον διηύθυναν τὸ πλοῖον πρὸς μίαν λωρίδα γῆς, ἣ ὁποῖα εἰσχωροῦσε μέσα εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐκεῖ ἡ μὲν πρῶρα ἐσφηνώθη εἰς τὸν πυθμένα καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος, ἡ δὲ πρύμνη διελύετο ἀπὸ τὰ ἰσχυρὰ κύματα.

Ἐπρεπε τώρα νὰ ἐξέλθουν εἰς τὴν ξηράν, ὅπως ὁ καθένας ἠμποροῦσε. Οἱ στρατιῶται, ἐπειδὴ ἐφοβήθησαν μήπως διαφύγουν οἱ κατάδικοι, ἐσκέφθησαν νὰ τοὺς φονεύσουν. Τοὺς ἠπόδισεν ὅμως ὁ ἐκατόνταρχος, ὁ ὁποῖος κυρίως ἐνδιεφέρετο διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Παύλου. Μετ' ὀλίγον ναῦται, στρατιῶται καὶ κατάδικοι, τρέμοντες ἀπὸ τὸ ψῆχος καὶ βρεχόμενοι ἀπὸ ραγδαίαν βροχήν, ἄλλοι κολυμβῶντες καὶ ἄλλοι ἐπάνω εἰς σανίδας, ἀπεβίβασθησαν εἰς τὴν ἄγνωστον ξηράν. Ἐμετρήθησαν καὶ εὗρεθησαν διακόσιοι ἐβδομήκοντα ἔξ. Δὲν ἐχάθη κανένας. Ὁ λόγος τοῦ Παύλου ἀπεδείχθη ἀληθινός.

43. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΛΙΤΗΝ

(Πράξ. κη', 1 - 16)

Ἡ γῆ, εἰς τὴν ὁποίαν προσήραξαν, ἦτο ἡ νῆσος Μελίτη, ἡ γνωστὴ σήμερον μετὰ τὸ ὄνομα Μάλτα. Ἐνας κόλπος τῆς ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ μέχρι σήμερα ὀνομάζεται κόλπος τοῦ Ἁγίου Παύλου. Ἡ νῆσος κατοικεῖτο ἀπὸ ἀρκετοὺς κατοίκους. Αὐτοὶ μολοντί «βάρβαροι» ἐπεριποιήθησαν μετὰ προθυμίαν τοὺς ναυαγούς. Διὰ νὰ τοὺς προφυλάξουν ἀπὸ τὸ ψῆχος καὶ τὴν βροχήν, τοὺς παρέλαβαν εἰς ἓνα μεγάλο ὑπόστεγον καὶ ἦναψαν μεγάλην πυράν. Ἀλλὰ τότε συνέβη καὶ ἓνα ἐπεισόδιον, τὸ ὁποῖον ἐπροκάλεσε μεγάλην ἔκπληξιν εἰς αὐτούς.

Ὁ Παῦλος, συνηθισμένος πάντοτε νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ ὑπηρετῇ τοὺς ἄλλους, ἔπαιρνε φρύγανα πολλὰ καὶ ξύλα καὶ τὰ ἔρριπτε εἰς τὸ πῦρ. Αἴφνης ἀπὸ ἓνα δεμάτι φρύγανα ἐπήδησε μία ἔχιδνα, ἡ ὁποία συνῆλθε ἀπὸ τὴν χειμερινὴν νάρκη.

της ἕνεκα τῆς θερμότητος. Ἐδάγκασεν ἀμέσως τὸ χέρι τοῦ Πύλου καὶ ἔκρεμάσθη ἀπὸ αὐτό. Ἐπειδὴ δὲ τὸ δῆγμα τοῦ εἶδους αὐτοῦ τῆς ἐχίδνης ἦτο πάντοτε θανατηφόρον, διὰ τοῦτο καὶ οἱ κάτοικοι ἐπίστευσαν, ὅτι ὁ Παῦλος θα ἐπέθαινε. Μάλιστα ἔλεγαν μετὰ τῶν, ὅτι αὐτὸς ἦτο ἀσφαλῶς φονεὺς καὶ ἐνῶ ἐσώθηκε ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὸν ἐτιμωροῦσε τώρα ἡ Θεία Δίκη.

Ἀλλὰ ὁ Παῦλος ἤρεμος ἀπέσπασε τὴν ἐχιδναν ἀπὸ τὰ χεῖρα του καὶ τὴν ἔροιψε εἰς τὴν φωτιά. Δὲν ἐφοβήθη τὸ δηλητήριον, διότι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς εἶχεν εἶπει περὶ τῶν ἀποστόλων, ὅτι «ὁ φ ε ι ς ἄ ρ ο υ σ ι κ ἄ ν θ α ν ἄ σ ι μ ὸ ν τ ι π ί ω σ ι ν, ὃ ὁ μ ῆ β λ ᾶ ψ η α ὐ τ ο ὺ ς» (Μάρκ. ιχ', 18). Ὅταν οἱ κάτοικοι τὸν εἶδον νὰ μένη σῶος καὶ ἀβλαβής, ἐθαύμασαν τὴν μυστηριώδη ἀντοχήν του. Τὸν ἐθεώρησαν ὑπεράνθρωπον· τὸν ἐπίστευσαν θεόν. Ἡ ὑτόληψις του ἐθεμελιώθη τοιοῦτοτρόπως μετὰ τῶν ἀφελῶν ἐκείνων ἀνθρώπων.

Ὁ πλούσιος κυβερνήτης τῆς νήσου, ὁ Ποπλιος, ἐζήτησε καὶ ἐφιλοξένησε τὸν Παῦλον μὲ τοὺς συνοδοὺς του τρεῖς ἡμέρας. Ἀνταποδίδων ὁ Παῦλος τὴν εὐεργεσίαν, ἐθεράπευσε θαυματουργικῶς τὸν πιάτέρα τοῦ Ποπλίου, ὁ ὁποῖος ἔπασχεν ἀπὸ δυσεντερίαν καὶ πυρετούς. Τὸ νέον θαῦμα ἔγινε πάλιν γνωστὸν εἰς ὅλην τὴν νήσον. Ὅσοι εἶχον ἀσθενεῖς, τοὺς ἔφεραν εἰς τὸν Παῦλον καὶ τοὺς ἐθεράπευεν. Εὗρε δὲ ἀσφαλῶς ὁ ἀπόστολος τότε τὴν εὐκαιρίαν νὰ διδάξῃ τὴν νέαν θρησκείαν καὶ νὰ ἰδρῦσῃ εἰς τὴν νήσον χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν. Τὸ ναυάγιον τοῦ πλοίου ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ σωθοῦν οἱ ἀγαθοὶ ἐκεῖνοι νησιῶται. Καὶ αὐτοί, διὰ νὰ δείξουν τὴν εὐγνωμοσύνην των, καθὼς διηγεῖται ὁ ἱερός ἱστορικός, μὲ πολλὰς τιμὰς ἐτίμησαν αὐτοὺς.

Ἐπὶ τέλους οἱ μῆνες τοῦ χειμῶνος καὶ τῶν τρικυμιῶν ἐπέρασαν. Ἦλθε καιρὸς νὰ ἀποπλεύσουν διὰ τὴν Ἰταλίαν. Εὐτυχῶς, ὅτι παρεχέμαζεν εἰς τὴν Μελίτην ἓνα ἄλλο ἀλεξανδρινὸν πλοῖον. Εἰς αὐτὸ τρεῖς μῆνας μετὰ τὸ ναυάγιον ἐπεβίβάσθησαν ὁ ἐκατόνταρχος καὶ οἱ ὑπ' αὐτόν. Ἀπεχαιρέτησε ὁ Παῦλος τοὺς κατοίκους τῆς Μελίτης, ἐδέχθη ἀπὸ αὐτοὺς ὡς δῶρα μερικὰ ἐφόδια χρῆσιμα διὰ τὸ ταξίδι καὶ ἀπέπλευσαν. Ἐφθασαν εἰς Συρακούσας, ὅπου καὶ ἔμειναν τρεῖς ἡμέρας. Ἀπὸ

ἐκεῖ ἔπλευσαν πρὸς τὸ Ρήγιον τῆς Ἰταλίας καὶ μετὰ δύο ἡμέρας κατέληξαν εἰς τοὺς Ποτιόλους, πόλιν ἐμπορικωτάτην εἰς τὸν κόλπον τῆς σημερινῆς Νεαπόλεως.

Διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν του ἐπάτησεν ὁ Παῦλος τὸ ἔδαφος τῆς Ἰταλίας. Ἐθαύμασε τὸν ὥραϊον αὐτῆς οὐρανὸν καὶ τὴν γαλανὴν τῆς θάλασσαν. Εἶδε τὴν ὥραιαν Πομπηϊαν, Ἐθαύμασεν τὸν καπνίζοντα Βεζούβιον, ὁ ὁποῖος ὕστερα ἀπὸ ὀλίγα ἔτη ἔμελλε νὰ θάψῃ κάτω ἀπὸ τὴν τέφραν του τὴν Πομπηϊαν καὶ ἄλλας δύο ἀκόμη πόλεις. Περισσότερον ὅμως ἀπὸ τὴν ὥραιότητά τῆς φύσεως καὶ τῶν πόλεων ἀπασχολοῦσε τὸν Παῦλον ἡ ὥραιότης τῆς νέας θρησκείας, τὴν ὁποίαν ἤλθε νὰ διαδώσῃ εἰς Ρώμην. Ἡ Ρώμη ἀπείχε πολὺ ἀκόμη ἀπὸ τοὺς Ποτιόλους. Ἀφοῦ ἐπτά ἡμέρας ἀνεπαύθη ὁ Παῦλος καὶ ἔλαβε θερμὰς περιποιήσεις ἐκ μέρους τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν, ἐξεκίνησε πεζοπορῶν διὰ τὴν Ρώμην.

Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ρώμης ἐπληροφορήθησαν, ὅτι ὁ μέγας ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν ὁ φημισμένος Παῦλος, ἔρχεται. Ἐξηλήθαν λοιπὸν κοθ' ὁμάδας καὶ προαπάντησαν αὐτόν, ἄλλοι μὲν εἰς τὸν Ἀππιον Φορον καὶ ἄλλοι εἰς τὰς Τρεῖς Ταβέρνας, ἐξήντα περίπου χιλιόμετρα νοτιώτερα ἀπὸ τὴν Ρώμην. Χαίρων διὰ τὴν συνάντησιν αὐτὴν ὁ Παῦλος καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεὸν ἐπορεύετο μοζι μὲ τοὺς ἀδελφούς. Μετ' ὀλίγον ἀντίκρουσε τὴν πόλιν. Εἶδε τὰ ὕψηλά τείχη τῆς μὲ τὰς ἰσχυρὰς πύλας καὶ τοὺς πολεμικοὺς τῶν πύργους. Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς αὐτήν, παρεδόθη ἀπὸ τὸν ἐκατόνταρχον μαζί μὲ τοὺς ἄλλους δεσμώτας εἰς τὸν στρατοπεδάρχην τῆς Ρώμης. Τὸ ταξίδιον του, μακρὸν καὶ κοπιαστικόν, ἔλαβε ἰέλως κατόπιν τόσων περιπετειῶν.

44. Ο ΠΑΥΛΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΜΗΝ

(Πράξ. κη', 16 - 31)

Ὁ Παῦλος ἔφθασεν εἰς τὴν Ρώμην κατὰ τὸ 60 ἢ 61. Ἡ ἐμφάνισίς του εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν δικαστήριον ἐβράδυνε πολὺ νὰ πραγματοποιηθῇ. Ἐμείνε δύο ἔτη εἰς τὴν φυλακὴν. Εὐτυχῶς ὅμως, ὅτι δὲν ἐρρίφθη εἰς τὰς κοινὰς εἰρκτάς, ἀλλ' ἐφυλακίσθη εἰς ἓνα ἰδιωτικὸν δωμάτιον, φρουρούμενος ἀπὸ στρατιώτην.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τρεῖς ἦσαν οἱ συνήθεις τρόποι φυλακίσεως εἰς τὴν ρωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν. Κατὰ τὸν πρῶτον ὁ κατὰδικος ἐρρίπτετο εἰς ἀνηλίους εἰρκτάς καὶ ἐδένετο μὲ ἀλύσεις, ὥστε νὰ μὴ ἡμπορῇ νὰ κινηθῇ. Συνήθως ἐδένετο εἰς βασανιστικὰς στάσεις, ὅπως εἶχε δεθῇ ὁ Παῦλος μὲ τὸν Σίλαν εἰς Φιλίππους (κεφ. 25). Αὐτὸς ἦτο ὁ χειρότερος τρόπος φυλακίσεως. Κατὰ τὸν δεῦτερον τρόπον ἐτίθετο ἀπλῶς ὁ φυλακισμένος ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψιν συγκλητικοῦ τινος ἢ δικασιοῦ, ὁ ὁποῖος ἔδινε ἐγγύησιν δι' αὐτόν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον περιωρίζοντο κυρίως ἐκεῖνοι, ποὺ ἀνήκον εἰς τὴν ἀνωτέραν τάξιν. Κατὰ τὸν τρίτον τρόπον τῆς φυλακίσεως ἐπετρέπετο εἰς τὸν κατηγορούμενον νὰ μένῃ εἰς ἰδικόν του δωμάτιον εἰς τὴν πόλιν ὑπὸ τὴν φρούρησιν στρατιώτου. Ἐξηριᾶτο δὲ ἀπο τὸν στρατιώτην καὶ τὰς διαταγὰς ποὺ ἐδίδοντο ἢ αὐστηρὰ ἢ ἡ χαλαρὰ φρούρησις. Συνήθως, ἐπειδὴ ὁ στρατιώτης ἦτο ὑπεύθυνος με τὴν ζωὴν του διὰ τὴν ἀσφαλῆ φρούρησιν τοῦ φυλακισμένου, ἐφρουροῦσε αὐτὸν αὐστηρὰ. Κατὰ τὴν νύκτα ἐκοιμᾶτο εἰς τὸ ἴδιο δωμάτιο κοί ἔδενε τὴν ἀριστεράν του χεῖρα μὲ τὴν δεξιάν τοῦ κατὰδίκου, διὰ νὰ ἀντιληφθῇ καὶ προλαβῇ καθε ἀπόπειραν δραπετεύσεως. Ἐπειδὴ δὲ οἱ στρατιῶται ἦσαν μᾶλλον τραχεῖς καὶ ἀγροῖκοι, ἐφέροντο σχεδὸν πάντοτε μὲ πολλὴν τραχύτητα πρὸς τὸν δεσμώτην.

Κατὰ τὸν τελευταῖον αὐτὸν τρόπον ἐφυλακίσθη ὁ μέγας ἀπόστολος εἰς τὴν Ρώμην. Πιθανὸν νὰ ἔδεθῃ μὲ ἀλύσεις, ἂν ὄχι εἰς ὅλον τὸν χρόνον τῆς φυλακίσεώς του, πάντως ὅμως κατὰ διαστήματα. Ἄλλωστε πολλάκις εἰς διαφόρους ἐπιστολάς του γράφει διὰ τὰς ἀλύσεις καὶ τὰ δεσμά τῆς Ρώμης. Φαίνεται ὅμως, ὅτι γενικῶς ἡ φυλάκισις του ἦτο μᾶλλον χαλαρά. Ὁ ἐκατόνταρχος ἀσφαλῶς θὰ εἶχε δώσει εἰς τὸν στρατοπεδάρχην ἀρίστας πληρωφορίας διὰ τὸν Παῦλον. Αὐταὶ συνέπιπταν καὶ μὲ τὴν ἑκθεσιν τοῦ Φήστου. Ὁ δὲ στρατοπεδάρχης διέταξε νὰ φρουροῦν αὐτὸν ἐπιεικῶς.

Ἐπειτα ἡ εὐγένεια καὶ ἡ ἀρετὴ τοῦ Παύλου καὶ ἡ μεγάλη του μόρφωσις ἐπέδρασαν ὁσφαλῶς πολὺ εἰς τοὺς φρουροὺς στρατιώτας. Δὲν εἶναι καθόλου ἀπίθανον νὰ ἔκαμε πολλοὺς ἀπὸ αὐτοὺς Χριστιανούς. Ἐπομένως θὰ ἐφρουρεῖτο ὄχι ἀπὸ

ἀγρίους πραιτωριανούς, ἀλλ' ἀπὸ ἀγαπητοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς. Ὅπως δὴ τότε ἔμενε εἰς τὴν οἰκίαν ἀνενόχλητος, ἐδέχετο κάθε ἐπισκέπτῃν, ὡμιλοῦσε ἐλεύθερα πρὸς ὅλους καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστόν. Ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι περισσότερον βέβαια ἀπὸ κάθε ἄλλον ἐπεσκέττοντο τὸν σεβάσμιον ἀπόστολον καὶ ἐλάβαναν παρηγορίαν καὶ συμβουλὰς, ἦσαν οἱ Χριστιανοί. Πολλάκις δὲ θὰ ἀντηχοῦσεν ἡ οἰκία ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς ὕμνους τῶν πιστῶν.

Ἡ φυλάκισις λοιπὸν αὐτῇ δὲν τοῦ ἐδυσκόλευσε τὸ ἀποστολικόν του ἔργον. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς καὶ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον χρόνον ἔγραφε πρὸς τοὺς Χριστιανούς τῶν Φιλίππων:

«Θέλω, ἀδελφοί μου, νὰ μάθετε, ὅτι αἱ δυσμενεῖς περιστάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας εὐρίσκομαι, συνετέλεσαν μᾶλλον εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ δέσμευσις μου διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἔγινε γνωστὴ μεταξὺ ὅλης τῆς φρουρᾶς τῶν πραιτωριανῶν καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους κύκλους τῶν κατοίκων τῆς Ρώμης. Οἱ πλεῖστοι δὲ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς, ἐνισχυθέντες ἐκ τῶν δεσμῶν μου εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Κύριον, κηρύττουν μὲ θάρρος τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου» (Φιλιπ. α', 12-14).

Ἐνα ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔργα, ποὺ ἔκαμε ὁ Παῦλος, ὅταν ἔφθασε εἰς τὴν Ρώμην, ἦτο νὰ ἐπικοινωνήσῃ πρὸς τοὺς ἐπισήμους Ἰουδαίους τῆς πόλεως. Πιθανὸν αὐτοὶ νὰ τὸν ἐγνώριζον ἐξ ὀνόματος ἢ καὶ ἀπὸ ἐπιστολὰς τῶν συμπατριωτῶν τῶν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς κατατοπίσῃ ἀκριβῶς περὶ τοῦ ἔργου του καὶ περὶ τῶν ἐπεισοδίων, ποὺ συνέβησαν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν. Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφίξιν του ἐκάλεσε αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τοὺς εἶπεν:

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ χωρὶς νὰ πταίω εἰς τίποτε, παρεδόθην ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους τῆς Ἱερουσαλήμ εἰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων. Αὐτοὶ πολλάκις μὲ ἀνέκριναν καὶ δὲν εὗρον τίποτε εἰς βάρος μου. Θὰ μὲ ἀπέλυαν δέ, ἐὰν δὲν ἀντέλεγαν οἱ Ἰουδαῖοι. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἐπεκαλέσθην τὸν Καίσαρα. Δὲν θὰ κατηγορήσω τὸ ἔθνος μου, ἀλλὰ θὰ ὑπερασπίσω τὴν ἀθώτητά μου.

Ἐκεῖνοι ἀπήντησαν, ὅτι καμμίαν ἐπιστολὴν ἐναντίον αὐτοῦ δὲν ἔλαβαν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Τοῦ εἶπον δὲ νὰ ἀναπτύξῃ

καὶ πρὸς αὐτοὺς τὰ τῆς νέας θρησκείας. Πράγματι εἰς ὠριμένην ἡμέραν τοὺς ἐκάλεσε πάλιν καὶ ἐδίδαξεν εἰς αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ, ἀποδεικνύων αὐτὸν ὡς Μεσσίαν. Ἡ θαυμάσια αὐτῇ διάλεξις ἄλλους μὲν ἔπεισεν, ἄλλους δέ, ὅπως ἦτο ἐπόμενον, ἐσκανδάλισε. Ἐφυγαν φιλονικοῦντες σφοδρὰ μεταξὺ τῶν. Ἐκτοτε ὁ Παῦλος ἐπὶ διετίαν ὅλην ἔμεινε κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως». Μὲ τὰς τελευταίας αὐτὸς λέξεις τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ, τοῦ πρώτου ἱστορικοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας, κλείει ἡ ἐξιστόρησις τῶν ἀποστολικῶν πράξεων.

45. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ

«Τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν τὰ πάντα συνεργεῖ εἰς τὸ ἀγαθόν», ἔγραφεν ὁ Παῦλος πρὸ καιροῦ εἰς τοὺς Ρωμαίους (Ρωμ. η', 28). Ἡ φυλάκιοίς του εἰς τὴν Ρώμην, ἡ θλιβερὴ αὐτῇ περιπέτεια, ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ στερεωθοῦν εἰς τὴν πίστιν οἱ Χριστιανοὶ καὶ νὰ διαδοθῇ ὁ Χριστιανισμὸς μεταξὺ τῶν Ἑθνικῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων τῆς Ρώμης. Πολλὴν δὲ βοήθειαν ἔλαβεν ὁ Παῦλος εἰς τὸ ἔργον του καὶ μεγάλην παρηγορίαν εὗρε κατὰ τὸν χρόνον τῆς θλίψεώς του ἀπὸ τοὺς ἀγαπητοὺς αὐτοῦ συνοδοὺς: Τὸν Λουκᾶν τὸν ἀγαπητὸν τοῦ ἰατροῦ τὸν Τιμόθεον, ὁ ὁποῖος ἦτο τὸ γνήσιον τέκνον τοῦ ἐν πίστει τὸν Τυχικόν, ἀγαπητὸν ἀδελφόν καὶ πιστὸν διάκονον τὸν Μᾶρκον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἄνδρας πλέον ὠριμος μὲ μεγάλην πίστιν καὶ αὐταπάρνησιν τὸν Ἀρίσταρχον τὸν Μακεδόνα, ὁ ὁποῖος μαζί μὲ τὸν Λουκᾶν ὑπῆρξε ὁ ἀχώριστος σύντροφός του κατὰ τὰ πέντε τελευταῖα ἔτη, καὶ ἀπὸ μερικοὺς ἄλλους. Δι' αὐτῶν ἐπικοινωνοῦσε στενότερα πρὸς τοὺς ἔξω Χριστιανοὺς καὶ διηύθυνε τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης.

Μία μόνη λύπη ἐβάρυνε κάπως τὴν καρδίαν του· τὸ ὅτι,

φυλακισμένος καθὼς ἦτο, δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς ἄλλας ἀγαπητάς του Ἐκκλησίας. Πέντε σχεδὸν ἔτη εἶχαν πορέλθει ἀπὸ τὴν ἡμέραν, ποὺ συνελήφθη εἰς Ἱερουσαλήμ· πέντε ἔτη λοιπὸν εἶχε νὰ ἐξέλθῃ εἰς περιοδεῖαν. Ἀλλ' ὅ,τι δὲν ἤμποροῦσε νὰ κάμῃ αὐτοπροσώπως τὸ ἔκανε μὲ τὰς ἐπιστολάς του. Ἀπὸ τὴν φυλακὴν τῆς Ρώμης ἔστειλε μερικάς ἐπιστολάς γεμᾶτες ἀπὸ πατρικὰς συμβουλὰς πρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἄτομα.

Ἐγραψεν ἐν πρώτοις πρὸς τοὺς Κολοσσαεῖς. Εἶναι ἀλήθεια διὰ τὸ Παῦλος δὲν εἶχεν ἐπισκεφθῇ οὔτε βέβαια εἶχεν ἰδρῦσει τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Κολοσσῶν. Ἐν τούτοις ἐνδιεφέρετο δι' αὐτήν. Ἀνησύχῃσε δὲ πολὺ ἀπὸ τὰς πληροφορίας, ποὺ τοῦ ἔφεραν περὶ αὐτῆς. Ἐμαθε δηλαδὴ, ὅτι μεταξὺ τῶν Κολοσσαέων εἶχαν εἰσχωρήσει οἱ γνωστοὶ ψευδάδελφοὶ Ἰουδαῖοι καὶ ἄλλοι ψευδοφιλόσοφοι. Αὗτοὶ προσπαθοῦσαν νὰ κλονίσουν τὴν πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν, νὰ ἐπιβάλουν Ἰουδαϊκοὺς θεσμοὺς καὶ νὰ μετοβάλουν τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν εἰς ἓνα εἶδος φιλοσοφικοῦ συστήματος.

Διὰ νὰ ἀναιρέσῃ τὰς ἐπιβλαβεῖς αὐτὰς διδασκαλίας ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἔγραψε τὴν ἐπιστολήν του. Εἰς αὐτὴν ὁμιλεῖ διὰ τὴν ἄπειρον ἀξίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ συνιστᾷ πρὸς τοὺς Κολοσσαεῖς νὰ μένουν πιστοὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς νέας θρησκείας, χωρὶς νὰ δίδουν σημασίαν εἰς τὴν κενὴν σοφίαν τῶν ἀνθρώπων.

Πρὸς τὸν Φιλήμονα, ὁ ὁποῖος ἔμενε εἰς τὴν πόλιν τῶν Κολοσσῶν, ἔγραψεν ὁ Παῦλος ἰδιαιτέραν ἐπιστολήν. Ὁ Φιλήμων ἐδιδάχθη τὸν Χριστιανισμόν ἀπὸ τὸν Παῦλον εἰς τὴν Ἔφεσον. Ὅταν ἦλθε εἰς τὴν πατρίδα του, τὰς Κολοσσάς, ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον. Παρεχώρησε μάλιστα τὸν οἶκον του πρὸς χρῆσιν τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας. Ἀπὸ αὐτὸν ὁ δοῦλος του Ὀνήσιμος, φαίνεται, ὅτι εἶχε κλέψει μερικά χοήματα καὶ εἶχε δραπετεύσει εἰς Ρώμην. Ἐκεῖ ὁμῶς προσειλκύσθη ἀπὸ τὸν Παῦλον εἰς τὸν Χριστιανισμόν, μετενόησε καὶ παρεκάλεσε τὸν ἀπόστολον νὰ μεσιτεύσῃ εἰς τὸν κύριόν του, διὰ νὰ τὸν δεχθῇ καὶ πάλιν. Ἐξ αὐτῆς τῆς ἀφορμῆς ἔγραψε ὁ Παῦλος τὴν ἐπιστολήν πρὸς Φιλήμονα καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ δεχθῇ καὶ πάλιν

τὸν μετανοήσαντα Ὀνήσιμον, οὐκέτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὡς ἐλευθέρου, ἀδελφὸν ἀγαπητόν. Συγχρόνως δὲ τοῦ διδίδει καὶ διαφόρους συμβουλὰς καὶ τὸν διαβεβαιώνει, ὅτι ἐλπίζει νὰ ἀποφυλακισθῇ καὶ νὰ ἐπισκεφθῇ αὐτοὺς σύντομα. Τὰς δύο αὐτὰς ἐπιστολάς ἔστειλε ὁ Παῦλος μὲ τὸν Τυχικόν καὶ τὸν Ὀνήσιμον. Τότε δὲ ἔγραψε καὶ μίαν ἄλλην ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Λαοδικείας, ἡ ὁποία δυστυχῶς ἐχάθη.

Συγχρόνως μὲ τὰς ἐπιστολάς αὐτὰς ἔγραψε καὶ μίαν ἄλλην πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἐφέσου. Ἦθελε νὰ προφυλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς, τοὺς «βαρεῖς λύκους», ὅπως τοὺς εἶχε ἄλλοτε ὀνομάσει, καὶ νὰ τονίσῃ εἰς αὐτοὺς τὰ μεγάλα πνευματικὰ δῶρα, ποὺ ἔλαβαν μὲ τὸ νὰ γίνουν Χριστιανοί. Ὑπενθυμίζει λοιπὸν πόσον ἁμαρτωλοὶ καὶ δυστυχεῖς ἦσαν, πρὶν γίνουν Χριστιανοί, πόσον δὲ εὐτυχεῖς εἶναι τώρα. Τοὺς συνιστᾷ νὰ μένουν πιστοὶ εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ ζοῦν, ὅπως διδάσκει ἡ νέα τῶν θρησκειᾶ. Τοὺς δίνει ὑπερόχους συμβουλὰς χριστιανικῆς ζωῆς καὶ εἰδικώτερα οἰκογενειακῆς ζωῆς. Μεταξὺ τῶν ἄλλων γράφει: «Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι ἐν Κυρίῳ... καὶ οἱ πατέρες ἐκτρέφετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου». Τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν ἀπέστειλεν ἐπίσης μὲ τὸν Τυχικόν.

Ἄλλην ἐπιστολὴν ἔγραψε πρὸς τοὺς Φιλιππησίους ἀπὸ τὴν ἐξῆς ἀφορμὴν: Οἱ Φιλιππησίοι γεμᾶτοι πάντοτε ἀγάπην διὰ τὸν Παῦλον, ἔστειλαν εἰς αὐτὸν μὲ τὸν Ἐπαφρόδιτον χρήματα. Ἀλλὰ ὁ Ἐπαφρόδιτος, ὅταν ἦλθε εἰς τὴν Ρώμην, ἠσθένησε βαρέως καὶ ἀνησύχησαν πολὺ οἱ Φιλιππησίοι. Ὁ Παῦλος, διὰ νὰ τοὺς καθησυχάσῃ, ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἔστειλε μὲ τὸν Ἐπαφρόδιτον, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐν τῷ μεταξὺ ἀναρρώσει. Εἰς αὐτὴν τοὺς εὐχαριστεῖ διὰ τὴν ἀγάπην τῶν καὶ τὴν βοήθειάν των, τοὺς πληροφορεῖ διὰ τὰ κατ' αὐτόν, τοὺς συνιστᾷ νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς, τοὺς συμβουλεύει πατρικῶς καὶ τοὺς βεβαιώνει, ὅτι πολὺ σύντομα θὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ. Τοιοῦτοτρόπως ὁ μέγας τῶν Ἑθνῶν ἀπόστολος, καὶ φυλακισμένος ἀκόμη, ἐξακολουθοῦσε τὴν μέριμναν περὶ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν (Β' Κορινθίους ια', 28).

46. Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Ἡ ἀπελευθέρωσις, τὴν ὁποῖαν ὁ Παῦλος εἰς τὰς ἐπιστολάς του προανήγγειλε, ἐπραγματοποιήθη. Ἡθώωθη ἀπὸ τὸ αὐτοκρατορικὸν δικαστήριον καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν-φυλακὴν. Κατὰ δὲ τὸ ἔαρ τοῦ 64, γέρων πλέον καταβεβλημένος σωματικῶς, ἀκμαῖος ὁμῶς πνευματικῶς, ἐνκατέλιπε τὴν Ρώμην, διὰ νὰ κάμῃ τὴν τετάρτην καὶ τελευταίαν αὐτοῦ περιοδείαν. Ποῦ ἀκριβῶς ἐπῆγε δὲν γνωρίζομεν. Ἀπὸ τὰς πληροφορίας ὁμῶς τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς ἐπιστολάς τοῦ ἰδίου τοῦ Παύλου, συμπεραίνομεν ποῖα θὰ ἦσαν τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα ἐπεσκέφθη.

Φαίνεται, ὅτι ἀπὸ τὴν Ρώμην ἐπῆγε πρὸς τὴν Ἀσίαν. Ἡ πρώτη δὲ πόλις, τὴν ὁποῖαν ἐπεσκέφθη ἦτο ἡ Ἔφεσος. Ἐχάρη ἀναμφιβόλως πολὺ ὅταν εἶδε τοὺς ἀγαπητοὺς του Χριστιανούς, μὲ τοὺς ὁποῖους τρία ἔτη προηγουμένως συνέζησε. Συνεβούλευσε αὐτοὺς καὶ τοὺς κατέστησε προσεκτικοὺς ἀπέναντι τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχε καιρὸν νὰ μείνῃ πολὺ, ἔφυγε καὶ ἄφησε ὡς ἀντιπρόσωπόν του τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἐφέσου, τὸν Τιμόθεον. Ὁ Τιμόθεος τώρα θὰ διωργάνωνε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ θὰ ἐσυνέχιζε τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου του.

Ὁ Παῦλος πιθανώτατα μετέβη εἰς Κολοσσάς, ὅπως ἄλλωστε εἶχε ὑποσχεθῇ εἰς τὸν Φιλήμονα Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπῆγε πρὸς τὴν Μακεδονίαν. Ἀσφαλῶς ἐπεσκέφθη πρῶτον τοὺς ἀγαπητοὺς του Φιλιππησίους καὶ ἔπειτα περιώδευσε εἰς τὴν ἄλλην Μακεδονίαν. Κατὰ τὴν περιοδείαν ἔγραψε μίαν θαυμασίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Τιμόθεον, διὰ τῆς ὁποίας τὸν συμβουλεύει πῶς νὰ ποιμαίνῃ τὴν ἐκκλησίαν. Ἐνεκα τούτου καὶ ἡ ἐπιστολὴ ὠνομάσθη ποιμαντορικὴ.

Ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν ἐπέστρεψε πιθανῶς δι' ὀλίγον διὰστημα εἰς τὴν Ἔφεσον. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μαζί μὲ τὸν Τίτον ἐπλευσε εἰς Κρήτην. Εἰς τὴν ἑλληνικὴν αὐτὴν μεγαλόνησον ὑπῆρχον Χριστιανοί. Ἐδίδασκε πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς τοὺς μὲν ἐστήριξε, τοὺς δὲ ἐξεχριστιάνισεν. Ἐτακτοποίησε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀνεχώρησε ἀπὸ ἐκεῖ, ἀφοῦ ἄφησε ὡς ἐπίσκοπον

Κρήτης τὸν Τίτον, διὰ νὰ συνεχίσῃ καὶ τελειώσῃ τὸ ἔργον. Πρὸς τὸν Τίτον ἔγραψε βραδύτερον μίαν ἐπιστολὴν ποιμαντορικὴν, εἰς τὴν ὁποῖαν τοῦ ἔδιδε, ὅπως καὶ εἰς τὸν Τιμόθεον πολυτίμους ποιμαντορικὰς ὁδηγίας. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς τὸν παρακαλοῦσε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Νικόπολιν, διὰ νὰ παραχειμάσουν ἐργαζόμενοι ἐκεῖ. Ἀπὸ τὴν τελευταίαν αὐτὴν παράγραφον τῆς ἐπιστολῆς φαίνεται ὅτι ὁ ἀκούραστος ἀπόστολος, ἀφοῦ ἐπεσκέφθη τὴν Μιλητον καὶ τὴν Κόρινθον, ἦλθε καὶ ἐκήρυξεν εἰς Νικόπολιν καὶ τὰ γύρω μέρη τῆς Ἡπείρου. Πιθανώτατα ἀπὸ ἐκεῖ διεπεραιώθη εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ κατέληξε εἰς τὴν Ρώμην.

Ὅταν ἔφθασε εἰς Ρώμην, τὰ πράγματα ἦσαν πολὺ ταραγμένα. Οἱ Χριστιανοὶ κατεδιώκοντο ἀγρίως καὶ ἐβασσανίζοντο σκληρά. Ὁ αὐτοκράτωρ Νέρων, διὰ νὰ σκεπάσῃ τὰ ἐγκλήματα τοῦ καὶ νὰ διασκεδάσῃ τὴν λαϊκὴν ὀργήν, εἶχεν ἐξεγείρει φοβερόν διωγμὸν ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν. Ἐνας Ρωμαῖος ἱστορικός, ὁ Τάκιτος, ἀναφέρει, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ ἐβασσανίζοντο καὶ ἐθανατώνοντο κατὰ πολλοὺς τρόπους. Ἐρράπτοντο εἰς δέρματα θηρίων καὶ κατεσπαράσσοντο ἀπὸ σκυλιά. Ἄλλοι ἐδέοντο εἰς πασσάλους, ἠλείφοντο μὲ εὐφλέκτους ὕλας καὶ μόλις ἤρχιζε ἡ νύξ, ἐκαίοντο, διὰ νὰ φωτίζουν τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας. Διὰ τὰς φρικαλέας αὐτὰς ἐκτελέσεις διέθεσε ὁ Νέρων καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς κήπους τοῦ. Τὸ ἔδαφος τῆς Ρώμης ἐβάφετο ἀφθόνως μὲ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων καὶ ἐστρώνετο μὲ τὴν στάκτην τῶν σωμάτων τῶν.

Εἰς τόσον τραγικὴν ἐποχὴν ἦλθε ὁ μέγας ἀπόστολος εἰς Ρώμην. Πρὶν ἢ προφθάσῃ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τοὺς καταδιωκομένους ἀδελφούς, συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη. Ὑπεβλήθη εἰς

Ἡ εἰκὼν ἀνευρέθη εἰς τινὰ κα-
τακόμβην τῆς Ρώμης τὸ 1922.
Ἀνήκει εἰς τὸν 2ον αἰῶνα καὶ
πιστεύεται, ὅτι παριστάνει τὸν
ἀπόστολον Παῦλον.

πρώτην αὐστηράν ἀνάκρισιν, ἀλλὰ δὲν κατεδικάσθη. Ἐροίφθη ὁμῶς εἰς ἀπαισίαν φυλακὴν ὡς κακοῦργος. Ἐκεῖ ὑπέφερε πολὺ. Τότε ἔγραψε τὴν δευτέραν ποιμαντορικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Τιμόθεον. Εἰς αὐτὴν ἐκτὸς ἀπὸ τὰς σπουδαίας συμβουλὰς ποῦ τοῦ δίνει, γράφει καὶ τὴν ἰδικήν του κατάστασιν. Εἶναι μόνος μαζί με τὸν Λουκᾶν, διότι ὁ Τίτος εὕρσκεται εἰς Δαλματίν καὶ οἱ ἄλλοι εἰς ἄλλα μέση. Ἄν θέλῃ ὁ Τιμόθεος μετὰ τὸν Μᾶρκον, ἅς ἔλθουν εἰς τὴν Ρώμην προ τοῦ χειμῶνος.

Εἰκὼν παριστάνουσα τοὺς ἀποστόλους Πέτρον καὶ Παῦλον. Ἄνευρέθη εἰς κατακόμβην τῆς Ρώμης.

Μετὰ τὸν χειμῶνα θὰ εἶναι πλέον ἀργά, ὁ θάνατος πλησιάζει. Δὲν τὸν φοβεῖται ὁμῶς. Μετὰ ἀγαθὴν τὴν συνείδησιν καὶ πλήρη πεποίθησιν εἰς τὸν Θεὸν τὸν περιμένει. «Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσμαι—γράφει—τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίσιν τετήρηκα. Λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος» (Β' Τιμόθ. δ', 7).

Δὲν γνωρίζομεν, ἐὰν ἐπρόλαβε νὰ ἔλθῃ ὁ Τιμόθεος. Μετ' ὀλίγον ὁ γηραιὸς ἀπόστολος κατεδικάσθη εἰς θάνατον. Ἡρεμος καὶ χαίρων ἐβάδισε πρὸς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν. Προσηυχήθη, ἐγονυπέτησε καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν. Ὁ δῆμιος κατάφερε μετὰ ὄρμην τὴν σπάθην καὶ ἀπέκοψε τὴν τιμίαν κεφαλὴν. Τὸ σῶμα αἵματοβαμένον καὶ ἄκρωτηριασμένον ἔπεσεν εἰς τὸ ἔδαφος. Ἡ ἀγία ὁμῶς ψυχὴ του παρελήφθη ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ὁ ἀπόστολος Πᾶυλος ἐμαρτύρησε κατὰ τὸ 67 μ.Χ.

Αἱ ἐκκλησίαι δὲν θὰ τὸν ἴδουν πλέον. Ἡ Ἀσία, ἡ Μακεδονία, ἡ Ἑλλάς καὶ αἱ ἄλλαι χώραι δὲν θὰ ἀκούσουν τὰ φλογερὰ αὐτοῦ κηρύγματα. Τὰ ὅσα ὁμῶς ἤκουσαν, θὰ τὰ ἐνθυμοῦνται πάντοτε καὶ θὰ εὐγνωμονοῦν αἰωνίως τὸν μέγαν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν. Αἱ δὲ ἐπιστολαὶ του θὰ εἶναι πηγὴ παντοτεινῆς διδασκαλίας διὰ τοὺς Χριστιανοὺς ὅλων τῶν αἰώνων.

47. ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΣ

“Ολοι οί χριστιανοί καί ἰδίως ὅσοι ἐγνώρισαν προσωπικῶς τὸν μέγαν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν, συνεκινήθησαν βέβαια πολὺ ὅταν ἔμαθαν τὸν ἔνδοξον μαρτυρικὸν θανάτὸν του. Ἐχαιρον μὲν διότι οὐτός, λυτρωμένος ἀπο τοὺς κόπους τῆς παρούσης ζωῆς, εὐρίσκεται μαζὶ μὲ τὸν Κύριον εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, ἐλυποῦντο ὅμως διότι ἔχουσιν ἓνα στοργικὸν πατέρα, ἓνα ἀγοπητὸν ἀδελφόν καί ἓνα ἐμπνευσμένον διδάσκαλον. Πρὸ ὀλίγου χρόνου οἱ Χριστιανοί τῆς Ἱερουσαλὴμ καί τῶν ἄλλων ἐκκλησιῶν εἶχαν πενθήσει τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου, ὁ ὁποῖος ἦτο καί σεβαστὸς ἐπίσκοπος τῆς Ἱερουσαλὴμ.

Ὁ γέρων ἱεράρχης, ἀγωνιστὴς καί φρουρὸς τῆς ὀρχαιοτάτης ἀπὸ ὅλας τὰς Ἐκκλησίας δὲν εἶχε ἀπομακρυνθῇ καθόλου ἀπὸ τὴν ἁγίαν πόλιν. Ἐκυβερνοῦσε μὲ σύνεσιν μεγάλην καὶ ἀγάπην ὃχι μόνον τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας γύρω Ἐκκλησίας. Ἐζοῦσε ζῶν ἀσκητικὴν ἀφωσιωμένος ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὸν Θεόν. Οὔτε κρέας ἔτρωγε οὔ ε οἶνον καὶ οἶνοπνευματώδη ποτὰ ἔπινε. Ποτὲ δὲν ἐξύρισε τὴν κεφαλὴν καί τὸν πῶγνά του. Ἐστεροῦσε τὸν ἑαυτὸν του, καὶ ἀπὸ τὰς ἀθωοτέρας τέρψεις. Πάντοτε δέ, ὅταν τὰ μεγάλα καθήκοντα τοῦ ἐπέτρεπον, προσήυχετο γονυπετῆς πρὸς τὸν ἀδελφόν καί Κύριόν του Ἰησοῦν.

Ἀπὸ τὰς πολλὰς καί μακρὰς γονυκλισίας τὰ γόνατά του, ἀναφέρει κάποιος ἱστορικὸς τῆς Ἐκκλησίας, εἶχαν σκληρυνθῇ. Παρακαλοῦσε δὲ τὸν Κύριον πάντοτε ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν, ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων καὶ ὑπὲρ τῶν Ἑθνικῶν. Ἀγαποῦσε πολὺ τὸν λαόν. Ἐκανε πλῆθος καλὰ ἔργα πρὸς ὅλους. Ὑπερήσπιζε μὲ θάρρος πάντοτε τοὺς ἀδικουμένους. Ἀγαποῦσε πολὺ τὴν δικαιοσύνην καὶ εἰργάζετο διὰ τὴν ἐπικράτησιν αὐτῆς. “Ολοι,

Χριστιανοί καὶ Ἰουδαῖοι, τὸν ἐτιμοῦσαν πολὺ καὶ τὸν ὠνόμαζαν δίκαιον. Καὶ κάποιος Ἑβραῖος ἱστορικὸς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Ἰωσηπος, ἐκφράζεται μὲ πολὺν θαυμασμόν διὰ τὸν δίκαιον Ἰακώβον.

Ἀλλ’ ἡ μεγάλη του ἀρετὴ καὶ ἡ ὑπόληψις ἐπροκάλεσε τὸν φθόνον καὶ τὴν ὀργὴν τῶν ἀρχιερέων καὶ ὅλου τοῦ συνεδρίου.

Ὁ ἀρχιερεὺς Ἄννας, υἱὸς τοῦ γνωστοῦ Ἄννα, ποῦ εἶχε καταδικάσει τὸν Κύριον, ἐζητοῦσε εὐκαιρίαν νὰ θανατώσῃ τὸν Ἰάκωβον. Ὅταν δὲ ὁ Φῆστος ἀπέθανε καὶ ἔμεινε ἡ ἐπαρχία τῆς Ἰουδαίας ἐπὶ ὀλίγον χρονικὸν διάστημα χωρὶς Ρωμαῖον ἡγεμόνα, ὁ Ἄννας ἐξεμεταλλεύθη τὴν εὐκαιρίαν. Μὲ τὰ ὄργανά του συνέλαβε τὸν Ἰάκωβον, τὸν ἔφερε πρὸ τοῦ συνεδρίου, τὸν κατηγοροῦσε ὡς παραβάτην τοῦ Νόμου καὶ τὸν κατέδικασε εἰς θάνατον.

Πρὶν θανατώσουν τὸν γηραιὸν ἐπίσκοπον, ἠθέλησαν νὰ τὸν ἐξαναγκάσουν νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν. Τὸν ἀνεβίβασαν λοιπὸν εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ Ναοῦ καὶ μπροστὰ εἰς τὸ πλῆθος τὸν ἠρώτησαν διὰ τὸν Χριστόν. Ἐκεῖνος τότε ἐκήρυξε, ὅτι ὁ Χριστός, Κύριος οὐρανοῦ καὶ γῆς, κάθεται ἐκ δεξιῶν τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ ἔλθῃ πάλιν ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, διὰ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον. Ἀγανακτημένοι οἱ παράνομοι κριταὶ τὸν κατέβασαν, τὸν ἔσυραν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως καὶ πρῶτοι αὐτοὶ ἤρχισαν ἄνριον λιθοβολισμόν. Τὸ φανατισμένον πλῆθος τοὺς ἐμιμήθη. Ἐνῶ δὲ βροχὴ ἀπὸ λίθους κατέσχιζε τὰς σάρκας τοῦ σεβαστοῦ γέροντος, ἐκεῖνος ἐγονυπέτησε καὶ προσηυχήθη ὑπὲρ τῶν δημίων του λέγων: «Κύριε, Θεέ, Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς. Οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι».

Ἡ ἀνεξικακία του συνεκίνησε πολλούς. Ἐνας μάλιστα, υἱὸς Ἰουδαίου ἱερέως, ἐφώνασε πρὸς τοὺς λιθοβολοῦντας: «Σταματήσατε. Τί κάνετε; δὲν ἀκούετε ὅτι ὁ δίκαιος προσεύχεται ὑπὲρ ἡμῶν;» Ἀλλὰ τότε ἕνας φανατισμένος Ἰουδαῖος ἤρπασε ἕνα χονδρὸν ξύλον καὶ κατέφερε φοβερὸν κτύπημα εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀγίου ἐπισκόπου. Τὸν ἔρριψε κάτω νεκρόν.

Τὸ τίμιον σῶμά του ἰὸ παρέλαβαν Χριστιανοὶ καὶ Ἰουδαῖοι μαζί καὶ τὸ ἔθαψαν πλησίον τοῦ Ναοῦ. Ἐπὶ τοῦ τάφου του δὲ ἀνήγειραν στήλην. Ἐννοεῖται, ὅτι ὁ περισσότερος λαὸς τῶν Ἰουδαίων, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας καὶ αὐτὸς ὁ Ἰώσηπος, ἠγανάκτησαν καὶ ἐλυπήθησαν διὰ τὸν θάνατον τοῦ δικαίου ἱεράρχου. Ὅταν δὲ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον ἦλθε ὁ νέος Ρωμαῖος ἡγεμὼν, κατήγγειλαν τὸ γεγονὸς καὶ ἐπέτυχαν τὴν καθάρειν τοῦ Ἄννα ἀπὸ τοῦ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα. Ὁ θάνατος τοῦ ἀδελ-

φοθέου Ἰακώβου συνέβη μετὰ τὸ 62 καὶ πρὸ τοῦ 67 μ.Χ.

Πρὶν ἀποθάνῃ ὁμοῦς, ἔγραψε μίαν θαυμασίαν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς διεσπαρμένους εἰς τὸν κόσμον Ἰουδαίους Χριστιανούς. Εἰς αὐτὴν τοὺς διδὲι πολυτιμοτάτας πρακτικὰς συμβουλὰς. Τοὺς συμβουλεύει νὰ εἶναι ἀπροσωπόληπτοι· νὰ μὴ τιμοῦν μόνον τοὺς πλουσίους καὶ περιφρονοῦν τοὺς πτωχοὺς. Νὰ προσέχουν τὴν γλῶσσαν των, ὥστε νὰ ὁμιλοῦν καλὰ καὶ ὠφέλιμα. Καὶ κυρίως τοὺς διδάσκει, ὅτι μόνῃ ἡ πίστις δὲν σώζει τὸν ἄνθρωπον. Διότι πίστις ἄνευ ἔργων νεκρὰ ἐστὶ. Νεκρὰν πίστιν ἔχουν καὶ τὰ δαιμόνια. Ἡ ὀρθὴ πίστις συνοδεύεται πάντοτε ἀπὸ τὰ καλὰ ἔργα.

48. ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι διεσκορπίσθησαν εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς οἰκουμένης, διὰ νὰ διαδώσουν τὴν νέαν θρησκείαν. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποστολικὴν σύνοδον συνεφωνήθη νὰ κηρύξουν μετὰ τῶν Ἰουδαίων, ἐνῶ ὁ Παῦλος θὰ ἐκήρυττε εἰς τὰ Ἕθνη. Ἐπειδὴ ὁμοῦς οἱ Ἰουδαῖοι ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἄλλους ἦσαν ὀλίγοι καὶ ἐπειδὴ ἀκόμη δυσπιστοῦσαν καὶ ἐπολεμοῦσαν τὸ κήρυγμα, ὅλοι οἱ ἀπόστολοι ἐστράφησαν πρὸς τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς οἰκουμένης. Ἔγιναν, ὅπως εἶχε προείπει ὁ Κύριος, ἀπόστολοι τῆς Οἰκουμένης.

Δὲν ὑπάρχουν δυστυχῶς σαφεῖς μαρτυρίαι διὰ τὰς χώρας, εἰς τὰς ὁποίας ἐπῆγε ἕκαστος ἀπόστολος. Σφύζονται μόνον μερικαὶ ἀρχαῖαι παραδόσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀναφέρουν ἀκριβεῖς πληροφορίες. Οὕτω, σύμφωνα μὲ αὐτάς τὰς παραδόσεις ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἐκήρυξε ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα εἰς τοὺς Ἑβραίους τῆς Παλαιστίνης. Πρὸς χάριν δὲ αὐτῶν ἔγραψε καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν του εἰς τὴν ἐβραϊκὴν γλῶσσαν. Ἀργότερον αὐτὸς ὁ ἴδιος, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, μετέφρασε τὸ Εὐαγγέλιόν του εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Ἐπειτα μετέβη εἰς ξένους χώρας, εἰς τὴν Μακεδονίαν, τὴν Συρίαν, τὴν Περσίαν, τὴν Αἰθιοπίαν καὶ ἄλλοι. Μάλιστα δὲ ἀναφέρεται, ὅτι ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον εἰς κάποιαν χώραν ἀνθρωποφάγων.

Περὶ τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου λέγεται, ὅτι ἐκήρυξε εἰς τὴν Σκυθίαν, τὴν Γαλατίαν, τὴν Βιθυνίαν. εἰς τὸ Βυζάντιον, ὅπου μάλιστα ἵδρυσε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐχειροτόνησε τὸν πρῶτον ἐπίσκοπον οὗτης. Ἀπὸ ἐκεῖ ἦλθε εἰς τὴν Θράκην, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν Ἀχαιοίαν. Ἐκεῖ λέγεται, ὅτι κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ἐσταυρώθη ἐπάνω εἰς μίαν ἐλοῖαν. Τὸ λειψανόν του λέγεται ὅτι ἐτάφη εἰς Πάτρας. Ἀργότερα μετεφέρθη τὸ ἱερόν του λειψανόν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Περὶ τοῦ Φιλίππου λέγεται, ὅτι ἐκήρυξεν εἰς Φρυγίαν. Εἰς τὴν Ἱεράπολιν δὲ τῆς Φρυγίας ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον κρεμασθεὶς ἀπὸ ἑνα μαρμάρινον στύλον μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω.

Ὁ Ναθαναὴλ ἡ Βαρθολομαῖος, ὁ φίλος τοῦ Φιλίππου, ἐδίδασκε εἰς τὰς Ἰνδίας, εἰς τὴν Ἀροβίαν καὶ τὴν Ἀρμενίαν. Οἱ Ἀρμένιοι ἰδιαιτέρως μέχρι σήμερον τιμοῦν αὐτόν. Δύο φορές ἐμορτύρησε: τὴν πρώτην φοράν ἐδέθη ἐπὶ ἀρκετὸς ὥρας ἐπάνω εἰς σταυρόν, ἀλλ' ἀπελύθη τὴν δευτέραν φοράν εἰς τὴν Κιλικίαν ἐκαρφώθη ἐπὶ σταυροῦ καὶ ἀπέθανε.

Περὶ τοῦ Θωμᾶ ἀναφέρεται, ὅτι ἔφθασε κηρύττων μέχρις Ἰνδιῶν. Εἰς μεταγενεστέραν δὲ ἐποχὴν ἐζοῦσαν ἐκεῖ πιστοί, οἱ ὅποιοι ἐλέγοντο Χριστιανοὶ τοῦ Θωμᾶ.

Ὁ Σίμων, ὁ Κανανίτης, ὁ ζηλωτής, ὅπως λέγεται εἰς τὴν ἐλληνικὴν, ἐδίδασκε εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὴν Κυρήνην καὶ ἄλλα μέρη τῆς Ἀφρικῆς. Λέγεται, ὅτι ἔφθασε καὶ μέχρι τῶν Βρετανικῶν νήσων, ὅπου καὶ ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον.

Ὁ Ἰούδας, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο καὶ Θαδδαῖος, ἐδίδασκε εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, τὴν Συρίαν, τὴν Ἀραβίαν, εἰς τὴν Περσίαν καὶ εἰς ἄλλους Σημιτικούς λαούς.

Ὁ Ματθαῖος, ὁ ὁποῖος ἐξελέγη ἀπόστολος ἀντὶ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου, ἦλθε ὡς κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου εἰς Αἰθιοπίαν, ὅπου καὶ ἐθανατώθη. Κατ' ἄλλην πληροφορίαν ἐθανατώθη εἰς τὴν Ἰουδαίαν λιθοβοληθεὶς ὑπὸ τοῦ ὄχλου.

Ὁ δὲ ἀπόστολος Πέτρος, ὀλίγον χρόνον ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποστολικὴν σύνοδον, ἦλθε εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ὅπου ἔμενε καὶ ὁ Παῦλος. Συναναστρέφετο ἐλευθέρως τοὺς ἐξ Ἑθνῶν Χριστιανούς, χωρὶς νὰ κάνῃ καμμίαν διάκρισιν μεταξύ αὐτῶν

καὶ τῶν Ἰουδαίων Χριστιανῶν: "Ὅταν ὁμῶς ἦλθαν μερικοὶ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ, ὁ Πέτρος ἐφοβήθη μήπως σκανδαλισθοῦν ἐκεῖνοι, ἐὰν τὸν ἔβλεπαν μεταξὺ τῶν Ἑθνικῶν Χριστιανῶν καὶ διὰ τοῦτο ἔπαυσε νὰ συναναστρέφεται αὐτοὺς. Ἀλλ' ὁ Παῦλος τοῦ ὑπενθύμισε τὴν ἀπόφασιν τῆς συνόδου καὶ τοῦ ὑπέδειξε, ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν αὐτὴν συμπεριφορὰν πρὸς ὅλους τοὺς Χριστιανούς, Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικούς.

Ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Πέτρος ἐξῆλθε εἰς μεγάλην περιοδείαν. Ποῦ ἀκριβῶς μετέβη, δὲν γνωρίζομεν. Ἴσως περιώδευσε εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἔφθασε μέχρι Κορίνθου. Μερικοὶ λέγουν, ὅτι μετέβη καὶ εἰς τὴν Ρώμην. Ἀπὸ μίαν του ἐπιστολὴν φαίνεται, ὅτι ἐκήρυξε εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἀπέθανε σύμφωνα μὲ τὴν προφητείαν τοῦ Κυρίου μαρτυρικὸν θάνατον. Καθὼς λέγει ἡ ἀρχαία παράδοσις, ἐσταυρώθη μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω.

Ὁ Πέτρος ἄφησε δύο σπουδαίας καθολικὰς ἐπιστολάς. Ἡ πρώτη ἐστάλη πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τοῦ Πόντου, τῆς Γαλιτίας, τῆς Καπαδοκίας, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Βιθυνίας. Εἰς τὰς ἐπιστολάς του ἀποδεικνύει διὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Μεσσίας, πρὸς τὸν ὅποιον ὀφείλουσιν ὅλοι πιστεῖν καὶ ὑπακοήν, διὰ νὰ εὕρουν σωτηρίαν.

Χάρις εἰς τὰς περιοδείας τῶν ἀποστόλων τὸ Εὐαγγέλιον εἶχε διαδοθῇ εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Οἰκουμένης. Αὐτὸ δὲ εἶχε ὑπ' ὄψιν ὁ μέγας ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν ἀπὸ τὴν φυλακὴν τῆς Ρώμης ἔγραφε πρὸς τοὺς Κολασσαεῖς, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον ἐκηρύχθη ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ ὕραν (Κολοσσαεῖς α', 23).

49. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ἀπέθανον δὲ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Συγκεντρωμένοι εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εὐτυχεῖς μετὰ τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἁγίων, ὕμνοῦν καὶ δοξάζουν τὸν Διδάσκαλον καὶ Κύριον. Ἕνας μόνον ἀπὸ αὐτοὺς ἔζησε περ σόοτερον, ὁ ἀγαπημένος μαθητὴς, ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης. Μόνος αὐτὸς περιώδευε τώρα εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν.

Ἐπεσκέπτετο τὰ μέρη, εἰς τὰ ὅποια εἶχε κηρύξει ὁ Παῦλος, ἐσθίριζε τοὺς Χριστιανοὺς καὶ διοργάνωνε τὰς Ἐκκλησίας. Εἰσ-
ήρχετο εἰς τὰς πόλεις τῶν Ἑθνικῶν, ἐδίδασκε τὴν ἀλήθειαν
καὶ προσεῖλκυε πολλοὺς. Ἐνδιεφέρετο διὰ τὴν πρόδον ὄλων
τῶν Χριστιανῶν καὶ ἑνὸς ἐκάστου ἰδιαίτερως.

Κάποιος ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς, Κλήμης ὁ Ἀλεξαν-
δρεὺς, διηγεῖται, ὅτι ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης εἰς μίαν του πε-
ριοδεῖαν συνήντησεν ἕνα νεανίαν εὖσεβῃ. Τὸν ἐπῆρε ὑπὸ τὴν
προστασίαν του καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤμποροῦσε βέβαια νὰ τὸν ἔχη
μαζί του, τὸν ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως. Δυ-
στυχῶς ὅμως ὁ νεανίας ἐκεῖνος περιεπλέχθη εἰς κακὰς συνα-
ναστροφὰς καὶ σιγὰ, σιγὰ ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν
ζωὴν. Ἐγίνε ἀμαρτωλὸς καὶ ἔζησε ἐν μέσῳ ἀμαρτωλῶν. Ἀπὸ
τὰς μικροτέρας ἀμαρτίας ἐπροχώρησε εἰς τὰς μεγαλυτέρας
καὶ κατέληξε νὰ γίνῃ ληστής καὶ φονεὺς.

Ὑστερα ἀπὸ ἔτη, ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, γέρων πλέον,
ἐπανῆλθε εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ μὲ πόνον ψυχῆς ἐπληρο-
φορήθη τὸ θλιβερὸν κατάντημα τοῦ προστατευομένου του.
Ὡσὰν στοργικὸς πατέρας ἠθέλησε τότε νὰ ἐπανεύρῃ τὸ ἀπο-
λωλὸς τέκνον καὶ παρὰ τὴν γεροντικὴν του ἡλικίαν ἐξῆλθε εἰς
τὰ ὄρη. Περιεπλανήθη εἰς τὰ μονοπάτια καὶ τὰ δάση, μέχρις
ᾧτου συνήντησε τὸν ληστήν. Ἐκεῖνος ἀνεγνώρισε ἀμέσως τὸν
ἀπόστολον καὶ κατελήφθη ἀπὸ τόσῃ ἐντροπῇ, ὥστε ἐπεχεί-
ρησε νὰ φύγῃ. Ἀλλ' ὁ ἱερός εὐαγγελιστὴς τὸν ἠκολούθησε.
«Τέκνον μου, τοῦ ἐφώναξε, διατὶ ἀποφεύγεις τὸν πατέρα σου;»
Συνεκινήθη ὁ ληστής, ἐσταμάτησεν, ἔπεσεν εἰς τὰ πόδια τοῦ
σεβαστοῦ γέροντος καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξω-
μολογήθη τὰς ἀμαρτίας του. Ἡ εἰλικρινὴς μετάνοια τὸν ἔσωσε
ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν καὶ τὴν αἰώνιαν καταδίκην.

Ἐκτοτε ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης παρέμεινε εἰς τὴν Ἐφε-
σον ὡς ἀρχιερεὺς ὅλης τῆς Ἀσίας. Ἡ παράδοσις ἀναφέρει,
ὅτι κατὰ τὸν διωγμὸν τοῦ αὐτοκράτορος Δομιτιανοῦ (81 - 96)
συνελήφθη, ὠδηγήθη εἰς τὴν Ρώμην καὶ ἐβασανίσθη. Ἀπὸ ἐκεῖ
ἐξωρίσθη εἰς τὴν νῆσον Πάτμον, ὅπου καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ
Θεοῦ ἀποκαλύψεις, τὰς ὁποίας ἔγραψε εἰς τὴν Ἀποκάλυ-
ψιν.

λυψί ν του. Μετά δὲ τὸν θάνατον τοῦ Δομιτιανοῦ ἐπανῆλθε εἰς τὴν Ἔφεσον, ὅπου καὶ ἔμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του.

Προσῆρχετο πάντοτε εἰς τὰς συναθροίσεις τῶν πιστῶν καὶ ἐδίδασκε. Διηγείτο ὅσα εἶδε καὶ ἄκουσε ἀπὸ τὸν Κύριον. «Καὶ ἡμεῖς ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ», ἔλεγε περὶ τοῦ Χριστοῦ. «Ἡμεῖς κηρύττομεν καὶ ἐπιβεβαιώνομεν ὅσα ἠκούσαμεν, ὅσα εἶδομεν καὶ παρατηρήσαμεν μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν καὶ ὅσα αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν» (Α' Ἰω. α', 1-2).

Με μεγάλην εὐχαρίστησιν ἤκουον οἱ Χριστιανοὶ τὰς ὥραιās διηγῆσεις του. Ὁφελοῦντο καὶ προώδευον πάρα πολὺ εἰς ἀρετὴν. Ἀπὸ τοὺς περισσότερον ἐναρέτους μαθητὰς του ἐξέλεξε ὁ εὐαγγελιστὴς μερικοὺς καὶ τοὺς ἔκαμε ἐπισκόπους εἰς διαφόρους πόλεις. Ὅταν δὲ ἐγήρασε ἀκόμη περισσότερον καὶ δὲν ἤμποροῦσε νὰ βαδίζῃ, ἐφέρετο ἐπὶ ἐνὸς φορείου εἰς τὰς συγκεντρώσεις τῶν πιστῶν. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ὁμιλῇ πολὺ, ἐπανελάμβανε μόνον τὰς λέξεις: «Τεκνία, ἀγαπάτε ἀλλήλους. Τεκνία, ἀγαπᾶτε ἀλλήλους».

— Διδάσκαλε, τοῦ εἶπεν ἓνας ἀπὸ τοὺς μαθητὰς, διατί πάντοτε τὸν αὐτὸν μόνον λόγον ἐπαναλαμβάνεις;

— Διότι, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, ἐὰν αὐτὸν τηρήσετε, εἶναι ἀρκετόν.

Εἰς βαθύτατον γῆρας γύρω εἰς τὸ ἑκατοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Τραϊανοῦ (98-117 μ.Χ.) παρέδωκεν ἡρεμα τὸ πνεῦμα του πρὸς τὸν Κύριον. Ἐπένθησαν οἱ ἀδελφοὶ τὸν σεπτὸν γέροντα, ἔθαψαν αὐτὸν εἰς τὴν Ἔφεσον καὶ ὕστερα ἀπὸ ὀλίγα ἔτη οἰκοδόμησαν ἐπάνω εἰς τὸν τάφον του μεγαλοπρεπῆ ναόν.

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἄφησεν εἰς ἡμᾶς τὰ πολύτιμα γραπτὰ αὐτοῦ ἔργα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἀποκάλυψιν, ποῦ ἔγραψε ὅταν εὗρίσκετο εἰς τὴν Πάτμον, ἔγραψε κατὰ τὸ διάστημα ποῦ ἔμεινε εἰς τὴν Ἔφεσον τὸ Εὐαγγέλιόν του, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει μὲ δύναμιν πολλὴν τὴν θεότητα τοῦ Κυρίου. Ἐγραψε καὶ τρεῖς ἐπιστολάς, εἰς τὰς ὁποίας συμβουλεύει τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ἔχουν ἀγάπην μετὰ τῶν. Αὐτὴ δὲ ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, λέγει, θὰ εἶναι ἀπόδειξις, ὅτι

ἔχομεν ἀγάπην καὶ πρὸς τὸν Θεόν. «Ἀγαπητοί, γράφει πρὸς τοὺς Χριστιανούς, ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ... Ἐάν τις εἴπῃ, ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Θεόν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισεῖ, ψεύστης ἐστὶ... Τεκνία, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μὴδὲ γλώσσῃ, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ».

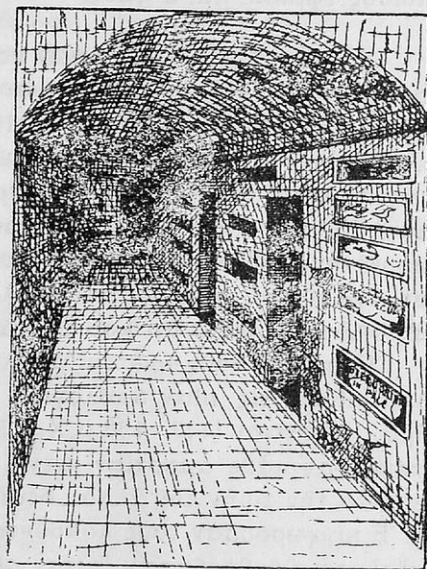
Δικαίως ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς ὠνομάσθη «εὐαγγελιστὴς τῆς ἀγάπης».

50. Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ 1ΟΥ Μ. Χ. ΑΙΩΝΟΣ

Χάρις εἰς τὰς φροντίδας τῶν ἀποστόλων περὶ τὸ τέλος τοῦ 1ου μ.Χ. αἰῶνος ἡ ζωὴ τῶν Χριστιανῶν εἶχε διοργανωθῆ τελειότερα. Τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας εἶχαν οἱ ἀπόστολοι, ὅσον ἐζοῦσαν. Πολὺ ἐνωρίς ὅμως ἐχειροτόνησαν ὡς βοηθοὺς τῶν, ἐπισκόπους, πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ ἀνέθεσαν εἰς αὐτοὺς τὴν διοίκησιν τῶν Ἐκκλησιῶν. Οἱ κληρικοὶ αὐτοὶ εἶχον ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῶν δικαίωμα νὰ τελοῦν τὰ μυστήρια, νὰ διευθύνουν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ κηρύττουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἐξαιρετικὴν φροντίδα κατέβαλλαν διὰ τὸ κήρυγμα. Ἐκτὸς μάλιστα ἀπὸ τοὺς κληρικοὺς ἐκήρυττον καὶ λαϊκοί, καὶ μάλιστα ὅσοι εἶχαν παρὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἰδικὸν χάρισμα, οἱ ὅποιοι ἐκαλοῦντο «προφῆται» ἢ «διδάσκαλοι». Κήρυγμα ἐγένετο εἰς κάθε εὐκαιρίαν, ἀπαραιτήτως δὲ κατὰ τὰς συναθροίσεις τῶν πιστῶν.

Τακτικώτατα συνηθροίζοντο οἱ πιστοὶ καὶ μάλιστα κατὰ τὰς Κυριακὰς εἰς τοὺς εὐκτηρίους οἴκους. Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν διωγμῶν συνεκεντρώνοντο εἰς ὑπογείους ναοὺς, εἰς τὰς κατὰ κόμβας, αἱ ὁποῖαι ἐχρησίμευον καὶ ὡς κοιμητήρια. Ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς Ἰουστίνος, ὁ ὅποιος ἐγεννήθη περὶ τὸ τέλος τοῦ 1ου αἰῶνος, περιγράφει ὡς ἑξῆς τὰς συναθροίσεις καὶ τὴν λατρίαν τῶν πιστῶν. «Κατὰ τὴν Κυριακὴν συγκεντρωνόμεθα ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν ἀγρῶν. Ἀναγινώσκομεν περικοπὰς ἀπὸ τὰ βιβλία τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν προφητῶν. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ὁ προεστὼς τῆς Ἐκκλησίας

ὁμιλεῖ καὶ συμβουλευεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ ἐφαρμόζουν εἰς τὴν ζωὴν των ὅσα διδάσκουν τὰ ἱερὰ βιβλία. Ἔπειτα ἐγειρόμεθα ὅλοι καὶ προσευχόμεθα μαζί. Ὑστερα προσφέρεται ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ προεστὼς ἀναπέμπει μεγαλοφώνως προσευχὰς καὶ εὐχαριστίας, ὁ δὲ λαὸς λέγει: «Ἀμήν». Ἔπειτα καθένας ἀπὸ τοὺς πιστοὺς προσέρχεται καὶ μεταλαμβάνει ἀπὸ τὰ δῶρα τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Εἰς δὲ τοὺς ἀπόντας στέλλονται αὐτὰ διὰ τῶν διακόνων. Τοιοῦτοτρόπως τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἀποτελοῦσε τὸ κέντρον τῆς χριστιανικῆς λατρείας. Καὶ τὰ ἄλλα μυστήρια ἐτελοῦντο ἐπίσης, ὅταν παρουσιάζετο περιστάσεις.

Ἀποψὶς στοᾶς ἀπὸ τὰς κατακόμβας τῆς Ρώμης.

Εἰς τὰς συγκεντρώσεις καὶ τὰς τελετὰς αὐτὰς ἐψάλλοντο ὕμνοι. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ψαλμοὺς καὶ τὰς ᾠδὰς τῆς Ἀγίας Γραφῆς, εἶχαν συνθέσει οἱ πιστοὶ καὶ ἰδιαιτέρους ὕμνους. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος συνιστᾷ μάλιστα εἰς τοὺς ἀδελφοὺς νὰ ψάλλουν πρὸς τὸν Θεὸν ὄχι μόνον μὲ τὸ στόμα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν καρδίαν. Διακρίνει δὲ τὰ θρησκευτικὰ αὐτὰ ἄσματα εἰς ψαλμοὺς, εἰς ὕμνους καὶ εἰς ᾠδὰς πνευματικὰς. Μερικοὶ πιστεύουν, ὅτι εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου μία παράγραφος ἀποτελεῖ ὕμνον, τὸν ἑξῆς:

«Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί
Ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι
ᾤφθη ἀγγέλοις
Ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσι
Ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ
Ἀνελήφθη ἐν δόξῃ».

(Α΄ Τιμοθ. γ', 16)

Ἀρχαιότατος ἐκκλησιαστικὸς ὕμνος εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ δοξολογία, ἡ ὁποία ἤρχιζεν ἀπὸ τὸν ἀγγελικὸν ὕμνον: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ...» καὶ ἐτελεῖωνεν εἰς τὸν στίχον: «Καθ' ἐκαστὴν ἡμέραν εὐλογῶ Σε καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά Σου, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος». Ὅλα αὐτὰ κατὰ τὰς συγκεντρώσεις ἐψάλλοντο ἀπὸ ὠρισμένων ψάλτας, μαζὶ μὲ τοὺς ὁποίους ἔψαλλε καὶ ὁ λαός.

Τὰ ἡθῆ τῶν Χριστιανῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἦσαν πολὺ καθαρὰ. Προσπάθησαν νὰ τηροῦν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ προσδεύουν εἰς πίστιν καὶ ἀρετὴν. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἰδιαίτερος καὶ πάλιν ἐχαρακτήριζε αὐτοὺς, ἦτο ἡ ἀγάπη ποὺ ἔτρεφαν πρὸς ὅλους, ὅχι μόνον πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς καὶ φίλους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλλοθρήσκους καὶ ἐχθρούς. Τὴν ἀγάπην τῶν αὐτῶν ἐξεδήλωναν μὲ σπουδαῖα ἔργα φιλανθρωπίας. «Πόσον ἀγαπῶνται οἱ Χριστιανοί!» ἔλεγαν μὲ θαυμασμὸν οἱ Ἑθνικοί. «Αὐτοὶ ἀγαπῶνται καὶ πρὶν ἀκόμη γνωρισθοῦν».

Ἐνας ἀπὸ τοὺς πρῶτους ἀπολογητὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ Ἀριστείδης, εἰς μίαν ἀπολογία πρὸς τὸν Ρωμαῖον αὐτοκράτορα Ἀδριανὸν (117 - 138 μ.Χ.), ἔγραφεν, ὅτι «οἱ Χριστιανοὶ ἀπέφευγαν κάθε ἁμαρτίαν. Δὲν ἔλεγαν ψέμματα, δὲν ἐπεβουλεύοντο τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου, δὲν ἐπιθυμοῦσαν τὰ ξένα πράγματα. Ἐσυγχωροῦσαν τοὺς λυποῦντας αὐτοὺς. Ἐκάναν τὸ καλὸν καὶ εἰς τοὺς ἐχθρούς τῶν. Ὅταν οἱ δοῦλοι ἐγίνοντο Χριστιανοί, τοὺς ὠνόμαζον καὶ αὐτοὺς ἀδελφούς. Ἐφέροντο μὲ ταπεινοφροσύνην καὶ καλωσύνην πρὸς ὅλους. Ὑπερήσπιζαν τὰ ὀρφανὰ ἀπέναντι ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἤθελαν νὰ τὰ βλάψουν. Ἐὰν ὑπῆρχε κανεὶς πτωχὸς μεταξύ τῶν καὶ αὐτοὶ δὲν εἶχαν πλούσια τὰ μέσα νὰ τὸν βοηθήσουν, ἐνήστευον δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἔδιδαν τὰς τροφὰς τῶν εἰς τὸν πεινῶντα. Ἐὰν ἐπέθαινε κανεὶς ἐκ τῶν ἀδελφῶν, αὐτοὶ ἔχαιραν καὶ ἐδόξαζαν τὸν Θεόν. Συνώδευαν τὸ σῶμα εἰς τὸν τάφον, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἀπλοῦ ταξιδίου ἀπὸ ἑνὸς τόπου εἰς ἄλλον. Ὅταν ἐγεννᾶτο κανὲν παιδί, ἐδόξαζαν τὸν Θεόν· ἐὰν τὸ παιδί ἐπέθαινε εὐχαριστοῦσαν τὸν Θεόν, διότι τὸ παρέλαβε εἰς τὸν Οὐρανὸν καὶ δὲν τὸ ἄφησε εἰς τὴν γῆν νὰ μολυνθῇ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν».

Ἐξοῦσαν μὲ παραδειγματικὴν τιμιότητα καὶ προσοχήν. Ἀπέφευγαν ἐπιμελῶς νὰ ἐπιδείξουν τὰ καλὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἔκαναν. Τοῦναντίον, ἐλάμβαναν ὅλα τὰ μέτρα, διὰ νὰ μὴ γίνουν γνωστὰ αὐτὰ εἰς τοὺς ἄλλους. Ἐκάστην πρωΐαν καὶ ὥραν ἐδοξολογοῦσαν τὸν Θεὸν διὰ τὰ ἀγαθὰ ποὺ τοὺς ἔδινε. Ἐπίσης πρὸ τοῦ φαγητοῦ καὶ μετὰ τὸ φαγητὸν εὐχαριστοῦσαν τὸν Θεόν. Μὲ τὸν τρόπον δὲ αὐτόν, ποὺ ἐξοῦσαν ἀπελάμβαναν καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον τὴν ὠραιότητα τοῦ κόσμου»

Ἡ ἀρετὴ των ἐδίδασκε ὅλους καὶ ἔπειθε πολλοὺς νὰ γίνουν Χριστιανοί. Αὐτοὶ ἦσαν πραγματικὸν φῶς εἰς τὸν κόσμον. Αὐτοὶ ἐπραγματοποιοῦσαν μὲ τὴν ἀγίαν των ζωὴν τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου: «Ὁ ὕψις ἡμῶν τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς Οὐρανοῖς.

51. ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Οἱ ἄνθρωποι, οἱ πιστοὶ καὶ οἱ ἄπιστοι, ἔβλεπαν καὶ βλέπουν μὲ θαυμασμὸν τὸ μέγα ἔργον, τὸ ὁποῖον εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν κατάρθωσαν οἱ ἀπόστολοι. Πραγματικά, μέγα καὶ πρωτοφανὲς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι τὸ ἔργον των. Αὐτοὶ, ἀμόρφωτοι ψαράδες τῆς Τιβεριάδος, ἄγνωστοι εἰς τὸν κόσμον, δειλοὶ καὶ περιφρονημένοι Ἑβραῖοι, ἐξῆλθαν εἰς τὴν οἰκουμένην νὰ διαδώσουν μίαν νέαν θρησκείαν. Καὶ ἔπρεπε πρὸς τοῦτο νὰ καταλύσουν τὴν Ἰουδαϊκὴν καὶ τὰς ἐθνικὰς θρησκειάς. Ἀλλ' αὐταὶ αἱ θρησκεῖαι ἦσαν πολὺ στενὰ συνδεδεμέναι πρὸς τὰ ἄτομα καὶ τὰς κοινωνίας.

Οἱ Ἰουδαῖοι, φανατικοὶ καὶ μισαλλόδοξοι, ἐπίστευαν ὅτι αὐτοὶ εἶναι ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ. Ἡ θρησκεία των τοὺς ἦτο πάρα πολὺ ἱερά, αἰώνιον ἐθνικὸν σύμβολον, δῶρον πολῦτιμον ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Ὅλας τὰς ἄλλας θρησκειάς καὶ ὅσους ἀνῆκαν εἰς αὐτάς τοὺς ἐθεωροῦσαν βεβήλους καὶ ἁμαρτωλοὺς. Ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ ἐτολμοῦσε νὰ ἐκφρασθῇ ἀνευλαβῶς κατὰ τοῦ Νόμου καὶ κατὰ τῶν Προφητῶν. Ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον, ποὺ θὰ ἐτολμοῦσε νὰ τοὺς διδάξη

ἄλλην θρησκείαν Ὁ φανατισμός των με τὴν παραμικροτέραν ἀφορμὴν ἠορθεῖτο. Ἔτσι δὲ ἐξηγεῖται ὁ πόλεμος, τὸν ὁποῖον ἔκαμαν κατὰ τῶν ἀποστόλων. Τὸ συνέδριόν των καὶ οἱ ἄρχοντες ἐλάμβαναν τὰ σκληρότερα μέτρα ἐναντὶον αὐτῶν. Δὲν ἐδίσταζαν καὶ μέχρι φόνων καὶ δολοφονιῶν νὰ φθάνουν. Ὅπου δὲ ἡ ἰδική των δύναμις δὲν ἔφθανε κατέφευγαν εἰς τὴν ρωμαϊκὴν ἐξουσίαν. Κατασυκοφαντοῦσαν τοὺς ἀποστόλους εἰς τὸ πλῆθος καὶ εἰς τὰς ἀρχάς, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἐξόντωσίν των.

Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἑθνικοὶ ἀντέδρασαν καὶ ἐπολέμησαν πάρα πολὺ τὴν νέαν θρησκείαν. Αὐτοὶ εἶχαν συνηθίσει εἰς τὸς λαμπράς τελετὰς τῆς ἐθνικῆς θρησκείας καὶ εἰς τὰς ἀπολαύσεις, ποὺ ἐπέτρεπε αὐτῇ. Ἡ ἱστορία των, τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμά των, ἡ ἐπιστήμη των καὶ ἡ τέχνη, ὅλη ἡ ζωὴ των ἦσαν στενῶς συνδεδεμένα με τὴν ἐθνικὴν θρησκείαν. Καὶ τώρα ἔκαλοῦντο νὰ ἀπαρνηθοῦν ὅλα αὐτὰ ὡς ψευδῆ καὶ νὰ ἀκολουθήσουν τὴν νέαν θρησκείαν. Αὐτῇ δὲ ἡ νέα θρησκεία θὰ τοὺς ἔδιδε μίαν βασιλείαν ἐπάνω εἰς τοὺς Οὐρανοὺς καὶ τοὺς ἐδίδασκε νὰ θυσιάσουν τὸν ἐγωισμόν, τὴν φιλοδοξίαν καὶ τὰς ἀπολαύσεις των. Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἀνεχθοῦν αὐτὴν τὴν ἐπανάστασιν;

Ἐπειτα οἱ Ἑθνικοὶ φιλόσοφοι, ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἐπίστευε, ὅτι κατέχει αὐτὸς μόνος τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δεχθοῦν διδασκαλίαν ἀπὸ ἄλλους καὶ μάλιστα ἀπὸ Ἑβραίους ψαράδες. Δὲν ἤθελαν νὰ ἀκούσουν τίποτε διὰ τὴν νέαν θρησκείαν. Καὶ ἂν κάποτε ἤκουον καμμίαν διδασκαλίαν τῆς, τὴν ἐχαρακτήριζαν ὡς μωρίαν. Ἡμεῖς κηρύττομεν, ἔλεγεν ὁ Παῦλος, Χριστὸν τὸν Ἑσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον Ἑλλησι δὲ μωρίαν» (Α' Κορινθ. α', 23).

Οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες με ὑποψίαν μεγάλην ἔβλεπαν τὴν νέαν θρησκείαν. Τὴν ἐθεωροῦσαν ἀντίθετον ὄχι μόνον πρὸς τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ Κράτος. Ἐπίστευαν, ὅτι ὑπονομεύει τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους, δημιουργεῖ συνωμοσίας καὶ προκαλεῖ ταραχάς. Ἐπειτα, ὁ αὐτοκράτωρ ἦτο μέγας ἀρχιερεὺς εἰς τὰς ἐθνικὰς θρησκείας, μερικὲς δὲ φορές ἐλατρεύετο καὶ ὡς θεός.

Φυσικά δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἀνεχθῇ ἄλλον θεόν καὶ ἄλλην θρησκείαν. Διὰ τοῦτο αὐτοκράτορες καὶ ἄρχοντες ἐχαρκτήρισαν τὴν Χριστιανικὴν Θρησκείαν ὡς ἀπηγορευμένον σωματεῖον καὶ ἐκήρυξαν σκληρὸν διωγμὸν ἐναντίον της.

Ἔτσι λοιπὸν Ἰουδαῖοι καὶ Ἑθνικοί, ἄρχοντες καὶ λαὸς ἐξηγέρθησαν ἐναντίον τῆς νέας θρησκείας καὶ ἐπεδίωκαν μὲ κάθε τρόπον τὴν ἐξόντωσιν τῶν ἀποστόλων. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, διηγούμενος τοὺς διωγμοὺς ποὺ ὑπέστη αὐτός, ἔγραφε πρὸς τοὺς Κορινθίους: «Ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον. Τρίς ἐρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην... κινδύνοις ληστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ Ἑθνῶν, κινδύνοις ἐν θαλάσῃ, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρήμῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδελφοῖς. Ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίᾳ πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι (Β' Κορινθ. ια', 23-27).

Καὶ ὅμως παρ' ὅλους τοὺς ἀπεριγράπτους αὐτοὺς διωγμοὺς οἱ ἀπόστολοι ἐκήρυξαν τὸν Χριστὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Πρὶν ἀκόμη περάσῃ ὁ 1ος αἰὼν, ἡ νέα θρησκεία εἶχε θεμελιωθῇ εἰς τὴν Παλαιστίνην μὲ σπουδαῖα κέντρα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Καισάρειαν. Εἶχε διαδοθῇ εἰς τὴν Συρίαν, τὴν Ἀσσυρίαν, τὴν Ἀσίαν, τὴν Αἴγυπτον, τὴν Θράκην, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Ἑλλάδα. Εἶχε ἐξαπλωθῇ εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἰσπανίαν, τὴν Ἀφρικὴν καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ἄκρα τοῦ γνωστοῦ κόσμου. Εἰς ἑκατομμύρια ἔφθαναν οἱ Χριστιανοὶ τοῦ 1ου αἰῶνος. Ἐνας Ρωμαῖος ἱστορικός ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἔγραφε πρὸς τὸν αὐτοκράτορά του: «Δὲν ἔμεινε πόλις ἢ χωρίον ἢ καὶ ἀγρὸς ἀκόμη εἰς τὸν ὅποιον νὰ μὴ ἔχῃ διαδοθῇ ἡ νέα θρησκεία. Οἱ ναοὶ τῶν θεῶν μας ἔχουν πλέον ἐρημωθῇ.

1 Πλίνιος ὁ νεώτερος

Ἐπαυσαν πλέον νά προσφέρωνται εἰς αὐτοὺς θυσίαι». Καὶ οἱ ἀπόστολοι, διωκόμενοι πάντοτε, ἔφευγαν ἀπὸ τὴν μίαν χώραν εἰς τὴν ἄλλην καὶ κάτω ἀπὸ τὰ μάτια τῶν διωκτῶν ἱδρυσαν Ἐκκλησίας. Καὶ αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς διώκτας ἔκαναν Χριστιανούς. Ἡ Ἰουδαϊκὴ καὶ αἱ ἐθνικαὶ θρησκείαι εἶχαν ἀρχίσει νὰ ὑποχωροῦν. Δὲν ἤμποροῦσαν πλέον νὰ ἀντιπαραταχθοῦν πρὸς τὴν δύναμιν τῆς νέας θρησκείας. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, μερικὰ χρόνια πρὶν ἀποθάνῃ, ἔβλεπε τὸν καταπληκτικὸν αὐτὸν θρίαμβον τοῦ Χριστιανισμοῦ, μοναδικὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἔλεγε: «Αὕτη ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν» (Α' Ἰωάν. ε', 5)

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	'Ο 'Ιησοῦς Χριστός, ὁ ἰδρυτὴς τῆς 'Εκκλησίας	Σελ. 5
2.	Οἱ ἕνδεκα ἀπόστολοι ἐκλέγουσιν νέον ἀπόστολον. τὸν Ματθίαν	» 7
3.	Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον κατέρχεται εἰς τοὺς μαθητάς	» 9
4.	Οἱ ἀπόστολοι ἰδρύουσιν τὴν πρώτην 'Εκκλησίαν	» 11
5.	Θαύματα τῶν ἀποστόλων	» 14
6.	Τὸ συνέδριον λαμβάνει μέτρα κατὰ τῶν ἀποστόλων	» 16
7.	'Η ζωὴ τῶν πρώτων Χριστιανῶν	» 19
8.	'Ενα θλιβερόν γεγονός μεταξύ τῶν Χριστιανῶν	» 21
9.	Οἱ ἀπόστολοι καταδιώκονται ἀπὸ τὸ συνέδριον	» 23
10.	'Ο πρωτομάρτυς Στέφανος	» 25
11.	'Ο Χριστιανισμός διαδίδεται εἰς τὴν Σαμάρειαν	» 29
12.	'Ενας ἐπίσημος 'Εθνικός γίνεται ἀπόστολος	» 31
13.	'Ο διώκτης Σαοὺλ γίνεται ἀπόστολος	» 34
14.	'Ο νέος ἀπόστολος κηρύττει τὸν Χριστιανισμόν	» 37
15.	'Ο ἀπόστολος Πέτρος κηρύττει εἰς διάφορα μέρη τῆς Πα- λαιστίνης	» 39
16.	'Ενας 'Εθνικός ἀξιωματικὸς γίνεται Χριστιανός	» 43
17.	'Ο ἀπόστολος Πέτρος φυλακίζεται εἰς τὴν 'Ιερουσαλήμ	» 45
18.	'Η ἰδρυσις τῆς 'Εκκλησίας εἰς τὴν 'Αντιόχειαν	» 48
19.	'Ο ἀπόστολος Παῦλος ἀρχίζει τὴν πρώτην ἀποστολι- κὴν περιοδείαν	» 51
20.	'Ο ἀπόστολος Παῦλος περιέρχεται τὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας	» 54
21.	Αἱ περιπέτειαι καὶ οἱ διωγμοὶ τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 56
22.	'Επεισόδια εἰς 'Αντιόχειαν μεταξύ τῶν Χριστιανῶν	» 59
23.	'Η ἀποστολικὴ σύνοδος	» 62
24.	'Ο ἀπόστολος Παῦλος ἀρχίζει τὴν δευτέραν ἀποστολικὴν περιοδείαν	» 64
25.	Διωγμὸς τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς τοὺς Φιλίππους	» 67
26.	'Ο ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὰς πόλεις τῆς Μακεδονίας	» 69
27.	'Ο ἀπόστολος Παῦλος εἰς 'Αθήνας	» 72
28.	'Ο ἀπόστολος Παῦλος κηρύττει τὴν νέαν θρησκείαν εἰς τὰς 'Αθήνας	» 74
29.	'Ο ἀπόστολος Παῦλος μεταβαίνει εἰς Κόρινθον	» 78

30.	Ἐπεισόδια εἰς τὴν Κόρινθον	Σελ. 80
31.	Τὸ τέλος τῆς δευτέρας περιοδείας	» 83
32.	Ἡ Ὑφεσσος γίνεται νέον χριστιανικὸν κέντρον	» 86
33.	Ταραχαὶ εἰς τὴν Ὑφεσσον ἐκ μέρους τῶν Ἑθνικῶν	» 88
34.	Ἡ τρίτη περιοδεία τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 91
35.	Ἐπιστροφή εἰς Ἱερουσαλήμ	» 94
36.	Σύλληψις καὶ κίνδυνος τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ	» 96
37.	Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου	» 99
38.	Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στέλλεται εἰς τὴν Καισάρειαν	» 101
39.	Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μένει δύο ἔτη εἰς τὴν φυλακὴν	» 104
40.	Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπικαλεῖται τὸν Καίσαρα	» 107
41.	Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στέλλεται εἰς Ῥώμην	» 109
42.	Μεγάλαι περιπέτειαι κατὰ τὸ ταξίδιον	» 112
43.	Ὁ ἀπόστολος Παῦλος παραμένει εἰς τὴν Μελίτην	» 114
44.	Ὁ Παῦλος εἰς τὴν Ῥώμην	» 116
45.	Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπὸ τὴν φυλακὴν μεριμνᾷ διὰ τοὺς Χριστιανοὺς	» 119
46.	Ἡ τελευταία περιοδεία τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 122
47.	Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος	» 125
48.	Τὸ κήρυγμα τῶν ἄλλων ἀποστόλων	» 127
49.	Ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης	» 129
50.	Ἡ Ἐκκλησία τοῦ 1ου μ.Χ. αἰῶνος	» 132
51.	Τὸ ἔργον τῶν ἀποστόλων	» 135

ΠΙΝΑΞ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΤΩΝ

«'Εν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει».	Σελ.	15
«Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην!»	»	27
Ἡ θέσις ὅπου ἐλιθοβολήθη ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος	»	29
Χάρτης τῆς ἀρχικῆς περιοδείας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου . .	»	38
Χάρτης τῆς περιοδείας τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου	»	41
Τὸ δράμα τοῦ Πέτρου	»	42
Ἐρείπια τῆς Πύλης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς Ἀντιόχειαν.	»	49
Χάρτης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τὸν Α' μ.Χ. αἰῶνα	»	52
Οἱ ἀπόστολοι Παῦλος καὶ Βαρνάβας εἰς Λύστρα	»	57
Χάρτης τῆς πρώτης περιοδείας τοῦ ἀποστόλου Παύλου . .	»	61
Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διδάσκων εἰς τὰς Ἀθήνας	»	75
Χάρτης τῆς δευτέρας περιοδείας τοῦ ἀποστόλου Παύλου . .	»	82
Χάρτης τῆς τρίτης περιοδείας τοῦ ἀποστόλου Παύλου . . .	»	93
Ὁ ἀπόστολος Παῦλος	»	123
Οἱ ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Παῦλος	»	124
Ἀποψις στοᾶς ἀπὸ τὰς κατακόμβας τῆς Ρώμης	»	133

024000019701

ΕΚΔΟΣΙΣ Θ' 1974 (III) ΑΝΤΙΤΥΠΑ 105.000 ΣΥΜΒΑΣΙΣ 2386/13-3-74
'Εκτύπωσις - Βιβλιοδεσία : ΕΥΑΓ. Ε. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ Ε.Ε.Ε. 'Ιερά 'Οδός 131
ΠΑΝ. Χ. ΟΚΤΩΡΑΤΟΣ - ΚΑ. ΚΟΥΚΛΙΑΣ Ο.Ε. 'Οδός Λεχουρίτου 7 - Αθήναι

